

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής

Επικαιροποιημένη έκθεση
εσωτερικής αξιολόγησης
για το ακαδημαϊκό έτος
2012-13

Βόλος - Νοέμβριος 2013

Πίνακας περιεχομένων

1. Η διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης.....	3
2. Παρουσίαση του Τμήματος.....	6
3. Προγράμματα Σπουδών	10
3.1 Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών	10
3.2. Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών	22
3.3. Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών.....	33
4. Διδακτικό έργο.....	38
5. Ερευνητικό έργο.....	50
6. Σχέσεις με κοινωνικούς και πολιτιστικούς/παραγωγικούς (ΚΠΠ) φορείς.....	55
7. Στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης	61
8. Διοικητικές υπηρεσίες και υποδομές.....	65
9. Συμπεράσματα.....	70
10. Σχέδια βελτίωσης	72
11. Πίνακες	73
12. Παραρτήματα.....	113
Επιστημονικές Δημοσιεύσεις 3ετίας: 2010, 2011, 2012.....	113

Εισαγωγή

1. Η διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης

Η Ενότητα αυτή περιλαμβάνει μια σύντομη περιγραφή, ανάλυση και κριτική αξιολόγηση της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης που εφαρμόστηκε στο Τμήμα, καθώς και ενδεχόμενες προτάσεις για τη βελτίωσή της.

1.1. Περιγραφή και ανάλυση της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης στο Τμήμα.

– Ποιά ήταν η σύνθεση της ΟΜΕΑ;

Προκειμένου να συνταχθεί η Έκθεση Αξιολόγησης του Τμήματος για το έτος 2012-13, ορίστηκαν τα παρακάτω μέλη ΔΕΠ ως ΟΜΕΑ κατά το 2012-13:

- Αβραμίδης Ηλίας, Λέκτορας
- Βαβουγιός Διονύσιος, Αναπληρωτής Καθηγητής
- Γκανά Ελένη, Λέκτορας
- Δερμιτζάκη Ειρήνη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
- Σταθοπούλου Χαρίκλεια, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
- Μπότσογλου Καφένια, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
- Παρασκευόπουλος Στέφανος, Καθηγητής (συντονισμός)
- Τζιβινίκου Σωτηρία, Λέκτορας

Την ευθύνη της τεχνικής υποστήριξης της ΟΜΕΑ και του Τμήματος προκειμένου να συνταχθεί η παρούσα έκθεση είχε ο Κυριαζής Βαΐτσης, μέλος της Γραμματείας του ΠΤΕΑ.

– Με ποιούς και πώς συνεργάστηκε η ΟΜΕΑ για τη διαμόρφωση της έκθεσης;

Στο πλαίσιο του Τμήματος, η ΟΜΕΑ συνεργάστηκε με το διδακτικό, το διοικητικό και το λοιπό προσωπικό του ΠΤΕΑ, με τις επιτροπές του τμήματος, με τα ΠΜΣ του τμήματος και με εκπροσώπους των φοιτητών, όπου ήταν απαραίτητο, για τη συγκέντρωση των απαραίτητων στοιχείων και πληροφοριών. Αυτό έγινε στο πλαίσιο Γενικών Συνελεύσεων, στις οποίες συζητήθηκαν επιμέρους θεματικές της έκθεσης, στο πλαίσιο επιτροπών του τμήματος αλλά και μέσω ανταλλαγής ηλεκτρονικών μηνυμάτων. Επίσης, η ΟΜΕΑ συνεργάστηκε με τη ΜΟΔΙΠ του Πανεπιστημίου, καθώς πολλά στοιχεία της έκθεσης συλλέχθηκαν ηλεκτρονικά μέσω κοινής πλατφόρμας για όλα τα τμήματα του ΠΘ.

Η συνεργασία με τα άνωθεν εμπλεκόμενα μέρη ήταν άμεση και, σε γενικές γραμμές, απρόσκοπτη. Πρέπει όμως να σημειωθεί ότι ο όγκος των πληροφοριών που πρέπει κάθε φορά να συγκεντρώνεται για την εκπόνηση της έκθεσης και για την ηλεκτρονική συμπλήρωση των στοιχείων στην κοινή πλατφόρμα της ΜΟΔΙΠ του ΠΘ είναι πολύ μεγάλος και επιβαρύνει σημαντικά τα μέλη ΔΕΠ τα οποία, στο Τμήμα μας, δε διαθέτουν ικανό αριθμό γραμματειακού δυναμικού για υποστήριξη στο έργο αυτό.

– Ποιές πηγές και διαδικασίες χρησιμοποιήθηκαν για την άντληση πληροφοριών;

Κατά το χειμερινό εξάμηνο του 2013-2014, για τη συγκρότηση της Έκθεσης του προηγούμενου έτους, ζητήθηκε από την ΟΜΕΑ στο πλαίσιο Γενικών Συνελεύσεων, αλλά και μέσω ηλεκτρονικών μηνυμάτων, από κάθε μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος, από τη Γραμματεία και από το λοιπό προσωπικό (ΕΤΕΠ) να μας παρέχουν πληροφορίες ως εξής:

1. Συμπληρώνοντας στην ηλεκτρονική πλατφόρμα (sed.modip.uth.gr) που ανέπτυξε η ΜΟΔΙΠ του Π.Θ. το Απογραφικό Δελτίο Μέλους Προσωπικού και τα Απογραφικά Δελτία προπτυχιακών και μεταπτυχιακών μαθημάτων (το προσωπικό και του μαθήματος) και ερευνητικών προγραμμάτων.
2. Ζητώντας μέσω ηλεκτρονικών μηνυμάτων πρόσθετες πληροφορίες και συμπλήρωση πινάκων που ζητούνταν στην Έκθεση.

Επίσης, οι επιμέρους αρμόδιες Επιτροπές του Τμήματος απέστειλαν κείμενα με πληροφορίες για τις σχετικές με το αντικείμενό τους ενότητες (π.χ. η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών για το Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών). Στη συνέχεια, η ΟΜΕΑ συγκέντρωσε και επεξεργάστηκε τα απογραφικά δελτία και τις λοιπές πληροφορίες, τις παρουσίασε και επικύρωσε στο πλαίσιο της Γενικής Συνέλευσης (2^η Συνέλευση ΠΤΕΑ, 06-02-2013, θέμα: «Συζήτηση και επικύρωση της επικαιροποιημένης έκθεσης εσωτερικής αξιολόγησης του ΠΤΕΑ για το ακαδημαϊκό έτος 2012-13») και συνέταξε την τελική έκθεση.

– **Πώς και σε ποιά έκταση συζητήθηκε η έκθεση στο εσωτερικό του Τμήματος;**

Η σύνταξη της παρούσας Έκθεσης από την ΟΜΕΑ βασίστηκε σε συζητήσεις στο πλαίσιο δύο Γενικών Συνελεύσεων κατά το χειμερινό εξάμηνο 2013-14 προκειμένου να αναλυθούν επιμέρους θέματα που θέτει η Έκθεση αλλά και σε διαρκείς επαφές με τις Επιτροπές του Τμήματος. Πιο συγκεκριμένα, οι πληροφορίες που εμπεριέχονται στην Έκθεση προέκυψαν από διαρκείς επαφές, συζητήσεις και ανταλλαγή πληροφοριών μέσα από:

- τις Γενικές Συνελεύσεις του Τμήματος
- ανταλλαγή ηλεκτρονικών μηνυμάτων μεταξύ μελών ΔΕΠ, προσωπικού του ΠΤΕΑ και ΟΜΕΑ
- των επιμέρους Επιτροπών του Τμήματος με την ΟΜΕΑ
- μεταξύ των μελών της ΟΜΕΑ
- του Προέδρου του Τμήματος και της ΟΜΕΑ

Εξ' άλλου είναι σαφής ο προσανατολισμός του Τμήματος σε διαδικασίες αξιολόγησης και ομόφωνη η άποψη του διδακτικού προσωπικού για την ανάγκη αξιολόγησης στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση.

1.2. Ανάλυση των θετικών στοιχείων και των δυσκολιών που παρουσιάστηκαν κατά τη διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης.

Στο Τμήμα μας η συνεργασία της ΟΜΕΑ με όλα τα εμπλεκόμενα μέρη διενεργήθηκε σε γενικές γραμμές εύρυθμα. Η δημιουργία του ηλεκτρονικού, αυτοματοποιημένου τρόπου συλλογής, ανανέωσης και διατήρησης των σχετικών στοιχείων από τη ΜΟΔΙΠ του ΠΘ βοήθησε σημαντικά στη συλλογή των στοιχείων, στην οργάνωση της συγκέντρωσής τους και στην πρόσβαση σε αυτά. Η ΟΜΕΑ του Τμήματος επισημαίνει κάθε χρόνο στη ΜΟΔΙΠ σημεία προς βελτίωση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας που μπορούν να διευκολύνουν περισσότερο τη διαδικασία.

Οι δυσκολίες που αντιμετωπίστηκαν κατά τη διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης αφορούν, πρώτον, τον όγκο και τη λεπτομέρεια των ζητούμενων από την Έκθεση πληροφοριών οι οποίες πρέπει να συγκεντρωθούν από πολλές διαφορετικές πηγές και το συντονισμό της αναζήτησης /επικαιροποίησης πληροφοριών. Όπως επισημάνθηκε και παραπάνω, στο Τμήμα μας δε διαθέτουμε επάρκεια γραμματειακού δυναμικού και, συνεπώς, πολύ μεγάλος όγκος δουλειάς βάρυνε τα μέλη ΔΕΠ, την ΟΜΕΑ και τα λίγα άτομα της Γραμματείας. Δεύτερον, η ανεπάρκεια σε υποδομές (π.χ. επαρκής αριθμός ΗΥ για ηλεκτρονική αξιολόγηση των μαθημάτων από τους φοιτητές/τριες) δυσκόλεψε ιδιαίτερα τη διαδικασία συλλογής αξιόπιστων πληροφοριών (π.χ. μικρός αριθμός συμμετεχόντων φοιτητών για την αξιολόγηση μαθημάτων). Τρίτον, κάποια επιμέρους προβλήματα ανέκυψαν από το βαθμό συμβατότητας δύο ξεχωριστών βάσεων δεδομένων οι οποίες αλληλοτροφοδοτούνται (βάση Γραμματείας και βάση ΜΟΔΙΠ ΠΘ).

Τέλος, είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι, ιδιαίτερα κατά την τρέχουσα χρονιά 2013, στο πλαίσιο των γενικότερων κοινωνικο-οικονομικών δυσκολιών της χώρας και των εργαζόμενων αλλά και της αστάθειας στο χώρο της Γβάθμιας εκπαίδευσης (νέος νόμος, συγχωνεύσεις πανεπιστημίων, κ.λπ.), υπήρξαν περισσότερες δυσκολίες που είχαν τη βάση τους στην οικονομική αλλά και ψυχολογική καταπόνηση των μελών ΔΕΠ και των λοιπών εργαζόμενων στο Τμήμα -αν και από όλους αναγνωρίζεται η αναγκαιότητα των διαδικασιών αξιολόγησης.

1.3. Προτάσεις του Τμήματος για τη βελτίωση της διαδικασίας.

Κρίνεται εξαιρετικά σημαντικό να στελεχωθεί το Τμήμα με περισσότερο δυναμικό στη Γραμματεία ώστε να μπορούν να υποστηρίζονται με επάρκεια αλλά και διάρκεια στο χρόνο οι διαδικασίες αξιολόγησης. Ο όγκος δουλειάς και πληροφοριών που απαιτείται από όλα τα μέλη ΔΕΠ, τη Γραμματεία, την ΟΜΕΑ και τα λοιπά μέλη του Τμήματος είναι πολύ μεγάλος.

Επίσης, η ηλεκτρονική αξιολόγηση των μαθημάτων και διδασκόντων από τους φοιτητές δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί σωστά αν δεν υπάρξουν επαρκείς υποδομές αλλά και προσωπικό γι αυτό. Δυστυχώς, η πρόσβαση σε πολύ περιορισμένο αριθμό ΗΥ, λόγω μη επάρκειας σχετικών εργαστηρίων, δεν επέτρεψε σε μεγάλο αριθμό φοιτητών/τριών να συμμετέχουν στην αξιολόγηση. Ένα άλλο εμπόδιο στην αξιολόγηση από τους φοιτητές/τριες ήταν ότι δεν υπήρχε τεχνικός κατά τις απογευματινές ώρες για να υποστηρίξει τη λειτουργία του εργαστηρίου ΗΥ ώστε να αξιολογηθούν τα απογευματινά μαθήματα. Έτσι, οι φοιτητές αλλά και οι διδάσκοντες συνωστίζονταν κατά τις πρωινές ώρες με διάφορα συνοδά προβλήματα.

Τέλος, στο μέλλον προτείνουμε το λογισμικό-βάση δεδομένων, που επιτυχώς και σωστά έχει αναπτυχθεί από τη ΜΟΔΙΠ του ΠΘ, να βελτιωθεί κι άλλο, ώστε το κάθε ένα από τα πεδία που συμπληρώνονται να ανανεώνονται με βάση τις επικαιροποιημένες απαιτήσεις της ΑΔΙΠ για τις εκθέσεις των τμημάτων και να είναι ευέλικτο ανάλογα με το προφίλ και τις ανάγκες του κάθε τμήματος. Επίσης, θα ήταν εξαιρετικής χρησιμότητας να μπορούν τέτοια λογισμικά να επικοινωνούν πιο αποτελεσματικά με τις άλλες βάσεις δεδομένων του Π.Θ. (π.χ. ιστότοποι των τμημάτων, με τη βάση δεδομένων των γραμματειών των τμημάτων) και να υπάρχει ταυτόχρονη αυτόματη ανανέωση των στοιχείων, π.χ. ενός μαθήματος.

2. Παρουσίαση του Τμήματος

Η Ενότητα αυτή παρουσιάζει συνοπτικά το Τμήμα και τις κύριες παραμέτρους λειτουργίας του.

2.1. Γεωγραφική θέση του Τμήματος (π.χ. στην πρωτεύουσα, σε μεγάλη πόλη, σε μικρή πόλη, συγκεντρωμένο, κατανεμημένο σε μια πόλη κλπ).

Το Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής στεγάζεται στο παραλιακό συγκρότημα του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας στη συμβολή των οδών Αργοναυτών και Φιλελλήνων στο Βόλο. Το συγκρότημα αυτό αποτελείται από το κτήριο καπναποθήκης Παπαστράτου στο ανατολικότερο άκρο του λιμανιού του Βόλου και σημείο αναφοράς για την πόλη. Το κτήριο Παπαστράτου, που διατηρεί ακόμη την ονομασία του, είναι κτισμένο το 1926. Το 1985 έγινε ιδιοκτησία του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, ανακαινίστηκε και ενσωματώθηκε σε τριμερές συγκρότημα κτηρίων στο οποίο στεγάζεται το Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής, μαζί με τα υπόλοιπα Τμήματα της Σχολής Επιστημών του Ανθρώπου, τη Διοίκηση και άλλες υπηρεσίες του Πανεπιστημίου.

Η Ταχυδρομική διεύθυνση του Τμήματος είναι: Αργοναυτών και Φιλελλήνων, Τ.Κ. 38 221, Βόλος. Το τηλεφωνικό κέντρο είναι: 24210 - 74789, 74800, 74798 και 74799 (φαξ). Η ιστοσελίδα του Τμήματος είναι: <http://www.sed.uth.gr>

2.2. Ιστορικό της εξέλιξης του Τμήματος.

2.2.1. Στελέχωση του Τμήματος σε διδακτικό, διοικητικό και εργαστηριακό προσωπικό, κατά την τελευταία πενταετία (ποσοτικά στοιχεία).¹ Σχολιάστε.

Το Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής (ΠΤΕΑ) ιδρύθηκε το 1993. Εντάσσεται στη Σχολή Επιστημών του Ανθρώπου του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, έχει έδρα το Βόλο, και άρχισε να λειτουργεί το Σεπτέμβριο του 1998.

Με το Π.Δ. 177/1993 αποφασίστηκε η μετονομασία της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών σε "Σχολή Επιστημών του Ανθρώπου". Με το ίδιο διάταγμα ιδρύθηκε το Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής, το οποίο άρχισε να λειτουργεί κατά το Ακαδημαϊκό έτος 1998-99. Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2012-2013 η Σχολή μετονομάστηκε σε «Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών».

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2012-13, στο Τμήμα υπήρχαν 20 μέλη ΔΕΠ, 1 μέλος ΕΤΕΠ, και 5 διοικητικοί υπάλληλοι (βλ. πίνακα 1). Δύο από τους διοικητικούς απασχολούνται στα εργαστήρια του Τμήματος.

2.2.2. Αριθμός και κατανομή των φοιτητών ανά επίπεδο σπουδών (προπτυχιακοί, μεταπτυχιακοί, διδακτορικοί) κατά την τελευταία πενταετία.² Σχολιάστε.

Ενεργοί φοιτητές: 565 (τελευταία ενημέρωση: 10/11/2012)

Μεταπτυχιακοί φοιτητές :

- ΠΜΣ «Ειδική Αγωγή»: 50
- ΠΜΣ «Συμβουλευτική στην Ειδική Αγωγή, την Εκπαίδευση και την Υγεία»: 65

Διδακτορικοί φοιτητές: 52 (τελευταία ενημέρωση: 10/11/2012)

(βλ. σχετικούς πίνακες)

2.3. Σκοπός και στόχοι του Τμήματος.

2.3.1. Ποιοι είναι οι στόχοι και οι σκοποί του Τμήματος σύμφωνα με το ΦΕΚ ίδρυσής του;

Το ΠΤΕΑ είναι το μοναδικό πανεπιστημιακό τμήμα Ειδικής Αγωγής στην Ελλάδα. Αποστολή του τμήματος είναι η εκπαίδευση Ειδικών Παιδαγωγών για την Προσχολική και Πρώτη Σχολική Εκπαίδευση.

¹ Πίνακας 1

² Πίνακες 2 και 3

Στο πλαίσιο του Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος οι φοιτητές κατακτούν διαθεματικές γνώσεις που αναφέρονται στην ειδική αγωγή και ένταξη των μαθητών με αναπηρίες ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και ειδικότερα μαθητών με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες, με προβλήματα συμπεριφοράς, με νοητική καθυστέρηση, βαρήκων ή κωφών μαθητών και μαθητών που βρίσκονται στο φάσμα του αυτισμού. Επιπλέον, αποκτούν γνώσεις που αφορούν τις παιδαγωγικές, κοινωνικές, βιολογικές και ψυχολογικές διεργασίες της μάθησης και οι οποίες αποτελούν βασικό υπόβαθρο για την εμπλοκή τους στην εκπαιδευτική διαδικασία. Τέλος, αποστολή του τμήματος είναι η κατάρτιση Ειδικών Παιδαγωγών οι οποίοι θα απασχολούνται σε όλες τις εκπαιδευτικές δομές όπου φοιτούν μαθητές με αναπηρίες ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

2.3.2. Πώς αντιλαμβάνεται σήμερα η ακαδημαϊκή κοινότητα του Τμήματος τους στόχους και τους σκοπούς του Τμήματος;

Οι στόχοι και σκοποί του Τμήματος σύμφωνα τόσο με την ακαδημαϊκή κοινότητα του Τμήματος όσο και με τη διεθνή πρακτική, είναι: α) Να καλλιεργεί και να προάγει την επιστήμη της Αγωγής και ιδιαίτερα της Ειδικής Αγωγής με την ακαδημαϊκή και εφαρμοσμένη διδασκαλία και έρευνα. β) Να παρέχει στους πτυχιούχους τα απαραίτητα εφόδια, που θα εξασφαλίσουν την άρτια κατάρτισή τους για την επιστημονική και επαγγελματική τους σταδιοδρομία. γ) Να συμβάλλει στην πρόοδο της Ειδικής Αγωγής όπως εξασκείται στην χώρα μας.

2.3.3. Υπάρχει απόκλιση των επίσημα διατυπωμένων (στο ΦΕΚ ίδρυσης) στόχων του Τμήματος από εκείνους που σήμερα το Τμήμα θεωρεί ότι πρέπει να επιδιώκει;

Όχι, δεν υπάρχει απόκλιση.

1.3.4. Επιτυγχάνονται οι στόχοι που σήμερα το Τμήμα θεωρεί ότι πρέπει να επιδιώκει; Αν όχι, ποιοι παράγοντες δρουν αποτρεπτικά ή ανασταλτικά στην προσπάθεια αυτή;

Γίνεται μεγάλη προσπάθεια από όλο το προσωπικό του Τμήματος ώστε να πετύχουμε τους στόχους που έχουμε θέσει ως Τμήμα. Τα μεγαλύτερα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε είναι οι ανεπαρκείς εγκαταστάσεις (αίθουσες διδασκαλίας, εργαστήρια, αναγνωστήριο κ.ά.), ο ελλιπής εξοπλισμός και η έλλειψη οικονομικών πόρων.

2.3.4. Θεωρείτε ότι συντρέχει λόγος αναθεώρησης των επίσημα διατυπωμένων (στο ΦΕΚ ίδρυσης) στόχων του Τμήματος;

Όχι, δεν θεωρούμε κάτι τέτοιο.

2.4. Διοίκηση του Τμήματος.

2.4.1. Ποιες επιτροπές είναι θεσμοθετημένες και λειτουργούν στο Τμήμα;

Το Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής ανήκει οργανωτικά στη Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Στη Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών ανήκουν επίσης το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, το Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης, το Τμήμα Ιστορίας-Αρχαιολογίας-Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών.

Η διοίκηση του Π.Τ.Ε.Α. ασκείται από τη Συνέλευση του Τμήματος που απαρτίζεται από όλα τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος, εκπρόσωπο των μελών Ε.Τ.Ε.Π., ένα εκπρόσωπο των προπτυχιακών φοιτητών και ένα εκπρόσωπο των μεταπτυχιακών φοιτητών / φοιτητριών. Οι κυριότερες αρμοδιότητες της Συνέλευσης είναι: η γενική εποπτεία της λειτουργίας του Τμήματος, η τήρηση των νόμων και του εσωτερικού κανονισμού, ο καθορισμός της γενικής εκπαιδευτικής πολιτικής, καθώς και ο προγραμματισμός και η στρατηγική ανάπτυξης του Τμήματος στο πλαίσιο των γενικότερων

αποφάσεων της Συγκλήτου του Ιδρύματος. Επικεφαλής της Συνέλευσης είναι ο/η Πρόεδρος του Τμήματος, που εκλέγεται από ειδικό σώμα εκλεκτόρων και έχει ως κύριες αρμοδιότητες να μεριμνά για την εφαρμογή των αποφάσεων της Συνέλευσης και να προϊσταται των υπηρεσιών του Τμήματος.

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2012-13:

Πρόεδρος του Π.Τ.Ε.Α. ήταν ο κ. Φίλιππος Βλάχος, Αναπληρωτής Καθηγητής.

Κατά το έτος 2012-13 ενεργοποιήθηκαν οι εξής επιτροπές:

1. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΟΔΗΓΟΥ ΣΠΟΥΔΩΝ
2. ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΑΝΑΛΩΣΙΜΩΝ ΚΑΙ ΜΗ ΥΛΙΚΩΝ, ΒΕΒΑΙΩΣΕΩΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΕΡΓΩΝ (ορισμένη από το Πρυτανικό Συμβούλιο)
3. ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
4. ΦΟΙΤΗΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ & ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΠΡΩΤΟΕΤΩΝ
5. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΛΥΚΕΙΟΥ ΠΑΣΧΟΝΤΩΝ ΑΠΟ ΣΟΒΑΡΕΣ ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ
6. ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
7. ΥΠΟΒΟΗΘΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ ΕΤΗΣΙΩΝ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩΝ
8. ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ.
9. ΟΜΑΔΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
10. ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΤΑΤΑΚΤΗΡΙΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ
11. ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
12. ΜΟΔΙΠ
13. ECTS & ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
14. ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ
15. ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ ΜΗ ΑΝΑΛΩΣΙΜΟΥ ΥΛΙΚΟΥ
16. ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩΝ ΓΙΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΕΝΤΑΓΜΕΝΟΥ ΣΤΟ ΕΣΠΑ 2007-2013

Επίσης, στο πλαίσιο των δύο ΠΜΣ του τμήματος, έχουν διαμορφωθεί επιμέρους επιτροπές οι οποίες ενεργοποιούνται για την εύρυθμη λειτουργία των δύο προγραμμάτων.

2.4.2. Ποιοι εσωτερικοί κανονισμοί (π.χ. εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών) υπάρχουν στο Τμήμα;

Το πρόγραμμα προπτυχιακών σπουδών λειτουργεί βάσει του Εσωτερικού Κανονισμού ο οποίος αναγράφεται στον Οδηγό Σπουδών του ΠΤΕΑ (βλ. Παράρτημα) και έχει εγκριθεί από τη Συνέλευση του Τμήματος.

Ως προς τα 2 Π.Μ.Σ. του Π.Τ.Ε.Α., και αυτά λειτουργούν με βάση τον Κανονισμό Λειτουργίας (βλ. Παράρτημα) που έχει εγκρίνει η Συνέλευση του Τμήματος, και με βάση τον Κανονισμό της Συγκλήτου του Π.Θ. για τα Π.Μ.Σ.

2.4.3. Είναι διαρθρωμένο το Τμήμα σε Τομείς; Σε ποιους; Ανταποκρίνεται η διάρθρωση αυτή στη σημερινή αντίληψη του Τμήματος για την αποστολή του;

Όχι, δεν είναι διαρθρωμένο σε τομείς.

3.1 Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών

3.1.1 Πώς κρίνετε το βαθμό ανταπόκρισης του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και στις απαιτήσεις της κοινωνίας;

- Υπάρχουν διαδικασίες ελέγχου της ανταπόκρισης αυτής; Πόσο αποτελεσματικά εφαρμόζονται;

Είναι πολύ δύσκολη η εφαρμογή διαδικασιών συστηματικού ελέγχου της ανταπόκρισης αυτής. Παρά τις δυσκολίες στην εφαρμογή συστηματικών διαδικασιών ελέγχου, τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος προβληματίζονται, συζητούν και προσπαθούν να ενισχύσουν την ανταπόκριση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και στις απαιτήσεις και ανάγκες της κοινωνίας. Οι προβληματισμοί, οι συζητήσεις και οι προσπάθειες προκύπτουν και προωθούνται μέσα από συνεργασίες και συμμετοχές των μελών ΔΕΠ του Τμήματος σε επιτροπές, συνέδρια, ημερίδες, εκδηλώσεις φορέων, υπηρεσιών, ενώσεων, συλλόγων κ.α. Επίσης, κάθε χρόνο μέσα από τη σχετική διαδικασία της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος γίνονται προτάσεις για τροποποιήσεις του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών, όταν κάτι τέτοιο κρίνεται απαραίτητο. Οι διδάσκοντες του Τμήματος μέσα από τη συμμετοχή τους σε αρκετά όργανα και επιτροπές, σχετικές με το γνωστικό αντικείμενο της σχολής ή μέσα από τη συνεργασία τους με εκπαιδευτικούς φορείς κλπ., βρίσκονται σε διαρκή επαφή με τις σύγχρονες απαιτήσεις της ελληνικής κοινωνίας.

- Υπάρχουν διαδικασίες αξιολόγησης και αναθεώρησης του Προγράμματος Σπουδών; Πόσο αποτελεσματικά εφαρμόζονται;

Στο Τμήμα μας λειτουργεί για κάθε ακαδημαϊκό έτος (ετήσια θητεία) επιτροπή προγράμματος σπουδών η οποία αποτελείται από 7 έως 8 μέλη ΔΕΠ και από εκπρόσωπο των φοιτητών. Η επιτροπή προγράμματος σπουδών συνεδριάζει τουλάχιστον μία φορά το μήνα και στις αρμοδιότητές της εντάσσονται θέματα που αφορούν το πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος, μέσα από τη συζήτηση με τους διδάσκοντες (μέλη ΔΕΠ) και τους φοιτητές του Τμήματος. Η επιτροπή κωδικοποιεί τις προτάσεις που αφορούν το πρόγραμμα σπουδών. Τον μήνα Απρίλιο κάθε ακαδημαϊκού έτους συζητείται στη Γενική Συνέλευση του Τμήματος το πρόγραμμα σπουδών και μετά από εισήγηση της επιτροπής προγράμματος σπουδών και συζήτηση με τα μέλη της συνέλευσης, γίνονται οι όποιες αλλαγές κρίνονται απαραίτητες. Οι συγκεκριμένες διαδικασίες κρίνονται αποτελεσματικές τόσο από την πλευρά των διδασκόντων όσο και των φοιτητών. Το ακαδ. Έτος 2012-13, η επιτροπή προγράμματος προέβη σε μείωση των προπτυχιακών μαθημάτων που προσφέρονται στους φοιτητές, λόγω έλλειψης των αντίστοιχων μελών ΔΕΠ και της μείωσης των προσλήψεων των διδασκόντων του ΠΔ 407/80.

- Πώς δημοσιοποιείται το Πρόγραμμα Σπουδών;

Το πρόγραμμα σπουδών δημοσιοποιείται σε έντυπη μορφή, μέσα από τον ετήσιο Οδηγό Σπουδών του τμήματος (βλ. Παράρτημα), και σε ηλεκτρονική μορφή στην ιστοσελίδα του Τμήματος www.sed.uth.gr, όπου και παρουσιάζεται αναλυτικά το πρόγραμμα σπουδών στην Ελληνική και στην Αγγλική γλώσσα. Επίσης, κατά την ημέρα εγγραφής των πρωτοετών φοιτητών στο Τμήμα αναλύεται στους φοιτητές το πρόγραμμα σπουδών από τη Γραμματεία αλλά και κατά την τελετή υποδοχής πρωτοετών φοιτητών, τα μέλη ΔΕΠ και το διοικητικό προσωπικό είναι διαθέσιμα για συζήτηση του ΠΣ με τους φοιτητές. Κατά τα παρελθόντα έτη, ο Ο.Σ διανεμόταν σε έντυπη μορφή στους πρωτοετείς φοιτητές και ήταν διαθέσιμος και σε ηλεκτρονική μορφή. Κατά το τρέχον έτος (αξιολόγησης) ο Οδηγός Σπουδών διατέθηκε μόνο ηλεκτρονικά, λόγω έλλειψης οικονομικών πόρων προς διάθεση για την εκτύπωση αυτού.

- Υπάρχει αποτελεσματική διαδικασία παρακολούθησης της επαγγελματικής εξέλιξης των αποφοίτων; Πώς χρησιμοποιούνται τα αποτελέσματά της;

Οι απόφοιτοι του τμήματός μας, κατά κύριο λόγο δουλεύουν σε δημόσια σχολεία, ως αναπληρωτές εκπαιδευτικοί. Αναμένεται το επόμενο χρονικό διάστημα να πραγματοποιηθεί ο πρώτος γραπτός διαγωνισμός ΑΣΕΠ για τους αποφοίτους του τμήματός μας. Από την προηγούμενη ακαδημαϊκή χρονιά, μετά από απόφαση της ΓΣ συνέλευσης του τμήματος, συστάθηκε Επιτροπή παρακολούθησης της

επαγγελματικής ένταξης των αποφοίτων μας αποτελούμενη από μέλη ΔΕΠ του τμήματος και από το Σύλλογο Αποφοίτων του Π.Τ.Ε.Α.

3.1.2 Πώς κρίνετε τη δομή, τη συνεκτικότητα και τη λειτουργικότητα του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών;³

- Ποιό είναι το ποσοστό των μαθημάτων κορμού / ειδίκευσης / κατευθύνσεων στο σύνολο των μαθημάτων;

Η σχέση μαθημάτων κορμού- ειδίκευσης /κατευθύνσεων είναι η ακόλουθη:

- Μαθήματα κορμού: 79/85 -> 93%
- Μαθήματα κατεύθυνσης: 6/85 (Πρακτικές) -> 7%

- Πόσα μαθήματα ελεύθερης επιλογής προσφέρονται ;

Στο Τμήμα το ακαδημαϊκό έτος 2012/13 προσφέρθηκαν (σύμφωνα με το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών του οδηγού σπουδών) 46 μαθήματα επιλογής.

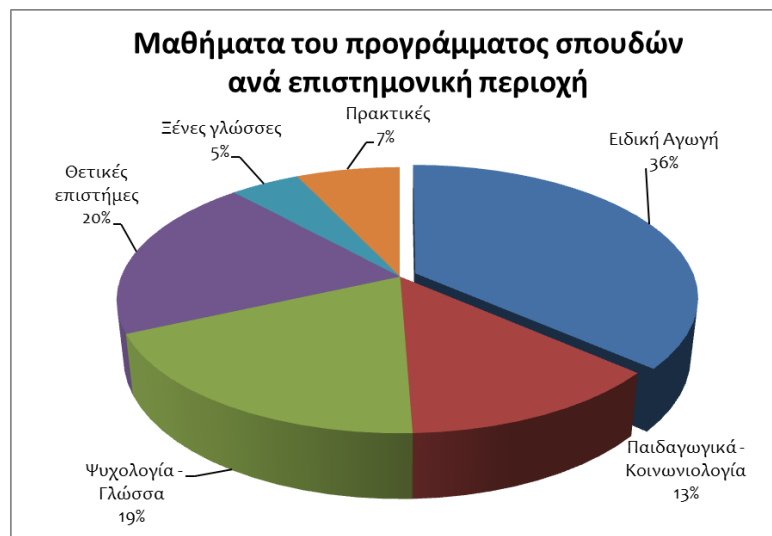
- Ποιό είναι το ποσοστό των υποχρεωτικών μαθημάτων / μαθημάτων υποχρεωτικής επιλογής / μαθημάτων ελεύθερης επιλογής στο σύνολο των μαθημάτων;

Στο σύνολο των μαθημάτων του Τμήματος (χωρίς να συνυπολογίζεται η ξένη γλώσσα – 4 μαθήματα – και η πρακτική άσκηση – 6 – η οποία είναι υποχρεωτική), το ποσοστό των υποχρεωτικών μαθημάτων είναι 29/75 ή 39% και το ποσοστό των μαθημάτων ελεύθερης επιλογής είναι 46/75 ή 61%.

- Ποια είναι η ποσοστιαία σχέση μεταξύ μαθημάτων υποβάθρου, μαθημάτων επιστημονικής περιοχής, μαθημάτων γενικών γνώσεων και μαθημάτων ανάπτυξης δεξιοτήτων στο σύνολο των μαθημάτων;

Η ποσοστιαία σχέση των 85 μαθημάτων του προγράμματος σπουδών ανά επιστημονική περιοχή είναι:

- Ειδική Αγωγή: 31 -> 36%
- Παιδαγωγικά - Κοινωνιολογία: 11 -> 13%
- Ψυχολογία - Γλώσσα: 16 -> 19%
- Θετικές επιστήμες: 17 -> 20%
- Ξένες γλώσσες: 4 -> 5%
- Πρακτικές: 6 -> 7%

- Πώς κατανέμεται ο χρόνος μεταξύ θεωρητικής διδασκαλίας, ασκήσεων, εργαστηρίων, άλλων δραστηριοτήτων;

³ Πίνακες 12.1 και 12.2.

Ορισμένα μαθήματα είναι ως προς τον τρόπο διδασκαλίας θεωρητικά, κάποια μαθήματα συνδυάζουν τη θεωρητική διδασκαλία (σε μεγαλύτερη ή μικρότερη αναλογία) με σεμινάρια, ασκήσεις, εργαστήρια, διαλέξεις, βιωματικές εμπειρίες, εργασίες ομαδικές ή ατομικές, εφαρμογές, ενώ ορισμένα μαθήματα είναι εργαστηριακά ως προς τον τρόπο διδασκαλίας. Στις πρακτικές ασκήσεις συνδυάζονται η θεωρία και οι εργασίες με την πρακτική σε εκπαιδευτικές μονάδες.

- Πώς οργανώνεται και συντονίζεται η ύλη μεταξύ των μαθημάτων; Παρατηρείται επικάλυψη ύλης μεταξύ των μαθημάτων; Υπάρχουν κενά ύλης; Είναι ορθολογική η έκταση της ύλης των μαθημάτων; Υπάρχει διαδικασία επανεκτίμησης, αναπροσαρμογής και επικαιροποίησης της ύλης των μαθημάτων;

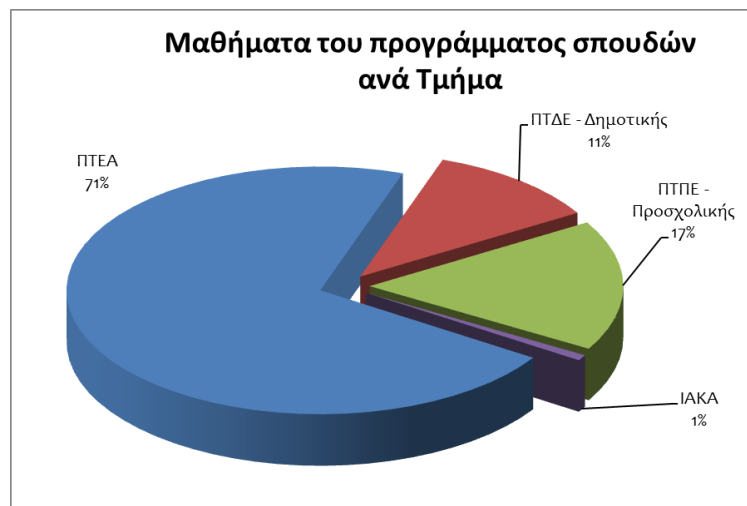
Μέσω της επιτροπής προγράμματος σπουδών, η οποία λειτουργεί στο Τμήμα μας και είναι υπεύθυνη για το πρόγραμμα σπουδών, όταν εντοπιστούν δυσλειτουργίες ή δυσκολίες σε σχέση με τα μαθήματα ή προβλήματα όπως επικάλυψη, κενά ύλης κλπ. σε συνεργασία με τους διδάσκοντες των μαθημάτων προτείνεται η αντιμετώπιση των παραπάνω προβλημάτων. Επίσης, στη Γενική Συνέλευση του Τμήματος, τίθενται προς συζήτηση θέματα που αφορούν το πρόγραμμα σπουδών και, τον Απρίλιο κάθε ακαδημαϊκού έτους, γίνεται αναπροσαρμογή του προγράμματος σπουδών και επανεκτίμηση της ύλης σε όποια μαθήματα κρίνεται αναγκαίο.

- Εφαρμόζεται σύστημα προαπαιτούμενων μαθημάτων; Πόσο λειτουργικό είναι; Ποιό είναι το ποσοστό των μαθημάτων που εντάσσονται στο σύστημα;

Δεν υπάρχουν προαπαιτούμενα μαθήματα στο πρόγραμμα σπουδών του τμήματός μας.

- Πόσα μαθήματα προσφέρονται από άλλα και πόσα σε άλλα προγράμματα σπουδών; Ποιά είναι αυτά;

Κατά το έτος 2012-13, προσφέρθηκαν στους φοιτητές του ΠΤΕΑ 96 μαθήματα από το ΠΤΕΑ, 39 μαθήματα από άλλα Τμήματα (15 ΠΤΔΕ, 23 ΠΤΠΕ, 1 ΙΑΚΑ) ενώ το Τμήμα μας πρόσφερε σε άλλα Τμήματα 27 μαθήματα.

- Ποιές ξένες γλώσσες διδάσκονται στο Τμήμα; Είναι υποχρεωτικά τα σχετικά μαθήματα;

Οι φοιτητές/ήτριες του Π.Τ.Ε.Α. έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν μία από τις ξένες γλώσσες που προσφέρονται στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας. Δηλαδή, την Αγγλική, τη Γαλλική, τη Γερμανική ή την Ιταλική γλώσσα. Επίσης, οι φοιτητές του ΠΤΕΑ έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν την Ελληνική Νοηματική Γλώσσα (ΕΝΓ) ως ξένη γλώσσα. Το πρόγραμμα σπουδών της κάθε γλώσσας προσφέρει μαθήματα διαφορετικών επιπέδων γλωσσομάθειας και ολοκληρώνεται σε 4 εξαμηνιαία μαθήματα. Για την απόκτηση πτυχίου στο ΠΤΕΑ είναι υποχρεωτική η φοίτηση σε 4 μαθήματα Ξένης Γλώσσας που αντιστοιχούν σε 12 Πιστωτικές Μονάδες. Εάν οι φοιτητές/ήτριες επιλέξουν περισσότερες από μία ξένες γλώσσες δεν θα πάρουν επιπλέον πιστωτικές μονάδες. Ωστόσο μπορούν να παρακολουθήσουν την επιπλέον ξένη γλώσσα και να αναγραφεί στην αναλυτική κατάσταση των μαθημάτων τους, εφόσον περάσουν το μάθημα

3.1.3 Πώς κρίνετε το εξεταστικό σύστημα;

- Εφαρμόζονται, και σε ποιά έκταση, πολλαπλοί (σε είδος και χρόνο) τρόποι αξιολόγησης των φοιτητών; Ποιοί συγκεκριμένα;

Όπως φαίνεται και στον Οδηγό Σπουδών (βλ. Παράρτημα), και στα κριτήρια αξιολόγησης των μαθημάτων, το σύστημα πολλαπλής αξιολόγησης εφαρμόζεται σε πολλά μαθήματα. Με τη μέθοδο των προόδων στη διάρκεια του εξαμήνου για τα θεωρητικά μαθήματα, όπως και με γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου, με το ποσοστό ενεργής συμμετοχής στο μάθημα, την εκπόνηση και παρουσίαση εργασιών, τις υποδειγματικές διδασκαλίες από φοιτητές είτε στο Τμήμα είτε ως πρακτική άσκηση στο Σχολείο.

- Πώς διασφαλίζεται η διαφάνεια της διαδικασίας αξιολόγησης των φοιτητών;

Διαμέσου των κριτηρίων αξιολόγησης που δίνονται στους φοιτητές στην αρχή του εξαμήνου (περίγραμμα μαθήματος), τα οποία είναι ταυτόχρονα καταγεγραμμένα στον οδηγό σπουδών και στην ιστοσελίδα του τμήματος.

- Υπάρχει διαδικασία αξιολόγησης της εξεταστικής διαδικασίας και ποιά είναι αυτή;

Όταν προκύπτουν ανάγκες, μπορεί να γίνει συνάντηση του εκπαιδευτικού προσωπικού όπου συζητούνται διαφορετικοί τρόποι αξιολόγησης της εξεταστικής διαδικασίας και τρόποι βελτίωσης αυτής.

- Πόσο διαφανής είναι η διαδικασία ανάθεσης και εξέτασης της πτυχιακής/ διπλωματικής εργασίας;

Η διπλωματική εργασία γίνεται μετά από αίτημα του φοιτητή/τριας σε κάποιον υπεύθυνο καθηγητή και δεν ανατίθεται. Η εξέταση γίνεται βάση των διεθνών κριτηρίων αξιολόγησης εργασιών που υπάρχει για την αξιολόγηση εργασιών στα ελληνικά και διεθνή περιοδικά, και δημοσιοποιείται (στον οδηγό σπουδών του Τμήματος υπάρχουν στοιχεία για τον κανονισμό εκπόνησης πτυχιακής εργασίας).

- Υπάρχουν συγκεκριμένες προδιαγραφές ποιότητας για την πτυχιακή/ διπλωματική εργασία; Ποιες;

Υπάρχουν σαφείς οδηγίες συγγραφής της διπλωματικής εργασίας, συγκεκριμένα, στον Οδηγό Σπουδών του Τμήματος υπάρχουν στοιχεία για τον κανονισμό εκπόνησης πτυχιακής εργασίας και συγγραφής της σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα αξιολόγησης και παρουσίασης εργασιών, πχ. Publication Manual A.P.A. ver 6.

3.1.4 Πώς κρίνετε τη διεθνή διάσταση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών;

- Υπάρχει συμμετοχή διδασκόντων από το εξωτερικό; Σε ποιο ποσοστό;

Κάθε χρόνο υπάρχει ένας αριθμός διδασκόντων από το εξωτερικό που επισκέπτονται και δίνουν διαλέξεις στο Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών. Ωστόσο, αυτό δεν ισχύει για όλα τα μαθήματα και ο αριθμός δεν είναι σταθερός κάθε χρονιά.

- Υπάρχει συμμετοχή αλλοδαπών φοιτητών (απόλυτος αριθμός και ποσοστό);

Σχεδόν κάθε χρόνο υπάρχει ένας μικρός αριθμός φοιτητών από το εξωτερικό. Μέχρι τώρα έχουν επισκεφθεί το Τμήμα μας 13 φοιτητές, στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus. Με βάση τον αριθμό των ημεδαπών φοιτητών ανά έτος, το ποσοστό το αλλοδαπών φοιτητών μπορεί να υπολογιστεί περίπου στο 3-4%.

- Πόσα και ποιά μαθήματα διδάσκονται (και) σε ξένη γλώσσα;

Κανένα μάθημα δε διδάσκεται σε ξένη γλώσσα. Ωστόσο, υπάρχει εξατομικευμένη υποστήριξη των εισερχόμενων φοιτητών από ξένα ιδρύματα (βλέπε παρακάτω).

- Σε πόσα (και ποιά) προγράμματα διεθνούς εκπαιδευτικής συνεργασίας (π.χ. ERASMUS, LEONARDO, TEMPUS, ALPHA) σε επίπεδο προπτυχιακών σπουδών συμμετέχει το Τμήμα;

Το Τμήμα συμμετέχει σταθερά στα προγράμματα Erasmus.

- Υπάρχουν συμφωνίες διμερούς συνεργασίας με ιδρύματα και φορείς του εξωτερικού; Ποιές;

Στο πλαίσιο των Ευρωπαϊκών Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων το Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής συμμετέχει στην εφαρμογή του ευρωπαϊκού προγράμματος Σωκράτης/Erasmus, το οποίο προωθεί τις ανταλλαγές πληροφοριών και εμπειριών, ώστε η ποικιλία και οι ιδιομορφίες των εκπαιδευτικών συστημάτων στα κράτη μέλη να καταστούν πηγές πνευματικού εμπλουτισμού και αμοιβαίας ενθάρρυνσης. Στο πλαίσιο του προγράμματος Σωκράτης/Erasmus χορηγούνται υποτροφίες οι οποίες ενθαρρύνουν: α) την κινητικότητα των διδασκόντων, ώστε οι σπουδές να λαμβάνουν ευρωπαϊκή διάσταση και οι δεξιότητές τους να βελτιωθούν ποιοτικά, και β) την κινητικότητα των φοιτητών/τριών, προκειμένου να εδραιωθεί η ευρωπαϊκή διάσταση στην εκπαίδευση. Το Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής έχει συνάψει διμερή συμφωνία για την ανταλλαγή φοιτητών/τριών και διδασκόντων με το Πανεπιστήμιο του Örebro, στη Σουηδία, το Πανεπιστήμιο Paul Valery- Montpellier III και το Institut Universitaire de Formation des Maitres (IUFM) – Académie de Montpellier, στη Γαλλία.

- Υπάρχουν διεθνείς διακρίσεις του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών; Ποιές;

Δεν υπάρχουν.

- Εφαρμόζεται το σύστημα μεταφοράς διδακτικών μονάδων (ECTS);

Βεβαίως, βλέπε Οδηγό Σπουδών.

- Υπάρχουν και διανεμόνται ενημερωτικά έντυπα εφαρμογής του συστήματος ECTS;

Στον Οδηγό Σπουδών του Τμήματος παρέχονται όλες οι πληροφορίες σχετικά με το ECTS .

3.1.5 Πώς κρίνετε την πρακτική άσκηση των φοιτητών;

- Υπάρχει ο θεσμός της πρακτικής άσκησης των φοιτητών; Είναι υποχρεωτική η πρακτική άσκηση για όλους τους φοιτητές;

Ο θεσμός της πρακτικής άσκησης των φοιτητών υπάρχει ως υποχρεωτικό μάθημα κατά το 3ο και 4ο έτος των σπουδών και πραγματοποιείται ανάλογα με την κατεύθυνση που επιλέγουν οι φοιτητές και αναφέρεται στον Οδηγό Σπουδών του Τμήματος ως «Πρακτική Άσκηση» (κωδικός μαθήματος: ΠΑ1, ΠΑ2, ΠΑ3, ΠΑ4, ΠΑ5, ΠΑ6).

Επίσης, από το 2010-11, στο πρόγραμμα σπουδών, έχει προστεθεί και το πρόγραμμα Αμειβόμενης Πρακτικής Άσκησης, που πραγματοποιείται κατά τους καλοκαιρινούς μήνες. Στο πρόγραμμα αυτό, οι φοιτητές/τριες συμμετέχουν εθελοντικά, απασχολούνται επαγγελματικά, έχοντας παράλληλα και ασφάλιση, σε ιδιωτικούς και άλλους φορείς όπως κατασκηνώσεις για ΑΜΕΑ και μη, κέντρα δημιουργικής απασχόλησης κτλ. Γίνεται ιδιαίτερη προσπάθεια να βρίσκονται φορείς υποδοχής στον τόπο κατοικίας των φοιτητών/τριών, ώστε να υπάρχει η πιθανότητα συνέχειας της απασχόλησης τους, μετά το τέλος των σπουδών τους.

- Αν η πρακτική άσκηση δεν είναι υποχρεωτική, ποιο ποσοστό των φοιτητών την επιλέγει; Πώς κινητοποιείται το ενδιαφέρον των φοιτητών;

Η Πρακτική Άσκηση είναι υποχρεωτική και κατά συνέπεια συμμετέχει το 100% των 3ετών και 4ετών φοιτητών/τριών του Τμήματος. Στο πρόγραμμα αμειβόμενης Πρακτικής Άσκησης που δεν είναι υποχρεωτικό συμμετέχει πάνω από το 70% των φοιτητών

- Πώς καλλιεργείται το ενδιαφέρον των φοιτητών σε περίπτωση που η πρακτική άσκηση είναι υποχρεωτική;

Το ενδιαφέρον των φοιτητών για την Πρακτική Άσκηση είναι δεδομένο, εφόσον συνδέεται άμεσα με το επάγγελμα που θα ασκήσουν και τους δίνει τη δυνατότητα να αποκτήσουν εμπειρίες από τη καθημερινή σχολική ζωή.

-Πώς καλλιεργείται το ενδιαφέρον των φοιτητών σε περίπτωση που η πρακτική άσκηση είναι υποχρεωτική;

Το ενδιαφέρον των φοιτητών για την Πρακτική Άσκηση είναι δεδομένο, εφόσον συνδέεται άμεσα με το επάγγελμα που θα ασκήσουν. Η ενίσχυση του ενδιαφέροντος αυτού γίνεται κατά τη διάρκεια των

μαθημάτων και της φροντιστηριακής ανατροφοδότησης των φοιτητών από τους διδάσκοντες. Οι φοιτητές επιδεικνύουν έντονο ενδιαφέρον για την Πρακτική άσκηση, και αυτό προκύπτει από το γεγονός ότι το συμπεριλαμβάνουν ως θέμα στις συνελεύσεις του φοιτητικού συλλόγου, και συζητούν τα θέματα που ανακύπτουν.

Για το πρόγραμμα Αμειβόμενης Πρακτικής Άσκησης, γίνονται ενημερωτικές συναντήσεις με τους φοιτητές και την επιστημονική υπεύθυνη του προγράμματος, έχουν εκδοθεί ενημερωτικά έντυπα και λειτουργεί και ιστοσελίδα του προγράμματος. Η μικρή αμοιβή που παίρνουν δε φαίνεται να αποτελεί το βασικό κίνητρο τους για συμμετοχή στο πρόγραμμα.

- Πώς έχει οργανωθεί η πρακτική άσκηση των φοιτητών του Τμήματος; Ποιά είναι η διάρκειά της; Υπάρχει σχετικός εσωτερικός κανονισμός;

Τα προγράμματα των Πρακτικών Ασκήσεων αποτελούν μια ενότητα που έχει διττό σκοπό. Αφενός να φέρουν σε επαφή τους φοιτητές/ήτριες με την εκπαιδευτική πραγματικότητα στην οποία θα κληθούν αργότερα να εργαστούν και να προσφέρουν εκπαιδευτικό έργο, και αφετέρου να τους δώσουν τη δυνατότητα να διδάξουν σε παιδιά με ή χωρίς ειδικές ανάγκες, κάνοντας εφαρμογή όσων αποκόμισαν από τα μαθήματα των Διδακτικών Μεθοδολογιών αλλά και των υπολοίπων μαθημάτων του προγράμματος σπουδών.

Αναλυτικότερα, οι Πρακτικές Ασκήσεις αφορούν σε εκπαιδευτικά πλαίσια Νηπιαγωγείου, Δημοτικών Σχολείων Γενικής Αγωγής και Σχολικών Μονάδων Ειδικής Αγωγής (Σ.Μ.Ε.Α.).

Πρακτικές Ασκήσεις Κατεύθυνσης Νηπιαγωγών

Στόχος τους είναι η σύνδεση θεωρίας και πράξης και αυτό επιτυγχάνεται, καταρχήν, μέσα από τη γνωριμία και την επαφή των φοιτητών/τριών με τον εκπαιδευτικό χώρο και, στη συνέχεια, με την ανάληψη διδακτικού έργου.

Πρακτική Άσκηση Νηπιαγωγών I

Στο πρώτο επίπεδο Πρακτικής Άσκησης (χειμερινό εξάμηνο) βασικός στόχος είναι οι φοιτητές/τριες να γνωρίσουν το χώρο του νηπιαγωγείου, να έρθουν σε επαφή με τα παιδιά και το διδακτικό έργο, ώστε στο επόμενο εξάμηνο να είναι σε θέση να αναλάβουν διδασκαλία.

Σε αυτό το επίπεδο πραγματοποιούνται 7 παρακολουθήσεις στα νηπιαγωγεία και 6 μαθήματα ανατροφοδότησης στο πανεπιστήμιο. Σε κάθε παρακολούθηση ο φοιτητής/τρια συμπληρώνει τους οδηγούς παρατήρησης, οι οποίοι κάθε φορά επικεντρώνονται σε κάποιον παράγοντα της παιδαγωγικής διαδικασίας. Αναλυτικά οι οδηγοί παρατήρησης αφορούν:

- Στο χώρο του νηπιαγωγείου
- Στις αυθόρμητες και τις οργανωμένες δραστηριότητες στο νηπιαγωγείο
- Στο ολόημερο νηπιαγωγείο και τον τρόπο λειτουργίας του.
- Στις μεθόδους διδασκαλίας (διαθεματικότητα, σχέδια εργασίας, θεματικές προσεγγίσεις)
- Στα μέσα αγωγής: Παιχνίδι-βιβλίο
- Στα μέσα αγωγής: Συνήθεια, Εργασία, Διδασκαλία, Παράδειγμα, Εποπτεία, Πειθαρχία
- Στους σκοπούς και στόχους της οργανωμένης δραστηριότητας
- Στις αρχές Προσχολικής Αγωγής
- Στις ανάγκες νηπίων - Περιεχόμενο δραστηριοτήτων

Το περιεχόμενο των οδηγιών παρατήρησης εξηγείται και συζητείται με τον διδάσκοντα του μαθήματος. Ακόμη, κάθε φορά πραγματοποιείται από τον διδάσκοντα μια εισήγηση σε σχέση με το αντικείμενο της παρατήρησης.

Μετά τις παρακολουθήσεις, ακολουθεί ανατροφοδότηση με τον διδάσκοντα του μαθήματος, Σε αυτές τις συναντήσεις οι φοιτητές/τριες συζητούν για όσα παρακολούθησαν, τις απορίες τους, τα ερωτηματικά, τις εντυπώσεις τους. Στόχος τους είναι μέσα από τις συζητήσεις που γίνονται να μπου οι φοιτητές σε μία διαδικασία αναστοχασμού της διδακτικής πράξης.

Οι φοιτητές/τριες στο τέλος του εξαμήνου παραδίδουν ένα φάκελο με τους οδηγούς παρατήρησης και μία εργασία, στην οποία, χρησιμοποιούν τις γνώσεις και τις εμπειρίες που αποκόμισαν σχεδιάζοντας και προτείνοντας τις δικές τους τις δικές τους «μαθησιακές εμπειρίες» για τα παιδιά προσχολικής ηλικίας

Πρακτική Άσκηση Νηπιαγωγών II

Στο δεύτερο επίπεδο της Πρακτικής Άσκησης, οι φοιτητές/τριες αναλαμβάνουν διδακτικό έργο.

Ο κάθε φοιτητής/τρια πραγματοποιεί 10 διδασκαλίες. Οι πέντε πρώτες διδασκαλίες πραγματοποιούνται σε ζεύγη και σε πέντε διαφορετικές εβδομάδες και οι υπόλοιπες πέντε πραγματοποιούνται ατομικά για μία συνεχόμενη εβδομάδα.

Ο φοιτητής/τρια προετοιμάζει σε συνεργασία με τους αποσπασμένους νηπιαγωγούς του τμήματος το πρόγραμμα διδασκαλίας. Το πρόγραμμα αυτό ελέγχεται πριν από την πραγματοποίησή του από το διδάσκοντα του μαθήματος.

Ανάμεσα στο διάστημα που μεσολαβεί στις διδασκαλίες πραγματοποιούνται συναντήσεις ανατροφοδότησης με το διδάσκοντα του μαθήματος και με τους αποσπασμένες εκπαιδευτικούς. Στις συναντήσεις αυτές συζητούνται οι εμπειρίες, τα προβλήματα και οι απορίες των φοιτητών/τριών και, ανάλογα με τα κενά που διαπιστώνονται, προγραμματίζονται εισηγήσεις είτε από το διδάσκοντα του μαθήματος, είτε από άλλους διδάσκοντες του τμήματος. Στις εισηγήσεις αυτές οι φοιτητές/τριες, έχοντας πλέον την εμπειρία της τάξης, είναι σε θέση να θέσουν ερωτήματα που σχετίζονται με θέματα εφαρμογής, των οποίων οι απαντήσεις θα τους βοηθήσουν στις επόμενες διδασκαλίες τους.

Επίσης, προκειμένου να ενισχυθεί η διαδικασία αναστοχασμού, οι φοιτητές/τριες κάνουν αυτοαξιολόγηση του διδακτικού τους έργου στην αρχή, στο ενδιάμεσο και στο τέλος των διδασκαλιών τους, ώστε να εντοπίσουν δυνατά σημεία, κενά και αδυναμίες που θα τους βοηθήσουν να βελτιωθούν στη συνέχεια.

Οι φοιτητές/τριες παραδίδουν στο τέλος του εξαμήνου τον πλήρη φάκελο των διδασκαλιών τους και τις αυτοαξιολογήσεις τους.

Οι παρακολουθήσεις και οι διδασκαλίες και στα δύο επίπεδα της πρακτικής Άσκησης είναι υποχρεωτική.

Πρακτικές Ασκήσεις Γενικής Αγωγής I

Οι Πρακτικές Ασκήσεις I στοχεύουν στην εξοικείωση με το περιβάλλον της τάξης και στην παρακολούθηση διδασκαλιών σε όλες τις τάξεις του δημοτικού από δασκάλους έμπειρους και ικανούς να καθοδηγήσουν τους φοιτητές/τριες στην ανάλυση και ερμηνεία των φάσεων της διδασκαλίας.

Στην πρώτη φάση της Πρακτικής Άσκησης των φοιτητών/τριών πραγματοποιούνται κατά το Ε΄ εξάμηνο φοίτησης επισκέψεις σε καθορισμένα Δημοτικά Σχολεία και περιλαμβάνουν:

1. συστηματικές παρακολουθήσεις διδασκαλιών όλων των μαθημάτων και όλων των τάξεων του δημοτικού σχολείου,
2. συμπλήρωση κλειδών παρατήρησης
3. συζήτηση επί των παρακολουθήσεων και των διδασκαλιών με ευθύνη έμπειρων αποσπασμένων δασκάλων
4. ανατροφοδότηση από τη διδάσκουσα του μαθήματος
5. εκπόνηση μελέτης

Συγκεκριμένα κατά το Ε΄ εξάμηνο, οι φοιτητές παρατηρούν τη διδασκαλία έμπειρων δασκάλων Δημοτικών Σχολείων του Βόλου και της Ν. Ιωνίας, σε όλα τα μαθήματα και όλες τις τάξεις και συμπληρώνουν κλειδές παρατήρησης. Η συγκεκριμένη φάση έχει σκοπό αφενός τον εγκλιματισμό των φοιτητών/τριών στη διδασκαλία, αφετέρου, με τη συμπλήρωση της κλείδας παρατήρησης, τη διαπίστωση και καταγραφή των σταδίων και των μέσων διδασκαλίας, μεθόδων και εποπτικού υλικού, που χρησιμοποιούνται σε κάθε μάθημα και σε κάθε τάξη. Η ανατροφοδότηση των παρακολουθήσεων γίνεται προκειμένου οι φοιτητές να κατανοήσουν τις πολύπλευρες διαστάσεις της διδασκαλίας. Η εκπόνηση μελέτης σε θέματα της διδασκαλίας συμπληρώνει και συμβάλλει στην ερευνητική προσέγγιση των Πρακτικών Ασκήσεων.

Η παρακολούθηση των Πρακτικών Ασκήσεων είναι υποχρεωτική.

Πρακτικές Ασκήσεις Γενικής Αγωγής II

Οι Πρακτικές Ασκήσεις II του Στ' εξαμήνου αφορούν στην πειραματική διδασκαλία των φοιτητών/τριών, ώστε να είναι εφικτή η εξοικείωσή τους με τις πραγματικές καταστάσεις του σχολικού περιβάλλοντος. Η δεύτερη φάση της Πρακτικής Άσκησης των φοιτητών/τριών πραγματοποιείται κατά το ΣΤ' εξάμηνο φοίτησης αντίστοιχα σε καθορισμένα Δημοτικά Σχολεία και περιλαμβάνει:

1. δοκιμαστικές διδασκαλίες μία ημέρα κάθε εβδομάδα και
2. δύο ολόκληρες εβδομάδες αυτοδύναμης διδασκαλίας
3. συζήτηση επί των παρακολουθήσεων και των διδασκαλιών με ευθύνη έμπειρων αποσπασμένων δασκάλων
4. ανατροφοδότηση από τη διδάσκουσα του μαθήματος
5. διδασκαλία διαθεματικής ενότητας
6. εκπόνηση μελέτης για τη διδασκαλία της διαθεματικής ενότητας.

Συγκεκριμένα, οι Πρακτικές Ασκήσεις κατά το Στ' εξάμηνο διαιρούνται σε δύο φάσεις:

1. Η πρώτη φάση αποτελείται από 10 ολόήμερες διδασκαλίες σε κανονικές τάξεις του Δημοτικού Σχολείου και σε όλα τα μαθήματα. Προκειμένου να ελεγχθεί η ικανότητα και η ετοιμότητα των φοιτητών/τριών να διδάξουν, αφού πάρουν την ύλη από το δάσκαλο της τάξης που πρόκειται να αντικαταστήσουν, στη συνέχεια για κάθε μάθημα διδασκαλίας εκπονούν Σχέδιο Διδασκαλίας. Η διδασκαλία των φοιτητών/τριών αξιολογείται. Η αξιολόγηση έχει σκοπό την ανατροφοδότηση της διδασκαλίας των φοιτητών/τριών και συντονίζεται από τους διδάσκοντες σε συνάντηση με τους φοιτητές/τριες, μετά το πέρας της ολόημερης διδασκαλίας.
2. Στη δεύτερη φάση των Πρακτικών, οι φοιτητές/τριες διδάσκουν επί δύο εβδομάδες σε μία γενική τάξη. Ταυτόχρονα, εκπονούν Σχέδιο Εργασίας σε θέμα της επιλογής τους και διδάσκουν μία ώρα κάθε ημέρα με διαθεματικό τρόπο. Η επιλογή του θέματος, και του τρόπου διδασκαλίας καταγράφεται σε ειδική εργασία, όπου υποστηρίζεται η προσέγγιση που επιλέγεται από το φοιτητή/τρια. Οι διδασκαλίες αυτές και η εργασία που εκπονούν οι φοιτητές/τριες αξιολογούνται.

Η παρακολούθηση των Πρακτικών Ασκήσεων είναι υποχρεωτική.

Πρακτική Άσκηση στις Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής

Πρακτική Άσκηση I στις Σ.Μ.Ε.Α.

Οι σημαντικότεροι στόχοι της «Πρακτικής Άσκησης I» στις Σ.Μ.Ε.Α. είναι η επαφή των φοιτητών/τριών με τα άτομα με ειδικές ανάγκες, η ενδεδειγμένη παρατήρηση και καταγραφή της συμπεριφοράς των ατόμων με ΕΑ. καθώς και η συστηματική αξιολόγηση των δεξιοτήτων τους. Η «Πρακτική Άσκηση I» στις Σ.Μ.Ε.Α διεξάγεται κατά το χειμερινό εξάμηνο του 4ου έτους φοίτησης.

Η «Πρακτική Άσκηση I» αποτελείται από δύο μέρη: α) το θεωρητικό μέρος (παρακολούθηση θεωρητικού εβδομαδιαίου μαθήματος) και β) το πρακτικό μέρος.

Το πρακτικό μέρος περιλαμβάνει 3 εβδομάδες πρακτικής άσκησης των φοιτητών/τριών σε μονάδες ειδικής αγωγής που λειτουργούν εντός του γενικού σχολείου (τμήματα ένταξης), καθώς και σε ειδικά σχολεία. Ειδικότερα, το πρακτικό μέρος της «Πρακτικής Άσκησης I» περιλαμβάνει δύο φάσεις κατά τη διάρκεια των οποίων οι φοιτητές/ήτριες καλούνται να ανταποκριθούν στις παρακάτω δραστηριότητες: Η πρώτη φάση περιλαμβάνει παρακολούθηση του τρόπου λειτουργίας των εκπαιδευτικών μονάδων, ενημέρωση σχετικά με την ισχύουσα νομοθεσία, το ρόλο του ειδικού παιδαγωγού καθώς και του ειδικευμένου επιστημονικού προσωπικού κ.ά. Στη φάση αυτή, οι φοιτητές/ήτριες, με βάση το υλικό που έχουν συγκεντρώσει από τις μονάδες που επισκέφθηκαν, δηλαδή τα πρωτόκολλα παρατήρησης και τα φύλλα ημερήσιου απολογισμού δραστηριοτήτων, καλούνται να συγγράψουν την πρώτη τους εργασία.

Στη δεύτερη φάση, οι φοιτητές/ήτριες ασχολούνται αποκλειστικά με ένα μαθητή/ήτρια με ε.α. και την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών του/της αναγκών. Για το σκοπό αυτό: α) διεξάγουν συστηματική παρατήρηση της μαθησιακής και κοινωνικής συμπεριφοράς του συγκεκριμένου παιδιού εντός και εκτός τάξης και β) κατασκευάζουν εργαλείο αξιολόγησης για συγκεκριμένη γνωστική περιοχή ή δεξιότητα και εκπαιδούνται στη συλλογή, επεξεργασία, ερμηνεία των δεδομένων και την εκπόνηση διδακτικών στόχων για το συγκεκριμένο παιδί, σύμφωνα με τα στοιχεία της αξιολόγησης. Στη φάση αυτή, οι φοιτητές/ήτριες, με βάση τα αποτελέσματα της αξιολόγησης που έχουν διεξάγει, συγγράφουν τη δεύτερη εργασία τους.

Η παρακολούθηση της «Πρακτικής Άσκησης Ι» στις Σ.Μ.Ε.Α. είναι υποχρεωτική.

Πρακτική άσκηση II στις Σ.Μ.Ε.Α.

Η «Πρακτική Άσκηση II» στις Σ.Μ.Ε.Α., πραγματοποιείται κατά το εαρινό εξάμηνο του 4ου έτους φοίτησης. Οι σημαντικότεροι στόχοι της «Πρακτικής Άσκησης II» είναι:

- Η σύνδεση θεωρίας και πράξης
- Η εκπαιδευτική αξιολόγηση των δεξιοτήτων των ατόμων με ΕΑ.
- Η ανάπτυξη και εφαρμογή διδακτικών μεθόδων για τα άτομα με ΕΑ.

Η «Πρακτική άσκηση II» αποτελείται από δύο μέρη: α) το θεωρητικό μέρος (παρακολούθηση θεωρητικού εβδομαδιαίου μαθήματος) και β) το πρακτικό μέρος. Το πρακτικό μέρος περιλαμβάνει 3 εβδομάδες πρακτικής άσκησης των φοιτητών/τριών στις Σ.Μ.Ε.Α. Ειδικότερα, το πρακτικό μέρος της «Πρακτικής Άσκησης II» διεξάγεται σε τρεις φάσεις, κατά τη διάρκεια των οποίων οι φοιτητές/τριες καλούνται να πραγματοποιήσουν τις παρακάτω δραστηριότητες:

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΙΣ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Η «Πρακτική Άσκηση ΣΜΕΑ Ι» διεξάγεται κατά το χειμερινό εξάμηνο (7ο εξ.) και η «Πρακτική Άσκηση ΣΜΕΑ ΙΙ» κατά το εαρινό εξάμηνο (8ο εξ.). Η «Πρακτική Άσκηση ΣΜΕΑ Ι», όπως και η «Πρακτική Άσκηση ΣΜΕΑ ΙΙ» περιλαμβάνουν:

Α) Το πρακτικό μέρος: επισκέψεις των φοιτητών σε σχολεία (τμήματα ένταξης, ειδικά σχολεία και άλλες σχετικές μονάδες όπου θεραπεύεται η ειδική αγωγή και εκπαίδευση).

Β) Το θεωρητικό μέρος (παρακολούθηση θεωρητικού μαθήματος).

Για την υλοποίηση του πρακτικού μέρους, οι φοιτητές χωρίζονται σε 2 ισάριθμες ομάδες.

Η πρώτη ομάδα φοιτητών επισκέπτεται τα σχολεία καθημερινά (15 ημέρες συνολικά) για τρεις εβδομάδες συνεχόμενες (1η περίοδος) και ακολουθεί στη συνέχεια η δεύτερη ομάδα φοιτητών η οποία, επίσης, επισκέπτεται τα σχολεία καθημερινά (15 ημέρες συνολικά) για τρεις εβδομάδες συνεχόμενες (2η περίοδος).

Οι φοιτητές είναι υποχρεωμένοι να πηγαίνουν κάθε μέρα στα σχολεία και να αποτελούν ουσιαστικά οργανικά μέλη των σχολείων.

Η «Πρακτική Άσκηση Ι», όπως και η «Πρακτική Άσκηση ΙΙ» αποτελούνται από ένα σύνολο τριών φάσεων η καθεμία, με εσωτερική συνοχή και λογική ακολουθία δράσεων, οι οποίες περιγράφονται στους παρακάτω πίνακες:

ΦΑΣΕΙΣ	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΣΜΕΑ Ι - ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ
Και στις 3 εβδομάδες	Μαθητεία δίπλα στο δάσκαλο. Συμμετοχή και εμπλοκή των φοιτητών/ριών στην καθημερινότητα της σχολικής τάξης - βοήθεια στη λειτουργία της τάξης -συνεργασία με το/τη δάσκαλο/α.	<p>1. Παράδοση / ηλεκτρονική υποβολή πρωτοκόλλων</p> <p>2. Συγγραφή σύνοψης των πληροφοριών που προκύπτουν από τα συμπληρωμένα πρωτόκολλα (1000 λέξεις).</p>
1 ^η εβδομάδα: Το σχολείο ως χώρος	Γνωριμία με το χώρο, εκπαιδευτικούς & μαθητές. Ενημέρωση του συναδέλφου φοιτητή της 2 ^{ης} περιόδου που θα πάει στην ίδια εκπαιδευτική δομή Συμπλήρωση κλείδας παρατήρησης, σχολείου, τάξης, Τ.Ε., αυλής, άλλων χώρων που χρησιμοποιούνται από τους μαθητές συχνά π.χ. γυμναστήριο, υπολογιστές, τουαλέτες	
2 ^η εβδομάδα: Η παιδαγωγική διάσταση του σχολείου και της τάξης 1 (παρατήρηση)	Ημερολόγιο για όλα τα τεκταινόμενα στο σχολείο και το ΤΕ που παρακολουθείτε με βάση τους άξονες: Οργάνωση μαθήματος κατά αντικείμενο, γλώσσα, μαθηματικά Μέθοδοι διδασκαλίας που χρησιμοποιούνται Στρατηγικές (;) που χρησιμοποιούνται Γίνονται προσαρμογές στα μαθήματα της τάξης; Γίνεται εξατομικευμένη ή ομαδική διδασκαλία Αξιολόγηση μαθητή και διδασκαλίας Μετάβαση από την τάξη στο ΤΕ και αντίστροφα Μεταβάσεις γενικά (από τη τάξη στο διάλειμμα κλπ)	
3 ^η εβδομάδα: Η παιδαγωγική διάσταση του σχολείου και της τάξης 2 (Συμμετοχική παρατήρηση)	Χρήση άτυπου για την αναλυτική αξιολόγηση του παιδιού που επιλέξατε για υποστήριξη κατά το Η' εξάμηνο (φόρμα) Λήψη απόφασης σχετικά με την υποστήριξη του παιδιού (φόρμα) Σχέδιο εκπαιδευτικής παρέμβασης (φόρμα) Ενημέρωση του συναδέλφου φοιτητή της 2 ^{ης} περιόδου που θα πάει στην ίδια εκπαιδευτική δομή	

ΦΑΣΕΙΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑ	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΣΜΕΑ ΙΙ - ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ*
A 5 ημέρες	Έχει προηγηθεί ενημερωτική συνάντηση με τον φοιτητή που ήταν υπεύθυνος στην προηγούμενη φάση και επίσης συνάντηση με τη δασκάλα της τάξης (γενικής, τμήματος ένταξης, τάξης ειδικού σχολείου Ανάπτυξη εξατομικευμένου προγράμματος διδασκαλίας Ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού για την υλοποίηση της διδασκαλίας Διδασκαλία σε έναν μαθητή (5 ημέρες) Συνεργασία με τους υπεύθυνους της πρακτικής άσκησης Συμμετοχή και εμπλοκή των φοιτητών/ριών στην καθημερινότητα της σχολικής τάξης - βοήθεια στη λειτουργία της τάξης -συνεργασία με το/τη δάσκαλο/α.	Φάκελος - πρόγραμμα διδασκαλίας του μαθητή

<p>Β 5 ημέρες</p>	<p>Ανάπτυξη μεθοδολογίας και υλικού για την αξιολόγηση της ομάδας. Αξιολόγηση της ομάδας Συμμετοχή και εμπλοκή των φοιτητών/ριών στην καθημερινότητα της σχολικής τάξης - βοήθεια στη λειτουργία της τάξης -συνεργασία με το/τη δάσκαλο/α. Συνεργασία με τους υπεύθυνους της πρακτικής άσκησης Προετοιμασία του προγράμματος διδασκαλίας στην ομάδα Ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού για την υλοποίηση της διδασκαλίας</p>	<p>Έκθεση εκπαιδευτικής αξιολόγησης της ομάδας</p>
<p>Γ 5 ημέρες</p>	<p>Τελική διατύπωση του προγράμματος διδασκαλίας στην ομάδα Διδασκαλία ομάδας / τάξης (5 ημέρες) Συμμετοχή και εμπλοκή των φοιτητών/ριών στην καθημερινότητα της σχολικής τάξης - βοήθεια στη λειτουργία της τάξης -συνεργασία με το/τη δάσκαλο/α. Συνεργασία με τους υπεύθυνους της πρακτικής άσκησης</p>	<p>Φάκελος – πρόγραμμα διδασκαλίας της ομάδας.</p>

– **Ποιες είναι οι κυριότερες δυσκολίες που αντιμετωπίζει το Τμήμα στην οργάνωση της πρακτικής άσκησης των φοιτητών;**

Έως τώρα δεν έχουν καταγραφεί δυσκολίες ως προς την οργάνωση της Πρακτικής Άσκησης των φοιτητών, δεδομένου του πολύ καλού δικτύου που έχει αναπτυχθεί μεταξύ του Τμήματος και των αντίστοιχων σχολείων. Η μόνη δυσκολία έχει σχέση με τον μεγάλο όγκο του έντυπου υλικού που πρέπει να συγκεντρωθεί και που αφορά την καταγραφή της πορείας της Πρακτικής Άσκησης κάθε φοιτητή/ήτριας.

– **Σε ποιές ικανότητες εφαρμογής γνώσεων στοχεύει η πρακτική άσκηση; Πόσο ικανοποιητικά κρίνετε τα αποτελέσματα Πόσο επιτυχής είναι η εξοικείωση των ασκουμένων με το περιβάλλον του φορέα εκτέλεσης της πρακτικής άσκησης;**

Η Πρακτική Άσκηση στοχεύει στην πρακτική εφαρμογή των γνώσεων που κάθε φοιτητής λαμβάνει στο πλαίσιο των προπτυχιακών μαθημάτων, στην απόκτηση εμπειρίας και στη σύνδεση του κάθε φοιτητή/ήτριας με την εκπαιδευτική πραγματικότητα. Έως τώρα, τα αποτελέσματα κρίνονται πολύ ικανοποιητικά. Με βάση τη μέχρι σήμερα εμπειρία, οι απόψεις των φοιτητών/τριών όπως αυτές καταγράφονται στις εκθέσεις αποτίμησής τους είναι πολύ θετικές.

– **Συνδέεται το αντικείμενο απασχόλησης κατά την πρακτική άσκηση με την εκπόνηση πτυχιακής / διπλωματικής εργασίας;**

Αυτό εξαρτάται από την πρωτοβουλία του επόπτη καθηγητή και την κοινή συνεννόηση ή επιθυμία του φοιτητή ή της φοιτήτριας.

– **Δημιουργούνται με την πρακτική άσκηση ευκαιρίες για μελλοντική απασχόληση των πτυχιούχων;**

Με το πρόγραμμα αμειβόμενης Πρακτικής Άσκησης, οι φοιτητές έχουν την ευκαιρία να εργαστούν σε ιδιωτικούς φορείς που μπορεί να αποτελέσουν μελλοντικούς τους εργοδότες.

– **Έχει αναπτυχθεί δίκτυο διασύνδεσης του Τμήματος με κοινωνικούς, πολιτιστικούς ή παραγωγικούς φορείς με σκοπό την πρακτική άσκηση των φοιτητών;**

Φυσικά, το δίκτυο αυτό περιλαμβάνει τόσο εκπαιδευτικές μονάδες γενικής και ειδικής αγωγής, όσο και άλλες δομές που ασχολούνται με την εκπαίδευση των παιδιών με ειδικές ανάγκες.

– **Ποιες πρωτοβουλίες αναλαμβάνει το Τμήμα προκειμένου να δημιουργηθούν θέσεις απασχόλησης φοιτητών (σε τοπικό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο);**

Οι απόφοιτοι του Τμήματος θα είναι κυρίως δημόσιοι υπάλληλοι του Υπουργείου Παιδείας. Το Τμήμα έχει κάνει αλληπάλληλες συναντήσεις με την εκάστοτε ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας για τη συμμετοχή των αποφοίτων μας στο διαγωνισμό ΑΣΕΠ. Οι απόφοιτοί μας, συμμετέχουν με τους

κωδικούς ΠΕ 61 (νηπιαγωγοί) και ΠΕ 71 (δάσκαλοι). Βέβαια, διαγωνισμός τέτοιος δεν έχει διενεργηθεί παρότι υπάρχει πια σχετικό νομικό πλαίσιο. Παράλληλα, με το αμειβόμενο πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης (ΕΣΠΑ), οι φοιτητές μας έχουν τη δυνατότητα κατά τους καλοκαιρινούς μήνες να απασχοληθούν επαγγελματικά σε ιδιωτικούς φορείς όπως κατασκηνώσεις για ΑΜΕΑ και μη, κέντρα δημιουργικής απασχόλησης, παιδικούς σταθμούς, κτλ. Που μπορούν να αποτελέσουν μελλοντικούς τους εργοδότες. Μάλιστα, γίνεται προσπάθεια, να πραγματοποιείται αυτό το κομμάτι της ΠΑ στους τόπους καταγωγής και κατοικίας των φοιτητών, ώστε να αναπτύσσουν δεσμούς τους με τη κοινότητα του τόπου τους.

– **Υπάρχει στενή συνεργασία και επαφή μεταξύ των εκπαιδευτικών / εποπτών του Τμήματος και των εκπροσώπων του φορέα εκτέλεσης της πρακτικής άσκησης;**

Υπάρχει συνεχής επικοινωνία (τόσο κατ' ιδίαν, όσο τηλεφωνική και ηλεκτρονική) μεταξύ των εποπτών/καθηγητών των Πρακτικών Ασκήσεων και των σχολείων όπου διενεργούνται οι Πρακτικές Ασκήσεις.

– **Υπάρχουν συγκεκριμένες προϋποθέσεις και απαιτήσεις για τη συνεργασία του Τμήματος με τους φορείς εκτέλεσης της πρακτικής άσκησης; Ποιες;**

Το Τμήμα έχει την υποχρέωση να καθοδηγήσει τους 3ετείς και 4ετείς φοιτητές/τριες στην Πρακτική τους Άσκηση και τα σχολεία έχουν την υποχρέωση να επιτρέψουν τους φοιτητές να διδάσκουν για το χρονικό διάστημα που έχει συμφωνηθεί. Στο πρόγραμμα αμειβόμενης πρακτικής άσκησης, υπογράφεται πρωτόκολλο συνεργασίας ανάμεσα στο τμήμα και στους φορείς και οι φορείς συμπληρώνουν ένα φύλλο αξιολόγησης για κάθε φοιτητή που κάνει πρακτική άσκηση στην επιχείρηση του.

– **Πώς παρακολουθούνται και υποστηρίζονται οι ασκούμενοι φοιτητές;**

Υπάρχουν αποσπασμένοι εκπαιδευτικοί γι' αυτό το έργο οι οποίοι στηρίζουν τη διδασκαλία των φοιτητών και διδάσκοντες με το ΠΔ 407/80 καθώς και συνεχής συνεργασία και επικοινωνία μεταξύ του εκάστοτε φοιτητή/ήτριας, με τον καθηγητή των πρακτικών ασκήσεων. Παράλληλα τα μέλη ΔΕΠ του τμήματος, στηρίζουν και συμβουλεύουν όποτε χρειαστεί τους φοιτητές/τριες σε ζητήματα εξειδικευμένα που συναντούν συνήθως κατά τη διάρκεια της παρέμβασης τους μέσα στις Σ.Μ.Ε.Α. Επίσης γίνεται συγκέντρωση και αξιολόγηση όλων των εντύπων που αποτυπώνουν την πορεία του κάθε φοιτητή/ήτριας σε όλη τη διάρκεια της πρακτικής του άσκησης που εξασφαλίζουν την άμεση και συνεχή υποστήριξη όλων των φοιτητών.

3.2. Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών⁴

3.2.1 Τίτλος του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Στο Π.Τ.Ε.Α. λειτουργούν τα εξής Π.Μ.Σ.:

- «Ειδική Αγωγή»
- «Συμβουλευτική στην Ειδική Αγωγή, την Εκπαίδευση και την Υγεία»

3.2.2 Τμήματα και Ιδρύματα που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών.⁵

Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής, Π.Θ.

3.2.3 Πώς κρίνετε τον βαθμό ανταπόκρισης του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και τις απαιτήσεις της κοινωνίας;

– **Υπάρχουν διαδικασίες ελέγχου της ανταπόκρισης αυτής; Πόσο αποτελεσματικές είναι;**

ΠΜΣ Ειδική Αγωγή

Σήμερα, η ειδική αγωγή αποτελεί κεντρικό θέμα όχι μόνο της ευρύτερης ευρωπαϊκής αλλά και της ελληνικής εκπαιδευτικής και κοινωνικής πολιτικής. Είναι πλέον επιτακτική η ανάγκη δημιουργίας κατάλληλων πλαισίων για την εκπαίδευση και υποστήριξη των παιδιών με διαφορετικές ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες είτε στο πλαίσιο της γενικής αγωγής είτε στις υπάρχουσες μονάδες ειδικής αγωγής, με απώτερο στόχο την μείωση του αποκλεισμού και της περιθωριοποίησης αυτών των μαθητών. Επιπλέον, έχει διαπιστωθεί η αυξανόμενη ανάγκη για οργανωμένη παροχή κατάλληλων παρεμβάσεων καθώς επίσης και η ανάγκη για την στελέχωση της ειδικής αγωγής με εξειδικευμένο εκπαιδευτικό προσωπικό. Ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί στην αναβάθμιση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης, η οποία σχετίζεται άμεσα με την ύπαρξη εξειδικευμένου εκπαιδευτικού προσωπικού. Το συγκεκριμένο μεταπτυχιακό πρόγραμμα ειδίκευσης στην Ειδική Αγωγή έρχεται να καλύψει αυτό το κενό και να προσφέρει τη δυνατότητα σε επιστήμονες διαφόρων ειδικοτήτων να αποκτήσουν τις κατάλληλες γνώσεις και δεξιότητες ώστε να ανταποκριθούν επιτυχώς στις σύγχρονες απαιτήσεις της εκπαιδευτικής κοινότητας.

ΠΜΣ Συμβουλευτική στην Ειδική Αγωγή, την Εκπαίδευση και την Υγεία

Το πρόγραμμα ανταποκρίνεται απολύτως στους στόχους του Τμήματος με την έννοια ότι αποσκοπεί στην ενδυνάμωση και καλλιέργεια του συμβουλευτικού ρόλου του εκπαιδευτικού στο πλαίσιο της Ειδικής και της Γενικής Αγωγής, ενώ παράλληλα δίνεται έμφαση και στη συμβουλευτική στο χώρο της ψυχικής και σωματικής Υγείας. Το πρόγραμμα παρέχει ολοκληρωμένες σπουδές στη Συμβουλευτική, οι απόφοιτοι του οποίου μπορούν να καλύψουν τις ανάγκες σε παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών στο χώρο της Ειδικής Αγωγής, της Εκπαίδευσης, της ψυχικής Υγείας, της Εργασίας και των Μειονοτήτων (Πολιτισμική και Πολυπολιτισμική Συμβουλευτική).

– **Υπάρχουν διαδικασίες αξιολόγησης και αναθεώρησης του Προγράμματος Σπουδών; Πόσο αποτελεσματικές είναι;**

ΠΜΣ Ειδική Αγωγή

Το Πρόγραμμα Σπουδών και η συμβολή κάθε μαθήματος στις γνώσεις που αποκτούν οι φοιτητές αξιολογείται μέσα από την εσωτερική αξιολόγηση που γίνεται στο Π.Μ.Σ στο τέλος κάθε εξαμήνου από το σύνολο των φοιτητών/τριών κάθε κύκλου.

⁴ Στο Τμήμα λειτουργούν 2 Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών.

⁵ Μόνο στην περίπτωση λειτουργίας Διατμηματικού ή Διδρυματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών.

ΠΜΣ Συμβουλευτική στην Ειδική Αγωγή, την Εκπαίδευση και την Υγεία

Το Πρόγραμμα Σπουδών αξιολογείται σε τακτική βάση τόσο από του φοιτητές του Προγράμματος, όσο και από όλους τους διδάσκοντες σε αυτό, με τη χρήση ειδικής φόρμας. Αναλόγως των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης αυτής, τίθεται ζήτημα αναθεώρησης και λαμβάνονται οι ανάλογες αποφάσεις από τη Συντονιστική Επιτροπή του Π.Μ.Σ. με γνώμονα πάντα την δέσμευση για συνεχή βελτιστοποίηση της παρεχόμενης γνώσης.

Εκ των έως σήμερα αποτελεσμάτων, οι υπάρχουσες διαδικασίες αποδεικνύονται αποτελεσματικές, καθώς οι ήδη ικανοποιητικότερες αξιολογήσεις βελτιώνονται συνεχώς και λαμβάνονται ιδιαίτερως υπόψη τόσο κατά το σχεδιασμό, όσο και κατά την υλοποίηση του Προγράμματος.

– Πώς δημοσιοποιείται το Πρόγραμμα Σπουδών;

ΠΜΣ Ειδική Αγωγή

Το Πρόγραμμα Σπουδών δημοσιοποιείται στην επίσημη ιστοσελίδα του τμήματος.

ΠΜΣ Συμβουλευτική στην Ειδική Αγωγή, την Εκπαίδευση και την Υγεία

Υπάρχει μέριμνα ώστε το Πρόγραμμα Σπουδών να βρίσκεται μόνιμως αναρτημένο στο διαδίκτυο, στον ιστότοπο του Τμήματος, στον διαθέσιμο για το ΠΜΣ χώρο. Επιπλέον, υφίσταται άμεση και πλήρης ενημέρωση των άμεσα ή και έμμεσα ενδιαφερομένων και εμπλεκόμενων στο ΠΜΣ μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας. Δημοσιοποιείται, επίσης, το Πρόγραμμα Σπουδών και σε άλλους ιστότοπους μεγάλης επισκεψιμότητας που άπτονται της (μεταπτυχιακής και όχι μόνο) εκπαίδευσης στην Ελλάδα και πανευρωπαϊκώς, αλλά και καταχωρείται σε μεγάλο μέρος του τοπικού και αθηναϊκού τύπου (στα έντυπα με τη μεγαλύτερη κυκλοφορία) προκειμένου να υπάρξει όσο το δυνατόν μεγαλύτερη διάδοση.

– Υπάρχει διαδικασία παρακολούθησης της επαγγελματικής πορείας όσων απέκτησαν τίτλο Μεταπτυχιακών Σπουδών από το Τμήμα;

ΠΜΣ Ειδική Αγωγή

Δεν υπάρχει κάποια διαδικασία παρακολούθησης της πορείας των φοιτητών που απέκτησαν μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών.

ΠΜΣ Συμβουλευτική στην Ειδική Αγωγή, την Εκπαίδευση και την Υγεία

Καταβάλλεται προσπάθεια παρακολούθησης της εξέλιξης και διατήρησης στενών επαφών με τους λιγοστούς (λόγω του σύντομου έως σήμερα βίου του ΠΜΣ) αποφοίτους.

3.2.4 Πώς κρίνετε τη δομή, τη συνεκτικότητα και τη λειτουργικότητα του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών;⁶

– Ποιο είναι το ποσοστό των μαθημάτων κορμού / ειδίκευσης / κατευθύνσεων στο σύνολο των μαθημάτων;

ΠΜΣ Συμβουλευτική στην Ειδική Αγωγή, την Εκπαίδευση και την Υγεία

Δεν υφίσταται τέτοιος διαχωρισμός. Όμως, η εκπαίδευση των φοιτητών γίνεται ταυτόχρονα σε πέντε διαφορετικά επίπεδα (βιωματικό, θεωρητικό, εργαστηριακό, ερευνητικό, πρακτικό), στα οποία και δίνεται ιδιαίτερο βάρος καθ' όλη τη διάρκεια των δύο ετών του Προγράμματος: α) Βιωματικό επίπεδο: Σαράντα ώρες (ένα περίπου έτος: 1 ώρα/εβδομάδα) «Ατομικής Συμβουλευτικής» προσωπικά για τον κάθε φοιτητή/τρια και εξήντα ώρες (ένα περίπου έτος: 1,5 ώρα/εβδομάδα) «Ομαδικής Συμβουλευτικής», β) Θεωρητικό επίπεδο: Δέκα θεωρητικά μαθήματα στο χώρο της «Συμβουλευτικής», γ) Εργαστηριακό επίπεδο: Τρία εργαστηριακά μαθήματα «Τεχνικών Συμβουλευτικής Παρέμβασης» και σειρά εντατικών εξειδικευμένων «Σεμιναρίων Συμβουλευτικής» εφαρμοσμένου-εργαστηριακού χαρακτήρα, δ) Ερευνητικό επίπεδο: Δύο μαθήματα στις «Ποσοτικές και Ποιοτικές Μεθόδους Έρευνας»

⁶ Πίνακες 13.1 και 13.2.

και «Διπλωματική Εργασία», ε) Πρακτικό επίπεδο: Χίλιες ώρες «Πρακτικής Άσκησης» με τριάντα ώρες «Ατομικής Εποπτείας» και είκοσι εννέα ώρες «Ομαδικής Εποπτείας».

– **Ποιο είναι το ποσοστό των υποχρεωτικών μαθημάτων / μαθημάτων υποχρεωτικής επιλογής / μαθημάτων ελεύθερης επιλογής στο σύνολο των μαθημάτων;**

ΠΜΣ Ειδική Αγωγή

Τα συνολικά υποχρεωτικά μαθήματα είναι 10 (83,3%) και τα μαθήματα υποχρεωτικής επιλογής 1 (8,3%). Το ποσοστό συμπληρώνεται με την εργασία ελεύθερης επιλογής που πραγματοποιείται κατά τη διάρκεια του Β' εξαμήνου σπουδών (εαρινό εξάμηνο).

ΠΜΣ Συμβουλευτική στην Ειδική Αγωγή, την Εκπαίδευση και την Υγεία

Τα μαθήματα που προσφέρονται από το ΠΜΣ Συμβουλευτικής είναι στο σύνολό τους υποχρεωτικά. Σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σπουδών παρέχεται η δυνατότητα μόνο κατά το Γ' εξάμηνο σπουδών επιλογής μεταξύ του μαθήματος «Προσεγγίσεις της Συμβουλευτικής σε Συγκεκριμένα Ζητήματα και Πληθυσμούς» και εργασίας ελεύθερης επιλογής.

– **Πώς κατανέμεται ο χρόνος μεταξύ θεωρητικής διδασκαλίας, ασκήσεων, εργαστηρίων, άλλων δραστηριοτήτων;**

ΠΜΣ Συμβουλευτική στην Ειδική Αγωγή, την Εκπαίδευση και την Υγεία

Κατά τη διάρκεια του Προγράμματος Σπουδών προσφέρονται δέκα (10) θεωρητικά μαθήματα, στα οποία περιέχεται και χρόνος για ασκήσεις, δύο (2) μαθήματα σχετικά με «Ποσοτικές και Ποιοτικές Μεθόδους Έρευνας» και τρία εργαστηριακά μαθήματα «Τεχνικών Συμβουλευτικής Παρέμβασης», καθώς και μεγάλη σειρά εντατικών εξειδικευμένων «Σεμιναρίων Συμβουλευτικής» εφαρμοσμένου-εργαστηριακού χαρακτήρα. Σε πρακτικό επίπεδο απαιτούνται χίλιες ώρες Πρακτικής Άσκησης, ενώ υφίσταται και βιωματικό επίπεδο σαράντα ωρών «Ατομικής Συμβουλευτικής» και εξήντα «Ομαδικής Συμβουλευτικής». Όπως γίνεται, λοιπόν, εύκολα αντιληπτό παρουσιάζεται κατανομή, επαρκούς εντούτοις, χρόνου σε μεγάλη ποικιλία διαφορετικών επιπέδων κατάρτισης.

– **Πώς οργανώνεται και συντονίζεται η ύλη μεταξύ των μαθημάτων; Υπάρχει επικάλυψη ύλης μεταξύ των μαθημάτων; Υπάρχουν κενά ύλης; Είναι ορθολογική η έκταση της ύλης των μαθημάτων; Υπάρχει διαδικασία επανεκτίμησης, αναπροσαρμογής και επικαιροποίησης της ύλης των μαθημάτων;**

ΠΜΣ Συμβουλευτική στην Ειδική Αγωγή, την Εκπαίδευση και την Υγεία

Η οργάνωση και ο συντονισμός της ύλης των μαθημάτων πραγματοποιείται από τη διεύθυνση και τη Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ και μέσω της συνεργασίας μεταξύ των μελών ΔΕΠ που αναλαμβάνουν την ευθύνη της υλοποίησής τους. Δεν παρατηρείται επικάλυψη μεταξύ ούτε των μαθημάτων αλλά ούτε και των σεμιναρίων, γεγονός που αποδεικνύεται από τις αξιολογήσεις αυτών (όπου περιέχεται ειδικά στοχευμένη ερώτηση) και οι οποίες συμβάλλουν στην συλλογή στοιχείων που άπτονται της πιθανής χρήσιμης επανεκτίμησης και αναπροσαρμογής της ύλης. Καταβάλλεται αδιάκοπη προσπάθεια και μέριμνα για την επικαιροποίηση της ύλης, ενώ η έκταση αυτής είναι ορθολογική πάντα σε άμεση συνάρτηση με τον διαθέσιμο χρόνο και το υπάρχον (υψηλό) γνωστικό υπόβαθρο του ακροατηρίου.

– **Εφαρμόζεται σύστημα προαπαιτούμενων μαθημάτων; Πόσο λειτουργικό είναι;**

ΠΜΣ Ειδική Αγωγή

Όχι, δεν υπάρχει σύστημα προαπαιτούμενων μαθημάτων.

ΠΜΣ Συμβουλευτική στην Ειδική Αγωγή, την Εκπαίδευση και την Υγεία

Δεν υφίσταται σύστημα προαπαιτούμενων μαθημάτων στα πλαίσια του Π.Μ.Σ. Εντούτοις, σύμφωνα με τον Εσωτερικό Κανονισμό, οι φοιτητές υποχρεούνται να παρακολουθήσουν με βάση το επίπεδο των γνώσεών τους στην Ειδική Αγωγή και την Ψυχολογία, προπτυχιακά μαθήματα από τα Τμήματα της

Σχολής Επιστημών του Ανθρώπου του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, προκειμένου να εξασφαλιστεί η καλύτερη δυνατή ομοιομορφία στο απαραίτητο υπόβαθρο αναγκαίας γνώσης στους συγκεκριμένους επιστημονικούς χώρους. Το συγκεκριμένο σύστημα αποδεικνύεται στη πράξη ιδιαίτερα λειτουργικό καθώς επιτυγχάνει την ανύψωση αποφοίτων ετερόκλιτων προπτυχιακών προγραμμάτων σε επίπεδο γνώσης ικανοποιητικό στους συγκεκριμένους χώρους, ώστε να μπορούν να ανταποκρίνονται σε απαιτήσεις μεταπτυχιακού επιπέδου.

3.2.5 Πώς κρίνετε το εξεταστικό σύστημα;

– **Εφαρμόζονται, και σε ποιά έκταση, πολλαπλοί (σε είδος και χρόνο) τρόποι αξιολόγησης των φοιτητών; Ποιοι συγκεκριμένα;**

ΠΜΣ Ειδική Αγωγή

Οι φοιτητές αξιολογούνται σε κάθε μάθημα με γραπτές εργασίες που καλούνται να παραδώσουν είτε κατά τη διάρκεια είτε στο τέλος του εξαμήνου. Επίσης, σε κάποια μαθήματα οι φοιτητές αξιολογούνται και μέσα από γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου.

ΠΜΣ Συμβουλευτική στην Ειδική Αγωγή, την Εκπαίδευση και την Υγεία

Για την αξιολόγηση των φοιτητών γίνεται χρήση τόσο των γραπτών εξετάσεων όσο και της κατάθεσης εργασιών, ενώ λαμβάνεται υπόψη και η ενεργή συμμετοχή στο μάθημα.

Στο βιωματικό επίπεδο και στην Ομαδική Εποπτεία της Πρακτικής Άσκησης, ζητείται η αξιολόγηση από τους υπευθύνους μέσω ειδικής φόρμας-ερωτηματολογίου, ενώ η διπλωματική εργασία αξιολογείται ως προς: α) την ανασκόπηση βιβλιογραφίας (εννοιολογικό πλαίσιο, επάρκεια ανάπτυξης, αναγκαιότητα έρευνας), β) τη σαφήνεια και συνάφεια σκοπού, ερευνητικών υποθέσεων και ερωτημάτων, γ) την αρτιότητα μεθοδολογικού σχεδιασμού και ψυχομετρικών ή άλλων εργαλείων, δ) την καταλληλότητα ανάλυσης δεδομένων (ποιοτικών ή ποσοτικών), στατιστικής επεξεργασίας και παρουσίασης αποτελεσμάτων, ε) τη συζήτηση αποτελεσμάτων (σύνδεση με θεωρητικό πλαίσιο, εμβάθυνση, ερμηνεία), στ) τη σαφήνεια και στυλ κειμένου, γλώσσα και τήρηση της ενδεδειγμένης έκτασης (17.000 – 20.000 λέξεις) και ε) τη προφορική παρουσίαση και υποστήριξη της εργασίας.

Τέλος, προκειμένου να θεωρηθεί επιτυχής η Πρακτική Άσκηση του φοιτητή, πρέπει να κατατεθούν και να ελεγχθούν: i) παρουσιολόγιο υπογεγραμμένο από τον υπεύθυνο ή τον επόπτη στο πλαίσιο υλοποίησης της Πρακτικής Άσκησης, ii) βεβαίωση συμμετοχής στην ατομική εποπτεία και αξιολόγηση του επόπτη για τον/την φοιτητή/ρια (επιστημονική επάρκεια, συγκρότηση προσωπικότητας, προθυμία, ενδιαφέρον, ικανότητα διαχείρισης σχέσεων, ενσυναίσθηση, ικανότητες και αποτελεσματικότητα στη συμβουλευτική...), iii) ημερολόγιο δραστηριοτήτων, υπογεγραμμένο καθημερινά από τον υπεύθυνο ή τον επόπτη στο πλαίσιο, με ιδιαίτερη αναφορά στις περιπτώσεις των ατόμων που οι μεταπτυχιακοί φοιτητές παρακολούθησαν μέσω ατομικής ή ομαδικής συμβουλευτικής. Για την κάθε περίπτωση γίνεται συνοπτική αναφορά στο ιστορικό του ατόμου καθώς και μια σύντομη περίληψη (μιας παραγράφου) της κάθε συνεδρίας μαζί του και iv) μία ανάλυση περίπτωσης που παρακολούθησαν συμβουλευτικά οι μεταπτυχιακοί φοιτητές για σχετικά μεγάλο διάστημα, η οποία περιλαμβάνει: α) ιστορικό-περιγραφή του περιστατικού, β) θεωρητικό πλαίσιο προσέγγισης της συγκεκριμένης περίπτωσης, τεκμηριωμένης στη σύγχρονη βιβλιογραφία, με ταυτόχρονη προσωπική τοποθέτηση και γ) συμβουλευτική παρέμβαση και αποτελέσματα

– **Πώς διασφαλίζεται η διαφάνεια της διαδικασίας αξιολόγησης των φοιτητών;**

ΠΜΣ Ειδική Αγωγή

Ο τρόπος αξιολόγησης είναι κοινός για όλους και η εξέταση πραγματοποιείται σε κοινή ημέρα και ώρα για όλους τους φοιτητές.

ΠΜΣ Συμβουλευτική στην Ειδική Αγωγή, την Εκπαίδευση και την Υγεία

Παρέχεται αναλυτική και λεπτομερής βαθμολογία, η οποία κοινοποιείται σε όλους τους ενδιαφερομένους. Υπάρχει μόνιμη διαδικασία ανατροφοδότησης. Δίνεται η δυνατότητα παροχής διευκρινιστικών σχολίων. Πραγματοποιείται αυστηρός κι ενδελεχής έλεγχος (τυπικών προσόντων αλλά

κι αυτοπροσώπως) όλων των συνεργατών (π.χ. σύμβουλοι, επόπτες, πλαίσια πρακτικής άσκησης...) που εμπλέκονται στην αξιολόγηση και κατάρτιση των φοιτητών.

– **Υπάρχει διαδικασία αξιολόγησης της εξεταστικής διαδικασίας και ποιά είναι αυτή;**

ΠΜΣ Ειδική Αγωγή

Η εξεταστική διαδικασία αξιολογείται στο τέλος κάθε εξαμήνου μέσα από ερωτήματα που καλούνται να απαντήσουν οι φοιτητές στα φυλλάδια αξιολόγησης του κάθε μαθήματος. Σε αυτά τα ερωτήματα καλούνται να καταγράψουν το βαθμό ικανοποίησής τους από τον τρόπο αξιολόγησης, καθώς και παρατηρήσεις- προτάσεις.

ΠΜΣ Συμβουλευτική στην Ειδική Αγωγή, την Εκπαίδευση και την Υγεία

Κατά τη γραπτή αξιολόγηση του μαθήματος από τους φοιτητές γίνεται και αξιολόγηση της εξεταστικής διαδικασίας.

– **Πόσο διαφανής είναι η διαδικασία ανάθεσης και εξέτασης της μεταπτυχιακής εργασίας;**

ΠΜΣ Ειδική Αγωγή

Η διαδικασία ανάθεσης και εξέτασης της μεταπτυχιακής εργασίας είναι εξαιρετικά διαφανής, καθώς κάθε εργασία εκτός από τον επιβλέποντα καθηγητή εξετάζεται και από τα άλλα δυο μέλη της τριμελούς επιτροπής και παρουσιάζεται σε ημερομηνίες, που ορίζονται κάθε φορά, σε ακροατήριο αποτελούμενο από φοιτητές, μέλη ΔΕΠ του ΠΘ και όποιον άλλο επιθυμεί να παρακολουθήσει τη διαδικασία και να υποβάλει σχετικά ερωτήματα. Στη συνέχεια τα μέλη της τριμελούς επιτροπής αξιολογούν και παραδίδουν στη γραμματεία τη βαθμολογία που αφορά σε κάθε εργασία.

ΠΜΣ Συμβουλευτική στην Ειδική Αγωγή, την Εκπαίδευση και την Υγεία

Το θέμα της Διπλωματικής εργασίας ορίζεται μετά από συνεννόηση μεταξύ του φοιτητή και του επιβλέποντος. Σε μια πρώτη φάση κοινοποιείται σε όλους τους φοιτητές λίστα προτεινόμενων, από τους διδάσκοντες του ΠΜΣ θεμάτων για διπλωματική εργασία. Οι φοιτητές σύμφωνα με τα ενδιαφέροντά τους επικοινωνούν με τους διδάσκοντες και συνδιαμορφώνουν μαζί τους το θέμα της διπλωματικής εργασίας. Η δήλωση του θέματος της μεταπτυχιακής εργασίας γίνεται σε ειδικό έντυπο που διανέμεται από τη Γραμματεία του Μεταπτυχιακού. Τα ονόματα του επιβλέποντος και των δύο άλλων μελών της τριμελούς επιτροπής καθώς και τα θέματα των διπλωματικών εγκρίνονται από τη Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνθεσης.

Μετά το πέρας της συγγραφής της Διπλωματικής εργασίας και με τη σύμφωνη γνώμη του Επιβλέποντα, ο υποψήφιος παραδίδει αντίτυπο της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής εργασίας στα μέλη της Τριμελούς Επιτροπής. Όταν η τριμελής κρίνει ότι η εργασία είναι έτοιμη αυτή υποστηρίζεται δημόσια μετά από σχετική ανακοίνωση της Γραμματείας του προγράμματος. Κατά τη διαδικασία της υποστήριξης ο φοιτητής ή η φοιτήτρια υποχρεούνται να παρουσιάσουν τους κύριους άξονες της εργασίας τους σε χρονικό διάστημα δεκαπέντε λεπτών και στη συνέχεια να απαντήσουν σε ερωτήσεις που υποβάλλονται από τους επιβλέποντες

– **Υπάρχουν συγκεκριμένες προδιαγραφές ποιότητας για τη μεταπτυχιακή εργασία;**

ΠΜΣ Συμβουλευτική στην Ειδική Αγωγή, την Εκπαίδευση και την Υγεία

Ο σχεδιασμός της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας κάθε φοιτητή, γίνεται με ευθύνη και πρωτοβουλία του Επιβλέποντος Καθηγητή. Μετά το πέρας της συλλογής και επεξεργασίας των πηγών ή των ερευνητικών δεδομένων ακολουθεί η συγγραφή της διατριβής. Η έκταση της εργασίας θα πρέπει να κυμαίνεται μεταξύ 17.000 και 20.000 λέξεων. Πίνακες με δεδομένα ή ερωτηματολόγια περιλαμβάνονται σε Παράρτημα και δεν συνυπολογίζονται στην έκταση της εργασίας. Σε ορισμένες περιπτώσεις, όταν το θέμα της διπλωματικής εργασίας είναι απαιτητικό, τότε με τη σύμφωνη γνώμη του επόπτη αυτή μπορεί να γίνει σε συνεργασία περισσότερων φοιτητών. Στην περίπτωση αυτή, θα πρέπει να είναι σαφής και διακριτή η συνεισφορά του κάθε φοιτητή σε κάθε ένα από τα στάδια ολοκλήρωσης της εργασίας και ο όγκος της μπορεί να είναι μεγαλύτερος. Η μεταπτυχιακή εργασία

αξιολογείται ως προς: α) την ανασκόπηση βιβλιογραφίας (εννοιολογικό πλαίσιο, επάρκεια ανάπτυξης, αναγκαιότητα έρευνας), β) τη σαφήνεια και συνάφεια σκοπού, ερευνητικών υποθέσεων και ερωτημάτων, γ) την αρτιότητα μεθοδολογικού σχεδιασμού και ψυχομετρικών ή άλλων εργαλείων, δ) την καταλληλότητα ανάλυσης δεδομένων (ποιοτικών ή ποσοτικών), στατιστικής επεξεργασίας και παρουσίασης αποτελεσμάτων, ε) τη συζήτηση αποτελεσμάτων (σύνδεση με θεωρητικό πλαίσιο, εμβάθυνση, ερμηνεία), στ) τη σαφήνεια και στυλ κειμένου, γλώσσα και τήρηση της ενδεδειγμένης έκτασης (17.000 – 20.000 λέξεις) και ε) τη προφορική παρουσίαση και υποστήριξη της εργασίας.

3.2.6 Πώς κρίνετε τη χρηματοδότηση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών;

ΠΜΣ Ειδική Αγωγή: Πολύ χαμηλή. Βασίζεται μόνο στα δίδακτρα των φοιτητών/τριών.

ΠΜΣ Συμβουλευτική στην Ειδική Αγωγή, την Εκπαίδευση και την Υγεία: Το πρόγραμμα είναι αυτοχρηματοδοτούμενο (μέσω διδάκτρων).

– **Ποιές είναι οι πηγές χρηματοδότησης του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών;**
Και τα δύο προγράμματα βασίζονται στα δίδακτρα των φοιτητών.

– **Πώς εξασφαλίζεται η βιωσιμότητα του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών;**

ΠΜΣ Συμβουλευτική στην Ειδική Αγωγή, την Εκπαίδευση και την Υγεία

Με βάση τα έσοδα που προέρχονται αποκλειστικά από τα δίδακτρα των φοιτητών και αφού υπολογιστούν οι κρατήσεις που το Μεταπτυχιακό αποδίδει στο Π.Θ. και την Ε.Ε. του Π.Θ γίνεται προϋπολογισμός των εξόδων δίνοντας ταυτόχρονα ιδιαίτερη βαρύτητα στην ποιότητα των σπουδών. Τα έξοδα αξιολογούνται με βαθμό σπουδαιότητας. Ο απολογισμός κάθε έτους μας δίνει τη δυνατότητα επαναπροσδιορισμού των διδάκτρων χωρίς αυτό να είναι ποτέ σε βάρος των παροχών προς τους φοιτητές και του υψηλού επιπέδου σπουδών τους

– **Πώς χρησιμοποιούνται οι πόροι που διατίθενται στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών;**

ΠΜΣ Ειδική Αγωγή

Οι πόροι που διατίθενται χρησιμοποιούνται για την αμοιβή προσωπικού που απασχολείται στο Π.Μ.Σ, την αμοιβή διδασκόντων εκτός Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, την αγορά αναλωσίμων, την αγορά έντυπου και οπτικοακουστικού υλικού, τη διεξαγωγή ημερίδων. Επίσης, καλύπτονται έξοδα που αφορούν στη φιλοξενία (π.χ. διαμονή) διδασκόντων που έρχονται για να διδάξουν από άλλα πανεπιστήμια καθώς και έξοδα διδασκόντων από το τμήμα σχετικά με το διδακτικό τους έργο (π.χ. εξοπλισμός γραφείου, αναλώσιμα κλπ)

ΠΜΣ Συμβουλευτική στην Ειδική Αγωγή, την Εκπαίδευση και την Υγεία

Στα δίδακτρα που καταβάλλουν οι φοιτητές του ΠΜΣ γίνεται αρχικά κράτηση 35% από την επιτροπή ερευνών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Στη συνέχεια, στο εναπομείναν ποσό, στο κονδύλι που δίνεται για αμοιβές συνεργατών παρακρατείται από την επιτροπή ερευνών ένα επιπλέον 30%. Αναλυτικά λοιπόν, οι πόροι του ΠΜΣ διατίθενται για τους εξής σκοπούς:

- Κρατήσεις 35% από την Επιτροπή Ερευνών επί του συνολικού ποσού
- Επιπλέον κρατήσεις 30% από την Επιτροπή Ερευνών στις αμοιβές των συνεργατών
- Αμοιβές και έξοδα μετακίνησης διδασκόντων
- Αμοιβές γραμματειακής υποστήριξης
- Υποτροφίες φοιτητών
- Βιβλία
- Διοργάνωση Συνεδρίων – Συμποσίων – Ημερίδων
- Συμμετοχή φοιτητών σε Συνέδρια – Συμπόσια - Ημερίδες
- Γραφική ύλη – αναλώσιμα – φωτοτυπίες
- Εξοπλισμός

- Δημοσιεύσεις – Διαφήμιση
- Ασφάλιση φοιτητών για Πρακτική Άσκηση
- Παροχή Υπηρεσιών (καθαριότητα)
- Έκτακτα έξοδα

3.2.7 Πώς κρίνετε τη διαδικασία επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών;⁷

– Ποιά είναι η συγκεκριμένη διαδικασία επιλογής μεταπτυχιακών φοιτητών;

Και στα δύο μεταπτυχιακά η διαδικασία επιλογής κρίνεται απολύτως ικανοποιητική στο βαθμό που βασίζεται σε εξετάσεις και σε αντικειμενικά προσόντα. Πολυεπίπεδη, για να διασφαλιστεί ότι οι φοιτητές έχουν πραγματικό κίνητρο και ικανότητες για σπουδές στην Ειδική Αγωγή και στη Συμβουλευτική. Συγκεκριμένα η επιλογή γίνεται με ένα πολύ προσεκτικά σχεδιασμένο σύστημα μοριοδότησης που περιλαμβάνει γραπτές εξετάσεις, προφορική συνέντευξη (μόνο στο ΠΜΣ Συμβουλευτικής) και αξιολόγηση του φακέλου των υποψηφίων (π.χ. Ξένες γλώσσες, προυπηρεσία, άλλα πτυχία ή μεταπτυχιακά).

– Με ποιά συγκεκριμένα κριτήρια επιλέγονται οι μεταπτυχιακοί φοιτητές;

ΠΜΣ Ειδική Αγωγή

Στο ΠΜΣ «Ειδική Αγωγή» γίνονται δεκτοί, μετά από ανοικτή προκήρυξη και επιλογή πτυχιούχου Τμημάτων Πανεπιστημίων (κατά την έννοια του άρθρου 2 του Ν. 3549/2007) ή ΤΕΙ της ημεδαπής ή αντίστοιχων Τμημάτων ομοταγών ιδρυμάτων της. Για την Κατεύθυνση «Εκπαίδευση Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες», γίνονται δεκτοί:

1. απόφοιτοι του Παιδαγωγικού Τμήματος Ειδικής Αγωγής
2. απόφοιτοι Τμημάτων Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής, με κατεύθυνση Ειδική Αγωγή
3. απόφοιτοι άλλων παιδαγωγικών τμημάτων της ημεδαπής καθώς και πτυχιούχοι ομοταγών αναγνωρισμένων τμημάτων της αλλοδαπής.

Οι υποψήφιοι που έχουν καταθέσει τα παραπάνω δικαιολογητικά μπορούν να συμμετάσχουν στις υποχρεωτικές γραπτές εξετάσεις για την επάρκεια στην αγγλική γλώσσα που διοργανώνει ειδικά για το σκοπό αυτό το τμήμα ξένων γλωσσών του πανεπιστημίου υποδοχής. Οι εξετάσεις είναι γραπτές, σε κείμενο σχετικό με την ειδική αγωγή στην αγγλική γλώσσα, με σκοπό να διαπιστωθεί ο βαθμός της κατανόησης κειμένου.

Οι επιτυχόντες/ούσες στην προηγούμενη εξέταση, συμμετέχουν σε γραπτή εξέταση σε τρία (3) μαθήματα:

- A. *Ειδική αγωγή*
- B. *Μεθοδολογία έρευνας στις επιστήμες της Αγωγής*
- Γ. *Θεωρίες μάθησης*

Το σύστημα των εξετάσεων εισαγωγής στο ΠΜΣ είναι ανάλογο αυτού των κατατακτηρίων, όσον αφορά την επιλογή των θεμάτων προς εξέταση, το σύστημα βαθμολόγησης και τη διασφάλιση της αντικειμενικότητας και αξιοπιστίας στη διόρθωση. Η εξεταστέα ύλη και η προτεινόμενη βιβλιογραφία για κάθε μάθημα ορίζονται από την Επιτροπή Επιλογής, εγκρίνονται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος και ανακοινώνονται τουλάχιστον ένα μήνα πριν από την έναρξη των γραπτών εξετάσεων. Τα θέματα των γραπτών εξετάσεων ορίζονται από επιτροπές, που συνέρχονται δύο ώρες πριν από τις εξετάσεις. Τα μέλη ΔΕΠ που συμμετέχουν στην επιλογή των θεμάτων και στη βαθμολόγησή τους είναι 3 (ανά μάθημα), διαθέτουν συνάφεια με το προς εξέταση κάθε φορά γνωστικό αντικείμενο, δεν προέρχονται αποκλειστικά από τα μέλη της συντονιστικής επιτροπής του μεταπτυχιακού, αλλά και από τα υπόλοιπα μέλη της συνέλευσης του τμήματος. Συμμετέχει στην περαιτέρω διαδικασία κάθε υποψήφιος που παίρνει τουλάχιστον τη βάση (10) σε κάθε ένα από τα τρία (3) μαθήματα.

Το σύστημα επιλογής των υποψηφίων που έχουν εξασφαλίσει τουλάχιστον τη βάση (10) σε κάθε ένα από τα τρία (3) μαθήματα βασίζεται α) στο φάκελο της υποψηφιότητάς τους (μέγιστος αριθμός μορίων 40) και β) στους βαθμούς των γραπτών τους εξετάσεων (μέγιστος αριθμός μορίων 60). Η τελική

⁷ Πίνακας 4.

αξιολόγηση του/της κάθε υποψηφίου/ας γίνεται από την επιτροπή με σύστημα μοριοδότησης σε συγκεκριμένα κριτήρια που αφορούν:

Κριτήρια επιλογής	Μέγιστη πίστωση μορίων
Βαθμός πτυχίου	5 %
Δεύτερο πτυχίο βασικών σπουδών από ελληνικό ΑΕΙ/ΤΕΙ ή από πανεπιστήμιο της αλλοδαπής (αναγνωρισμένο από το ΔΙΚΑΤΣΑ/ΔΟΑΤΑΠ) συναφές του τίτλου του ΠΜΣ	5 %
Επαγγελματικό πτυχίο δεύτερης ξένης Γλώσσας	2%
Τίτλος μεταπτυχιακών σπουδών σε γνωστικό αντικείμενο σχετικό με το ΠΜΣ από ελληνικό πανεπιστήμιο ή της αλλοδαπής (αναγνωρισμένο από το ΔΙΚΑΤΣΑ/ΔΟΑΤΑΠ)	10 %
Τίτλος μεταπτυχιακών σπουδών σε αντικείμενο που δεν είναι σχετικό με το ΠΜΣ από πανεπιστήμιο ελληνικό ή της αλλοδαπής (αναγνωρισμένο από το ΔΙΚΑΤΣΑ/ΔΟΑΤΑΠ)	5%
Ερευνητική δραστηριότητα (δημοσιεύσεις, ανακοινώσεις, πτυχιακή εργασία, κ.ά.)	10 %
Επαγγελματική εμπειρία	3 %
Γραπτές Εξετάσεις	60%

Η αρμόδια επιτροπή συντάσσει κατάλογο, στον οποίο κατατάσσονται οι υποψήφιοι ανάλογα με το συνολικό αριθμό μορίων που συγκέντρωσαν σε κάθε μία από τις δύο κατηγορίες στοιχείων:

- α) Γραπτή εξέταση 3 μαθημάτων: 60%, και
- β) Φάκελος: 40%

ΠΜΣ Συμβουλευτική στην Ειδική Αγωγή, την Εκπαίδευση και την Υγεία

Η επιλογή των εισακτέων στο ΠΜΣ Συμβουλευτικής γίνεται από επιτροπή μελών ΔΕΠ του Τμήματος, που συγκροτείται με απόφαση της ΓΣΕΣ. Η τελική αξιολόγηση του/της κάθε υποψηφίου/ας γίνεται από την επιτροπή με σύστημα μοριοδότησης σε συγκεκριμένα κριτήρια που αφορούν: α) τα ειδικά προσόντα του υποψηφίου και β) την απόδοσή του στην προφορική συνέντευξη. Το μέγιστο των μορίων που μπορεί να συγκεντρώσει ένας υποψήφιος είναι 100. Τα κριτήρια που αξιολογούνται καθώς και τα μόρια που αντιστοιχούν στο κάθε κριτήριο, έχουν ως ακολούθως:

Ειδικά Προσόντα (μέγιστος αριθμός μορίων 60):

- Ο μέσος όρος της βαθμολογίας του/της υποψηφίου/ας στα μαθήματα που εξετάστηκε για την εισαγωγή του/της στο ΠΜΣ, με μέγιστο αριθμό μορίων 10.
- Βαθμός πτυχίου, με μέγιστο αριθμό μορίων 5 (βαθμός πτυχίου X ½).
- Μαθήματα σχετικά με την **ψυχολογία**, τη **συμβουλευτική**, την **ψυχοπαθολογία** ή την **ψυχιατρική** που παρακολούθησε ο/η υποψήφιος/α κατά τη διάρκεια των προπτυχιακών

σπουδών του, με μέγιστο αριθμό μορίων 10. Αξιολογούνται μέχρι 10 μαθήματα. Αν πρόκειται για απόφοιτο Τμήματος Ψυχολογίας λαμβάνονται υπόψη τα μαθήματα τα σχετικά με τη **συμβουλευτική-σχολική-κλινική-κοινωνική ψυχολογία**. Η μοριοδότηση λαμβάνει υπόψη τον αριθμό αυτών των μαθημάτων και το μέσο όρο της βαθμολογίας τους και υπολογίζεται από τον παρακάτω τύπο:

«1/10 Χ αριθμό μαθημάτων Χ μέσο όρο βαθμολογίας»

- Πτυχιακή εργασία, με μέγιστο αριθμό μορίων 2.5 (βαθμός Χ ¼).
- Τίτλος μεταπτυχιακών σπουδών από πανεπιστήμιο ελληνικό ή της αλλοδαπής(αναγνωρισμένο από το ΔΟΑΤΑΠ/ΔΙΚΑΤΣΑ), με μέγιστο αριθμό μορίων 3.5.
- Δεύτερο πτυχίο βασικών σπουδών από ελληνικό ΑΕΙ ή ΤΕΙ ή πανεπιστήμιο της αλλοδαπής (αναγνωρισμένο από το ΔΟΑΤΑΠ/ΔΙΚΑΤΣΑ), με μέγιστο αριθμό μορίων 2.
- Δίπλωμα δεύτερης ξένης γλώσσας (επιπέδου τουλάχιστον Β2 ή αντίστοιχο), με μέγιστο αριθμό μορίων 1.5.
- Αποδεδειγμένη ερευνητική δραστηριότητα, με μέγιστο αριθμό μορίων 1.5.
- Παρακολούθηση σεμιναρίων σε θέματα σχετικά με τη συμβουλευτική, με μέγιστο αριθμό μορίων 1.5.
- Επιστημονικές δημοσιεύσεις, με μέγιστο αριθμό μορίων 9. Αξιολογούνται μέχρι δύο εργασίες. Ο/η υποψήφιος/α για να πάρει μόρια πρέπει να είναι μέχρι τρίτος στη σειρά των συγγραφέων της εργασίας. Για δημοσιεύσεις σε **διεθνή περιοδικά2, πρακτικά συνεδρίων και κεφάλαια βιβλίων με κριτές**, ο πρώτος και ο δεύτερος συγγραφέας παίρνουν 4.5 μόρια, ενώ ο τρίτος 4 μόρια. Για δημοσίευση σε **ελληνικά περιοδικά, πρακτικά συνεδρίων και κεφάλαια βιβλίων με κριτές**, οι δύο πρώτοι συγγραφείς παίρνουν από 3.5 μόρια και ο τρίτος 3 μόρια.
- Προφορικές και αναρτημένες ανακοινώσεις (poster) σε συνέδρια, με μέγιστο αριθμό μορίων 4. Αξιολογούνται μέχρι 2 ανακοινώσεις. Για προφορικές ανακοινώσεις σε **διεθνή συνέδρια** ο πρώτος και ο δεύτερος συγγραφέας παίρνουν 2 μόρια και ο τρίτος 1.5 μόριο, ενώ σε **ελληνικά συνέδρια - ημερίδες** ο δύο πρώτοι συγγραφείς 1.5 μόριο και ο τρίτος 1 μόριο. Αναρτημένες ανακοινώσεις σε **διεθνή συνέδρια** αξιολογούνται για τον πρώτο και το δεύτερο συγγραφέα με 1.5 μόριο και τον τρίτο με 1 μόριο, ενώ σε **ελληνικά συνέδρια - ημερίδες** με 1 μόριο για τους δύο πρώτους συγγραφείς και 0.5 μόριο για τον τρίτο.
- Αποδεδειγμένη εμπειρία σχετικά με τη συμβουλευτική, που μπορεί να πιστοποιείται και με εργασία σε εθελοντική βάση, με μέγιστο αριθμό μορίων 7 (7 μόρια για 2 έτη εργασίας, 5.5 μόρια για 1½ έτος, 4 μόρια για 1 έτος και 2.5 μόρια για ½ έτος).
- Αποδεδειγμένη επαγγελματική εμπειρία, που εμπίπτει στην επιστημονική περιοχή των σπουδών του/της υποψηφίου/ας, με μέγιστο αριθμό μορίων 2.5 (2.5 μόρια για 2 έτη εργασίας, 1.5 μόριο για 1 έτος και 1 μόριο για ½ έτος).

Προφορική Συνέντευξη (μέγιστος αριθμός μορίων 40):

Όπως προαναφέρθηκε, η απόδοση των υποψηφίων στην προφορική συνέντευξη είναι ιδιαίτερα σημαντική για την επιλογή τους στο ΠΜΣ, καθώς *ορισμένα στοιχεία προσωπικότητας, αλλά και οι κοινωνικές και επικοινωνιακές τους δεξιότητες* είναι ιδιαίτερα σημαντικές για την επάρκεια και αποτελεσματικότητά τους ως σύμβουλοι. Τα μέλη της επιτροπής αξιολογούν ξεχωριστά τον/την κάθε υποψήφιο/α ως προς:

- Την επιστημονική του/της επάρκεια,
- Τη συγκρότηση της προσωπικότητάς του/της,
- Την ύπαρξη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών που είναι επιθυμητά στη συμβουλευτική,
- Τα κίνητρα που τον/την ωθούν στη συγκεκριμένη ειδικότητα,
- Τα ειδικά προσόντα και άλλα χαρακτηριστικά και δραστηριότητες του/της και
- Την ύπαρξη ιδιαιτεροτήτων και άλλων στοιχείων που μπορεί να επηρεάσουν την ομαλή ένταξη του/της στο ΠΜΣ.

Με βάση την εκτίμηση των παραπάνω στοιχείων το κάθε μέλος της επιτροπής δίνει στον/στην υποψήφιο/α ένα συγκεκριμένο αριθμό μορίων που δεν μπορούν να είναι περισσότερα από 40. Ο μέσος όρος των μορίων που έδωσαν όλα τα μέλη της επιτροπής στον/στην υποψήφιο/α είναι ο

αριθμός των μορίων με τα οποία τελικά πιστώνεται για την απόδοσή του/της στην προφορική συνέντευξη.

– **Ποιό είναι το ποσοστό αποδοχής υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών;⁸**

ΠΜΣ Συμβουλευτική στην Ειδική Αγωγή, την Εκπαίδευση και την Υγεία: 41,25%

– **Πώς δημοσιοποιείται η διαδικασία, τα κριτήρια και τα αποτελέσματα της επιλογής φοιτητών;**

ΠΜΣ Ειδική Αγωγή

Η διαδικασία, τα κριτήρια και τα αποτελέσματα της επιλογής φοιτητών δημοσιοποιούνται μέσα από την επίσημη ιστοσελίδα του ΠΤΕΑ.

ΠΜΣ Συμβουλευτική στην Ειδική Αγωγή, την Εκπαίδευση και την Υγεία

Τόσο η διαδικασία, όσο και τα κριτήρια αλλά και τα αποτελέσματα της επιλογής φοιτητών γίνονται ευρέως γνωστά καθώς δημοσιοποιούνται στο διαδίκτυο, στον επίσημο ιστότοπο του Τμήματος, όπου παραμένουν αναρτημένα επί μακρόν, αλλά και σε άλλους ιστότοπους που άπτονται της (μεταπτυχιακής και όχι μόνο) εκπαίδευσης. Επιπλέον, η προκήρυξη της διαδικασίας επιλογής καταχωρείται σε μεγάλο μέρος του τοπικού τύπου (στα έντυπα με τη μεγαλύτερη κυκλοφορία) προκειμένου να υπάρξει όσο το δυνατόν μεγαλύτερη εκδήλωση ενδιαφέροντος.

– **Πώς διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα και διαφάνεια της διαδικασίας επιλογής φοιτητών;**

ΠΜΣ Ειδική Αγωγή

Το σύστημα των εξετάσεων εισαγωγής στο ΠΜΣ είναι ανάλογο αυτού των κατατακτηρίων, όσον αφορά στην επιλογή των θεμάτων προς εξέταση, το σύστημα βαθμολόγησης και τη διασφάλιση της αντικειμενικότητας και αξιοπιστίας στη δόρθωση. Αυτό σημαίνει πως τα θέματα των γραπτών εξετάσεων ορίζονται από επιτροπές, που συνέρχονται δύο ώρες πριν από τις εξετάσεις. Η ημέρα και η ώρα της εξέτασης είναι κοινή για όλους και τα ονόματα των υποψηφίων καλύπτονται και αποκαλύπτονται μόνο κατά την παράδοση των γραπτών από τους βαθμολογητές, παρουσία της Υπεύθυνης της Γραμματείας ή της Διευθύντριας του Π.Μ.Σ.

ΠΜΣ Συμβουλευτική στην Ειδική Αγωγή, την Εκπαίδευση και την Υγεία

Στην διαδικασία επιλογής φοιτητών συμμετέχουν μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, μετά από σχετική απόφαση της ΓΣΕΣ του Τμήματος. Η αποτελεσματικότητα της διαδικασίας διασφαλίζεται από τον σύνθετο και συνθετικό τρόπο μοριοδότησης, η οποία πέραν των τυπικών προσόντων σε πολλά επίπεδα ζωής, δράσης κι εργασίας, των υποψηφίων, περιλαμβάνει (αυστηρώς επιτηρούμενες) γραπτές εξετάσεις (με βαθμολόγηση από δύο βαθμολογητές, με επικαλυμμένη τη βαθμολογία εκάστου) αλλά και (ιδιαίτερης βαρύτητας) προφορική συνέντευξη. Τα μόρια ανά στάδιο αξιολόγησης κοινοποιούνται σε κάθε ενδιαφερόμενο.

3.2.8 Πώς κρίνετε τη διεθνή διάσταση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών;

Και τα δύο ΠΜΣ οργανώνουν επιστημονικές ημερίδες στις οποίες συχνά προσκαλούν ξένους προσκεκλημένους ομιλητές. Για παράδειγμα, στις 30 Μαΐου 2012 πραγματοποιήθηκε από το ΠΜΣ της Ειδικής Αγωγής ημερίδα με τίτλο «Γλώσσα και Ειδική Αγωγή». Η ημερίδα περιελάμβανε ομιλίες από μέλη ΔΕΠ του Τμήματος αλλά και από δύο εξωτερικούς προσκεκλημένους ομιλητές, την κυρία Σταυρούλα Σταυρακάκη, Επίκουρο Καθηγήτρια, του Τμήματος Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Α.Π.Θ. και της κυρίας Φώφης Κωνσταντινίδου, Καθηγήτριας του Τμήματος Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Κύπρου. Την ημερίδα παρακολούθησαν πλήθος (προπτυχιακών και μεταπτυχιακών) φοιτητών, αρκετά μέλη ΔΕΠ του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, και δεκάδες εκπαιδευτικών από την ευρύτερη περιοχή. Επιπλέον, στις 19 και 20 Οκτωβρίου 2012 συνδιοργανώθηκε διεθνής διημερίδα με χρηματοδότηση από τα παρακάτω ΠΜΣ:

– ΠΜΣ Ειδική Αγωγή (ΠΤΕΑ)

⁸ Η ερώτηση αυτή μπορεί να απαντηθεί με βάση τα στοιχεία που συμπληρώσατε στον Πίνακα 4.

- ΠΜΣ Συμβουλευτική στην Ειδική Αγωγή, την Εκπαίδευση και την Υγεία (ΠΤΕΑ)
- ΠΜΣ Παιδαγωγικό Παιχνίδι και Παιδαγωγικό Υλικό στην Πρώτη Παιδική Ηλικία (ΠΤΠΕ)

Το θέμα της Διημερίδας ήταν «Παιδαγωγική της Ένταξης: Πρακτικές Υποστήριξης στο Σχολείο και στην Οικογένεια» με προσκεκλημένους ομιλητές τους Emeritus Prof Len Barton-University of London, Prof Richard Rose-University of Northampton και Prof Dora Bjarnason-University of Iceland. Την Παρασκευή 19 Οκτωβρίου πραγματοποιήθηκαν οι διαλέξεις των προσκεκλημένων ομιλητών στο Αμφιθέατρο Κορδάτος με τη συμμετοχή όλων των μεταπτυχιακών φοιτητών των ΠΜΣ, προπτυχιακών φοιτητών καθώς και εκπαιδευτικών, ερευνητών, γονέων κ.α. Συνολικά 645 άτομα φοιτητών/τριών, εκπαιδευτικών, παρακολούθησαν λαμβάνοντας το ανάλογο πιστοποιητικό συμμετοχής. Συγκεκριμένα, ο Len Barton μίλησε για θεμελιώδη ζητήματα της ενταξιακής εκπαίδευσης και τις μελλοντικές προκλήσεις, ο Richard Rose παρουσίασε τις προσπάθειες που κάνει η Ιρλανδία για την ενίσχυση της ενταξιακής εκπαίδευσης, ενώ η Dora Bjarnason αναφέρθηκε στις προσπάθειες που καταβάλλουν οι γονείς των παιδιών με αναπηρίες για να ενισχύσουν την ένταξη των παιδιών τους. Μετά τις παρουσιάσεις ακολούθησε συζήτηση για περίπου μία ώρα, όπου το κοινό έθεσε ερωτήσεις και τοποθετήσεις προς τους ομιλητές. Οι ερωτήσεις εστιάστηκαν στις δυσκολίες της εφαρμογής της ένταξης στα ελληνικά σχολεία και οι προσκεκλημένοι ομιλητές παρουσίασαν τρόπους υποστήριξης των μαθητών με διαφορετικότητα στο σχολείο της γενικής εκπαίδευσης. Το Σάββατο 20 Οκτωβρίου οι προσκεκλημένοι ομιλητές πραγματοποίησαν τρία εργαστηριακά μαθήματα για τους/τις φοιτητές/τριες των τριών μεταπτυχιακών προγραμμάτων των Τμημάτων Ειδικής και Προσχολικής Εκπαίδευσης τα οποία παρακολούθησαν συνολικά 75 μεταπτυχιακοί φοιτητές.

– **Υπάρχει συμμετοχή διδασκόντων από το εξωτερικό; Σε ποιο ποσοστό;**

ΠΜΣ Ειδική Αγωγή

Όχι, δεν υπάρχει.

ΠΜΣ Συμβουλευτική στην Ειδική Αγωγή, την Εκπαίδευση και την Υγεία

Όχι, δεν υπάρχει

– **Υπάρχει συμμετοχή αλλοδαπών φοιτητών (απόλυτος αριθμός και ποσοστό);**

ΠΜΣ Ειδική Αγωγή

Όχι, δεν υπάρχει.

ΠΜΣ Συμβουλευτική στην Ειδική Αγωγή, την Εκπαίδευση και την Υγεία

Όχι, δεν υπάρχει

– **Πόσα και ποια μαθήματα διδάσκονται (και) σε ξένη γλώσσα;**

ΠΜΣ Ειδική Αγωγή

Κανένα.

ΠΜΣ Συμβουλευτική στην Ειδική Αγωγή, την Εκπαίδευση και την Υγεία

Κανένα

– **Υπάρχουν συμφωνίες συνεργασίας με ιδρύματα και φορείς του εξωτερικού;**

ΠΜΣ Ειδική Αγωγή

Όχι, δεν υπάρχουν.

ΠΜΣ Συμβουλευτική στην Ειδική Αγωγή, την Εκπαίδευση και την Υγεία

Υπάρχει συνεργασία με το Πανεπιστήμιο της Γαλλίας: “Montpellier III - Paul Valery”.

– **Υπάρχουν διεθνείς διακρίσεις του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών; Ποιες;**

ΠΜΣ Ειδική Αγωγή

Όχι, δεν υπάρχουν.

ΠΜΣ Συμβουλευτική στην Ειδική Αγωγή, την Εκπαίδευση και την Υγεία

Όχι, δεν υπάρχουν

3.3. Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών

(βλ. και πίνακα 5)

3.3.1. Πώς κρίνετε τον βαθμό ανταπόκρισης του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και τις απαιτήσεις της κοινωνίας;

– **Υπάρχουν διαδικασίες ελέγχου της ανταπόκρισης αυτής; Πόσο αποτελεσματικές είναι;**

Αν και δεν υπάρχουν συγκεκριμένες διαδικασίες ελέγχου της ανταπόκρισης αυτής, η αδρή εικόνα που προκύπτει μέσω της επαγγελματικής δραστηριότητας των διδασκόντων του Τμήματος είναι ότι το Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών ανταποκρίνεται στους στόχους του Τμήματος και τις απαιτήσεις της κοινωνίας. Η ερευνητική δραστηριότητα των διδασκόντων που συνεχίζεται και μετά την ολοκλήρωση των σπουδών τους προάγει την επιστήμη της Ειδικής Αγωγής, την εφαρμοσμένη διδασκαλία, την υποστήριξη την ΑΜΕΑ και την έρευνα, ενώ παράλληλα το Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών δημιουργεί εξειδικευμένους επιστήμονες για την άρτια στελέχωση δομών Ειδικής Αγωγής συμβάλλοντας έτσι στην πρόοδο της Ειδικής Αγωγής στην χώρα μας.

– **Υπάρχουν διαδικασίες αξιολόγησης και αναθεώρησης αυτού του Προγράμματος Σπουδών; Πόσο αποτελεσματικές είναι;**

Η Επιτροπή για τις Διδακτορικές Σπουδές του Τμήματος εισηγείται, όταν χρειάζεται, προτάσεις στη Συνέλευση Ειδικής Σύγκλησης για το Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών, λαμβάνοντας υπόψη της τους ισχύοντες νόμους, όπως το νέο Νόμο για την Ανώτατη Εκπαίδευση. Η σχετική εισήγηση που απορρέει από το νέο νόμο έχει εγκριθεί και συμπεριληφθεί στον επικαιροποιημένο οδηγό σπουδών του Τμήματος.

– **Πώς δημοσιοποιείται το Πρόγραμμα Σπουδών;**

Ο κανονισμός για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής περιλαμβάνεται στον Οδηγό Σπουδών που διανέμεται σε έντυπη και ψηφιακή μορφή.

– **Υπάρχει διαδικασία παρακολούθησης της επαγγελματικής πορείας όσων απέκτησαν τίτλο Μεταπτυχιακών Σπουδών από το Τμήμα;**

Δεν υπάρχει συστηματική καταγραφή της επαγγελματικής πορείας όσων απέκτησαν διδακτορικό δίπλωμα από το Τμήμα. Όμως το Τμήμα με απόφαση της ΓΣ (2012) όρισε τριμελή επιτροπή μελών ΔΕΠ η οποία ανέπτυξε και απέστειλε σχετικό ερωτηματολόγιο στην ιστοσελίδα του Επιστημονικού Συλλόγου των Αποφοίτων του ΠΤΕΑ (www.saptea.gr). Η έγκριση για την ανάρτησή του καθυστέρησε λόγω σοβαρών θεμάτων σχετικά με τα επαγγελματικά δικαιώματα των αποφοίτων του Τμήματος και μόλις πρόσφατα λάβαμε ενημερωτικό μήνυμα από το ΔΣ του Συλλόγου με το οποίο εκφράζεται η επίσημη έγκριση για άμεση ανάρτησή του ερωτηματολογίου στη σχετική ιστοσελίδα.

3.3.2. Πώς κρίνετε τη δομή του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών;

– **Προσφέρονται μαθήματα διδακτορικού κύκλου; Ποια είναι αυτά;**

Δεν υπάρχουν συγκεκριμένα υποχρεωτικά ή επιλογής μαθήματα διδακτορικού κύκλου στο Τμήμα. Ο κάθε επιβλέπων κρίνει κατά περίπτωση εάν χρειάζεται ο υποψήφιος διδάκτορας να παρακολουθήσει και να περάσει επιτυχώς μαθήματα από τα ήδη προσφερόμενα στα Π.Μ.Σ. του τμήματος.

– **Προσφέρονται μαθήματα ερευνητικής μεθοδολογίας; Ποια είναι αυτά;**

Σύμφωνα με τον Κανονισμό για την εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής για το έτος 2011-2012 ισχύουν τα ακόλουθα:

α) Εάν ο Υποψήφιος Διδάκτορας έχει βασικό πτυχίο διαφορετικό εκείνου που προσφέρει το Τμήμα, υποχρεούται να παρακολουθήσει επιτυχώς αριθμό προπτυχιακών μαθημάτων, κατά την κρίση του Τμήματος, με εισήγηση του Επιβλέποντος και της Συμβουλευτικής Εισηγητικής Επιτροπής.

β) Οι Υποψήφιοι Διδάκτορες υποχρεούνται να παρακολουθήσουν επιτυχώς συμπληρωματικά μεταπτυχιακά μαθήματα και σεμινάρια, όταν έχουν σχέση με το αντικείμενο της Διδακτορικής διατριβής κατά την κρίση του Επιβλέποντα και της Συμβουλευτικής Επιτροπής. Τα μαθήματα αυτά παρέχονται από το Π.Θ. και άλλα ΑΕΙ ή και ερευνητικά Κέντρα και Ινστιτούτα

3.3.3. Πώς κρίνετε το εξεταστικό σύστημα;

– **Υπάρχει συμμετοχή συναφών θεματικά ειδικών επιστημόνων από άλλα ΑΕΙ ή ερευνητικά Ιδρύματα στη σύνθεση των 7μελών και 3μελών επιτροπών;**

Αποτελεί κοινή πρακτική στο Τμήμα μας, να συμμετέχουν ειδικοί επιστήμονες από άλλα ΑΕΙ στις 7μελείς και 3μελείς επιτροπές των διδακτορικών.

– **Πώς παρακολουθείται διαχρονικά η επίδοση και η πρόοδος των υποψηφίων διδασκόντων;**

Η επίδοση και η πρόοδος των υποψηφίων διδασκόντων παρακολουθείται: α) περιοδικά από το μέλος ΔΕΠ του Τμήματος που έχει την κύρια εποπτεία της διατριβής και β) σε ετήσια βάση από την ολομέλεια της 3μελούς συμβουλευτικής Επιτροπής. Συντάσσεται ετήσια έκθεση προόδου για κάθε υποψήφιο διδάκτορα με την υπογραφή του επόπτη και κατατίθεται στη Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύμβασης.

Επιπλέον, την ακαδημαϊκή χρονιά 2012-13 οργανώθηκε για δεύτερη φορά το θεσμοθετημένο για το Τμήμα « *Θερινό Σχολείο Υποψηφίων Διδασκόντων*» με στόχο τη δημιουργία μιας κοινότητας αλληλεπίδρασης για τους νέους ερευνητές και την ενδυνάμωσή τους σε ζητήματα εκπόνησης διατριβής. Στο πλαίσιο της διήμερης αυτής συνάντησης (15-16 Ιουνίου 2013) συμμετείχαν όλα τα μέλη ΔΕΠ του τμήματος και 36 υποψήφιοι διδάκτορες/ρισες του Τμήματος με εισηγήσεις σε θεωρητικά και μεθοδολογικά ζητήματα των ερευνών τους. Στο τέλος της συνάντησης διοργανώθηκε στρογγυλό τραπέζι όπου αποτιμήθηκε η πορεία των ερευνών και συζητήθηκαν εκτενώς ζητήματα που ανέκυψαν από τις εισηγήσεις. Οι εισηγήσεις των υποψηφίων κοινοποιήθηκαν με ανάρτηση στην ιστοσελίδα του Τμήματος <http://www.sed.uth.gr/main/PhD>. Το «Σχολείο» κρίθηκε από όλους τους συμμετέχοντες ως άκρως επιτυχημένο.

– **Πώς διασφαλίζεται η διαφάνεια της διαδικασίας αξιολόγησης των υποψηφίων διδασκόντων;**

Η εξέταση κάθε διατριβής είναι μία δημόσια διαδικασία, για την οποία λαμβάνουν έγκαιρη ηλεκτρονική ενημέρωση όλα τα μέλη ΔΕΠ του Ιδρύματος.

– **Εφαρμόζονται κοινές (μεταξύ των διδασκόντων) διαδικασίες αξιολόγησης των υποψηφίων διδασκόντων;**

Οι διαδικασίες αξιολόγησης των υποψηφίων διδασκόντων είναι κοινές μεταξύ των διδασκόντων.

– **Πώς αξιολογείται η διαδικασία αξιολόγησης των υποψηφίων διδασκόντων;**

Η διαδικασία αυτή είναι επαρκής, διότι περιλαμβάνει ενδιάμεση αξιολόγηση και την τελική προφορική εξέταση. Επίσης, κάθε Σεπτέμβρη καλούνται από τη Γραμματεία του τμήματος οι υποψήφιοι διδάκτορες να καταθέσουν την ετήσια πρόοδο της διατριβής τους. Η έκθεση αυτή είναι υπογεγραμμένη από τον επόπτη καθηγητή και εγκρίνεται από τη ΓΣ του τμήματος.

– **Πόσο διαφανής είναι η διαδικασία ανάθεσης και εξέτασης της διδακτορικής διατριβής;**

Η ανάθεση της διατριβής εγκρίνεται από τη Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύμβασης του Τμήματος με βάση α) την ερευνητική πρόταση του υποψηφίου, β) το αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα και γ) την προφορική εισήγηση του επόπτη καθηγητή, ο οποίος προτείνει και τα άλλα 2 μέλη της τριμελούς επιτροπής από το σώμα των μελών ΔΕΠ του τμήματος, του Ιδρύματος ή άλλων ΑΕΙ με βάση την συνάφεια της γνωστικής τους περιοχής με το υπό διερεύνηση ερευνητικό ζήτημα της πρότασης του υποψηφίου.

Η διαδικασία εξέτασης της διδακτορικής διατριβής είναι διαφανής με την έννοια ότι πριν από την τελική, υπάρχουν ενδιάμεσες εξετάσεις που διενεργούνται με την παρουσία τριμελούς επιτροπής και η τελική εξέταση από την Επταμελή εξεταστική επιτροπή είναι δημόσια και γνωστοποιείται έγκαιρα προς όλα τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας του Πανεπιστημίου. Στο τέλος της Εξεταστικής διαδικασίας,

συνέρχεται η Επταμελής Εξεταστική Επιτροπή για να αποφανθεί και να αξιολογήσει τη Διδακτορική Διατριβή και το ερευνητικό έργο του υποψηφίου Διδάκτορα όπως το ορίζει ο νόμος. Στη συνεδρίαση αυτή τηρούνται πρακτικά.

– **Υπάρχουν συγκεκριμένες προδιαγραφές ποιότητας για τη διδακτορική διατριβή; Ποιές;**

Δεν έχουν προσδιοριστεί σε επίπεδο Τμήματος συγκεκριμένες προδιαγραφές/κριτήρια ποιότητας για τη διδακτορική διατριβή. Τα κριτήρια ποιότητας τα θέτει η τριμελής συμβουλευτική και στη συνέχεια η επταμελής Εξεταστική Επιτροπή που συγκροτείται από μέλη ΔΕΠ που ανήκουν στο τμήμα, στο οικείο Ιδρυμα ή σε άλλα ΑΕΙ και τα οποία έχουν συνάφεια γνωστικού αντικείμενου και ερευνητικού έργου σε σχέση με τη θεματική της διατριβής

3.3.4. Πώς κρίνετε τη διαδικασία επιλογής των υποψηφίων διδασκόντων;⁹

– **Ποιά είναι η συγκεκριμένη διαδικασία επιλογής υποψηφίων διδασκόντων;**

Η διαδικασία αυτή περιγράφεται στον Οδηγό Σπουδών του Τμήματος και ακολουθεί το άρθρο 13 του Νόμου 2083/92, και περιλαμβάνει τα ακόλουθα στάδια:

- Ο/Η Υποψήφιος/α που ενδιαφέρεται για εκπόνηση Διδακτορικής διατριβής υποβάλλει στη Γραμματεία του Τμήματος αίτηση, βιογραφικό σημείωμα και ερευνητική πρόταση.
- Η Γ.Σ. Ειδικής Σύθεσης του Τμήματος κρίνει αν ο υποψήφιος ανταποκρίνεται στις προϋποθέσεις για εκπόνηση Διδακτορικής διατριβής με βάση τα κριτήρια του εδαφίου α' της παραγράφου 2 του άρθρου 12 (Νόμος 2083/92) και ορίζει την τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή από μέλη ΔΕΠ. Ως επιβλέπων ορίζεται μέλος ΔΕΠ που ανήκει στη βαθμίδα του καθηγητή ή του αναπληρωτή καθηγητή ή του επίκουρου καθηγητή του Τμήματος. Από τα άλλα δύο μέλη το ένα μπορεί να είναι λέκτορας του οικείου τμήματος, εφόσον είναι μόνιμος ή έχει τουλάχιστον τριετή θητεία ή ερευνητής αναγνωρισμένου ερευνητικού κέντρου ή ιδρύματος κατά τα προβλεπόμενα στην παρ. 3 α' του προηγούμενου άρθρου.
- Η Συμβουλευτική Επιτροπή σε συνεργασία με τον υποψήφιο καθορίζει στη συνέχεια το ακριβές θέμα της διατριβής.

– **Με ποιά συγκεκριμένα κριτήρια επιλέγονται;**

Τα κριτήρια επιλογής των υποψηφίων διδασκόντων, περιγράφονται στον Οδηγό Σπουδών του Τμήματος, ακολουθούν το άρθρο 12 του Νόμου 2083/92 και είναι τα ακόλουθα:

Α. Κριτήρια που προβλέπει ο νόμος

Για εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι ΑΕΙ της ημεδαπής ή ομοταγών αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων της αλλοδαπής. Οι Έλληνες πτυχιούχοι πρέπει να γνωρίζουν αποδεδειγμένα μια ξένη γλώσσα, οι δε αλλοδαποί επαρκώς την ελληνική γλώσσα. Η επιλογή των υποψηφίων Διδασκόντων γίνεται με συνεκτίμηση των εξής βασικών κριτηρίων:

1. Το γενικό βαθμό του πτυχίου
2. Τη βαθμολογία στα προπτυχιακά μαθήματα τα σχετικά με το γνωστικό αντικείμενο της διατριβής
3. Την επίδοση στη Διπλωματική Εργασία, όπου προβλέπεται στο προπτυχιακό επίπεδο
4. Την τυχόν ερευνητική δραστηριότητα του υποψηφίου

Η Γ.Σ.Ε.Σ. του οικείου Τμήματος καθορίζει με απόφασή της τις λεπτομέρειες εφαρμογής των κριτηρίων αυτών, τον ορισμό συμπληρωματικών κριτηρίων ή πιθανή εξέταση σε ορισμένα μαθήματα, το αποτέλεσμα των οποίων συνεκτιμάται για την επιλογή.

β. Συμπληρωματικά κριτήρια

1. Συστατικές επιστολές (δύο τουλάχιστον)
2. Τίτλοι Μεταπτυχιακών Σπουδών (συνεκτιμώνται θετικά)
3. Υποτροφία ή οικονομική κάλυψη (συνεκτιμάται θετικά)

⁹ Πίνακας 5.

4. Αποδεδειγμένη γνώση μιας ξένης γλώσσας που τεκμηριώνεται από σπουδές στο εξωτερικό ή από επίσημο πιστοποιητικό. Στην περίπτωση που δεν υπάρχουν τα προηγούμενα ο υποψήφιος πρέπει να εξετασθεί από επιτροπή του Τμήματος.
5. Για να γίνει δεκτός ένας πτυχιούχος ως υποψήφιος Διδάκτωρ πρέπει να έχει βαθμό πτυχίου «ΛΙΑΝ ΚΑΛΩΣ».
6. Στοιχεία του βιογραφικού σημειώματος του υποψηφίου που καταδεικνύουν την επαγγελματική καταξίωσή του.

Ασχέτως βαθμού πτυχίου μπορούν να γίνουν δεκτοί:

- Κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου εσωτερικού ή εξωτερικού
- Άτομα με 5ετή τουλάχιστον ερευνητική δραστηριότητα που τεκμηριώνεται με δημοσιεύσεις και ανάλογο ερευνητικό έργο.
- Υπότροφοι του ΙΚΥ ή άλλων Οργανισμών που χορηγούν υποτροφία κατόπιν εξετάσεων από επιτροπή μελών ΔΕΠ των ΑΕΙ.
- Υπότροφοι άλλων οργανισμών του εσωτερικού ή εξωτερικού γίνονται δεκτοί ύστερα από εξετάσεις που διεξάγει το Τμήμα σε τρία συναφή προς το αντικείμενο μαθήματα.

– **Ποιό είναι το ποσοστό αποδοχής υποψηφίων διδακτόρων;**¹⁰

Για το ακαδημαϊκό έτος 2012-13 το ποσοστό αποδοχής ήταν 100%. Το ποσοστό αυτό ερμηνεύεται από το γεγονός ότι όσες προτάσεις κρίθηκαν από τη Συνέλευση Ειδικής Σύμβασης ότι χρειάζονται περαιτέρω επεξεργασία υποβλήθηκαν εν νέου με τις ενδεικνυόμενες διορθώσεις.

– **Πώς δημοσιοποιείται η διαδικασία και τα κριτήρια επιλογής υποψηφίων διδακτόρων;**

Στα πρακτικά των Γενικών Συνελεύσεων Ειδικής Σύμβασης αποτυπώνεται η διαδικασία και τα κριτήρια επιλογής των υποψηφίων διδακτόρων.

– **Πώς διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα και διαφάνεια της διαδικασίας επιλογής υποψηφίων διδακτόρων;**

Η διαφάνεια της διαδικασίας επιλογής του κάθε υποψηφίου διασφαλίζεται με την παρουσίαση του φακέλου του κάθε υποψηφίου (βιογραφικό, ερευνητική πρόταση) προς τα μέλη της Γενικής Συνέλευσης Ειδικής Σύμβασης

3.3.5. Πώς κρίνετε την οργάνωση σεμιναρίων και ομιλιών;

– **Υπάρχει γενικό σεμινάριο σε τακτή χρονική βάση (εβδομαδιαίο, μηνιαίο) όπου καθηγητές και ερευνητές στο Τμήμα παρουσιάζουν τη δουλειά τους για ενημέρωση των συναδέλφων τους, αλλά και των φοιτητών;**

Δεν υπάρχει Σεμινάριο σε τακτή χρονική βάση, όπου καθηγητές και ερευνητές του Τμήματος παρουσιάζουν τη δουλειά τους.

Το Τμήμα όμως υιοθέτησε την πρακτική του «Θερινού Σχολείου υποψηφίων διδακτόρων» (1^η διοργάνωση: Σεπτέμβριος 2012). Η δράση έχει στόχο τη δημιουργία μιας «κοινότητας έρευνας». Οι υποψήφιοι διδάκτορες παρουσιάζουν με εισηγήσεις όψεις/ζητήματα της ερευνητικής τους εργασίας και προβλέπεται πλαίσιο για ανταλλαγή απόψεων και εμπειριών. Το τμήμα στοχεύει να υλοποιεί την δράση αυτή σε τακτική ετήσια βάση.

Το 2^ο Θερινό Σχολείο υποψηφίων διδακτόρων (15-16 Ιουνίου 2013) παρακολούθησαν σχεδόν όλοι οι διδακτορικοί φοιτητές του Τμήματος, όπως επίσης διδακτορικοί των υπολοίπων παιδαγωγικών Τμημάτων, τα μέλη ΔΕΠ, αρκετοί μεταπτυχιακοί και ορισμένοι προπτυχιακοί φοιτητές του ΠΤΕΑ.

– **Υπάρχει δυνατότητα πρόσκλησης ομιλητών από άλλα παν/μια και ερευνητικά κέντρα για να δώσουν ομιλίες και να ενημερώσουν για το έργο τους;**

¹⁰ Η ερώτηση αυτή αφορά τα στοιχεία στον Πίνακα 5.

Αυτή η δυνατότητα είναι υπαρκτή και αξιοποιείται από συναδέλφους που διοργανώνουν σε τακτά χρονικά διαστήματα ημερίδες και συνέδρια στο Τμήμα και σε συνεργασία με Τμήματα του ιδίου ή άλλων Πανεπιστημίων με σκοπό την παρουσίαση του έργου προσκεκλημένων ομιλητών.

3.3.5. Πώς κρίνετε τη διεθνή διάσταση του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών;

– **Υπάρχει συμμετοχή διδασκόντων από το εξωτερικό στις 7μελείς και 3μελείς επιτροπές; Σε ποιο ποσοστό;**

Στις 7μελείς και 3μελείς επιτροπές του Τμήματος δε συμμετέχουν διδάσκοντες από Πανεπιστήμια του εξωτερικού.

– **Υπάρχει συμμετοχή αλλοδαπών υποψηφίων διδασκόντων;**

Στο Τμήμα δεν είναι εγγεγραμμένοι/ες αλλοδαποί φοιτητές/ήτριες.

– **Παρέχεται δυνατότητα εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής σε ξένη γλώσσα;**

Είναι δυνατή η εκπόνηση διδακτορικής διατριβής σε ξένη γλώσσα, ύστερα από έγκριση της ΓΣ του Τμήματος .

– **Υπάρχουν συμφωνίες συνεργασίας με ιδρύματα και φορείς του εξωτερικού;**

Σε επίπεδο διδακτορικών σπουδών δεν υπάρχουν συμφωνίες συνεργασίας με ιδρύματα και φορείς του εξωτερικού.

– **Παρέχονται από το Τμήμα κίνητρα στους υποψήφιους διδάκτορες για την συμμετοχή τους σε διεθνή «Θερινά Προγράμματα» (summer schools), διεθνή ερευνητικά συνέδρια, υποβολή άρθρων σε έγκριτα περιοδικά, κλπ.;**

Στο πλαίσιο του «Θερινού Σχολείου Υποψήφιων Διδασκόντων», το οποίο έχει περιγραφεί προηγουμένως, κοινοποιείται η συμμετοχή σε επιστημονικές συνεντεύξεις και η δημοσιοποίηση του ερευνητικού έργου υποψηφίων διδασκόντων. Επίσης, το μέλος ΔΕΠ του Τμήματος που έχει την κύρια ευθύνη για την εκπόνηση μιας διατριβής έχει την ευθύνη να προσφέρει κίνητρα στους υποψήφιους διδάκτορες για την παρακολούθηση θερινών σχολείων, τη συμμετοχή σε Συνέδρια και την υποβολή άρθρων σε έγκριτα περιοδικά.

– **Υπάρχουν διεθνείς διακρίσεις του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών; Ποιες;**

Δεν υπάρχουν διεθνείς διακρίσεις για το Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών του Τμήματος.

4. Διδακτικό έργο

Στην ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να αναλύσει κριτικά και να αξιολογήσει την ποιότητα του επιτελούμενου σ' αυτό διδακτικού έργου, σε όλα τα επίπεδα σπουδών (προπτυχιακό, μεταπτυχιακό και διδακτορικό), απαντώντας σε μια σειρά ερωτήσεων, οι οποίες αντιστοιχούν επακριβώς στα κριτήρια αξιολόγησης που περιγράφονται στο έντυπο «Ανάλυση κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων». (Βλ. www.hqaa.gr). Για κάθε μία από τις ερωτήσεις πρέπει να απαντηθούν και να σχολιαστούν τα ακόλουθα τουλάχιστον σημεία:

(α) Ποιά, κατά τη γνώμη του Τμήματος, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος ως προς το αντίστοιχο κριτήριο;

(β) Ποιές ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ποιούς ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία διακρίνει το Τμήμα ως προς το αντίστοιχο κριτήριο;

4.1. Πώς κρίνετε την αποτελεσματικότητα του διδακτικού προσωπικού;

– Υπάρχει διαδικασία αξιολόγησης των διδασκόντων από τους φοιτητές; Πώς εφαρμόζεται;

Το Τμήμα, με απόφαση της Γενικής του Συνέλευσης παρελθόντων ετών, υιοθέτησε τη διαδικασία της υποχρεωτικής αξιολόγησης από τους φοιτητές όλων των Υποχρεωτικών μαθημάτων του Προγράμματος Σπουδών και προαιρετικής αξιολόγησης των μαθημάτων Επιλογής. Οι προπτυχιακοί φοιτητές/τριες συμπλήρωσαν ερωτηματολόγια αξιολόγησης σε ηλεκτρονική μορφή, με βάση τα πρότυπα ερωτηματολόγια που προτείνει η ΑΔΙΠ, και το σχετικό λογισμικό που έχει αναπτύξει η ΜΟΔΙΠ του ΠΘ. Τα ερωτηματολόγια κάλυπταν μια σειρά από παραμέτρους όπως περιεχόμενο του μαθήματος, οργάνωση, συμβολή του διδάσκοντα, τρόπους και ποιότητα αξιολόγησης κλπ. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές των δύο ΠΜΣ του Τμήματος συμπλήρωσαν έντυπα ερωτηματολόγια.

– Πώς αξιοποιούνται τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των διδασκόντων από τους φοιτητές;

Τα αποτελέσματα κοινοποιούνται από το διαχειριστή του συστήματος και από τις γραμματείες των δύο ΠΜΣ προσωπικά στον κάθε διδάσκοντα. Στη συνέχεια, κάθε διδάσκων ατομικά έχει την ευχέρεια να τα αξιοποιήσει για τη βελτίωση τόσο τη δική του ως διδάσκοντα όσο και του μαθήματος στο επόμενο εξάμηνο.

– Ποιός είναι ο μέσος εβδομαδιαίος φόρτος διδακτικού έργου των μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος;

Ο μέσος εβδομαδιαίος φόρτος διδακτικού έργου των μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος είναι τουλάχιστον 6 ώρες.

– Πόσα από τα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος διδάσκουν στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών;

Τα μέλη ΔΕΠ του ΠΤΕΑ που συμμετείχαν στο ΠΜΣ «Ειδική Αγωγή» είτε ως κύριοι είτε ως προσκεκλημένοι διδάσκοντες μαθημάτων ήταν συνολικά έξι (6) για το 2012-2013. Επίσης, στο Π.Μ.Σ. «Συμβουλευτική στην Ειδική Αγωγή, την Εκπαίδευση και την Υγεία» δίδαξαν έξι (6) μέλη ΔΕΠ του Τμήματος.

– Υπάρχουν θεσμοθετημένες από το Τμήμα υποτροφίες/βραβεία διδασκαλίας;

Απονέμεται, σύμφωνα και με τη σχετική απόφαση της Συγκλήτου, το 10% των εσόδων του Προγράμματος στους φοιτητές του ΠΜΣ, κάθε έτος, σε μορφή υποτροφιών – παροχών. Συγκεκριμένα, για την ακαδ. χρονιά 2012-2013, στο Π.Μ.Σ. «Ειδική Αγωγή» δόθηκαν τρεις (3) υποτροφίες στους/στις φοιτητές/ήτριες οι οποίοι/ες συγκέντρωσαν τη μεγαλύτερη βαθμολογία στα μαθήματα του Γ' εξαμήνου (χειμερινό εξάμηνο 2012-2013), συνολικού ύψους 2750 ευρώ. Οι υποτροφίες δόθηκαν στις παρακάτω φοιτήτριες (οι τελευταίες 2 ισοψήφησαν και μοιράζονται την 3η θέση):

Μούχου Μαρία (916,5 ευρώ)

Ράπτη Ξανθούλα (916,5 ευρώ)

Μουργκάση Βασιλική (458,50 ευρώ)
Χαμονικολάου Σοφία- Λευκή (458,50 ευρώ)

Επίσης, στο Π.Μ.Σ. «Συμβουλευτική στην Ειδική Αγωγή, την Εκπαίδευση και την Υγεία» το 10% των εσόδων του Προγράμματος δίδεται στους φοιτητές του ΠΜΣ, κάθε έτος, σε μορφή υποτροφιών - παροχών (όπως αγορά για κάθε φοιτητή προτεινόμενου συγγράμματος ανά μάθημα και σεμιναριακό μάθημα).

– **Συνεισφέρουν στο διδακτικό έργο οι μεταπτυχιακοί φοιτητές και υποψήφιοι διδάκτορες του Τμήματος και σε τί ποσοστό;**

Υπάρχει συνεισφορά υποψηφίων διδασκόντων του Τμήματος στο διδακτικό έργο (κ. Διαμαντάκος).

4.2. Πώς κρίνετε την ποιότητα και αποτελεσματικότητα της διδακτικής διαδικασίας;¹¹

– **Ποιές συγκεκριμένες διδακτικές μέθοδοι χρησιμοποιούνται;**

Οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται στο Τμήμα μας τόσο στα υποχρεωτικά όσο και στα μαθήματα επιλογής, είναι κυρίως θεματικές εισηγήσεις, οι οποίες συνδυάζονται με συζήτηση, εργασία σε ομάδες, παραδείγματα και πρακτικές εφαρμογές, μελέτες περίπτωσης, παιχνίδια ρόλων. Σημαντικό ρόλο παίζουν οι νέες τεχνολογίες και το διαδίκτυο, καθώς και η χρήση ψηφιακών μαθημάτων και της πλατφόρμας ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Στα εργαστηριακά μαθήματα γίνεται περισσότερο εξατομικευμένη και σε βάθος μάθηση, λόγω και του μικρότερου αριθμού φοιτητών/τριών, ενώ στην πρακτική άσκηση οι φοιτητές έχουν την ευκαιρία της σύνδεσης της θεωρίας με την άμεση γνώση του σχολείου ως χώρου εκπαίδευσης παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, και της ανατροφοδότησής τους και του αναστοχασμού τους πάνω σε αυτά.

– **Υπάρχει διαδικασία επικαιροποίησης του περιεχομένου των μαθημάτων και των διδακτικών μεθόδων;**

Όλα τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος παρακολουθούν συνεχώς τις εξελίξεις στις γνωστικές τους περιοχές συμμετέχοντας σε ελληνικά και διεθνή Συνέδρια και διαβάζοντας και γράφοντας επιστημονικά άρθρα σε ελληνικά και διεθνή περιοδικά. Έτσι, όταν αυτό κρίνεται αναγκαίο, τροποποιούν τόσο το περιεχόμενο των μαθημάτων τους όσο και τις διδακτικές μεθόδους που εφαρμόζουν. Επιπρόσθετα, γίνεται συνεχής αξιολόγηση των διδασκόντων από τους φοιτητές, οι παρατηρήσεις των οποίων λαμβάνονται υπόψη στην αναμόρφωση του μαθήματος.

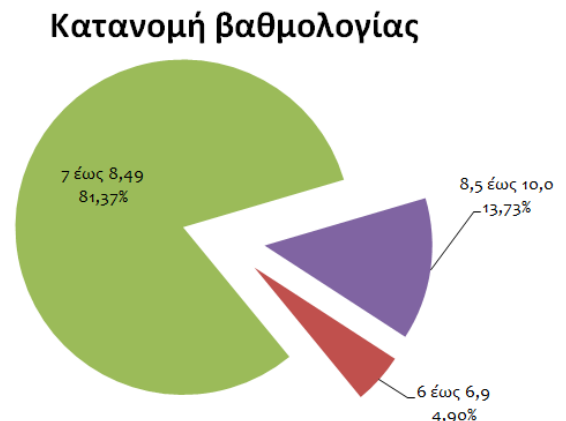
– **Ποιό είναι το ποσοστό των φοιτητών που συμμετέχουν στις εξετάσεις;**

Συμμετέχουν στις εξετάσεις σχεδόν όλοι οι φοιτητές/τριες.

– **Ποιά είναι τα ποσοστά επιτυχίας των φοιτητών στις εξετάσεις;**

Τα παρακάτω συγκεντρωτικά στοιχεία αφορούν την κατανομή της βαθμολογίας των τελικών βαθμών που αναγράφονται στο πτυχίο των αποφοίτων του τμήματος το έτος 2012. Συγκεκριμένα, τα συγκεντρωτικά ποσοστά αυτά έχουν ως εξής:

- 0,00% για βαθμό 5 έως 5,9
- 04,90% για βαθμό 6 έως 6,9
- 81,37% για βαθμό 7 έως 8,49
- 13,73% για βαθμό 8,5 έως 10,0

¹¹ Πίνακες 6 και 7.

– **Ποιός είναι ο μέσος βαθμός πτυχίου;**

Το 2012 ο μέσος βαθμός πτυχίου ήταν 7,92.

– **Ποιά είναι η μέση διάρκεια σπουδών για τη λήψη πτυχίου;**

Με βάση τους αποφοίτους του ακαδημαϊκού έτους 2012-13, η μέση διάρκεια σπουδών για τη λήψη του πτυχίου του Τμήματος είναι 4,32 έτη.

4.3. Πώς κρίνετε την οργάνωση και την εφαρμογή του διδακτικού έργου;

– **Πώς γνωστοποιείται στους φοιτητές η ύλη των μαθημάτων στην αρχή του εξαμήνου;**

Στην πρώτη διάλεξη του κάθε μαθήματος, και στη συνέχεια σε τακτά διαστήματα, ο υπεύθυνος καθηγητής ενημερώνει τους φοιτητές με έντυπο και ψηφιακό υλικό, σχετικά με το σκοπό, το περιεχόμενο, τον τρόπο αξιολόγησης, τη βιβλιογραφία κ.α. του μαθήματος. Η ενημέρωση αυτή επικαιροποιείται συνεχώς και είναι διαθέσιμη στο αντίστοιχο ψηφιακό μάθημα, στην πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης (e-class) του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Επιπλέον οι φοιτητές μπορούν να ενημερωθούν από τον Οδηγό Σπουδών του Τμήματος, ο οποίος είναι διαθέσιμος στους φοιτητές, από την ιστοσελίδα του Τμήματος.

– **Περιγράφονται οι μαθησιακοί στόχοι των μαθημάτων και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα;**

Οι μαθησιακοί στόχοι και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα του κάθε μαθήματος περιγράφονται αναλυτικά στο έντυπο και ψηφιακό υλικό του μαθήματος, το οποίο είτε διανέμεται είτε είναι διαθέσιμο ηλεκτρονικά στους φοιτητές, καθώς και στον οδηγό σπουδών στην ιστοσελίδα του Τμήματος.

– **Υπάρχει διαδικασία μέτρησης της επίτευξης των μαθησιακών στόχων των μαθημάτων;**

Ο κάθε διδάσκων/ουσα αξιολογεί με το δικό του τρόπο την επίτευξη των μαθησιακών στόχων. Η βασική διαδικασία πάντως είναι οι εξετάσεις, στις οποίες οι φοιτητές καλούνται να αποτυπώσουν το βαθμό κατάρκτησης της γνώσης του αντικειμένου του μαθήματος. Επίσης, κατά τη διάρκεια του εξαμήνου, οι διδάσκοντες επιλέγουν μέσω άτυπων και τυπικών τρόπων αξιολόγησης (πχ. προόδους) να ελέγξουν την επίτευξη των μαθησιακών στόχων του μαθήματος και να αναδιαμορφώσουν τη διδασκαλία του, ό,ποτε αυτό κρίνεται αναγκαίο.

– **Σε ποιο βαθμό τηρείται το ωρολόγιο πρόγραμμα των μαθημάτων;**

Το ωρολόγιο πρόγραμμα των μαθημάτων τηρείται απόλυτα.

– **Είναι ορθολογική η οργάνωση και δομή του ωρολογίου προγράμματος μαθημάτων;**

Είναι στο βαθμό που επιτρέπει η υποδομή και η διαθεσιμότητα διδακτικού προσωπικού, ενώ αναζητούνται συνεχώς οι καλύτεροι δυνατοί τρόποι, βελτιστοποίησης της οργάνωσης και δομής του ωρολογίου προγράμματος μαθημάτων.

– **Πόσα (και ποιά) από τα βασικά εισαγωγικά Μαθήματα διδάσκονται από μέλη ΔΕΠ/ΕΠ των δύο ανώτερων βαθμίδων;**

Από το σύνολο των 30 μαθημάτων του βασικού κύκλου σπουδών του Τμήματος τα 13 μαθήματα (το 43%) διδάσκονται από μέλη ΔΕΠ των δύο ανώτερων βαθμίδων.		
Κωδικός	Μαθήματα	Υπεύθυνος μαθ. / (Διδάσκοντες)
ΨΓ4Υ	Διδακτική Νεοελληνικής Γλώσσας	Ανδρέου Γ.
ΘΕ4Υ	Βασικές έννοιες φυσικών επιστημών	Βαβουγιος Δ.
ΨΓ6Υ	Ψυχοφυσιολογία	Βλάχος Φ.

ΕΑ5Υ	Παιδαγωγική της ένταξης	Βλάχου Αν.
ΨΓ8Υ	Εκπαιδευτική Ψυχολογία	Δερμιτζάκη Ειρ.
ΘΕ1Υ	Εισαγωγή στις Εφαρμογές ΤΠΕ	Καραγιαννίδης Χ.
ΨΓ1Υ	Κλινική Νευροψυχολογία του παιδιού	Καραπέτσας Αν.
ΨΓ2Υ	Κλινική ψυχολογία: ψυχολογικά προβλήματα παιδιών	Κλεφτάρας Γ.
ΠΚ3Υ	Σύγχρονες Παιδαγωγικές Προσεγγίσεις	Μπότσογλου Κ.
ΠΑ2	Πρακτική Άσκηση Γενικής Αγωγής Νηπιαγωγών Ι	Μπότσογλου Κ.
ΘΕ2Υ	Γενικές αρχές οικολογίας	Παρασκευόπουλος Στ.
ΘΕ3Υ	Βασικές Έννοιες και Τεχνικές των Μαθηματικών	Σταθοπούλου Χ.
ΘΕ6Ε	Εφαρμοσμένη Διδακτική των Μαθηματικών	Σταθοπούλου Χ.

Σημείωση: Ο παραπάνω πίνακας αναφέρει μόνο τα υποχρεωτικά μαθήματα που διδάσκονται από τα μέλη ΔΕΠ των δύο ανώτερων βαθμίδων.

– Πόσα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος διδάσκουν μαθήματα που δεν εμπίπτουν στο στενό ή ευρύτερο γνωστικό τους πεδίο;

Κανένα μέλος ΔΕΠ δε διδάσκει μάθημα που δεν εμπίπτει στο στενό ή ευρύτερο γνωστικό του πεδίο.

4.4. Πώς κρίνετε τα εκπαιδευτικά βοηθήματα;

– Είδη και αριθμός βοηθημάτων (π.χ. βιβλία, σημειώσεις, υλικό σε ιστοσελίδες, κλπ) που διανέμονται στους φοιτητές.

Συγγράμματα - ακαδημαϊκό έτος 2012-13

Χειμερινό εξάμηνο

Παρελήφθησαν: 3.611

Μαθήματα: 44

Φοιτητές: 1.032

Σημειώσεις: για 4 μαθήματα

Εαρινό εξάμηνο

Παρελήφθησαν: 2.754

Μαθήματα: 43

Φοιτητές: 682

Σημειώσεις: για 3 μαθήματα

Στην πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης (eclass.uth.gr) του Π.Θ. σήμερα υπάρχουν 104 μαθήματα:

- 96 για προπτυχιακούς
- για μεταπτυχιακούς φοιτητές
- για βοηθητικούς σκοπούς

– Υπάρχει διαδικασία επικαιροποίησης των βοηθημάτων; Πώς εφαρμόζεται;

Οι διδάσκοντες συνεχώς ενημερώνονται για τη σχετική με τα μαθήματα που διδάσκουν βιβλιογραφία και αναπροσαρμόζουν κάθε χρόνο κατά το εαρινό εξάμηνο τα προτεινόμενα βιβλία και τις σημειώσεις που διανέμουν στους φοιτητές.

– **Πώς και πότε συγκεκριμένα διατίθενται τα βοηθήματα;**

Το βοηθήματα διατίθενται μέσω του συστήματος "Εύδοξος" από συγκεκριμένα βιβλιοπωλεία στο κέντρο της πόλης. Ο χρόνος παράδοσης είναι μερικές ημέρες από τη δήλωση του φοιτητή στο σύστημα και χαρακτηρίζεται ικανοποιητικός χωρίς καθυστερήσεις (εκτός των περιπτώσεων - ελάχιστων- όπου υπάρχει πρόβλημα με τον εκδότη).

– **Ποιό ποσοστό της διδασκόμενης ύλης καλύπτεται από τα βοηθήματα;**

Οι διδάσκοντες/σες μεριμνούν ώστε το σύνολο της διδασκόμενης ύλης να καλύπτεται από τα βοηθήματα. Όταν αυτό δεν επιτυγχάνεται, διανέμονται στους φοιτητές/τριες πρόσθετες σημειώσεις

– **Παρέχεται βιβλιογραφική υποστήριξη πέραν των διανεμόμενων συγγραμμάτων;**

Ναι, οι φοιτητές έχουν πρόσβαση στη βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου όπου υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός διαθέσιμων βοηθημάτων, έντυπων και ηλεκτρονικών.

4.5. Πώς κρίνετε τα διαθέσιμα μέσα και υποδομές;

– **Αίθουσες διδασκαλίας:**

(α) Αριθμός και χωρητικότητα.

A/A	Αριθ. Αίθουσας	Χωρητικότητα (Θέσεις)	Χωρητικότητα (τμ)
1	A	80	90
2	Δ	50	70

(β) Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα.

Οι αίθουσες διδασκαλίας δεν είναι επαρκείς τόσο ως προς τον αριθμό όσο και ως προς τις διαστάσεις με συνακόλουθες συνέπειες στην ποιότητα των σπουδών των φοιτητών. Είναι συχνό το φαινόμενο να προσέρχονται φοιτητές και να μην υπάρχουν στην αίθουσα ούτε διαθέσιμα καθίσματα αλλά ούτε και χώρος για να παρακολουθήσουν, ιδιαίτερα στα μαθήματα όπου συμμετέχουν φοιτητές κι από άλλα Τμήματα (στα προσφερόμενα μαθήματα και στα άλλα Τμήματα της Σχολής

(γ) Βαθμός χρήσης.

Όλες οι αίθουσες χρησιμοποιούνται καθημερινά καθ' όλη τη διάρκεια των μαθημάτων για να μπορέσει να εφαρμοστεί το πρόγραμμα μαθημάτων.

(δ) Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα του υποστηρικτικού εξοπλισμού.

Ο υποστηρικτικός εξοπλισμός των μαθημάτων είναι ανεπαρκής και απαιτείται άμεση ανανέωση και εμπλουτισμός του.

– **Εκπαιδευτικά εργαστήρια:**

(α) Αριθμός και χωρητικότητα

A/A	Εργαστήρια	Χωρητικότητα (τμ)
1	Εργαστήριο Νευροψυχολογίας του Παιδιού	25
2	Εργαστήριο Ψυχολογίας και Εφαρμογών στην Εκπαίδευση	8

(β) Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα των χώρων.

Ως προς το Εργαστήριο «Ψυχολογίας και Εφαρμογών στην Εκπαίδευση», καθώς οι ανάγκες για συμβουλευτικές υπηρεσίες είναι διαρκείς, το εργαστήριο θα πρέπει άμεσα να στελεχωθεί με τουλάχιστον δύο Ψυχολόγους και με έναν Κοινωνικό Λειτουργό. Επιπλέον, απαιτούνται εξειδικευμένα μέλη ΕΤΕΠ για τεχνική εργαστηριακή υποστήριξη.

(γ) Βαθμός χρήσης.

Το εργαστήριο Νευροψυχολογίας κάνει προσπάθεια να λειτουργεί καθ' όλη τη διάρκεια της ημέρας αλλά δεν μπορεί να ικανοποιήσει πλήρως τις ανάγκες. Απαιτούνται περισσότερα άτομα όπως μέλη ΕΤΕΠ προκειμένου να παρέχουν εξειδικευμένη υποστήριξη στο έργο του εργαστηρίου.

Η συμβουλευτική υπηρεσία του εργαστηρίου «Ψυχολογίας και Εφαρμογών στην Εκπαίδευση» χρησιμοποιείται συνεχώς για τη συμβουλευτική στήριξη των φοιτητών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και για την πρακτική άσκηση των φοιτητών του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Συμβουλευτική στην Ειδική Αγωγή, την Εκπαίδευση και την Υγεία». Επίσης χρησιμοποιείται για ερευνητικούς και διδακτικούς σκοπούς.

(δ) Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα του εργαστηριακού εξοπλισμού.

Το εργαστήριο Νευροψυχολογίας παρότι έχει αρκετές δυνατότητες, χρειάζεται ανανέωση καθώς και εμπλουτισμό του εξοπλισμού του.

Το εργαστήριο «Ψυχολογίας και Εφαρμογών στην Εκπαίδευση» δεν έχει καμία απολύτως χρηματοδότηση και για το λόγο αυτό δεν είναι επαρκώς εξοπλισμένο.

(ε) Επάρκεια αποθηκών (εργαστηριακού εξοπλισμού, αντιδραστηρίων, κλπ)

Οι χώροι αποθήκευσης στο Τμήμα είναι ανεπαρκέστατοι.

– **Είναι διαθέσιμα τα εκπαιδευτικά εργαστήρια για χρήση εκτός προγραμματισμένων ωρών;**

Τα εργαστήρια χρησιμοποιούνται συνεχώς για ερευνητικούς και διδακτικούς σκοπούς.

– **Επάρκεια και ποιότητα των χώρων και του εξοπλισμού των κλινικών.**

Στο Τμήμα μας δεν υπάρχουν κλινικές.

– **Σπουδαστήρια:**

(α) Αριθμός και χωρητικότητα

Δεν υπάρχουν σπουδαστήρια στο τμήμα.

(β) Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα των χώρων.

(γ) Βαθμός χρήσης.

Προσωπικό Διοικητικής/Τεχνικής/Ερευνητικής Υποστήριξης

(α) Αριθμός και ειδικότητες

A/A	ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ
1 ΕΤΕΠ	Ελληνική Νοηματική Γλώσσα

(β) Επάρκεια ειδικοτήτων

Απαιτούνται περισσότερα άτομα για εξειδικευμένη τεχνική εργαστηριακή υποστήριξη.

4.6 Πώς κρίνετε τον βαθμό αξιοποίησης των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών;

– **Χρησιμοποιούνται ΤΠΕ στην παρουσίαση των μαθημάτων; Πώς;**

Στην ιστοσελίδα του Τμήματος παρουσιάζεται κάθε ακαδημαϊκή χρονιά ο οδηγός σπουδών σε ηλεκτρονική μορφή παρέχοντας χρήσιμες πληροφορίες για τα μαθήματα που προσφέρονται καθώς και για το περιεχόμενο και τους στόχους τους.

– **Χρησιμοποιούνται ΤΠΕ στη διδασκαλία; Πώς;**

Αξιοποιείται η δυνατότητα της ηλεκτρονικής τάξης (e-class) όπου ο διδάσκων διαθέτει στους φοιτητές εκπαιδευτικό υλικό σε ψηφιακή μορφή και δέχεται την υποβολή εργασιών. Επιπλέον χρησιμοποιούνται στη διδασκαλία Η/Υ και βιντεοπροβολείς.

– **Χρησιμοποιούνται ΤΠΕ στην εργαστηριακή εκπαίδευση; Πώς;**

Ναι, μέσω του τοπικού δικτύου του εργαστηρίου και κατάλληλων λογισμικών —παρουσίασης και επίδειξης ή λογισμικών σχετικών με τα διάφορα γνωστικά αντικείμενα— καθώς και του διαδικτύου. Για παράδειγμα, γίνεται χρήση του προγράμματος SPSS για τη διδασκαλία μαθημάτων Στατιστικής και στο προπτυχιακό και στα 2 μεταπτυχιακά προγράμματα.

– **Χρησιμοποιούνται ΤΠΕ στην αξιολόγηση των φοιτητών; Πώς;**

Κατά την ακαδημαϊκή χρονιά 2012-13 δεν χρησιμοποιήθηκαν ΤΠΕ στην αξιολόγηση των φοιτητών.

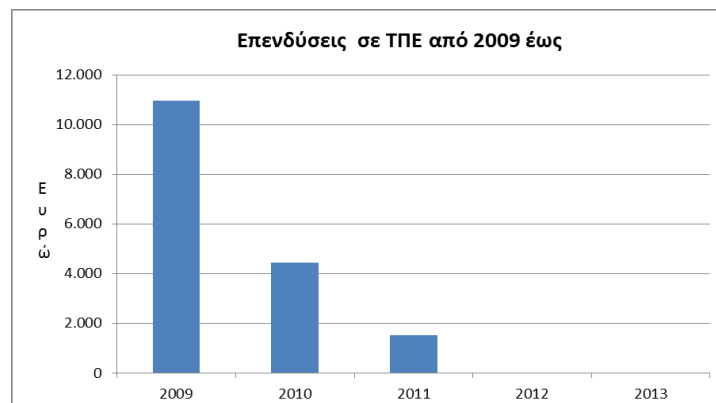
– **Χρησιμοποιούνται ΤΠΕ στην επικοινωνία των φοιτητών με τον διδάσκοντα; Πώς;**

Με λογαριασμούς ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (email). Η ηλεκτρονική τάξη (eclass) παρέχει τη δυνατότητα επικοινωνίας του διδάσκοντα με τους φοιτητές είτε μέσα από την ανάρτηση ανακοινώσεων είτε μέσω χώρων ανταλλαγής απόψεων (forum).

– **Ποιό το ύψος των επενδύσεων του Τμήματος σε ΤΠΕ κατά την τελευταία πενταετία;**

Συνολικά επενδύθηκαν για ΤΠΕ **16.905,16** ευρώ. Αναλυτικά ανά έτος:

Έτος	Επενδύσεις (Ευρώ)
2009	10.962,90
2010	4.433,13
2011	1.509,13
2012	0
2013	0
Σύνολο:	16.905,16

4.7 Πώς κρίνετε την αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων και τη μεταξύ τους συνεργασία;

– **Αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων στα μαθήματα.**

Στο Τμήμα μας τα μέλη ΔΕΠ είναι 20 και οι ενεργοί φοιτητές του Τμήματος είναι 565. Η αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων είναι περίπου 1/28.

– **Αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων στα εργαστήρια.**

Είναι περίπου 1/28. Να ρωτήσω Παρασκευόπουλο

– **Έχουν οι διδάσκοντες ανακοινωμένες ώρες γραφείου για συνεργασία με τους φοιτητές; Τις τηρούν; Αξιοποιούνται από τους φοιτητές;**

Όλοι οι διδάσκοντες έχουν ανακοινωμένες ώρες γραφείου για συνεργασία με τους φοιτητές τις οποίες και τηρούν. Οι φοιτητές αξιοποιούν αυτή τη δυνατότητα προσωπικής επικοινωνίας με τους διδάσκοντες, οι οποίοι συνήθως διαθέτουν πολύ περισσότερο χρόνο για να καλύψουν ανεπάρκειες που οφείλονται στην υποδομή -όπως συχνά πολύ μεγαλύτερος αριθμός φοιτητών που καθιστά αναποτελεσματική τη διδασκαλία.

4.8. Πώς κρίνετε τον βαθμό σύνδεσης της διδασκαλίας με την έρευνα;

– **Πώς μεθοδεύεται η εκπαίδευση των φοιτητών στην ερευνητική διαδικασία (π.χ. αναζήτηση και χρήση βιβλιογραφίας);**

Σε κάθε ακαδημαϊκό έτος διοργανώνονται σεμινάρια όπου οι πρωτοετείς φοιτητές εξοικειώνονται με τη βιβλιοθήκη. Επίσης στο πλαίσιο των μαθημάτων κάποιοι διδάσκοντες δίνουν οδηγίες σχετικά με τον τρόπο που αναζητούμε βιβλιογραφία (διαδίκτυο, βιβλιοθήκη), τον τρόπο που τη χρησιμοποιούμε (π.χ., θέματα λογοκλοπής) και τέλος παρουσιάζεται ο τρόπος που γράφουμε μια εργασία. Επίσης οι φοιτητές εκπονούν εργασίες σε αρκετά μαθήματα, γεγονός που τους εξοικειώνει με την ερευνητική διαδικασία. Ακόμη, όσοι φοιτητές το επιθυμούν μπορούν υπό την εποπτεία κάποιου διδάσκοντα να πραγματοποιήσουν μια ερευνητική διπλωματική εργασία. Τέλος, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές εκπαιδεύονται σημαντικά στην έρευνα μέσα από μαθήματα, από ανάλυση ερευνητικής μεθοδολογίας και δεδομένων αλλά και μέσα από τη διπλωματική τους εργασία, και έχουν πρόσβαση σε εξειδικευμένα συγγράμματα που διατίθενται στις βιβλιοθήκες των προγραμμάτων τους.

– **Παρέχεται στους φοιτητές δυνατότητα συμμετοχής σε ερευνητικά έργα;**

ΝΑΙ τους παρέχεται και αρκετοί από τους φοιτητές του Τμήματος, κυρίως μεταπτυχιακοί, συμμετέχουν σε ερευνητικά έργα.

4.9. Πώς κρίνετε τις συνεργασίες με εκπαιδευτικά κέντρα του εσωτερικού και του εξωτερικού και με το κοινωνικό σύνολο;

– **Με ποιά εκπαιδευτικά κέντρα του εσωτερικού συνεργάζεται το Τμήμα και πώς;**

Το Τμήμα συνεργάζεται σε επίπεδο ερευνητικό αλλά και διδασκαλίας με πολλά άλλα Τμήματα και Σχολές του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (όπως: Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης, Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, Τμήμα Ιατρικής, κ.λπ.) καθώς και με άλλα Πανεπιστήμια (όπως: Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου, το ΤΕΑΠΗ του ΕΚΠΑ, το Τμήμα Ψυχολογίας του ΑΠΘ, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης Κοζάνης, ΤΕΙ Διατροφολογίας Λάρισας, κ.λπ.) στην προώθηση της έρευνας, στην υποβολή και εκπόνηση ερευνητικών, εκπαιδευτικών ή επιμορφωτικών προγραμμάτων.

Επίσης, το Τμήμα συνεισφέρει, μέσα από τη συνεργασία και την εποπτεία που προσφέρουν μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, σε δομές του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, όπως η «Πρόσβαση», υπηρεσία υποστήριξης φοιτητών/τριών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

Τέλος, το Τμήμα συνεργάζεται με το Υπουργείο Παιδείας (ΥΠΠΘΠΑ) (Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Εκπαιδευτικών Δράσεων) και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (Τμήμα Ειδικής Αγωγής), μέχρι το τέλος της λειτουργίας του.

– **Με ποιά εκπαιδευτικά κέντρα του εξωτερικού συνεργάζεται το Τμήμα και πώς;**

Στα πλαίσια του προγράμματος Erasmus, της Πρακτικής Άσκησης καθώς και άλλων επιστημονικών δράσεων, το Τμήμα μας συνεργάστηκε κατά το ακαδημαϊκό έτος 2012-2013 με τα παρακάτω πανεπιστήμια:

ΓΑΛΛΙΑ

- F MONTPEL 02/Institut Universitaire de Formation des Maitres (IUFM Montpellier)
- F MONTPELLIER 03/Universite Paul Valery, Montpellier III

ΗΝΩΜΕΝΟΒΑΣΙΛΕΙΟ

- UK EDINBUR 01/University of Edinburgh
- Department of Child and Adolescent Psychiatry/Psychology, Erasmus University Medical Center-Sophia Children's Hospital.

ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ

- P LISBOA 43/Universidade Aberta

ΡΟΥΜΑΝΙΑ

- RO CLUJNAP 01/Universitatea Babes - Bolyai Cluj – Napoca

ΣΟΥΗΔΙΑ

- S OREBRO 01/ÖrebroUniversitet

- Πανεπιστήμιο Aberta (Πορτογαλία) (την προηγούμενη χρονιά δεν έγινε ανταλλαγή αλλά η διμερής συμφωνία είναι σε ισχύ και πρόκειται φέτος επαναλάβουμε τις επισκέψεις μας)

Στο πλαίσιο Comenius συνεργασία με:

- Università di Pisa
- Università di Siena
- Universität Wien
- Univerzita Karlova v Praze
- Universitetet i Agder
- Université Paris Est Créteil - IUFM

Επίσης αναπτύχθηκαν συνεργασίες με τους φορείς:

- Digital Enterprise Research Institute (DERI), Ireland
- Εθνικό Κέντρο Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης (ΕΚΕΤΑ), Ελλάδα
- University of Manchester, UK
- City University, UK
- University of Leicester, UK

– **Αναπτύσσονται συγκεκριμένες εκπαιδευτικές συνεργασίες με τοπικούς, περιφερειακούς ή εθνικούς κοινωνικούς φορείς;**

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2012-13 το Τμήμα ανέπτυξε εκπαιδευτικές συνεργασίες με διάφορους φορείς, μεταξύ των οποίων:

- Δημοτικός Οργανισμός Υγείας και Πρόνοιας του Δήμου Βόλου
- Ίδρυμα Ειδικών Παίδων «Άσπρες Πεταλούδες» Βόλου
- Ελληνική Εταιρία Προστασίας και Αποκατάστασης Αναπήρων Παίδων (ΕΛΕΠΑΠ) Μαγνησίας
- Παιδοψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής (Ειδική Θεραπευτική Μονάδα Αυτιστικών)
- Ιατροπαιδαγωγικό Κέντρο Αθηνών
- Παιδοψυχιατρική Κλινική Ε.Κ.Π.Α., Ειδικό Ιατρείο Διαταραχών Φάσματος Αυτισμού
- Δημοτικά Ιατρεία Χολαργού
- Τομέας Κοινωνικής Πρόνοιας, Κοινωνικός Ξενώνας Ελλην. Ερυθρού Σταυρού
- ΚΕΔΔΥ Μαγνησίας, Πέλλας, Κορίνθου & Τρικάλων
- Γραφείο Συμβουλευτικής Ε.Π. Γουμένισσας
- Γενικό Νομαρχιακό Νοσοκομείο Βόλου-Αχιλλοπούλειο (Κέντρο Ψυχικής Υγείας)
- Τμήμα Πρόνοιας (Διεύθυνση Υγείας & Πρόνοιας) Κοζάνης
- Κέντρο Κοινοτικής και Ψυχικής Υγιεινής του Δήμου Βύρωνα-Καισαριανής
- ΚΕΘΕΑ ΠΙΛΟΤΟΣ
- Περιφερειακό Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Λάρισας Ψυχιατρική Κλινική
- Διογένιο Οικοτροφείο Τρικάλων «ΕΠΑΨΥ»
- Ελληνικό Κέντρο Ψυχικής Υγιεινής & Ερευνών, Ιατροπαιδαγωγική Υπηρεσία-Παράρτημα Αιγάλεω
- Συμβουλευτικός Σταθμός Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο
- Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες
- ΚΕΣΥΠ Μαγνησίας
- Κοινωνική Υπηρεσία Δ. Αγ. Αναργύρων
- Κοινοτικό Κέντρο Ψυχικής Υγείας Καβάλας
- Δήμος Αθηναίων-Κέντρο Πρόληψης κι Αγωγής Υγείας «ΑΘΗΝΑ ΥΓΕΙΑ» Κέντρο «ΑΘΗΝΑ-ΠΟΛΙΑΣ»
- Σωματείο "Μαγνητες Τυφλοί", όπου αναπτύσσονται δράσεις που αφορούν στην ευαισθητοποίηση σε θέματα προσβασιμότητας και στην εκπαιδευτική παρέμβαση σε άτομα με σοβαρά προβλήματα όρασης.
- Προσκεκλημένες εισηγήσεις μελών ΔΕΠ του τμήματος σε σχολεία της περιοχής και στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας Βόλου

- Συνεργασίες που αφορούν δράσεις συνέργειας στα πλαίσια ερευνητικών προγραμμάτων όπως ΘΑΛΗΣ
- Πανεπιστήμιο Μακεδονίας (Τμήμα Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής)
- Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών)

Επίσης από το 2003, μερικοί συνάδελφοι συνεργάζονται με γονείς ατόμων με ειδικές ανάγκες και εκπονούν εθελοντικά προγράμματα υποστήριξης τους (π.χ. Δημιουργία ομάδας εθελοντών για την υποστήριξη οικογενειών και αδελφών των ατόμων με αυτισμό, εθελοντικό πρόγραμμα για οικογένειες κωφών και βαρήκων παιδιών, εθελοντική συμμετοχή σε δραστηριότητες του συλλόγου οικογενειών παιδιών με μαθησιακές δυσκολίες, και του συλλόγου ατόμων με προβλήματα όρασης)

4.10. Πώς κρίνετε την κινητικότητα του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών;¹²

Η κινητικότητα των φοιτητών του Τμήματος μας και του διδακτικού προσωπικού που έχει υπογράψει τις διμερείς συμφωνίες είναι ικανοποιητική

– **Υπάρχει στρατηγικός σχεδιασμός του Τμήματος σχετικά με την κινητικότητα των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας;**

Ναι. Ο στρατηγικός σχεδιασμός έχει τέσσερις φάσεις και αντίστοιχους και ιεραρχικά τοποθετημένους στόχους:

1. Η αύξηση της κινητικότητας του ακαδημαϊκού προσωπικού και των μελών του Τμήματος.
2. Η αύξηση της κινητικότητας των φοιτητών του Τμήματος.
3. Η αύξηση των διμερών συμφωνιών στα πλαίσια του προγράμματος Erasmus/Socrates.
4. Η προσέλκυση φοιτητών από το εξωτερικό.

Μέχρι στιγμής, ο σχεδιασμός έχει προχωρήσει μέχρι το δεύτερο σημείο. Γενικά, κατά το έτος 2012-13 δε σημειώθηκε ιδιαίτερη κινητικότητα ως προς το τρίτο σημείο. Το 4ο σημείο, δηλαδή η προσέλκυση φοιτητών από Τμήματα του εξωτερικού, προς το παρόν κρίνεται εξαιρετικά δυσχερές λόγω της έλλειψης φοιτητικών εστιών στέγασης και του περιορισμού στην προσφορά επιπλωμένων διαμερισμάτων προς βραχύχρονη ενοικίαση.

– **Πόσες και ποιές συμφωνίες έχουν συναφθεί για την ενίσχυση της κινητικότητας του διδακτικού προσωπικού ή/και των φοιτητών;**

Υπάρχουν διμερείς συμφωνίες στα πλαίσια του προγράμματος LLP/ Erasmus με τους παρακάτω φορείς και πανεπιστήμια:

- Πανεπιστήμιο του Örebro (Σουηδία),
- Institut de Formation des Maîtres (IUFM) του Montpellier (Γαλλία)
- Πανεπιστήμιο Montpellier III (Γαλλία)
- Κέντρο Πρακτικής Άσκησης: St' Marks Social Education Services (<http://www.stmarksdayservice.co.uk/>), Enfield, United Kingdom.

– **Πόσα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος μετακινήθηκαν προς άλλα Ιδρύματα στο πλαίσιο ακαδημαϊκών/ερευνητικών δραστηριοτήτων κατά το έτος 2012-13;**

Υπήρξε μετακίνηση από ένα μέλος ΔΕΠ στη Γαλλία (κ. Νησιώτου) και από ένα άλλο μέλος ΔΕΠ στην Πορτογαλία (κ. Σταθοπούλου) μέσω Erasmus.

– **Πόσα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού άλλων Ιδρυμάτων μετακινήθηκαν προς το Τμήμα στο πλαίσιο ακαδημαϊκών/ερευνητικών δραστηριοτήτων κατά το έτος 2012-13;**

Στο πλαίσιο του Erasmus ανταλλαγής και συνεργασίας διδασκόντων, επισκέφθηκε το Τμήμα μας συνάδελφος από Πανεπιστήμιο της Πορτογαλίας.

¹² Συμπληρώστε τον Πίνακα 9.

- **Πόσοι φοιτητές του Τμήματος μετακινήθηκαν προς άλλα Ιδρύματα στο πλαίσιο ακαδημαϊκών/ερευνητικών δραστηριοτήτων κατά το έτος 2012-13;**
8 φοιτητές του Τμήματος μετακινήθηκαν προς Ιδρύματα του εξωτερικού (Σουηδία και Γαλλία) στο πλαίσιο ακαδημαϊκών/ερευνητικών δραστηριοτήτων.
- **Πόσοι φοιτητές άλλων Ιδρυμάτων μετακινήθηκαν προς το Τμήμα στο πλαίσιο ακαδημαϊκών/ερευνητικών δραστηριοτήτων κατά το 2012-13;**
Μέχρι σήμερα, ενδιαφέρον για μετακίνηση υπήρχε μόνο από τους φοιτητές μας προς το εξωτερικό και όχι αντίστροφα, κυρίως λόγω του προβλήματος της γλώσσας.
- **Υπάρχουν διαδικασίες αναγνώρισης του εκπαιδευτικού έργου που πραγματοποιήθηκε σε άλλο Ίδρυμα;**
Κάθε μέλος ΔΕΠ που επιστρέφει από μια επίσκεψη για εκπαιδευτικό έργο σε ξένο ίδρυμα, υποβάλλει την έκθεση διδακτικού έργου προς το γραφείο Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων
- **Πόσο ικανοποιητική είναι η λειτουργία και η στελέχωση του κεντρικού Γραφείου Διεθνών / Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων και των συνδέσμων τους;**
Η λειτουργία του γραφείου Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων του ΠΘ είναι ικανοποιητική, αλλά είναι αναγκαία η στελέχωσή του με περισσότερα άτομα. Επίσης, ικανοποιητική κρίνεται και η σχετική ιστοσελίδα του γραφείου. Η λειτουργία του γραφείου Διεθνών Σχέσεων του ΠΘ παρουσιάζει ελλείψεις που βασίζονται κυρίως σε έλλειψη προσωπικού και απουσία οικονομικών πόρων για ανάπτυξη διεθνών σχέσεων και συμφωνιών. Επίσης, απουσιάζει ένας στρατηγικός σχεδιασμός για την κατεύθυνση που θα έπρεπε να κινηθούν οι διεθνείς σχέσεις του Πανεπιστημίου.
- **Τι ενέργειες για την προβολή και ενημέρωση της ακαδημαϊκής κοινότητας για τα προγράμματα κινητικότητας αναλαμβάνει το Τμήμα;**
Όταν υπάρχει επίσκεψη ακαδημαϊκού προσωπικού, τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος ενημερώνονται για το πρόγραμμα εκδηλώσεων και διαλέξεων μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και αυτή η διάχυση της πληροφόρησης γίνεται συνήθως και προς τα μέλη ΔΕΠ όλου του Πανεπιστημίου.
- **Οργανώνονται εκδηλώσεις για τους εισερχόμενους φοιτητές από άλλα Ιδρύματα;**
Μια φορά το χρόνο, προς το τέλος της ακαδημαϊκής χρονιάς, γίνεται μια εκδήλωση στην έδρα διοίκησης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, στο Βόλο.
- **Πώς υποστηρίζονται οι εισερχόμενοι φοιτητές;**
Η διδασκαλία με τους εισερχόμενους φοιτητές από το πρόγραμμα Erasmus βασίζεται στην εξατομικευμένη εργασία, στην παροχή ξένης βιβλιογραφίας και στις ατομικές ή ομαδικές γραπτές εργασίες.
- **Πόσα μαθήματα διδάσκονται σε ξένη γλώσσα για εισερχόμενους αλλοδαπούς σπουδαστές;**
Κανένα μάθημα δε διδάσκεται σε ξένη γλώσσα
- **Υπάρχει πρόσθετη (από το Τμήμα ή/και το Ίδρυμα) οικονομική ενίσχυση των φοιτητών και των μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού που λαμβάνουν μέρος στα προγράμματα κινητικότητας;**
Δεν ισχύει αυτή τη στιγμή. Τα μέλη ΔΕΠ που θέλουν να μετακινηθούν στο εξωτερικό, αξιοποιώντας μια διμερή συμφωνία, λαμβάνουν οικονομική ενίσχυση μέσω του ΙΚΥ, την οποία διαχειρίζεται το Γραφείο Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων του Πανεπιστημίου. Στα προηγούμενα έτη, υπήρχε μια ενίσχυση της τάξης περίπου των 300 ευρώ ανά μέλος ΔΕΠ για μια μετακίνηση εντός του ακαδημαϊκού έτους, η οποία τώρα έχει καταργηθεί καθώς οι νέοι όροι για τις μετακινήσεις στα πλαίσια του Erasmus/LLP+ είναι ευνοϊκότερες.
- **Πώς προωθείται στο Τμήμα η ιδέα της κινητικότητας φοιτητών και μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού και της Ευρωπαϊκής διάστασης γενικότερα;**

Μια φορά ανά έτος, στο ξεκίνημα του ακαδημαϊκού έτους, οργανώνεται μια ενημερωτική συνάντηση του Γραφείου Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων και ενημερώνονται οι φοιτητές που θέλουν να ενημερωθούν για την κινητικότητα στα πλαίσια των διμερών συμφωνιών που έχουν υπογραφεί μέσω του προγράμματος Erasmus/LLP+.

– **Πώς ελέγχεται η ποιότητα (και όχι μόνον η ποσότητα) της κινητικότητας του ακαδημαϊκού προσωπικού;**

Η ποιότητα της κινητικότητας του ακαδημαϊκού προσωπικού αντανακλάται στο παραγόμενο έργο και τις συνεργασίες που προκύπτουν ως αποτέλεσμα αυτής της κινητικότητας.

5. Ερευνητικό έργο

Στην ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να αναλύσει κριτικά και να αξιολογήσει την ποιότητα του επιτελούμενου σ' αυτό ερευνητικού έργου, απαντώντας σε μια σειρά ερωτήσεων που αντιστοιχούν επακριβώς στα κριτήρια αξιολόγησης που περιγράφονται στο έντυπο «Διασφάλιση Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση: Ανάλυση κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων» Έκδοση 2.0, Ιούλιος 2007, ΑΔΙΠ, Αθήνα, (<http://www.adip.gr>).

Για κάθε μία από τις ερωτήσεις πρέπει να απαντηθούν και να σχολιασθούν τα ακόλουθα τουλάχιστον σημεία:

(α) Ποιά, κατά τη γνώμη του Τμήματος, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος ως προς το αντίστοιχο κριτήριο;

(β) Ποιές ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ποιούς ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία διακρίνει το Τμήμα ως προς το αντίστοιχο κριτήριο;

5.1. Πώς κρίνετε την προαγωγή της έρευνας στο πλαίσιο του Τμήματος;

– **Υπάρχει συγκεκριμένη ερευνητική πολιτική του Τμήματος; Ποια είναι;**

Το Τμήμα παρουσιάζει τα τελευταία χρόνια σημαντική ερευνητική δραστηριότητα, αναλαμβάνοντας –ή συμμετέχοντας– σε ευρωπαϊκά προγράμματα και αναπτύσσοντας διεθνείς συνεργασίες με διακεκριμένες ερευνητικές ομάδες.

– **Πώς παρακολουθείται η υλοποίηση της ερευνητικής πολιτικής του Τμήματος;**

Η Επιτροπή Ερευνών έχει την κύρια ευθύνη για την παρακολούθηση της ερευνητικής πολιτικής του Τμήματος.

– **Πώς δημοσιοποιείται ο απολογισμός υλοποίησης της ερευνητικής πολιτικής του Τμήματος;**

Τα αποτελέσματα των ερευνητικών προγραμμάτων διαχέονται διαμέσου εντύπων, ημερίδων καθώς και της ιστοσελίδας του τμήματος, αποτυπώνοντας τον απολογισμό αυτών των προσπαθειών.

– **Παρέχονται κίνητρα για τη διεξαγωγή έρευνας στα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας; Ποια είναι αυτά;**

Όλα τα μέλη του Τμήματος ενθαρρύνονται για συμμετοχή σε ερευνητικές προσπάθειες με απώτερο σκοπό την επιστημονική διάκριση του ερευνητικού δυναμικού σε όλα τα πεδία. Μεταξύ άλλων, κάθε χρόνο η Επιτροπή Ερευνών χρηματοδοτεί κάποια χαμηλού προϋπολογισμού προγράμματα για μέλη ΔΕΠ του Τμήματος.

– **Πώς ενημερώνεται το ακαδημαϊκό προσωπικό για δυνατότητες χρηματοδότησης της έρευνας;**

Η Επιτροπή Ερευνών του ΠΘ ενημερώνει τακτικά ηλεκτρονικά - είτε μέσω της ιστοσελίδας της είτε μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου - όλα τα μέλη της επιστημονικής κοινότητας του ΠΘ για τις νέες προκηρύξεις ερευνητικών προγραμμάτων.

– **Πώς υποστηρίζεται η ερευνητική διαδικασία;**

Τα μέλη ΔΕΠ συμμετέχουν σε ερευνητικά προγράμματα απ' όπου και αντλούνται πόροι για την υλοποίηση των ερευνητικών αναζητήσεών τους.

– **Υπάρχουν θεσμοθετημένες από το Τμήμα υποτροφίες έρευνας;**

Δεν υπάρχουν.

– **Πώς διαχέονται τα ερευνητικά αποτελέσματα στο εσωτερικό του Τμήματος;**

Το κύριο μέσο διάχυσης είναι η ιστοσελίδα του Τμήματος, όπου αναφέρονται οι νέες δημοσιεύσεις του κάθε μέλους και μέσα από ανακοινώσεις/ενημέρωση στο πλαίσιο των Γενικών Συνελεύσεων του Τμήματος.

- **Πώς διαχέονται τα ερευνητικά αποτελέσματα εκτός Τμήματος, στην ελληνική και διεθνή ακαδημαϊκή και επιστημονική κοινότητα;**

Με την ενεργό συμμετοχή των μελών του Τμήματος σε συνέδρια και ημερίδες που πραγματοποιούνται τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. Τα αποτελέσματα επίσης δημοσιεύονται σε έγκριτα περιοδικά της ημεδαπής και αλλοδαπής.

- **Πώς διαχέονται τα ερευνητικά αποτελέσματα στο τοπικό και εθνικό κοινωνικό περιβάλλον;**

Το Τμήμα από την ίδρυσή του μέχρι σήμερα έχει πραγματοποιήσει μια σειρά συνεδρίων/ ημερίδων τοπικής ή πανελλαδικής εμβέλειας δίνοντας τη δυνατότητα στην τοπική κοινότητα καθώς και στην ευρύτερη κοινωνία να ενημερωθεί για τα ερευνητικά αποτελέσματα του Τμήματος. Επίσης πολλά μέλη ΔΕΠ παρεμβαίνουν στον τοπικό και εθνικό τύπο για γενικά θέματα εκπαίδευσης και κυρίως για θέματα Ειδικής Αγωγής.

5.2. Πώς κρίνετε τα ερευνητικά προγράμματα και έργα που εκτελούνται στο Τμήμα;

- **Ποια ερευνητικά προγράμματα και δραστηριότητες υλοποιήθηκαν ή βρίσκονται σε εξέλιξη κατά την τελευταία πενταετία;**

Σχεδόν όλα τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος συμμετέχουν κατά μέσο όρο σε 1-2 ερευνητικά προγράμματα. Τα περισσότερα προγράμματα συγχρηματοδοτούνται από το Υπουργείο Παιδείας, την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΣΠΑ), τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας ή από την Επιτροπή Ερευνών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

- **Ποιο ποσοστό μελών ΔΕΠ/ΕΠ αναλαμβάνει ερευνητικές πρωτοβουλίες;**

Όλα τα μέλη ΔΕΠ αναλαμβάνουν ερευνητικές πρωτοβουλίες.

- **Συμμετέχουν εξωτερικοί συνεργάτες ή/και μεταδιδασκαστοί ερευνητές στα ερευνητικά προγράμματα;**

Τόσο εξωτερικοί συνεργάτες, προπτυχιακοί, μεταπτυχιακοί φοιτητές και υποψήφιοι διδάκτορες συμμετέχουν σε ερευνητικά προγράμματα που πραγματοποιούνται από το Τμήμα.

5.3. Πώς κρίνετε τις διαθέσιμες ερευνητικές υποδομές;

- **Αριθμός και χωρητικότητα ερευνητικών εργαστηρίων.**

Τα δύο αναγνωρισμένα με ΦΕΚ εργαστήρια του ΠΤΕΑ είναι: το Εργαστήριο Νευροψυχολογίας του Παιδιού, χωρητικότητας 25τμ. και το Εργαστήριο Ψυχολογίας και Εφαρμογών στην Εκπαίδευση, χωρητικότητας 8 τμ.

- **Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα των χώρων των ερευνητικών εργαστηρίων.**

Ο χώρος των εργαστηρίων δεν είναι επαρκής, ενώ χρήζει βελτίωσης και η ποιότητα του χώρου.

- **Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα του εργαστηριακού εξοπλισμού.**

Στο Εργαστήριο Νευροψυχολογίας, η ποιότητα του εργαστηριακού εξοπλισμού είναι ικανοποιητική αλλά απαιτείται εκσυγχρονισμός. Το Εργαστήριο «Ψυχολογίας και Εφαρμογών στην Εκπαίδευση» δεν χρηματοδοτείται και συνεπώς είναι ανεπαρκώς εξοπλισμένο.

- **Καλύπτουν οι διαθέσιμες υποδομές τις ανάγκες της ερευνητικής διαδικασίας;**

Οι διαθέσιμες υποδομές δεν καλύπτουν τις ανάγκες της ερευνητικής διαδικασίας.

- **Ποιά ερευνητικά αντικείμενα δεν καλύπτονται από τις διαθέσιμες υποδομές;**

Το μόνο αντικείμενο που καλύπτεται είναι η Νευροψυχολογία. Κανένα ερευνητικό αντικείμενο δεν καλύπτεται επαρκώς από τις διαθέσιμες υποδομές, καθώς δεν υπάρχουν εργαστήρια, για τα οποία το Τμήμα έχει καταθέσει επανειλημμένα αιτήσεις. .

– **Πόσο εντατική χρήση γίνεται των ερευνητικών υποδομών;**

Οι ερευνητικές υποδομές χρησιμοποιούνται εντατικά (καθημερινά) για την υλοποίηση των ερευνητικών προγραμμάτων.

– **Πόσο συχνά ανανεώνονται οι ερευνητικές υποδομές; Ποια είναι η ηλικία του υπάρχοντος εξοπλισμού και η λειτουργική του κατάσταση και ποιες οι τυχόν ανάγκες ανανέωσης / επικαιροποίησης;**

Οι ερευνητικές υποδομές παρότι ανανεώνονται όσο είναι δυνατόν χρειάζονται περαιτέρω ανανέωση, κυρίως στον εξοπλισμό καθώς το κόστος συντήρησης είναι πολύ μεγάλο.

– **Πώς χρηματοδοτείται η προμήθεια, συντήρηση και ανανέωση των ερευνητικών υποδομών;**

Η προμήθεια, συντήρηση και ανανέωση των ερευνητικών υποδομών χρηματοδοτείται από τον ετήσιο προϋπολογισμό του τμήματος, από προγράμματα ΕΣΠΑ και από αυτοχρηματοδοτούμενα σεμινάρια κατάρτισης (ΚΕΚ), όπως αυτά που διοργανώνει το Εργαστήριο Νευροψυχολογίας.

5.4. Πώς κρίνετε τις επιστημονικές δημοσιεύσεις των μελών του διδακτικού προσωπικού του Τμήματος κατά το τελευταίο έτος;¹³

Μετά από ομόφωνη γνώμη της ΜΟΔΙΠ του ΠΘ και επικύρωση αυτής από τη Γενική Συνέλευση του ΠΤΕΑ κατά το χειμερινό εξάμηνο του 2012, αποφασίστηκε να καταγραφούν οι δημοσιεύσεις των μελών του ΠΤΕΑ (του ΔΕΠ και ΕΤΕΠ) μόνο για το έτος 2012, καθώς πρόκειται για επικαιροποίηση των στοιχείων της Έκθεσης. Δηλαδή παρακάτω καταγράφουμε μόνο τις δημοσιεύσεις ή συμμετοχές σε συνέδρια που έχουν ως έτος δημοσίευσης το 2012.

Επίσης, σε αυτή την απογραφή συμφωνήθηκε σε επίπεδο τμήματος ότι κοινές δημοσιεύσεις μελών του τμήματος, στο μεν Απογραφικό Δελτίο καταγράφονται από όλους τους συγγραφείς στο δε συγκεντρωτικό σχετικό Πίνακα (πιν. 15) μια κοινή δημοσίευση δύο μελών ΔΕΠ του Τμήματος έχει χρωθεί σε ένα συγγραφέα..

– **Πόσα βιβλία/μονογραφίες δημοσίευσαν τα μέλη ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος;**

Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος δε δημοσίευσαν βιβλία/μονογραφίες.

– **Πόσες εργασίες δημοσίευσαν τα μέλη ΔΕΠ/ΕΠ;**

(α) Σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές ;

Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος δημοσίευσαν 22 εργασίες.

(β) Σε επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές;

Καμιά εργασία δε δημοσιεύτηκε σε επιστημονικό περιοδικό χωρίς κριτές

(γ) Σε Πρακτικά επιστημονικών συνεδρίων με κριτές;

Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος δημοσίευσαν 39 εργασίες

(δ) Σε Πρακτικά επιστημονικών συνεδρίων χωρίς κριτές;

2 εργασίες δημοσιεύτηκαν σε πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές

– **Πόσα κεφάλαια δημοσίευσαν τα μέλη ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος σε συλλογικούς τόμους;**

Τα μέλη ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος δημοσίευσαν συνολικά 31 κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους.

– **Πόσες άλλες εργασίες (π.χ. βιβλιοκρισίες) δημοσίευσαν τα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος;**

Τα μέλη ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος δημοσίευσαν 10 άλλες εργασίες

¹³ Πίνακας 15.

- **Πόσες ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια που δεν εκδίδουν Πρακτικά έκαναν τα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος;**

Τα μέλη ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος έκαναν τις εξής ανακοινώσεις

- (α) Σε συνέδρια με κριτές: 61
- (β) Σε συνέδρια χωρίς κριτές: 8

5.5. Πώς κρίνετε τον βαθμό αναγνώρισης της έρευνας που γίνεται στο Τμήμα από τρίτους;¹⁴

- **Πόσες ετεροαναφορές (citations) υπάρχουν σε δημοσιεύσεις μελών ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος;**
Μέχρι και το Νοέμβριο του 2013, υπάρχουν τουλάχιστον **5.745** ετεροαναφορές (βάση Publish or Perish) σε εργασίες των 20 μελών ΔΕΠ του Τμήματος.

- **Πόσες αναφορές του ειδικού ή του επιστημονικού τύπου έγιναν σε ερευνητικά αποτελέσματα μελών ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος κατά την τελευταία πενταετία;**
Υπάρχουν τουλάχιστον 373 (μέσος όρος) αναφορές σε εργασίες των μελών ΔΕΠ του Τμήματος.
- **Πόσες βιβλιοκρισίες για βιβλία μελών ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος έχουν δημοσιευθεί σε επιστημονικά περιοδικά;**
Έχουν δημοσιευθεί 8

- **Πόσες συμμετοχές μελών ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων υπήρξαν κατά το έτος 2012-13; Να γίνει διάκριση μεταξύ ελληνικών και διεθνών συνεδρίων.**

Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος συμμετείχαν σε 27 επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων.

- **Πόσες συμμετοχές μελών ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών υπάρχουν; Να γίνει διάκριση μεταξύ ελληνικών και διεθνών περιοδικών.**

Υπάρχουν 28 συμμετοχές μελών ΔΕΠ σε ισάριθμες συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών.

- **Πόσες προσκλήσεις μελών ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος από άλλους ακαδημαϊκούς / ερευνητικούς φορείς για διαλέξεις/παρουσιάσεις κλπ. έγιναν κατά το τελευταίο έτος;**

5 προσκλήσεις μελών του Τμήματος για διαλέξεις/παρουσιάσεις

- **Πόσα μέλη ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος και πόσες φορές έχουν διατελέσει κριτές σε επιστημονικά περιοδικά;**

Σχεδόν όλα τα μέλη, 83 συμμετοχές, συνολικά.

- **Πόσα διπλώματα ευρεσιτεχνίας απονεμήθηκαν σε μέλη ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος;**

Κανένα δίπλωμα δεν απονεμήθηκε.

- **Υπάρχει πρακτική αξιοποίηση (π.χ. βιομηχανικές εφαρμογές) των ερευνητικών αποτελεσμάτων των μελών ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος;**

Υπάρχει πρακτική αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων των περισσότερων μελών του Τμήματος. Τα αποτελέσματα της ερευνητικής δραστηριότητας πολλών μελών ΔΕΠ έχουν πρακτική αξιοποίηση στις σχολικές μονάδες της περιοχής της Μαγνησίας, σε τοπικούς συλλόγους ΑμΕΑ, συλλόγους γονέων αλλά και στο φοιτητικό πληθυσμό του Π.Θ. Ενδεικτικά, αναφέρουμε:

1. Σχεδιασμός και εφαρμογή προγράμματος παρέμβασης για την ανάπτυξη δεξιοτήτων ζωής σε μαθητές που εκπαιδεύονται σε ειδικά σχολεία και ζουν σε ορφανοτροφείο.
2. Εκπόνηση παρεμβατικού προγράμματος σε Γυμνάσια της Κεντρικής Ελλάδας για την αντιμετώπιση του προβλήματος του σχολικού εκφοβισμού.
3. Συμβουλευτική στήριξη φοιτητών και ενηλίκων του Πανεπιστημίου

¹⁴ Πίνακας 16.

4. Υποστήριξη φοιτητών/τριών του Παν/μίου Θεσσαλίας με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

5.6. Πώς κρίνετε τις ερευνητικές συνεργασίες του Τμήματος;

– **Υπάρχουν ερευνητικές συνεργασίες και ποιές**

(α) Με άλλες ακαδημαϊκές μονάδες του ιδρύματος;

Υπάρχουν συνεργασίες με τμήματα του ΠΘ, όπως με την Πολυτεχνική Σχολή, την Ιατρική Σχολή και με το ΤΕΦΑΑ. Οι περισσότερες συνεργασίες ωστόσο είναι με το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης και το Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης.

(β) Με φορείς και ιδρύματα του εσωτερικού;

Το Τμήμα συνεργάζεται με πολλά Τμήματα Ελληνικών Πανεπιστημίων: Κρήτης, Πάτρας, Αριστοτέλειο Θεσσαλονίκης, Δημοκρίτειο, Αθηνών, Χαροκόπειο, Αιγαίου, Μακεδονίας και Δυτικής Μακεδονίας.

(γ) Με φορείς και ιδρύματα του εξωτερικού;

Το Τμήμα συνεργάζεται με πολλά Πανεπιστημιακά ιδρύματα του εξωτερικού. Ενδεικτικά: Πανεπιστήμιο της Λωζάνης, INSERM-CEA Cognitive Neuroimaging Unit, Neurospin Center in the CEA campus of Saclay and at the Pitie-Salpetriere Hospital στο Παρίσι, University of North Carolina, University of Leicester, Univeristy d' Aberta, Birmingham University, Babes-Bolyai University (Ρουμανία), Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης (UK), Exeter University (UK), Atlanta University (USA), Arcadia University (USA), Aberta (Πορτογαλία), Università di Pisa (Ιταλία), Università di Siena (Ιταλία), Universität Wien (Αυστρία), Univerzita Karlova v Praze (Τσεχία), Universitetet i Agder (Νορβηγία), Université Paris Est Créteil – IUFM (Γαλλία)

5.7. Πώς κρίνετε τις διακρίσεις και τα βραβεία ερευνητικού έργου που έχουν απονεμηθεί σε μέλη του Τμήματος;

– **Ποια βραβεία ή/και διακρίσεις έχουν απονεμηθεί σε μέλη ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος;**

(α) σε επίπεδο ακαδημαϊκής μονάδας;

(β) σε επίπεδο ιδρύματος;

(γ) σε εθνικό επίπεδο;

(δ) σε διεθνές επίπεδο;

1) Οργανισμός Δήμου Βόλου για την πολυετή προσφορά στο χώρο της ειδικής αγωγής.

2) The Marquis who's who publications Board.

5.8. Πώς κρίνετε τον βαθμό συμμετοχής των φοιτητών/σπουδαστών στην έρευνα;

– **Πόσοι προπτυχιακοί φοιτητές συμμετέχουν σε ερευνητικές δραστηριότητες του Τμήματος; Πόσοι μεταπτυχιακοί και πόσοι υποψήφιοι διδάκτορες;**

Περίπου το 40% των προπτυχιακών φοιτητών ενεργοποιούνται ερευνητικά μέσω των πτυχιακών τους εργασιών. Όλοι οι διδακτορικοί φοιτητές/ήτριες συμμετέχουν σε ερευνητικές δραστηριότητες.

6. Σχέσεις με κοινωνικούς/πολιτιστικούς/παραγωγικούς (ΚΠΠ) φορείς

Στην ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να αναλύσει κριτικά και να αξιολογήσει την ποιότητα των σχέσεων του με ΚΠΠ φορείς, απαντώντας σε μια σειρά ερωτήσεων που αντιστοιχούν επακριβώς στα κριτήρια αξιολόγησης που περιγράφονται στο έντυπο «Διασφάλιση Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση: Ανάλυση κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων» Έκδοση 2.0, Ιούλιος 2007, ΑΔΙΠ, Αθήνα, (<http://www.adip.gr>).

Η απάντηση σε κάθε μία από τις ερωτήσεις πρέπει, τουλάχιστον, να περιλαμβάνει:

- α) Ποια, κατά τη γνώμη του Τμήματος, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος ως προς το αντίστοιχο κριτήριο
- β) Ποιες ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία διακρίνει το Τμήμα ως προς το αντίστοιχο κριτήριο

6.1. Πώς κρίνετε τις συνεργασίες του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς;

– Ποια έργα συνεργασίας με ΚΠΠ φορείς εκτελούνται ή εκτελέσθηκαν στο Τμήμα κατά την τελευταία ακαδημαϊκή χρονιά;

Τα μέλη ΔΕΠ του τμήματος, έχουν αναπτύξει τις ακόλουθες δραστηριότητες και συνεργασίες με φορείς της τοπικής κοινωνίας:

- Γίνεται συνεχής προσπάθεια για σύνδεση των ερευνητικών αποτελεσμάτων με την ευρύτερη κοινωνία της Θεσσαλίας μέσω της διοργάνωσης επιμορφωτικών ημερίδων και συνεδρίων ανοιχτών στο κοινό (π.χ. στην εκπαιδευτική κοινότητα της περιοχής). Για παράδειγμα τα μέλη ΔΕΠ του τμήματος συμμετείχαν στην οργανωτική επιτροπή της διημερίδας με τίτλο: "Ενταξιακή Εκπαίδευση: Πρακτικές υποστήριξης στο σχολείο και στην οικογένεια" 19-10-2012 & 20-10-2012. Η διημερίδα πραγματοποιήθηκε στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας και χρηματοδοτήθηκε από τα παρακάτω τρία μεταπτυχιακά προγράμματα: - ΠΜΣ Ειδική Αγωγή - ΠΜΣ Συμβουλευτική στην Ειδική Αγωγή, Εκπαίδευση και Υγεία - ΠΜΣ Παιδαγωγικό παιχνίδι και παιδαγωγικό υλικό στην πρώτη παιδική ηλικία. Τη διημερίδα παρακολούθησαν 600 συνολικά συμμετέχοντες, ένας εξαιρετικά μεγάλος αριθμός συμμετεχόντων που περιελάμβανε φοιτητές των παιδαγωγικών τμημάτων αλλά και πολλούς εκπαιδευτικούς προσχολικής εκπ/σης, πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης από την περιφέρεια της Θεσσαλίας.
- Διοργάνωση ημερίδας ανοιχτή στο κοινό με τίτλο Γλώσσα και Ειδική Αγωγή με πάνω από 400 εγγραφές. Επίσης, το ΠΜΣ Ειδική Αγωγή ήταν συνδιοργανωτής στην ημερίδα με τίτλο *Ενταξιακή εκπαίδευση: Πρακτικές υποστήριξης στο σχολείο και στην οικογένεια*
- Υποστήριξη των δράσεων του συλλόγου «Μάγνητες Τυφλοί» στην εκπαίδευση, αξιολόγηση και έγκαιρη παρέμβαση των μελών του που έχουν σοβαρά προβλήματα όρασης στο Νομό Μαγνησίας και Λάρισας. Υποστήριξη εκπαιδευτικών που έχουν μαθητές/τριες με μερική ή ολική απώλεια όρασης στο εκπαιδευτικό τους έργο.
- Συμμετοχή στις διαλέξεις της αστρονομικής εταιρείας και τα σχετικά μαθήματα για το γενικό κοινό όπως επίσης και στις δραστηριότητες της ένωσης Ελλήνων Φυσικών για το γενικό κοινό και τους μαθητές. Σχετική είναι και η συμμετοχή των μελών ΔΕΠ του τμήματος ως προσκεκλημένους ομιλητές : 13ο Θερινό Σχολείο Αστρονομίας και Διαστημικής, της Εταιρείας Αστρονομίας και Διαστήματος Βόλου, Βόλος, Ιούλιος 2012 Συμπόσιο Ιστορίας και Φιλοσοφίας των Φυσικών Επιστημών της ΕΕΦ και Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Χανίων, Χανιά 29/2-1/3/2012.
- Ομιλίες σε Σχολές Γονέων και επιμορφωτικές συναντήσεις εκπαιδευτικών και γονέων για θέματα αναπτυξιακών διαταραχών.
- Σχεδιασμός και εφαρμογή προγράμματος παρέμβασης για την ανάπτυξη δεξιοτήτων ζωής σε μαθητές που εκπαιδεύονται σε ειδικά σχολεία και ζουν σε ορφανοτροφείο.

- Πρόγραμμα εκπαίδευσης εκπαιδευτικών "*«Μαθαίνω έξυπνα»: Ενδυνάμωση της εκπαιδευτικής κοινότητας σε θέματα δεξιοτήτων μάθησης*". Κεντρικοί στόχοι του προγράμματος είναι: α. η επιστημονική ομάδα του προγράμματος να παρέχει στα σχολεία και στους εκπαιδευτικούς της κοινότητας εκπαίδευση και ενδυνάμωση τρόπων προαγωγής στους μαθητές δεξιοτήτων αυτορύθμισης της μάθησης ώστε να δημιουργηθεί ένας πυρήνας εκπαιδευτικών-εκπαιδευτών που θα μπορούν να διαχέουν αυτή τη γνώση σε άλλους ενδιαφερόμενους εκπαιδευτικούς, β. να παραχθεί έντυπο υλικό & εγχειρίδια για μαθητές και εκπαιδευτικούς για περαιτέρω διάχυση και εφαρμογή του προγράμματος. Χρηματοδότηση: Επιτροπή Ερευνών Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.
- Προσκεκλημένες εισηγήσεις σε σχολεία της πόλης με θέματα ανάπτυξης και μάθησης παιδιών και εφήβων για εκπαιδευτικούς, μαθητές και γονείς, σε ημερίδες επαγγελματιών ψυχικής υγείας (π.χ. ημερίδα Πανελλήνιου Συνδέσμου Λογοπεδικών) και σε σεμινάρια για γονείς της Ι. Μητρόπολης Δημητριάδας.
- Συμμετοχή στην επιστημονική ομάδα εκπόνησης παρεμβατικού προγράμματος σε Γυμνάσια της Κεντρικής Ελλάδας για την αντιμετώπιση του προβλήματος του σχολικού εκφοβισμού και στην επιστημονική ομάδα εκπόνησης παρεμβατικού προγράμματος για μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες που διαμένουν στο Ορφανοτροφείο Βόλου.
- Το εργαστήριο νευροψυχολογίας σε τακτά χρονικά διαστήματα δημοσιεύει στον τοπικό αλλά και σε πανελλήνιο επίπεδο μέσω των μέσων μαζικής ενημέρωσης τα αποτελέσματα των ερευνών του. Παράλληλα πραγματοποιούνται σεμινάρια κατάρτισης και προγράμματα επιμόρφωσης στα γνωστικά αντικείμενα έρευνας στα οποία μπορούν να συμμετάσχουν εκπαιδευτικοί και άλλες ειδικότητες (λογοθεραπευτές, κοινωνικοί λειτουργοί γονείς κ.λπ) μέσω των οποίων διοχετεύεται η γνώση στην τοπική κοινωνία.
  - Η συμβουλευτική στήριξη φοιτητών και ενηλίκων
  - Δημιουργία, οργάνωση του «Ταμείου Αλληλοβοήθειας» που έχει ως στόχο την κάθε μορφής οικονομική στήριξη των εργαζομένων του πανεπιστημίου σε σοβαρές περιπτώσεις «ανατροπών ζωής»
  - Διαλέξεις στο πλαίσιο της Ακαδημίας Πολιτών Βόλου, που οργανώνονται από το Πανεπιστήμιο Αιγαίου
  - Ορισμός μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας Προστασίας Ανηλίκων Βόλου, για μία τριετία, από το Υπουργείο Δικαιοσύνης (υπουργική απόφαση υπ' αριθμ. 49908/ΦΕΚ 240/03-06-2008).
  - Συνεργασία με τη Μητρόπολη Δημητριάδος και διαλέξεις σε ιερείς, κατηχητές και πιστούς.
  - Διαλέξεις σε σχολεία της τοπικής κοινωνίας σε σχέση με τη σημασία της σχέσης δασκάλου-παιδιού-γονιού στη μαθησιακή διαδικασία και τη ψυχική ισορροπία των μαθητών
- Εθελοντικό πρόγραμμα "*Δρω ως φίλος*" για οικογένειες με παιδιά στο αυτιστικό φάσμα.
- Στο πλαίσιο του προγράμματος Αμειβόμενης Πρακτικής Άσκησης έχουν συναφθεί πρωτοκόλλα συνεργασίας με πολλούς τοπικούς φορείς, όπως: ΚΕΚΠΣ-ΔΙΕΚ ΚΔΑΠ (Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Αμεα) (δήμοι) ΜΑΓΝΗΤΕΣ –ΤΥΦΛΟΙ (Σωματείο Ατόμων με Αναπηρία Όρασης, Ν. Μαγνησίας) Κέντρο ημέρας «Κήπος» της ΜΚΟ Δίοδος Ίδρυμα «Άσπρες Πεταλούδες» Ορφανοτροφείο Βόλου Ίδρυμα Αγωγής Ανηλίκων Εργαστήρι ειδικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης ΕΕΕΕΚ
- Υποστήριξη γονέων κωφών παιδιών Υποστήριξη εκπαιδευτικών κωφών παιδιών Υποστήριξη φοιτητών/τριων του Παν/μιου Θεσσαλίας με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Λειτουργία του προγράμματος ΠΡΟΣΒΑΣΗ της δομής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας για την υποστήριξη των φοιτητών με αναπηρία και/ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες
- Προεδρεία του ΔΣ του Φορέα διαχείρισης του θαλασσιού πάρκου Αλοννήσου- βόρειων Σποράδων (μονάδα ΔΕΚΟ του ΥΠΕΚΑ)
- Συμμετοχή σε ημερίδες: *Διδάσκοντας μαθηματικά σε διαπολιτισμικό πλαίσιο με τεχνικές δραματικής τέχνης, Εργαστήριο στην ημερίδα: Η διαφορετικότητα στη σχολική τάξη: Προσεγγίζοντας ζητήματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, «Σχολιάζοντας την εμπειρία εφαρμογής του προγράμματος στα Νηπιαγωγεία της Θεσσαλίας», Επιμορφωτική ημερίδα «Εκπαίδευση των παιδιών Ρομά». Διαμορφώνοντας καλές πρακτικές για τη διδασκαλία Γλώσσας και Μαθηματικών, Επιμορφωτική ημερίδα «Εκπαίδευση των παιδιών Ρομά». Μαθηματικά και γλώσσα: πρακτικές στη διδασκαλία και συζήτηση σχετικά με τους άξονες*

αξιολόγησης των νηπίων, Επιμορφωτική ημερίδα «Εκπαίδευση των παιδιών Ρομά», Σοφάδες. Εισαγωγή στην Επιμορφωτική ημερίδα «Εκπαίδευση των παιδιών Ρομά»

- Εισήγηση με τίτλο «Ανάπτυξη της γλώσσας και νοητική καθυστέρηση: Η περίπτωση του συνδρόμου Down» στην ημερίδα: "Γλώσσα και Ειδική Αγωγή". Η ημερίδα πραγματοποιήθηκε στις 30-5-2012 στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, διοργανώθηκε από το ΠΜΣ «Ειδική Αγωγή» του ΠΤΕΑ και η παρακολούθησή της ήταν ανοιχτή σε οποιονδήποτε ενδιαφερόμενο.
- Μέλη ελληνικών και διεθνών επιστημονικών εταιρειών που δραστηριοποιούνται στο πεδίο των Μαθησιακών Δυσκολιών και της Ειδικής Αγωγής. Π.χ. 1. Σύλλογος γονιών παιδιών με μαθησιακές δυσκολίες 2. International Dyslexia Association Μέλος κοινωνικών και εθελοντικών οργανώσεων, όπως η ΧΑΝΘ.
- Συνεργασία μεταξύ του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Συμβουλευτική στην Ειδική Αγωγή, την Εκπαίδευση και την Υγεία» του ΠΤΕΑ και του ΚΕΘΕΑ ΠΙΛΟΤΟΣ στο Βόλο
- Συνεργασία με συλλόγους γονέων παιδιών με αναπηρία
- Συμμετοχή σε ημερίδες επιμόρφωσης εκπαιδευτικών
- Πρόγραμμα Αμειβόμενης Πρακτικής Άσκησης

Επίσης, έχει αναπτυχθεί συνεργασία και έχουν πραγματοποιηθεί δράσεις με συλλόγους και φορείς σχετικούς για άτομα με προβλήματα όρασης, όπως Πανελλήνιος Σύλλογος Τυφλών, Μάγνητες Τυφλοί, Κέντρο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών. Οι δράσεις αφορούν κυρίως στην ευαισθητοποίηση του ευρύτερου κοινωνικού συνόλου για τις ανάγκες και δυνατότητες των ατόμων με προβλήματα όρασης καθώς και στήριξη γονέων που έχουν παιδιά με σοβαρά προβλήματα όρασης. Μάλιστα υπάρχει και συνεργασία σε επίπεδο δημιουργίας δομών όπως έγκαιρης παρέμβασης και εκπαιδευτικής παρέμβασης σε άτομα με τύφλωση και συνοδά προβλήματα.

Τέλος, στα πλαίσια της υποχρεωτικής πρακτικής άσκησης των χιλίων ωρών που καλούνται να ολοκληρώσουν επιτυχώς οι φοιτητές του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Συμβουλευτική στην Ειδική Αγωγή, την Εκπαίδευση και την Υγεία», κατά το ακαδημαϊκό έτος 2011-12, αναπτύχθηκε συνεργασία για τη φιλοξενία και υλοποίηση αυτής με διάφορους ανά τη χώρα φορείς, όπως:

- Τομέας Κοινωνικής Πρόνοιας, Κοινωνικός Ξενώνας Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού
- Δημοτικά Ιατρεία Χολαργού
- Ελληνική Εταιρεία Προστασίας & Αποκατάστασης Αναπήρων Παιδιών (ΕΛ.Ε.Π.Α.Π.)
- ΚΕ.Δ.Δ.Υ. Πέλλας & ΚΕ.Δ.Δ.Υ. Κορίνθου & ΚΕ.Δ.Δ.Υ. Τρικάλων
- Κ.Σ.Δ.Ε.Ο. «ΕΔΡΑ»
- Ίδρυμα Ορφανοτροφείο Θηλέων «Η Μέλισσα»
- Γραφείο Συμβουλευτικής Ε.Π. Γουμένισσας
- Γενικό Νομαρχιακό Νοσοκομείου Βόλου - Αχιλλοπούλειο
- Τμήμα Πρόνοιας (Διεύθυνση Υγείας & Πρόνοιας) Κοζάνης
- Κέντρο Κοινοτικής και Ψυχικής Υγιεινής του Δήμου Βύρωνα-Καισαριανής
- ΚΕΘΕΑ ΠΙΛΟΤΟΣ
- Περιβολάκι III
- Περιφερειακό Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Λάρισας-Ψυχιατρική Κλινική
- Διογένειο Οικοτροφείο Τρικάλων «ΕΠΑΨΥ»
- Ελληνικό Κέντρο Ψυχικής Υγιεινής και Ερευνών, Ιατροπαιδαγωγική Υπηρεσία – Παράρτημα Αιγάλεω
- Συμβουλευτικός Σταθμός, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο
- Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες
- Κοινωνική Υπηρεσία Δ. Αγ. Αναργύρων
- ΚΕ.ΣΥ.Π. Μαγνησίας
- Κοινοτικό Κέντρο Ψυχικής Υγείας Καβάλας
- Ψυχιατρική Κλινική «Η Γαλήνη»
- ΕΚΕΨΥΕ-Ιατροπαιδαγωγική Υπηρεσία

- Δήμος Αθηναίων-Κέντρο Πρόληψης κι Αγωγής Υγείας «ΑΘΗΝΑ ΥΓΕΙΑ» - Κέντρο «ΑΘΗΝΑ-ΠΟΛΙΑΣ»
  - Εργαστήριο Ψυχολογίας & Εφαρμογών στην Εκπαίδευση, Συμβουλευτικός Σταθμός Φοιτητών ΠΤΕΑ Παν. Θεσσαλίας
  - Κέντρο Εργοθεραπείας - Λογοθεραπείας – Ειδικής Παιδαγωγικής
  - Κέντρο Διάγνωσης & Θεραπείας Διαταραχών Ανάπτυξης, Ομιλίας, Μάθησης, Επικοινωνίας, Συμπεριφοράς «Λόγου Χάρη»
  - Εταιρεία Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης ΔΙΟΔΟΣ
  - Κέντρο Ημέρας Κ.Η.Π.Ο.Σ.
  - Ινστιτούτο Ψυχοκοινωνικής Ανάπτυξης (Ι.Ψ.Α.)
- **Πόσα μέλη ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος συμμετείχαν σ' αυτά;**
Το σύνολο σχεδόν των μελών ΔΕΠ
- **Πόσοι προπτυχιακοί, μεταπτυχιακοί και διδακτορικοί φοιτητές του Τμήματος συμμετείχαν σε αυτά;**
Περίπου 100 προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί φοιτητές.
- **Πώς αναγνωρίζεται και προβάλλεται η επιστημονική συνεργασία του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς;**
Μέσω των δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων που διοργανώνονται από τους συναδέλφους οι οποίοι είναι υπεύθυνοι για τις συνεργασίες με τους ΚΠΠ, των τελετών των οποίων την μέριμνα έχει το Γραφείο Δημοσίων Σχέσεων αλλά των σχετικών συνεντεύξεων οι οποίες δίδονται στον ημερήσιο τύπο της περιοχής, αλλά και σε αυτόν που έχει Πανελλαδική εμβέλεια. Σχετικό υλικό αρχείου κρατείται και είναι διαθέσιμο από τους συναδέλφους υπευθύνους των έργων / συνεργασιών, το Γραφείο Δημοσίων Σχέσεων, αλλά και από το αρχείο του τοπικού και πανελλαδικής εμβέλειας τύπου.
Το Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής αλληλεπίδρασε με τους ΚΠΠ μέσω των Προγραμμάτων Επιμόρφωσης Καθηγητών και Δασκάλων στην Ειδική Αγωγή (ΕΠΕΑΕΚ και Αυτοχρηματοδοτούμενα) αλλά και μέσω άλλων προγραμμάτων όπως πχ το πρόγραμμα για την Εκπαίδευση των ΡΟΜΑ. Αλληλεπίδρασε επίσης μέσω της πρακτικής άσκησης των φοιτητών του. Τέλος μέλη του Τμήματος συμμετείχαν σε ομάδες αρμοδιότητάς τους επιβοηθώντας το έργο του Π.Ι.

6.2. Πώς κρίνετε τη δυναμική του Τμήματος για ανάπτυξη συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς;

- **Υπάρχουν μηχανισμοί και διαδικασίες για την ανάπτυξη συνεργασιών; Πόσο αποτελεσματικοί είναι κατά την κρίση σας;**
Παρά το γεγονός ότι στο Τμήμα μας δεν λειτουργεί επιτροπή υπεύθυνη για τις συνεργασίες του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς, γίνεται μεγάλη προσπάθεια από όλα τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας του Τμήματός μας να πολλαπλασιαστούν οι συνεργασίες με ΚΠΠ φορείς.
- **Πώς αντιμετωπίζουν τα μέλη ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος την ανάπτυξη τέτοιων συνεργασιών;**
Πολύ θετικά.
- **Πώς αντιμετωπίζουν οι ΚΠΠ φορείς την ανάπτυξη τέτοιων συνεργασιών;**
Πολύ θετικά, και είναι αξιοσημείωτο ότι υπάρχει συνεχής εκδήλωση ενδιαφέροντος για την ανάπτυξη συνεργασιών
- **Διαθέτει το Τμήμα πιστοποιημένα εργαστήρια για παροχή υπηρεσιών;**
Το Τμήμα διαθέτει δύο θεσμοθετημένα εργαστήρια τα οποία παρέχουν υπηρεσίες Το εργαστήριο Νευροψυχολογία του Παιδιού και το εργαστήριο Ψυχολογίας και Εφαρμογών στην Εκπαίδευση. Επίσης έχει ολοκληρωθεί η μελέτη και βρίσκονται σε διαδικασία έγκρισης από το ΥΠΕΠΘ τα εργαστήρια: Κοινωνιολογικής Ανάλυσης και Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Μαθησιακών Δυσκολιών, Προβλημάτων Λόγου και Επικοινωνίας, Εφαρμογών ΤΠΕ στην Ειδική Αγωγή και Φυσικών Επιστημών Τεχνολογίας και Περιβαλλοντικών Σπουδών.

– **Αξιοποιούνται οι εργαστηριακές υποδομές του Τμήματος στις συνεργασίες με ΚΠΠ φορείς;**

Ο βασικός στόχος του εργαστηρίου Νευροψυχολογίας του Π.Θ. είναι αρχικά η κάλυψη των αναγκών των φοιτητών του Τμήματός μας για εκπαιδευτική και κλινική πρακτική και άσκηση. Ο δεύτερος εξίσου βασικός στόχος της λειτουργίας του εργαστηρίου είναι ο σχεδιασμός και η διεξαγωγή ερευνών για θέματα σύγχρονου επιστημονικού ενδιαφέροντος που σχετίζονται με τον ευρύτερο χώρο της Νευροψυχολογίας και της Νευρογλωσσολογίας. Οι έρευνες του εργαστηρίου αφορούν συχνά μεγάλες μερίδες πληθυσμού, ενώ τα αποτελέσματά τους δημοσιεύονται σε επιστημονικά περιοδικά παγκόσμιας κυκλοφορίας και ανακοινώνονται σε συνέδρια και ημερίδες στα οποία συμμετέχουν ΚΠΠ. Το εργαστήριο νευροψυχολογίας σε τακτά χρονικά διαστήματα δημοσιεύει στον τοπικό αλλά και σε πανελλήνιο επίπεδο μέσω των μέσων μαζικής ενημέρωσης τα αποτελέσματα των ερευνών του. Παράλληλα, πραγματοποιούνται σεμινάρια κατάρτισης και προγράμματα επιμόρφωσης στα γνωστικά αντικείμενα έρευνας στα οποία μπορούν να συμμετάσχουν εκπαιδευτικοί και άλλες ειδικότητες (λογοθεραπευτές, κοινωνικοί λειτουργοί γονείς κ.λ.π) μέσω των οποίων διοχετεύεται η γνώση στην τοπική κοινωνία.

Το Εργαστήριο Ψυχολογίας και Εφαρμογών στην Εκπαίδευση αποσκοπεί στην προαγωγή των ερευνητικών και διδακτικών αναγκών των μελών Δ.Ε.Π. και των φοιτητών/τριών του Τμήματός μας καθώς και άλλων Τμημάτων του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και στην παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών ψυχολογικής συμβουλευτικής, εκπαίδευσης και επιμόρφωσης σε εκπαιδευτικούς, φοιτητές και άτομα που ζουν στην τοπική κοινωνία με ή χωρίς σωματικές ή νοητικές δυσλειτουργίες. Μεταξύ των παρεχόμενων υπηρεσιών είναι η εφαρμογή προγραμμάτων για την αντιμετώπιση ψυχολογικών, κοινωνικών, πολιτισμικών ή εκπαιδευτικών παραγόντων με αρνητικό αντίκτυπο στη διαδικασία της μάθησης και την ένταξη των μαθητών/φοιτητών με ή χωρίς σωματικές ή νοητικές δυσλειτουργίες στο μαθησιακό, σχολικό και κοινωνικό περιβάλλον.

6.3. Πώς κρίνετε τις δραστηριότητες του Τμήματος προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης και ενίσχυσης συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς;

– **Ανακοινώνονται τα αποτελέσματα των έργων συνεργασίας σε ειδικά περιοδικά ή στον τύπο;**

Ναι, τα αποτελέσματα των συνεργασιών που πραγματοποιούνται, δημοσιεύονται στον τύπο και σε ειδικά περιοδικά.

– **Οργανώνει ή συμμετέχει το Τμήμα σε εκδηλώσεις με σκοπό την ενημέρωση ΚΠΠ φορέων σχετικά με τους σκοπούς, το αντικείμενο και το παραγόμενο έργο του Τμήματος;**

Γίνονται εκδηλώσεις, ή προσκαλούνται οι εκπρόσωποι των φορέων σε αυτές με σκοπό να ενημερωθούν για τις δραστηριότητες του τμήματος..

– **Υπάρχει επαφή και συνεργασία με αποφοίτους του Τμήματος που είναι στελέχη ΚΠΠ φορέων;**

Υπάρχει επιτροπή του Τμήματος η οποία συζητεί τόσο τα προβλήματα τα οποία θέτουν μεμονωμένοι απόφοιτοι όσο και τα προβλήματα που θέτει το συνδικαλιστικό όργανο των αποφοίτων του Τμήματος/αδιόριστων εκπαιδευτικών ειδικής αγωγής. (μιας και δεν έχει γίνει από το 2002 μέχρι σήμερα διαγωνισμός ΑΣΕΠ παρά την υποχρέωση της πολιτείας).

6.4. Πώς κρίνετε τον βαθμό σύνδεσης της συνεργασίας με ΚΠΠ φορείς με την εκπαιδευτική διαδικασία;

– **Εντάσσονται οι εκπαιδευτικές επισκέψεις των φοιτητών σε ΚΠΠ χώρους στην εκπαιδευτική διαδικασία;**

Ναι. Συνήθως γίνονται εκπαιδευτικές επισκέψεις των φοιτητών. Οι φοιτητές συνοδεύονται από το υπεύθυνο μέλος ΔΕΠ.

– **Οργανώνονται ομιλίες / διαλέξεις στελεχών ΚΠΠ φορέων;**

Ναι.

- **Απασχολούνται στελέχη ΚΠΠ φορέων ως διδάσκοντες;**
Ναι, κυρίως στα μεταπτυχιακά προγράμματα του Τμήματος.

6.5. Πώς κρίνετε τη συμβολή του Τμήματος στην τοπική, περιφερειακή και εθνική ανάπτυξη;

- **Πόσο σταθερές και βιώσιμες είναι οι υπάρχουσες συνεργασίες;**
Υπάρχει σταθερή σχέση μέσω της πρακτικής άσκησης (της συμβατικής, αλλά και της αμειβόμενης) των φοιτητών του Τμήματος και των προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών και οι συνεργασίες που έχουν προκύψει είναι ενδιαφέρουσες και εποικοδομητικές και έχουν πολύ καλές προοπτικές.
- **Συνάπτονται προγραμματικές συμφωνίες συνεργασίας μεταξύ Τμήματος και ΚΠΠ φορέων;**
Ναι, έχει συναφθεί συμφωνία συνεργασίας με το ΚΕΘΕΑ ΠΙΛΟΤΟΣ.
- **Εκπροσωπείται το Τμήμα σε τοπικούς και περιφερειακούς οργανισμούς και αναπτυξιακά όργανα;**
Μέλος του Τμήματος συμμετέχει στο Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας Προστασίας Ανηλίκων Βόλου, για μία τριετία, σύμφωνα με απόφαση του Υπουργείου Δικαιοσύνης (υπουργική απόφαση υπ' αριθμ. 49908/ΦΕΚ 240/03-06-2008).
- **Συμμετέχει ενεργά το Τμήμα στην εκπόνηση τοπικών /περιφερειακών σχεδίων ανάπτυξης;**
Πολλά από τα μέλη ΔΕΠ του τμήματος, εκπονούν ερευνητικά έργα στα πλαίσια της στοχευμένης έρευνας, που αποσκοπεί στη σύνδεση της έρευνας με την τοπική κοινωνία
- **Υπάρχει διάδραση ή/και συνεργασία του Τμήματος με το περιβάλλον του, ιδίως με αντίστοιχα Τμήματα άλλων ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης;**
Το Τμήμα μας είναι μοναδικό στο είδος του παρόλα αυτά υπάρχει συνεργασία με άλλα Παιδαγωγικά Τμήματα στο επίπεδο των σεμιναρίων επιμόρφωσης, στην υλοποίηση προγραμμάτων, στην διδασκαλία μεταπτυχιακών μαθημάτων και στην διοργάνωση ημερίδων και συνεδρίων.
- **Αναπτύσσει το Τμήμα και διατηρεί σχέσεις με την τοπική και περιφερειακή κοινωνία, καθώς και με την τοπική, περιφερειακή ή/και εθνική οικονομική υποδομή;**
Ναι μέσω της πρακτικής άσκησης των φοιτητών και κυρίως μέσω της διεκδίκησης και εφαρμογής διαφόρων ερευνητικών και μη, τόσο εθνικών όσο και ευρωπαϊκών, προγραμμάτων. Ειδικότερα, μέσα από το πρόγραμμα Αμειβόμενης Πρακτικής Άσκησης των φοιτητών, έχουν αναπτυχθεί σταθερές συνεργασίες με διάφορους φορείς της πόλης, όπως είναι για παράδειγμα οι «Μάγνητες» και τα ΚΔΑΠ του Δήμου Βόλου καθώς και με την Ελληνική Εταιρεία Συμβουλευτικής.
- **Πώς συμμετέχει το Τμήμα στα μείζονα περιφερειακά, εθνικά και διεθνή ερευνητικά και ακαδημαϊκά δίκτυα;**
Το ΠΤΕΑ συμμετέχει στην εφαρμογή του ευρωπαϊκού εκπαιδευτικού προγράμματος Σωκράτης/Erasmus, το οποίο προωθεί τις ανταλλαγές πληροφοριών και εμπειριών, ώστε η ποικιλία και οι ιδιομορφίες των εκπαιδευτικών συστημάτων στα κράτη μέλη να καταστούν πηγές πνευματικού εμπλουτισμού και αμοιβαίας ενθάρρυνσης. Το ΠΤΕΑ έχει συνάψει διμερή συμφωνία για την ανταλλαγή φοιτητών/τριών και διδασκόντων με το Πανεπιστήμιο του Örebro, στη Σουηδία, το Πανεπιστήμιο Paul Valery- Montpellier III και το Institut Universitaire de Formation des Maitres (IUFM) – Académie de Montpellier, στη Γαλλία.
- **Το Τμήμα διοργανώνει ή/και συμμετέχει στη διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων που απευθύνονται στο άμεσο κοινωνικό περιβάλλον;**

Ναι, μέσα από σεμινάρια, συνέδρια, ημερίδες και διαλέξεις που διοργανώνει ή συμμετέχει.

7. Στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης

Στην ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να αναλύσει κριτικά και να αξιολογήσει την ποιότητα της στρατηγικής ακαδημαϊκής ανάπτυξής του, απαντώντας σε μια σειρά ερωτήσεων που αντιστοιχούν επακριβώς στα κριτήρια αξιολόγησης που περιγράφονται στο έντυπο «Διασφάλιση Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση: Ανάλυση κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων» Έκδοση 2.0, Ιούλιος 2007, ΑΔΙΠ, Αθήνα, (<http://www.adip.gr>).

Η απάντηση σε κάθε μία από τις ερωτήσεις πρέπει, τουλάχιστον, να περιλαμβάνει:

α) Ποια, κατά τη γνώμη του Τμήματος, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος ως προς το αντίστοιχο κριτήριο

β) Ποιες ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία διακρίνει το Τμήμα ως προς το αντίστοιχο κριτήριο

Η στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος καθορίζεται και επικαιροποιείται κάθε χρόνο με τη συμμετοχή όλων των μελών της κοινότητας του Τμήματος (μέλη ΔΕΠ, φοιτητές, κλπ), και σε συνεργασία με άλλους σχετικούς φορείς (Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, φορείς ΑΜΕΑ, κλπ). Στο πλαίσιο αυτό δραστηριοποιείται κάθε χρόνο σχετική Επιτροπή του τμήματος αποτελούμενη συνήθως από μέλη ΔΕΠ υψηλής βαθμίδας.

Οι βασικοί άξονες που καθορίζουν τη στρατηγική αυτή συνοψίζονται ως εξής:

- Εκπαίδευση και διαρκής κατάρτιση και επιμόρφωση μελλοντικών και εν ενεργεία εκπαιδευτικών, αλλά και άλλων κοινωνικών ομάδων (πέρα από την πανεπιστημιακή διδασκαλία φοιτητών), όπως οι γονείς ΑΜΕΑ.
- Θεωρητική και εφαρμοσμένη έρευνα, σύνδεσή της με άλλες επιστήμες.
- Εφαρμογές των επιστημονικών αντικειμένων που θεραπεύονται στο ΠΤΕΑ, σύνδεση με την κοινωνία, ανάπτυξη παροχής υπηρεσιών στην κοινωνία.

Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι το ΠΤΕΑ αξιοποιεί σταδιακά βελτιωμένες διαδικασίες συνεχούς εσωτερικής αξιολόγησης (αξιολόγηση από φοιτητές, σχετικές επιτροπές, άτυπες συναντήσεις μεταξύ των μελών ΔΕΠ αλλά και στο πλαίσιο της Γενικής Συνέλευσης) οι οποίες λειτουργούν ανατροφοδοτικά για τη διαρκή βελτίωση και καλύτερη προσαρμογή των στόχων ακαδημαϊκής ανάπτυξης του ΠΤΕΑ στις σύγχρονες ανάγκες.

Οι βασικές προϋποθέσεις για την υλοποίηση της στρατηγικής του Τμήματος μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

- στελέχωση: το ανθρώπινο δυναμικό του Τμήματος έχει τα τελευταία χρόνια μειωθεί σημαντικά, τόσο σε αριθμό μελών ΔΕΠ, όσο και σε αριθμό στελεχών για την υποστήριξη της Γραμματείας, των αναγκών πληροφορικής, κλπ.
- χώροι, εργαστήρια, εξοπλισμός: το Τμήμα έχει αιτηθεί στο ΥΠΕΠΘ τη θεσμοθέτηση συγκεκριμένων εργαστηρίων (με αντίστοιχο εξοπλισμό) που μπορούν να συμβάλουν στην ανάπτυξη των ερευνητικών δραστηριοτήτων. Μέχρι τώρα το ΥΠΕΠΘ δεν έχει κάνει δεκτό το παραπάνω αίτημα.
- επαγγελματικά δικαιώματα αποφοίτων: η κατοχύρωση των επαγγελματικών δικαιωμάτων των αποφοίτων του Τμήματος θα συμβάλει τόσο στην ανάπτυξη του Τμήματος, όσο και στη βελτίωση της Ειδικής Αγωγής στην Ελλάδα γενικότερα.

7.1 Πώς κρίνετε τη στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος;

Κατά τη διάρκεια κάθε ακαδημαϊκού έτους, οι επιμέρους επιτροπές του Τμήματος ασχολούνται άμεσα ή έμμεσα με θέματα σχετικά με την ακαδημαϊκή ανάπτυξη του ΠΤΕΑ. Έχει επίσης ξεκινήσει τις εργασίες της η Επιτροπή για τη Στρατηγική Ακαδημαϊκής Ανάπτυξης του Τμήματος και βρίσκεται σε διεργασίες εκπόνησης προτάσεων προς τη Γενική Συνέλευση του ΠΤΕΑ. Γενικά, μια ή δύο φορές το χρόνο, κατά τη διάρκεια της Γενικής Συνέλευσης, γίνεται συνολική συζήτηση σχετικά με το σχεδιασμό της μελλοντικής πορείας του Τμήματος και τις ανάγκες επαναπροσδιορισμού των στόχων, εφόσον αυτές προκύπτουν. Αν προκύψουν έκτακτα θέματα, αυτά συζητιούνται στις ενδιάμεσες τακτικές συνελεύσεις του Τμήματος.

– **Ποια είναι η συμμετοχή της ακαδημαϊκής κοινότητας στη διαμόρφωση και παρακολούθηση της υλοποίησης, και στη δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων των αναπτυξιακών του στρατηγικών;**

Για τη συγγραφή της έκθεσης αλλά και για την εσωτερική αξιολόγηση του Τμήματος ορίζεται αντίστοιχη επιτροπή από τη Γενική Συνέλευση του Τμήματος. Η Επιτροπή για τη Στρατηγική Ακαδημαϊκής Ανάπτυξης του Τμήματος που συστάθηκε πρόσφατα θα συνεργάζεται με όλη την ακαδημαϊκή κοινότητα του Τμήματος για την επικαιροποίηση της έκθεσης.

– **Συγκεντρώνει και αξιοποιεί το Τμήμα τα απαιτούμενα για τον αποτελεσματικό σχεδιασμό της ακαδημαϊκής ανάπτυξής του στοιχεία και δείκτες;**

Το Τμήμα συγκεντρώνει στοιχεία και δείκτες αναφορικά με το ερευνητικό έργο, τα ερευνητικά προγράμματα-χρηματοδοτήσεις, τις συνεργασίες με ΚΠΠ φορείς, κλπ. Επίσης συνεργάζεται με φορείς και δομές των ΑΜΕΑ, με τους απόφοιτους του Τμήματος, καθώς και με το Γραφείο Διασύνδεσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

– **Τι προσπάθειες κάνει το Τμήμα προκειμένου να προσελκύσει μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού υψηλού επιπέδου;**

Τα μέλη του Τμήματος συνεργάζονται με άλλους συναδέλφους του εσωτερικού και του εξωτερικού στα πλαίσια ερευνητικών δραστηριοτήτων. Επιστήμονες προσκαλούνται για να παρουσιάσουν το ερευνητικό τους έργο στα πλαίσια προγραμμάτων και συνεδρίων. Η συνεργασία ενισχύεται και μέσα από το πρόγραμμα Erasmus.

– **Πώς συνδέεται ο προγραμματισμός προσλήψεων και εξελίξεων μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού με το σχέδιο ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος;**

Ο προγραμματισμός των προσλήψεων και εξελίξεων των μελών ΔΕΠ του Τμήματος βασίζεται στο σχέδιο ακαδημαϊκής ανάπτυξής του, μέσα στα πλαίσια του υπάρχοντος θεσμικού πλαισίου του ΥΠΕΠΘ. Οι προσλήψεις και εξελίξεις έχουν στόχο την κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών και την ενίσχυση των ερευνητικών δραστηριοτήτων, όπως αυτές προκύπτουν από το σχέδιο ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος.

– **Πόσους φοιτητές ζητάει τεκμηριωμένα το Τμήμα ανά έτος; Πόσοι φοιτητές τελικά σπουδάζουν ανά έτος και ποια είναι η προέλευσή τους ανά τρόπο εισαγωγής (εισαγωγικές εξετάσεις, μετεγγραφές, ειδικές κατηγορίες, κλπ);**

Το Τμήμα τεκμηριωμένα ζητάει 80 φοιτητές ετησίως. Το ΥΠΕΠΘ στέλνει τους φοιτητές που εκείνο αποφασίζει. Στο Τμήμα σπουδάζουν σύμφωνα με τα στοιχεία της Γραμματείας:

- Κατά το 2012-13 ενεγράφησαν 129 φοιτητές (5 πάσχοντες από σοβαρές παθήσεις (Α.Μ.Ε.Α.), 2 ομογενείς, 4 αλλογενείς, 3 από κατατακτήριες, 7 με το 10% επί του αριθμού των εισακτέων και από τους 108 με εισαγωγικές εξετάσεις: 9 ως πολύτεκνοι, 4 ως τρίτεκνοι, 3 με κοινωνικά κριτήρια & 1 ως Μουσουλμάνο).
- Κατά το 2011-12 ενεγράφησαν 118 φοιτητές (5 πάσχοντες από σοβαρές παθήσεις (Α.Μ.Ε.Α.), 5 ομογενείς, 5 αλλογενείς, 2 από κατατακτήριες, 2 με το 10% επί του αριθμού των εισακτέων, 1 από ΔΟΑΤΑΠ, και από τους 98 με εισαγωγικές εξετάσεις: 2 ως πολύτεκνοι, 2 ως τρίτεκνοι, 2 με

κοινωνικά κριτήρια & 1 ως Μουσουλμάνοι). Τρίτεκνοι, 2 με κοινωνικά κριτήρια & 1 ως Μουσουλμάνοι

- εγγραφή 2010-11: 122 (6 Κύπριοι, 1 αθλητής, 5 ομογενείς, 1 ΔΟΑΤΑΠ)
- εγγραφή 2009-10: 129 (4 Κύπριοι, 1 αθλητής, 6 ομογενείς, 4 ΑΜΕΑ, 4 κατατακτῆριες)
- εγγραφή 2008-09: 134 (4 κατατακτῆριες, 3 ΑΜΕΑ, 4 ομογενείς)
- εγγραφή 2007-08: 108 (3 κατατακτῆριες, 4 ομογενής, 1 ΔΟΑΤΑΠ, 2 ΑΜΕΑ)

Σπουδάζουν επίσης και 66 φοιτητές από παλαιότερα έτη (15 από κατατακτῆριες, 2 Κύπριοι, 3 ομογενείς, 7 ΔΙΚΑΤΣΑ, 6 ΑΜΕΑ, 1 από μειονότητα)

– **Τι προσπάθειες κάνει το Τμήμα προκειμένου να προσελκύσει φοιτητές υψηλού επιπέδου;**

Στο διαδικτυακό τόπο του Τμήματος υπάρχει σχετική πρόσκληση για τους μαθητές λυκείου να επισκεφτούν το Τμήμα και να ανακαλύψουν τις δυνατότητες που υπάρχουν σ' αυτό. Σχολικές Τάξεις έχουν την δυνατότητα σε συνεννόηση με τη Γραμματεία να ξεναγηθούν από μέλη ΔΕΠ και να συζητήσουν μαζί τους.

7.2 Πώς κρίνετε τη διαδικασία διαμόρφωσης στρατηγικής ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος;

– **Υπάρχει διαδικασία διαμόρφωσης συγκεκριμένου βραχυ-μεσοπρόθεσμου (λ.χ. 5ετούς) σχεδίου ανάπτυξης; Πόσο αποτελεσματική κρίνετε ότι είναι η διαδικασία αυτή;**

Στο Τμήμα μας η διαμόρφωση του σχεδίου ανάπτυξης λαμβάνει χώρα μέσα από τις Γενικές Συνελεύσεις και μέσα από τις επιμέρους επιτροπές στις οποίες συμμετέχουν τα μέλη ΔΕΠ και οι φοιτητές του Τμήματος (βλ. παραπάνω ενότητα 7.1). Έχει επίσης ξεκινήσει τις εργασίες της η Επιτροπή για τη Στρατηγική Ακαδημαϊκής Ανάπτυξης του Τμήματος και βρίσκεται σε διεργασίες εκπόνησης προτάσεων προς τη Γενική Συνέλευση του ΠΤΕΑ.

– **Υπάρχει διαδικασία παρακολούθησης αυτού του σχεδίου ανάπτυξης; Πόσο αποτελεσματική κρίνετε ότι είναι;**

Στο Τμήμα μας η επίτευξη των στόχων οι οποίοι τίθενται συζητούνται στα πλαίσια της Γενικής του Συνέλευσης μία φορά τον χρόνο αλλά και από επιμέρους επιτροπές οι οποίες εργάζονται γι αυτό. Εφόσον προκύψουν έκτακτα θέματα, αυτά συζητούνται σε συνελεύσεις. Η Επιτροπή για τη Στρατηγική Ακαδημαϊκής Ανάπτυξης του Τμήματος που συστάθηκε πρόσφατα θα συμβάλλει στην παρακολούθηση του σχεδίου ανάπτυξης του Τμήματος. Με τον τρόπο αυτό παρακολουθείται η επίτευξη όλων των στόχων που τίθενται αποτελεσματικά.

– **Υπάρχει διαδικασία δημοσιοποίησης αυτού του σχεδίου ανάπτυξης και των αποτελεσμάτων του;**

Οι αναπτυξιακοί στόχοι το Τμήματος δημοσιοποιούνται μέσα από τις δημοσιεύσεις των μελών ΔΕΠ αλλά και από το σύνολο των δραστηριοτήτων του Τμήματος, όπως στο πλαίσιο ανοιχτών επίσημων αλλά και άτυπων συνελεύσεων του Τμήματος, σε επιτροπές του Ιδρύματος, στο Διαδίκτυο, στον τοπικό τύπο, κλπ.

Συμπερασματικά:

– **Κυριότερα θετικά σημεία ως προς την ΣΑΑ**

Τα τελευταία χρόνια γίνεται συστηματικότερη προσπάθεια για να διαμορφωθούν σαφέστεροι στόχοι ανάπτυξης στα πεδία της διδασκαλίας, της έρευνας και των εφαρμογών των επιστημών που θεραπεύονται στο τμήμα αλλά και της σύνδεσης με την κοινωνία. Η προσπάθεια για βελτίωση των υποδομών και των πόρων του τμήματος είναι διαρκής ενώ έχει συσταθεί και η Επιτροπή για τη Στρατηγική Ακαδημαϊκής Ανάπτυξης του Τμήματος η οποία έχει ως κύρια αρμοδιότητα να φέρνει προτάσεις προς συζήτηση στις συνελεύσεις για τους επόμενους αναπτυξιακούς στόχους του τμήματος. Οι διαρκώς αναπτυσσόμενες προπτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές στο τμήμα, η προσφορά σε

εκπαίδευση γνωστικών αντικειμένων που έχει ανάγκη η κοινωνία, αλλά και οι δραστηριότητες των μελών ΔΕΠ αποτελούν τα ισχυρά σημεία για την ανάπτυξη του τμήματος.

- **Κυριότερα αρνητικά σημεία ως προς την ΣΑΑ**

Η ανεπαρκής έως και αντίξοχη υποστήριξη από την πολιτεία της ανάπτυξης του τμήματος, καθώς δε δίνεται η δυνατότητα ανανέωσης του δυναμικού του τμήματος αλλά των υποδομών του. Βεβαίως υπάρχουν περιθώρια και περαιτέρω εντατικοποίησης της ενεργοποίησης του ίδιου του τμήματος για τη στρατηγική ανάπτυξή του, όπως η συχνότερη ενεργοποίηση της αρμόδιας επιτροπής και των μηχανισμών παρακολούθησης και αξιολόγησης του σχεδίου ακαδημαϊκής ανάπτυξης του τμήματος.

8. Διοικητικές υπηρεσίες και υποδομές

Στην ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να αναλύσει κριτικά και να αξιολογήσει την ποιότητα των διοικητικών υπηρεσιών και των υποδομών του, απαντώντας σε μια σειρά ερωτήσεων που αντιστοιχούν επακριβώς στα κριτήρια αξιολόγησης που περιγράφονται στο έντυπο «Διασφάλιση Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση: Ανάλυση κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων» Έκδοση 2.0, Ιούλιος 2007, ΑΔΙΠ, Αθήνα, (<http://www.adip.gr>).

Η απάντηση σε κάθε μία από τις ερωτήσεις πρέπει, τουλάχιστον, να περιλαμβάνει:

- α) Ποια, κατά τη γνώμη του Τμήματος, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος ως προς το αντίστοιχο κριτήριο
- β) Ποιες ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία διακρίνει το Τμήμα ως προς το αντίστοιχο κριτήριο

8.1. Πώς κρίνετε την αποτελεσματικότητα των διοικητικών και τεχνικών υπηρεσιών;

– **Πώς είναι στελεχωμένη και οργανωμένη η Γραμματεία του Τμήματος και των Τομέων;**

Στο ακαδημαϊκό έτος 2012-13, η γραμματεία ήταν στελεχωμένη από τη Γραμματέα του Τμήματος και από 4 διοικητικούς υπαλλήλους. Το Τμήμα δεν είναι ακόμα οργανωμένο σε τομείς.

– **Πόσο αποτελεσματικές θεωρείτε πως είναι οι παρεχόμενες υπηρεσίες και το ωράριο λειτουργίας της Γραμματείας του Τμήματος και των Τομέων για την εξυπηρέτηση των αναγκών του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών;**

Η γραμματεία λειτουργεί ΔΕ-ΠΑ από τις 7.00 έως τις 15:00. Η Γραμματεία είναι προσβάσιμη στους φοιτητές και στα μέλη ΔΕΠ σε καθημερινή βάση και σε όλη τη διάρκεια του ωραρίου της. Οι υπηρεσίες παρέχονται από τη γραμματεία μέσα από σοβαρές ελλείψεις σε προσωπικό. Δεδομένων αυτών των ελλείψεων σε προσωπικό, οι υπηρεσίες κρίνονται ως ικανοποιητικές. Απαιτείται απαραίτητως νέα στελέχωση της γραμματείας του ΠΤΕΑ.

– **Πόσο αποτελεσματική είναι η συνεργασία των διοικητικών υπηρεσιών του Τμήματος με εκείνες της κεντρικής διοίκησης του Ιδρύματος; Πόσο ικανοποιητική για τις ανάγκες του Τμήματος είναι**

(α) η οργάνωση και το ωράριο λειτουργίας της Βιβλιοθήκης;

(β) των Υπηρεσιών Πληροφόρησης;

Πώς

(α) η οργάνωση και το ωράριο λειτουργίας της Βιβλιοθήκης;

(β) των Υπηρεσιών Πληροφόρησης;

Η συνεργασία των διοικητικών υπηρεσιών του Τμήματος με εκείνες της κεντρικής διοίκησης του Ιδρύματος κρίνεται ως ικανοποιητική. Η οργάνωση και το ωράριο της βιβλιοθήκης (ΔΕ-ΠΑ 8:00-19:00) και των υπηρεσιών πληροφόρησης (ΔΕ-ΠΑ 9:00-16:00) κρίνεται ως αρκετά ικανοποιητικό.

– **Πώς είναι στελεχωμένα και πώς οργανώνονται τα Εργαστήρια ή/και τα Σπουδαστήρια του Τμήματος;**

Δεδομένου ότι δεν ολοκληρώθηκε η θεσμοθέτηση όλων των εργαστηρίων του Τμήματος αλλά αναμένεται η έγκρισή τους από το Υπουργείο Παιδείας, δεν έχουν όλοι οι διδάσκοντες του Τμήματος ενταχθεί σε κάποιο από τα εργαστήρια. Στα δυο αναγνωρισμένα με ΦΕΚ εργαστήρια που έχουν την δυνατότητα παροχής υπηρεσιών, ο διευθυντής τους είναι υπεύθυνος για την οργάνωση και τη λειτουργία του. Την τρέχουσα ακαδημαϊκή χρονιά γίνεται προσπάθεια δημιουργίας αίθουσας εργαστηριακής άσκησης πολλαπλών χρήσεων. Στην αίθουσα αυτή παρά τους πενιχρούς πόρους για την διαμόρφωσή της θα συγκεντρωθεί εξοπλισμός ώστε να γίνεται άσκηση στις Φυσικές επιστήμες, την περιβαλλοντική εκπαίδευση, την ειδική αγωγή και τους σχετικούς κλάδους της, την διδακτική των

Φυσικών Επιστημών και Μαθηματικών κλπ. Η άσκηση θα γίνεται από τα μέλη ΔΕΠ αφού ελλείπει παντελώς την χρονιά αυτή προσωπικό – αποσπασμένοι καθηγητές που κάθε χρονιά παραχωρούσε το ΥΠΑΙΘ με απόσπαση για τις πρακτικές ασκήσεις και την εργαστηριακή άσκηση.

Πόσο αποτελεσματική θεωρείτε πως είναι η λειτουργία τους;

Συνολικά, η λειτουργία των εργαστηρίων είναι αρκετά αποτελεσματική, όμως οι ανεπαρκείς εγκαταστάσεις και στελέχωση καθώς και η περιορισμένη οικονομική ενίσχυση δυσχεραίνουν το έργο τους. Παρά τις αντικειμενικές δυσκολίες, το «Εργαστήριο Ψυχολογίας και Εφαρμογών στην Εκπαίδευση» και ειδικότερα η «Υπηρεσία Συμβουλευτικής Φοιτητών» του Εργαστηρίου παρέχει συμβουλευτική-ψυχολογική στήριξη σε όλους τους φοιτητές και τις φοιτήτριες του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Συγκεκριμένα, εκτός από την πόλη του Βόλου, όπου είναι η έδρα του εργαστηρίου και στην οποία παρέχονται οι σχετικές υπηρεσίες, από την ακαδημαϊκή χρονιά 2011-12, η σχετική υπηρεσία διεύρυνε τη δράση της στις πόλεις της Λάρισας και των Τρικάλων με τη συνδρομή είκοσι και πλέον συνεργατών. Η ανταπόκριση των φοιτητών είναι πολύ μεγάλη, γεγονός που καταδεικνύει ότι το εργαστήριο καλύπτει ένα πολύ σημαντικό και ουσιαστικό κενό. Μέσα στους στόχους είναι η επέκταση της παροχής συμβουλευτικής στήριξης και στην τοπική κοινότητα, που αυτή τη περίοδο μαστίζεται από την οικονομική κρίση και να συνακόλουθα ψυχολογικά προβλήματα.

– Πώς υποστηρίζονται οι υποδομές και υπηρεσίες πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών του Τμήματος; Πόσο αποτελεσματικές είναι;

Στο Τμήμα μας δεν υπηρετεί ΕΤΕΠ πληροφορικής. Μοιράζονται τέσσερα Τμήματα ένα ΕΤΕΠ υποστήριξης πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών. Η αύξηση του σχετικού προσωπικού κρίνεται απαραίτητη.

8.2. Πώς κρίνετε τις υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας;

– Πώς εφαρμόζεται ο θεσμός του Συμβούλου Καθηγητή;

Αν και το Τμήμα μας αναθέτει το ρόλο Συμβούλου Καθηγητή στα μέλη ΔΕΠ ουσιαστικά αυτός ο θεσμός λειτουργεί άτυπα. Οι φοιτητές, συνηθίζουν να απευθύνονται στον καθηγητή τον οποίον θεωρούν κατάλληλο, ανάλογα με το πρόβλημα που αντιμετωπίζουν. Για παράδειγμα, οι φοιτητές του 3ου έτους συνήθως απευθύνονται στα μέλη ΔΕΠ που είναι υπεύθυνα για την πρακτική τους άσκηση ή τα μαθήματα ειδικής διδακτικής ενώ του 4ου έτους στα μέλη ΔΕΠ τα οποία είναι υπεύθυνα για την πρακτική τους άσκηση και παράλληλα τα μαθήματα ειδικότητας (μαθησιακών δυσκολιών, εκπαίδευση κωφών, μη βλεπόντων, κλπ). Σημαντικό συμβουλευτικό ρόλο παίζει και ο διδάσκων που επιβλέπει τη διπλωματική τους εργασία. Η πρόσβαση στους καθηγητές είναι αρκετά εύκολη μια και όλα τα μέλη ΔΕΠ έχουν αναρτημένες ώρες συνεργασίας για τους φοιτητές.

– Πόσο αποτελεσματικά υποστηρίζεται η πρόσβαση των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας στη χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών;

Στο Τμήμα λειτουργεί ένα εργαστήριο Η/Υ, στο οποίο έχουν πρόσβαση για αρκετές ώρες την ημέρα όλα τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας. Στο εργαστήριο αυτό δεν υπάρχει δυστυχώς τεχνικό προσωπικό άμεσα διαθέσιμο που να μπορεί να διεκπεραιώνει τεχνικά ζητήματα σε καθημερινή βάση. Η συντήρηση του εργαστηρίου γίνεται σε ετήσια βάση από το ίδιος μέλος ΕΤΕΠ που υποστηρίζει 4 τμήματα.

– Υπάρχει υπηρεσία υποστήριξης των εργαζόμενων φοιτητών; Πόσο αποτελεσματική είναι η λειτουργία της;

Δεν υπάρχει συγκεκριμένη υπηρεσία. Η υποστήριξη των εργαζόμενων φοιτητών γίνεται άμεσα από τους ίδιους τους διδάσκοντες. Κάθε σχετικό ζήτημα που αφορά διευκολύνσεις εργαζόμενων φοιτητών αναφορικά με την πρακτική άσκηση συζητείται από την Γενική Συνέλευση του Τμήματος

– Υπάρχει υπηρεσία υποστήριξης των περισσότερο αδύναμων φοιτητών και εκείνων που δεν ολοκληρώνουν εμπρόθεσμα τις σπουδές τους; Πόσο αποτελεσματική είναι η λειτουργία της;

Στη Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών, στην οποία ανήκει το ΠΤΕΑ, λειτουργεί πρόγραμμα στήριξης φοιτητών με Ειδικές Ανάγκες και Αναπηρίας <http://prosvasi.uth.gr/>. Το Πρόγραμμα στηρίζεται από

μέλη του Τμήματος, ενώ στη συντονιστική του επιτροπή συμμετέχουν και μέλη ΔΕΠ άλλων τμημάτων με εξειδίκευση στην Ειδική Αγωγή. Το πρόγραμμα υλοποιεί την υποστήριξη και πρόσβαση των φοιτητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρία (ΦμεΑ) στη μαθησιακή διαδικασία, καθώς και την κοινωνική υποστήριξη των ΦμεΑ του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Φοιτητές του Τμήματός μας πλαισιώνουν τις δράσεις τους σε εθελοντική βάση. Οι δράσεις που υλοποιούνται το πλαίσιο του προγράμματος είναι : α) καταγραφή των αναγκών των ΦμεΑ σχετικά με την πρόσβασή τους στο ΠΘ. β) υποστήριξη των ΦμεΑ από μέλη ΔΕΠ και φοιτητές/τριες του ΠΘ που αναλαμβάνουν το ρόλο των βοηθών .γ) υποστήριξη των διδασκόντων/ουσών με ΦμεΑ του ΠΘ. δ) χρήση τεχνολογικών βοηθημάτων για την υποστήριξη των φοιτητών ε) υλοποίηση προσαρμογών στους κτιριακούς χώρους του ΠΘ.

– **Παρέχονται υποτροφίες στους άριστους φοιτητές ή σε ειδικές κατηγορίες φοιτητών (πέραν των υποτροφιών του ΙΚΥ);**

Σύμφωνα με τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας των Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας το 10% των εσόδων των ΠΜΣ διατίθεται για υποτροφίες σε άριστους φοιτητές και σε ειδικές κατηγορίες φοιτητών.

– **Υπάρχει συγκεκριμένη πολιτική του Τμήματος για την ομαλή ένταξη των νεοεισερχόμενων στο Τμήμα φοιτητών; Πόσο αποτελεσματική είναι;**

A) Κατά την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους γίνεται εκδήλωση για την υποδοχή των πρωτοετών φοιτητών όπου ενημερώνονται για το πρόγραμμα σπουδών αλλά και τις άλλες υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας που υπάρχουν στο Πανεπιστήμιο γενικότερα και το Τμήμα ειδικότερα.

B) Το πρόγραμμα σπουδών είναι δομημένο κατά τέτοιο τρόπο ώστε από το πρώτο έτος οι φοιτητές να γνωρίσουν και να μάθουν να χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες και τις δυνατότητες που τους παρέχει το Τμήμα (εργαστήριο Η/Υ) αλλά και το Πανεπιστήμιο (Βιβλιοθήκη).

– **Πώς συμμετέχουν οι φοιτητές στη ζωή του Τμήματος και του Ιδρύματος γενικότερα;**

Οι φοιτητές συμμετέχουν σε διάφορες εκπαιδευτικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις, οι περισσότερες από τις οποίες γίνονται με επίκεντρο τους φοιτητές. Αλλά και στα επιστημονικά συνέδρια οι φοιτητές συμμετέχουν τόσο στην οργάνωση τους βοηθώντας την διοργάνωσή τους ως προσωπικό γραμματείας ,όσο και συμμετέχοντας στην παρουσίαση των επιστημονικών εργασιών στην υλοποίηση των οποίων συνέβαλλαν υπό την καθοδήγηση πάντα των μελών ΔΕΠ του Τμήματος. .

– **Πώς υποστηρίζονται ειδικά οι αλλοδαποί φοιτητές που μετακινούνται προς το Τμήμα;**

Οι αλλοδαποί φοιτητές που μετακινούνται στο τμήμα (πλαίσιο Erasmus) έχουν την αρχική υποστήριξη των υπευθύνων για το σχετικό πρόγραμμα, μελών ΔΕΠ του Τμήματος. Αντιμετωπίζουν όμως δυσκολίες στην εξεύρεση στέγης, αφού δεν υπάρχει σημαντικός αριθμός φοιτητικών εστιών στο Ίδρυμα. Η σίτιση τους γίνεται στο εστιατόριο του Πανεπιστημίου. Δεν υπάρχουν οργανωμένες δομές διδασκαλίας βασικών ελληνικών που θα διευκόλυναν τη διαμονή τους. Η ένταξή τους στο διδακτικό πλαίσιο γίνεται με άξονα την γλωσσική επάρκεια των διδασκόντων να επικοινωνούν στη γλώσσα τους (π.χ γαλλικά, γερμανικά) και, στην περίπτωση που αυτή δεν υπάρχει, η επικοινωνία γίνεται στα αγγλικά σε ειδικές συναντήσεις. Η επάρκεια των περισσότερων φοιτητών του τμήματος στα αγγλικά διευκολύνει την διαπροσωπική και επιστημονική αλληλεπίδρασή τους με τους συναδέλφους τους αλλοδαπούς φοιτητές που μετακινούνται στο τμήμα.

8.3. Πώς κρίνετε τις υποδομές πάσης φύσεως που χρησιμοποιεί το Τμήμα;

– **Επάρκεια και ποιότητα των τεκμηρίων της βιβλιοθήκης.**

Η βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου κρίνεται ως ικανοποιητική. Όμως τα τελευταία χρόνια δεν έχει εμπλουτιστεί με υλικό και δεν υπάρχει πρόβλεψη για παραγγελίες στο τρέχον ακαδημαϊκό έτος.

– **Επάρκεια και ποιότητα κοινόχρηστου τεχνικού εξοπλισμού.**

Ποσοτικά ο κοινόχρηστος τεχνικός εξοπλισμός (Η/Υ, φωτοτυπικά κ.α.) δεν κρίνεται ικανοποιητικός, και πρόκειται για παλιό και ιδιαίτερα χρησιμοποιημένο εξοπλισμό με πολλά προβλήματα στη λειτουργία

του. Επιπλέον η συντήρηση του υπάρχοντος εξοπλισμού είναι προβληματική λόγω των οικονομικών δεδομένων του Τμήματος και στο τρέχον ακαδημαϊκό έτος με απόφαση της ΓΣ του τμήματος, η αναγκαία συντήρηση θα γίνει από κεφάλαια προερχόμενα από τα δύο αυτοχρηματοδοτούμενα ΠΜΣ του τμήματος.

– **Επάρκεια και ποιότητα χώρων και εξοπλισμού σπουδαστηρίων.**

Στο τμήμα μας δεν υπάρχουν σπουδαστήρια.

– **Επάρκεια και ποιότητα γραφείων διδασκόντων.**

Τα γραφεία των διδασκόντων μελών ΔΕΠ είναι επαρκή προς το παρόν.

– **Επάρκεια και ποιότητα χώρων Γραμματείας Τμήματος και Τομέων.**

Οι χώροι της γραμματείας είναι μάλλον επαρκείς. Δεν υπάρχουν συγκροτημένοι Τομείς.

– **Επάρκεια και ποιότητα χώρων συνεδριάσεων.**

Υπάρχει ειδικός χώρος συνεδριάσεων 30 θέσεων ο οποίος μοιράζεται με τα άλλα τρία τμήματα της Σχολής. Τη στιγμή αυτή που συντάσσεται η έκθεση αξιολόγησης ο χώρος κρίνεται επαρκής.

– **Επάρκεια και ποιότητα άλλων χώρων (διδασκαλεία, πειραματικά σχολεία, μουσεία, αρχεία, αγροκτήματα, εκθεσιακοί χώροι κλπ).**

Δεν υπάρχουν τέτοιοι χώροι.

– **Επάρκεια και ποιότητα υποδομών ΑΜΕΑ.**

Παρόλο που το κτίριο στο οποίο φιλοξενείται το ΠΤΕΑ δεν σχεδιάστηκε με ισχυρά κριτήρια πρόβλεψης της προσβασιμότητας των ΑΜΕΑ (πχ ειδικές τουαλέτες υπάρχουν μόνο στον ισόγειο χώρο), έχουν γίνει σημαντικές προσαρμογές του χώρου τον προηγούμενο χρόνο. Για παράδειγμα, έχουν τοποθετηθεί ειδικοί «διάδρομοι» για την υποβοήθηση της μετακίνησης ατόμων με προβλήματα όρασης, πινακίδες Braille στο ασανσέρ, πινακίδες γραφείων κτλ

– **Πώς εξασφαλίζεται η πρόσβαση των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας σε υποδομές και εξοπλισμό του Ιδρύματος;**

Η πρόσβαση είναι ελεύθερη για όλα τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας μετά από σχετικό προγραμματισμό με τους υπεύθυνους.

8.4. Πώς κρίνετε τον βαθμό αξιοποίησης νέων τεχνολογιών από τις διάφορες υπηρεσίες του Τμήματος (πλην εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου);

– **Ποιες από τις λειτουργίες του Τμήματος υποστηρίζονται από ΤΠΕ;**

1. Ιστοσελίδα του Τμήματος.
2. Λειτουργία της Γραμματείας του Τμήματος (έντυπα, καταχώρηση στοιχείων και βαθμολογίας προπτυχιακών φοιτητών , κλπ)
3. Ανακοινώσεις (για το πρόγραμμα σπουδών , συνέδρια, ημερίδες, κτλ.)
4. Αξιολόγηση μελών ΔΕΠ και Φοιτητών.
5. Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο.

– **Ποιες από αυτές και πόσο χρησιμοποιούνται από τις διοικητικές υπηρεσίες, τους φοιτητές και το ακαδημαϊκό προσωπικό του Τμήματος;**

Το σύνολο των προαναφερόμενων λειτουργιών

– **Πόσα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος διαθέτουν ιστοσελίδα στο διαδίκτυο; Έξι μέλη ΔΕΠ.**

– **Πόσο συχνά ανανεώνεται ο ιστότοπος του Τμήματος στο διαδίκτυο;**

Σχεδόν κάθε εβδομάδα, αλλά και όταν υπάρχει έκτακτη επικαιρότητα.

8.5. Πώς κρίνετε τον βαθμό διαφάνειας και την αποτελεσματικότητα στη χρήση υποδομών και εξοπλισμού;

- **Γίνεται ορθολογική χρήση των διαθέσιμων υποδομών του Τμήματος; Πώς διασφαλίζεται;**
Γίνεται ορθολογική χρήση των διαθέσιμων υποδομών του Τμήματος και διασφαλίζεται με την τήρηση προγράμματος των ατόμων που χρησιμοποιούν τις διαθέσιμες υποδομές.
- **Γίνεται ορθολογική χρήση του διαθέσιμου εξοπλισμού του Τμήματος; Πώς διασφαλίζεται;**
Γίνεται ορθολογική χρήση του διαθέσιμου εξοπλισμού του Τμήματος και διασφαλίζεται με την τήρηση προγράμματος των ατόμων που χρησιμοποιούν τον διαθέσιμο εξοπλισμό. Υπάρχουν ασφαλιστικές δικλίδες (π.χ χρήση προσωπικών κωδικών) για την ορθολογική χρήση του εξοπλισμού.

8.6. Πώς κρίνετε τον βαθμό διαφάνειας και την αποτελεσματικότητα στη διαχείριση οικονομικών πόρων;

- **Προβλέπεται διαδικασία σύνταξης και εκτέλεσης προϋπολογισμού του Τμήματος; Πόσο αποτελεσματικά εφαρμόζεται;**
Στο Τμήμα λειτουργεί επιτροπή υποβοήθησης διαγωνισμών και επιτροπές παραλαβής. Οι περισσότερες οικονομικές δαπάνες, εκτός από τις τρέχουσες και αυτονόητες, καθορίζονται μέσα από κανόνες που ορίζει η γενική συνέλευση του Τμήματος. Στο τέλος του έτους συντάσσεται απολογισμός που βρίσκεται στην διάθεση των μελών της γενικής συνέλευσης του Τμήματος. Όσον αφορά τα δύο μεταπτυχιακά προγράμματα του Τμήματος, όλες οι δαπάνες τους ελέγχονται από τις αρμόδιες επιτροπές οικονομικού ελέγχου των προγραμμάτων. Επιπλέον, όλες οι δαπάνες των μεταπτυχιακών προγραμμάτων είναι διαθέσιμες στο διαδίκτυο (συμπεριλαμβανομένων και των τελικών απολογισμών) με σκοπό την πλήρη διαφάνεια των οικονομικών τους στοιχείων.
- **Προβλέπεται διαδικασία κατανομής πόρων; Πόσο αποτελεσματικά εφαρμόζεται;**
Οι πόροι κατανέμονται με απόφαση της γενικής συνέλευσης του Τμήματος.
- **Προβλέπεται διαδικασία απολογισμού; Πόσο αποτελεσματικά εφαρμόζεται;**
Στο τέλος του έτους τόσο ο πρόεδρος του Τμήματος όσο και οι διευθυντές των εργαστηρίων και των μεταπτυχιακών προγραμμάτων συντάσσουν οικονομικό απολογισμό που βρίσκεται στην διάθεση των μελών της γενικής συνέλευσης του Τμήματος

9. Συμπεράσματα

Στην Ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να εντοπίσει τα κυριότερα θετικά και αρνητικά του σημεία, όπως αυτά συνάγονται από τις προηγούμενες ενότητες και να αναγνωρίσει ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών του σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους που προκύπτουν από τα αρνητικά του σημεία.

9.1. Ποια, κατά την γνώμη σας, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος, όπως αυτά προκύπτουν μέσα από την Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης;

Τα θετικά σημεία του τμήματος κατά την άποψή μας είναι:

- το υψηλό επίπεδο των διδασκόντων,
- ο αριθμός των δημοσιεύσεων,
- ο αριθμός των διεθνών αναφορών (citation index),
- η ποιότητα του ερευνητικού έργου,
- η συνεισφορά του Τμήματος στο χώρο της Ειδικής Αγωγής στη χώρα μας, όπως π.χ. η πλήρης και ολοκληρωμένη εκπαίδευση των μελλοντικών εκπαιδευτικών ειδικής αγωγής στο μοναδικό αυτό τμήμα για την Ελλάδα
- η άμεση ωφέλεια ομάδων ΑμΕΑ και δομών στήριξης ΑμΕΑ από τις δραστηριότητες των μελών του ΠΤΕΑ και των εργαστηρίων του
- η συγγραφή βιβλίων ειδικής αγωγής για την πρωτοβάθμια εκπαίδευση,
- η οργάνωση διεθνών συνεδρίων και ημερίδων,
- η φροντίδα και η μέριμνα για τους προπτυχιακούς φοιτητές,
- η συστηματική βελτίωση και εφαρμογή του προγράμματος σπουδών,
- η προσαρμογή του προγράμματος σπουδών στη διεθνή πρακτική,
- η αξιοποίηση της ψηφιακής τεχνολογίας,
- η ανάρτηση στο διαδίκτυο των περισσότερων μαθημάτων στα οποία οι φοιτητές έχουν πρόσβαση ανά πάσα στιγμή,
- η ενημέρωση των πρωτοετών φοιτητών με εισαγωγικό σεμινάριο

Στα αρνητικά σημεία εντάσσονται ελλείψεις:

- σε διδακτικό προσωπικό, προσωπικό γραμματείας, Ε.Τ.Ε.Π., και εργαστηριακό προσωπικό
- σε εγκαταστάσεις γραφείων, εργαστηρίων, αιθουσών διδασκαλίας, σε εξοπλισμό εργαστηρίων, αποθηκευτικών χώρων
- σε διεθνείς διακρίσεις
- σε ερευνητικές συνεργασίες υψηλού επιπέδου
- στην αποτελεσματική προσέλκυση ξένων φοιτητών

9.2. Διακρίνετε ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία;

Επειδή το Τμήμα είναι ένα περιφερειακό πανεπιστημιακό Τμήμα, η οποιαδήποτε έλλειψη μπορεί στο μέλλον να περιορίσει τη σημερινή του δυναμική. Στο Τμήμα όμως διαρκώς γίνονται προσπάθειες αξιοποίησης όλων των διαθέσιμων προγραμμάτων, έχουν αξιοποιηθεί μέχρι σήμερα τα περισσότερα προγράμματα ΕΠΕΑΕΚ για τη χρηματοδότηση και ανάπτυξη του τμήματος, και διαρκώς γίνονται προσπάθειες βελτίωσης του προγράμματος σπουδών, και εξεύρεσης πόρων για έρευνα υψηλού επιπέδου. Το τμήμα μας έχει τη δυνατότητα να αποτελέσει πόλο έλξης για σπουδές αλλά και για βελτιωτικές εξελίξεις στο χώρο της Ειδικής Αγωγής, τόσο στην Ελλάδα όσο και στην περιοχή των

Βαλκανίων. Η στήριξή του από την πολιτεία μπορεί να του δώσει ευκαιρίες για περισσότερη εξωστρέφεια, συνεργασίες, και προσέλκυση φοιτητών και επιστημόνων υψηλού επιπέδου.

Ένα παράδειγμα αξιοποίησης των δυνατοτήτων του Π.Τ.Ε.Α. στο μέλλον με τη στήριξη του ΠΘ και του Υπουργείου είναι το ακόλουθο: το ΠΤΕΑ έχει την υποδομή, την εμπειρία και το προσωπικό ώστε να καλύψει το κενό φορέα έρευνας και πιστοποίησης σε θέματα νοηματικής γλώσσας στην Ελλάδα ως πρώτη ή δεύτερης / ξένης γλώσσας σε συνεργασία με άλλους υπάρχοντες φορείς. Επιπλέον μπορεί ως πανεπιστημιακός φορέας άμεσα συναφής με το αντικείμενο να συντονίσει τμήματα εκπαίδευσης διερμηνέων και δασκάλων Ε.Ν.Γ.: Απ'όσο γνωρίζουμε, στην Ελλάδα προσωρινά τις λειτουργίες αυτές αναλαμβάνουν φορείς συνδικαλιστικού χαρακτήρα, ιδιωτικοί σύλλογοι ή φορείς ειδικής αγωγής χωρίς συμμετοχή ακαδημαϊκού φορέα ειδικευμένου στη σπουδή της γλώσσας αυτής. Οι ελλείψεις αυτές όπως είναι αυτονόητο προκαλούν προβλήματα τόσο στην έρευνα της γλώσσας, όσο και στην ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού για τη διδασκαλία και φυσικά για τη στάθμιση επιπέδων γνώσης και τεστ αξιολόγησης προκειμένου οι εξετάσεις επάρκειας / διερμηνείας / πιστοποίησης νέων δασκάλων που διενεργούνται (και παρέχουν βεβαιώσεις μοριοδοτούμενες για διορισμό από το Υπουργείο Παιδείας) να είναι σταθμισμένες, αξιόπιστες και αδιάβλητες.

10. Σχέδια βελτίωσης

Στην Ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να καταρτίσει σχέδιο δράσης για την άρση των αρνητικών σημείων και την ενίσχυση των θετικών του, καθορίζοντας προτεραιότητες με βάση τις δυνατότητές του.

10.1. Περιγράψτε το βραχυπρόθεσμο σχέδιο δράσης από το Τμήμα για την άρση των αρνητικών και την ενίσχυση των θετικών σημείων.

Το βραχυπρόθεσμο σχέδιο δράσης περιλαμβάνει εμπάθυση και ποιότητα στη διδακτική διαδικασία των προπτυχιακών και των μεταπτυχιακών σπουδών. Επιμόρφωση του διδακτικού προσωπικού σε μεθόδους διδασκαλίας που θα ενθαρρύνουν και θα εμπνέουν τους φοιτητές, που θα τους βοηθούν να εμπιστευθούν στη γνώση, και στις επιστημονικές περιοχές της παιδαγωγικής και της ειδικής αγωγής, και θα τους βοηθά να κατανοούν τη σχέση μεταξύ θεωρίας και πράξης. Το διδακτικό και ερευνητικό προσωπικό του τμήματος αλλά και το υπόλοιπο προσωπικό ενημερώνονται συνεχώς και συμμετέχουν σε ποικίλες δραστηριότητες με στόχο την επαγγελματική ανάπτυξη. Το πρόγραμμα σπουδών συζητείται και ανανεώνεται, αν χρειαστεί, μια φορά το χρόνο. Στόχος όλων των παραπάνω είναι να προάγεται η Ειδική Αγωγή μέσα από τη διδακτική, ερευνητική και εφαρμοσμένη δραστηριότητα των μελών του Τμήματος.

10.2. Περιγράψτε το μεσοπρόθεσμο σχέδιο δράσης από το Τμήμα για την άρση των αρνητικών και την ενίσχυση των θετικών σημείων.

Το μεσοπρόθεσμο σχέδιο δράσης περιλαμβάνει τη διεξαγωγή έρευνας υψηλού επιπέδου, έρευνας προσαρμοσμένης στην περιοχή της παιδαγωγικής και της ειδικής αγωγής, όπως επίσης και στην επιστημονική υποστήριξη των σχολείων και των φορέων που συνεργάζονται με το τμήμα στο πλαίσιο της πρακτικής άσκησης των φοιτητών.

10.3. Διατυπώστε προτάσεις προς δράση από τη Διοίκηση του Ιδρύματος.

Από τη διοίκηση ζητούμε την εξεύρεση πόρων για επαρκέστερη χρηματοδότηση της έρευνας καθώς και την εξασφάλιση των αναγκαίων υποδομών (χώροι για εργαστήρια, εξοπλισμός, προσωπικό επαρκές για τα εργαστήρια και την πρακτική άσκηση, ηλεκτρονικές υπηρεσίες) για την πραγματοποίηση των δραστηριοτήτων του τμήματος.

10.4. Διατυπώστε προτάσεις προς δράση από την Πολιτεία.

Οι κύριοι μελλοντικοί στόχοι του ΠΤΕΑ αφορούν τη συνεχή βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης, προπτυχιακής και μεταπτυχιακής, της σχετικής έρευνας και των ερευνητικών συνεργασιών των μελών του, τη διαρκή βελτίωση της εσωτερικής λειτουργίας του και των υποδομών του αλλά και τη διαρκή αυτο-αξιολόγηση του ΠΤΕΑ, η οποία είναι προτεραιότητα για το τμήμα, καθώς και η συνεργασία του με τους σχετικούς φορείς, κεντρικούς και τοπικούς, και τις εκπαιδευτικές δομές. Το νομικό πλαίσιο σχετικά με την Ειδική Αγωγή χρειάζεται επίσης βελτιώσεις, οι ανάγκες σε αυτή την περιοχή είναι πολλές τόσο στην εφαρμογή της στα σχολεία όσο και στην εκπαίδευση των εκπαιδευτικών ειδικής αγωγής αλλά και στη σχετική έρευνα που την αφορά. Είναι ανάγκη η πολιτεία να στέκεται αρωγός στις προσπάθειες αυτές, όπως καταγράφονται στην έκθεση αυτή αλλά και όπως διατυπώνονται σε επιμέρους αιτήματα του ΠΤΕΑ προς το Πανεπιστήμιο και την Πολιτεία. Περισσότερη στήριξη ενός τέτοιου τμήματος από την Πολιτεία θα δώσει ευκαιρίες για περισσότερη εξωστρέφεια, συνεργασίες, και προσέλκυση φοιτητών και επιστημόνων υψηλού επιπέδου ώστε να γίνει το τμήμα σημείο αναφοράς και πόλος έλξης σχετικά με την Ειδική Αγωγή όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και στα Βαλκάνια.

11. Πίνακες

Οι πίνακες που ακολουθούν παρατίθενται σε οριζόντια διάταξη σελίδας.

(Το υπόλοιπο της σελίδας είναι εσκεμμένα κενό)

**ΕΠΙΤΟΜΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ
ΤΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ**

ΙΔΡΥΜΑ: ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ : ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Αριθμός προσφερόμενων κατευθύνσεων: 2
Αριθμός μεταπτυχιακών προγραμμάτων: 2

Σχετικός πίνακας	Ακαδημαϊκό έτος	Τρέχον έτος (Τ)*	T-1	T-2	T-3	T-4	T-5
# 1	Συνολικός αριθμός μελών ΔΕΠ	20	20	21			
# 1	Λοιπό προσωπικό	5	7	7			
# 2	Συνολικός αριθμός προπτυχιακών φοιτητών σε κανονικά έτη φοίτησης (ν x 2)	531	530	476			
# 3	Προσφερόμενες από το Τμήμα θέσεις στις πανελλαδικές	100	110	110			
# 3	Συνολικός αριθμός νεοεισερχομένων φοιτητών	129	115	128	132	131	108
# 7	Αριθμός αποφοίτων	102	111	102	92	90	154
# 6	Μ.Ο. βαθμού πτυχίου	7,98	8,11	7,83	8,07	7,99	7,94
# 4	Προσφερόμενες από το Τμήμα θέσεις ΠΜΣ	-	55	-	55	-	-
# 4	Αριθμός αιτήσεων για ΠΜΣ	-	302	-	385	-	-
# 12.1	Συνολικός αριθμός μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου	60	70	70			
# 12.1	Σύνολο υποχρεωτικών μαθημάτων (Υ)	30	37	37			
# 12.1	Συνολικός αριθμός προσφερόμενων μαθημάτων επιλογής	64	49	53			
# 15	Συνολικός αριθμός δημοσιεύσεων ΔΕΠ (ημερολογιακό έτος 2012)	95	49	73			
# 16	Αναγνώριση ερευνητικού έργου ήμερα (σύνολο έως το Νοέμβριο του 2013)	5.745**	1.711	841			
# 17	Διεθνείς συμμετοχές						

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος 2012-13 (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

** Όπως εμφανίζονται στη βάση Publish or Perish ως το Νοέμβριο του 2013.

Πίνακας 1. Εξέλιξη του προσωπικού του Τμήματος

		Τρέχον έτος*		Προηγ. Έτος		Τρέχον έτος - 2		Τρέχον έτος - 3		Τρέχον έτος - 4		Τρέχον έτος - 5	
		A	Θ	A	Θ	A	Θ	A	Θ	A	Θ	A	Θ
Καθηγητές	Σύνολο	2	1	2	1	3	1						
	Από εξέλιξη				1								
	Νέες προσλήψεις												
	Συνταξιοδοτήσεις			1									
	Παραιτήσεις												
Αναπληρωτές Καθηγητές	Σύνολο	4	4	4	3	4	3						
	Από εξέλιξη		1		1								
	Νέες προσλήψεις												
	Συνταξιοδοτήσεις												
	Παραιτήσεις												
Επίκουροι Καθηγητές	Σύνολο	1	5	1	6	1	6						
	Από εξέλιξη				1								
	Νέες προσλήψεις												
	Συνταξιοδοτήσεις												
	Παραιτήσεις					1							
Λέκτορες	Σύνολο	1	2	1	2	1	2						
	Νέες προσλήψεις				1								
	Συνταξιοδοτήσεις												
	Παραιτήσεις												
Μέλη ΕΕΔΙΠ	Σύνολο	0	0	0	0	0	0						
Διδάσκοντες επί συμβάσει**	Σύνολο	8	9	9	12	11	9						
Τεχνικό προσωπικό εργαστηρίων	Σύνολο	0	0		1		1						
Διοικητικό προσωπικό	Σύνολο	1	4	2	4	3	2						

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

** Αναφέρεται σε αριθμό συμβάσεων – όχι διδασκόντων (π.χ. αν ένας διδάσκων έχει δύο συμβάσεις, χειμερινή και εαρινή, τότε μετρώνται δύο συμβάσεις).

A: Άρρενες, Θ: Θήλειες

Πίνακας 2. Εξέλιξη του συνόλου των εγγεγραμμένων φοιτητών του Τμήματος σε όλα τα έτη σπουδών

	Τρέχον έτος*	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος – 2	Τρέχον έτος – 3	Τρέχον έτος – 4	Τρέχον έτος – 5
Προπτυχιακοί	565	559	546	518		
Μεταπτυχιακοί (ΜΔΕ)	52	75	54	54		
Διδακτορικοί	51	50	57	46		

Πίνακας 3. Εξέλιξη του αριθμού των νέο-εισερχομένων προπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος

Εισαχθέντες με:	Τρέχον έτος*	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος – 2	Τρέχον έτος – 3	Τρέχον έτος – 4	Τρέχον έτος – 5
Εισαγωγικές εξετάσεις	108	98	114			
Μετεγγραφές (εισροές προς το Τμήμα)	0	0	0			
Μετεγγραφές (εκροές προς άλλα Τμήματα)**	0	2	0			
Κατατακτήριες εξετάσεις (Πτυχιούχοι ΑΕΙ/ΤΕΙ)	3	2	2			
Άλλες κατηγορίες	14	17	12			
Σύνολο**	125	115	128			
Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)	4	1	1			

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

** Προσοχή: ο αριθμός των εκροών πρέπει να αφαιρεθεί κατά τον υπολογισμό του Συνόλου.

Πίνακας 4Α. Εξέλιξη του αριθμού των θέσεων και των αποφοίτων του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ)*

Τίτλος ΠΜΣ: «ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ»

Κανονική διάρκεια σπουδών (μήνες): 24

	Τρέχον έτος**	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος – 2	Τρέχον έτος – 3	Τρέχον έτος – 4	Τρέχον έτος – 5
Συνολικός αριθμός Αιτήσεων (α+β)		193		180		
(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος						
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων						
Συνολικός αριθμός προσφερόμενων θέσεων		25		25		
Συνολικός αριθμός εγγραφέντων		25		25		
Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	13	8	6		-	
Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)	0	0	0			

Σημείωση: Κατά το τρέχον έτος (2012-2013) δεν υπάρχουν καινούριοι εισακτέοι στο ΠΜΣ της Ειδικής Αγωγής.

* Σε περίπτωση περισσότερων του ενός ΠΜΣ συμπληρώνεται ένας πίνακας για **κάθε** ΠΜΣ.

** Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

Πίνακας 4B. Εξέλιξη του αριθμού των θέσεων και των αποφοίτων του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ)*
 Τίτλος ΠΜΣ: «Συμβουλευτική στην Ειδική Αγωγή, την Εκπαίδευση & την Υγεία»
 Κανονική διάρκεια σπουδών (μήνες): 24

	Τρέχον έτος**	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος – 2	Τρέχον έτος – 3	Τρέχον έτος – 4	Τρέχον έτος – 5
Συνολικός αριθμός Αιτήσεων (α+β)		108		192		
(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος		6		3		
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων		102		189		
Συνολικός αριθμός προσφερόμενων θέσεων		30		30		
Συνολικός αριθμός εγγραφέντων		30		30		
Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	11	16	3		-	
Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)	0	0	0			

* Σε περίπτωση περισσότερων του ενός ΠΜΣ συμπληρώνεται ένας πίνακας για **κάθε** ΠΜΣ.

** Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

Πίνακας 5. Εξέλιξη του αριθμού των θέσεων και των αποφοίτων* του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών

	Τρέχον έτος**	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος - - -2	Τρέχον έτος - 3	Τρέχον έτος - 4	Τρέχον έτος - -5
Συνολικός αριθμός Αιτήσεων (α+β)	5	11	7			
(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	0	1	0			
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	5	10	7			
Συνολικός αριθμός προσφερόμενων θέσεων	5	11	7			
Συνολικός αριθμός εγγραφέντων υποψηφίων	5	11	7			
Απόφοιτοι	4	3	5			
Μέση διάρκεια σπουδών αποφοίτων	7έτη και 11 μήνες	6 έτη και 4 μήνες	6 έτη και 1 μήνας			

* Απόφοιτοι = Αριθμός Διδακτόρων που ανακηρύχθηκαν στο έτος που αφορά η στήλη.

** Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

Πίνακας 6. Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Έτος Αποφοίτησης	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	Κατανομή Βαθμών (αριθμός φοιτητών και % επί του συνόλου των αποφοιτησάντων)				Μέσος όρος Βαθμολογίας (στο σύνολο των αποφοίτων)
		5.0-5.9	6.0-6.9	7.0-8.4	8.5-10.0	
Τρέχον έτος - 5						
Τρέχον έτος - 4	90	-	4 (4, 44%)	70 (77, 78%)	16 (17, 78%)	7.99
Τρέχον έτος - 3	92	-	4 (4, 35%)	61 (66, 3%)	27 (29, 35%)	8.07
Τρέχον έτος - 2	102	-	6 (5, 88%)	81 (79, 41%)	15 (14, 71%)	7.83
Προηγ. έτος	111	-	2 (1, 80%)	81 (72, 97%)	28 (25, 23%)	8.11
Τρέχον έτος*	102		5 (4,9%)	83 (81,37)	14 (13,73%)	7.92
Σύνολο						

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

Επεξήγηση: Σημειώστε σε κάθε στήλη τον αριθμό των φοιτητών που έλαβαν την αντίστοιχη βαθμολογία και το ποσοστό που αυτοί εκπροσωπούν επί του συνολικού αριθμού των αποφοιτησάντων το συγκεκριμένο έτος [π.χ. 26 (=15%)].

Πίνακας 7. Εξέλιξη του αριθμού των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών και διάρκεια σπουδών

Στον πίνακα αυτόν αποτυπώνονται τα εξελικτικά στοιχεία 7 συνολικά ετών: του έτους στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης και των 6 προηγούμενων ετών.

Έτος εισαγωγής	Εγγραφέντες	Αποφοιτήσαντες Διάρκεια Σπουδών (σε έτη)							Μη αποφοιτήσαντες	Ποσοστιαία αναλογία	
		K ¹⁵	K+1	K+2	K+3	K+4	K+5	≥K+6		Συνολικό ποσοστό αποφοιτησάντων ¹⁶	Συνολικό ποσοστό μη αποφοιτησάντων
Τρέχον έτος - 6											
Τρέχον έτος - 5											
Τρέχον έτος - 4											
Τρέχον έτος - 3											
Τρέχον έτος - 2	128	89	7	2	2	1	1		17	79,7%	13,3%
Προηγ. έτος	117	104	4	1	1			1	22	94,9%	18,8%
Τρέχον έτος*	144	88	8				2	1	3	53%	47%

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

¹⁵ Όπου K = Κανονική διάρκεια σπουδών (σε έτη) στο Τμήμα. (π.χ. αν η κανονική διάρκεια σπουδών είναι 4 έτη, τότε K=4 έτη, K+1=5 έτη, K+2=6 έτη,..., K+6=10 έτη).

¹⁶ Στην στήλη αυτή σημειώνεται η **ποσοστιαία αναλογία** των αποφοιτησάντων κάθε έτους σε σχέση με τον συνολικό αριθμό των εισαχθέντων του έτους (της στήλης 2).

Πίνακας 8. Επαγγελματική ένταξη των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Έτος Αποφοίτησης	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	Χρονικό διάστημα επαγγελματικής ένταξης μετά την αποφοίτηση (σε μήνες)**			
		6	12	24	Μη ενταχθέντες – συνέχεια σπουδών
Τρέχον έτος – 5 2007-08	154	Το Τμήμα δεν παρακολουθεί την επαγγελματική ένταξη των αποφοιτησάντων. Αυτό εντάσσεται στις αρμοδιότητες της αντίστοιχης ειδικής υπηρεσίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Πρόσφατα (2012) συστάθηκε εθελοντική επιτροπή από μέλη ΔΕΠ για να αρχίσει διαδικασία καταγραφής τέτοιων στοιχείων.			
Τρέχον έτος – 4 2008-09	90				
Τρέχον έτος – 3 2009-10	92				
Τρέχον έτος – 2 2010-11	102				
Προηγ. Έτος 2011-12	111				
Τρέχον έτος* 2012-13	102				
Σύνολο	583				

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

** Οι στήλες συμπληρώνονται με το πλήθος των αποφοίτων του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών, των οποίων η επαγγελματική ένταξη πραγματοποιήθηκε εντός του αντίστοιχου χρονικού διαστήματος μετά την αποφοίτησή τους.

Πίνακας 9. Συμμετοχή σε Διαπανεπιστημιακά ή Διατμηματικά Προγράμματα Προπτυχιακών Σπουδών

		Τρέχον έτος*	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος – 2	Τρέχον έτος – 3	Τρέχον έτος – 4	Τρέχον έτος – 5	Σύνολο
Φοιτητές του Τμήματος που φοίτησαν σε άλλο Α.Ε.Ι. ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτερικού							
	Εξωτε- ρικού	Ευρ.**	4	4				
		Άλλα						
Επισκέπτες φοιτητές άλλων Α.Ε.Ι. ή Τμημάτων στο Τμήμα	Εσωτερικού							
	Εξωτε- ρικού	Ευρ.**						
		Άλλα						
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος που δίδαξαν σε άλλο Α.Ε.Ι. ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτερικού							
	Εξωτε- ρικού	Ευρ.**						
		Άλλα						
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού άλλων Α.Ε.Ι. ή Τμημάτων που δίδαξαν στο Τμήμα	Εσωτερικού		6 (στα ΠΜΣ)					
	Εξωτε- ρικού	Ευρ.**						
		Άλλα						
Σύνολο			10	4				

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

** Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών.

Πίνακας 10. Επαγγελματική ένταξη των αποφοίτων των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών

Έτος Αποφοίτησης	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων ΠΜΣ	Χρονικό διάστημα επαγγελματικής ένταξης μετά την αποφοίτηση (σε μήνες)**			
		6	12	24	Μη ενταχθέντες – συνέχεια σπουδών
Τρέχον έτος - 5					
Τρέχον έτος - 4					
Τρέχον έτος - 3					
Τρέχον έτος - 2	3+6				
Προηγ. έτος	16+8				
Τρέχον έτος*	11+13				
<i>Σύνολο</i>	<i>30+27</i>				

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

** Οι στήλες συμπληρώνονται με το πλήθος των αποφοίτων ΠΜΣ, των οποίων η επαγγελματική ένταξη πραγματοποιήθηκε εντός του αντίστοιχου χρονικού διαστήματος μετά την αποφοίτησή τους.

Πίνακας 11. Συμμετοχή σε Διαπανεπιστημιακά ή Διατμηματικά Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών

		Τρέχον έτος*	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος – 2	Τρέχον έτος – 3	Τρέχον έτος – 4	Τρέχον έτος – 5	Σύνολο
Φοιτητές του Τμήματος που φοίτησαν σε άλλο Α.Ε.Ι. ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτερικού							
	Εξωτε- ρικού	Ευρ.**						
		Άλλα						
Επισκέπτες φοιτητές άλλων Α.Ε.Ι. ή Τμημάτων στο Τμήμα	Εσωτερικού							
	Εξωτε- ρικού	Ευρ.**						
		Άλλα						
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος που δίδαξαν σε άλλο Α.Ε.Ι. ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτερικού		5	5				
	Εξωτε- ρικού	Ευρ.**						
		Άλλα						
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού άλλων Α.Ε.Ι. ή Τμημάτων που δίδαξαν στο Τμήμα	Εσωτερικού		6	10				
	Εξωτε- ρικού	Ευρ.**						
		Άλλα						
Σύνολο			11	15				

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

** Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών.

Πίνακας 12.1 Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Εξάμηνο	Μαθήματα Προγράμματος Σπουδών (ανά εξάμηνο)	Κωδ. Μαθήματος	Ώρες Διδασκαλίας	Μονάδες ECTS	Κατηγορία Μαθήματος
1 ^ο	Κλινική νευροψυχολογία του παιδιού	ΨΓ20Ε	3	3,50	Ε
1 ^ο	Μαθησιακές δυσκολίες	ΕΑ1Υ	3	4,00	Υ
1 ^ο	Παθογένεση της αναπηρίας	ΕΑ2Ε	3	3,50	Ε
1 ^ο	Το παιχνίδι στην εκπαιδευτική διαδικασία	ΠΚ23Ε	3	3,50	Ε
1 ^ο	Εισαγωγή στην Ειδική Αγωγή	ΕΑ18Ε	3	3,50	Ε
1 ^ο	Εισαγωγή στη γλωσσολογία	ΨΓ1Ε	3	3,50	Υ
1 ^ο	Εισαγωγή στις εφαρμογές ΤΠΕ	ΘΕ1Υ	3	4,00	Υ
1 ^ο	Εισαγωγή στη βαρηκοΐα-κώφωση	ΕΑ3Υ	3	4,00	Υ
1 ^ο	Γενικές αρχές Οικολογίας	ΘΕ2Υ	3	3,50	Υ
1 ^ο	Ιταλικά 1	ΞΓ0401	3	3,50	Υ
1 ^ο	Ελληνική Νοηματική Γλώσσα 1	ΕΝΓ1	3	3,50	Υ
1 ^ο	Γερμανικά 1	ΞΓ0301	3	3,50	Υ
1 ^ο	Γαλλικά 1 (επίπεδο αρχαρίων - μεσαίο)	ΞΓ0201	3	3,50	Υ
1 ^ο	Αγγλικά 1	ΞΓ0101	3	3,50	Υ
2 ^ο	Εκπαιδευτική αξιολόγηση στην Ειδική Αγωγή	ΕΑ29Ε	3	3,50	Ε
2 ^ο	Γερμανικά 2	ΞΓ0302	3	3,50	Υ
2 ^ο	Νεοελληνική γλώσσα	ΨΓ2Ε	3	3,50	Ε
2 ^ο	Γνωστική ανάπτυξη του παιδιού	ΨΓ4Ε	3	3,50	Ε
2 ^ο	Το φάσμα του αυτισμού	ΕΑ8Υ	3	4,00	Υ
2 ^ο	Νοητική Καθυστέρηση	ΕΑ6Υ	3	3,50	Υ
2 ^ο	Κλινική ψυχολογία: Ψυχολογικά προβλήματα παιδιών	ΨΓ2Υ	3	3,50	Υ
2 ^ο	Εισαγωγή στην εκπαίδευση ατόμων με προβλήματα όρασης	ΕΑ2Υ	3	4,00	Υ
2 ^ο	Ιταλικά 2	ΞΓ0402	3	3,50	Υ
2 ^ο	Ελληνική Νοηματική Γλώσσα 2	ΕΝΓ2	3	3,50	Υ
2 ^ο	Γαλλικά 2 (επίπεδο αρχαρίων - μεσαίο)	ΞΓ0202	3	3,50	Υ
2 ^ο	Αγγλικά 2	ΞΓ0102	3	3,50	Υ
2 ^ο	Βιολογικές βάσεις ανάπτυξης	ΨΓ5Ε	3	3,50	Ε
2 ^ο	Αγωγή υγείας	ΘΕ5Ε	3	3,50	Ε
3 ^ο	Σύγχρονα διδακτικά μοντέλα για μαθητές με αυτισμό	ΕΑ11Ε	3	3,50	Ε

Εξάμηνο	Μαθήματα Προγράμματος Σπουδών (ανά εξάμηνο)	Κωδ. Μαθήματος	Ώρες Διδασκαλίας	Μονάδες ECTS	Κατηγορία Μαθήματος
3 ^ο	Θεωρίες προσωπικότητας	ΨΓ8Ε	3	3,50	Ε
3 ^ο	Ανάπτυξη του Λόγου	ΨΓ6Ε	3	3,50	Ε
3 ^ο	Μεθοδολογία έρευνας	ΘΕ5Υ	3	4,00	Υ
3 ^ο	Εκπαιδευτική ψυχολογία	ΨΓ8Υ	3	4,00	Υ
3 ^ο	Διδασκαλία γραπτού λόγου	ΨΓ5Υ	3	4,00	Υ
3 ^ο	Βασικές έννοιες και τεχνικές των Μαθηματικών	ΘΕ3Υ	6	4,00	Υ
3 ^ο	Ιταλικά 3	ΞΓ0403	3	3,50	Υ
3 ^ο	Ελληνική Νοηματική Γλώσσα 3	ΕΝΓ3	3	3,50	Υ
3 ^ο	Γερμανικά 3	ΞΓ0303	3	3,50	Υ
3 ^ο	Γαλλικά 3 (επίπεδο μεσαίο - ακαδημαϊκών σκοπών)	ΞΓ0203	3	3,50	Υ
3 ^ο	Αγγλικά 3	ΞΓ0103	3	3,50	Υ
4 ^ο	Ελληνική Νοηματική Γλώσσα 4	ΕΝΓ4	3	3,50	Υ
4 ^ο	Ψυχολογική και εκπαιδευτική προσέγγιση της νοητικής καθυστέρησης	ΕΑ7Ε	3	3,50	Ε
4 ^ο	Στατιστική	ΘΕ14Ε	3	3,50	Ε
4 ^ο	Περιβαλλοντική εκπαίδευση	ΘΕ2Ε	3	3,50	Ε
4 ^ο	Η διαφοροποίηση του αναλυτικού προγράμματος στην εκπαίδευση των παιδιών με ΣΠΟ	ΕΑ9Ε	3	3,50	Ε
4 ^ο	Ερευνητικές εφαρμογές στην Ειδική Αγωγή	ΕΑ25Ε	3	3,50	Ε
4 ^ο	Διδακτική μαθηματικών	ΘΕ1Ε	3	3,50	Ε
4 ^ο	Συναισθηματικές δυσκολίες & προβλήματα συμπεριφοράς στο σχολείο: Εκπαιδευτικές παρεμβάσεις	ΕΑ7Υ	3	4,00	Υ
4 ^ο	Σύγχρονες παιδαγωγικές προσεγγίσεις	ΠΚ3Υ	3	4,00	Υ
4 ^ο	Διδακτική νεοελληνικής γλώσσας	ΨΓ4Υ	3	4,00	Υ
4 ^ο	Ιταλικά 4	ΞΓ0404	3	3,50	Υ
4 ^ο	Γερμανικά 4	ΞΓ0304	3	3,50	Υ
4 ^ο	Γαλλικά 4 (μεσαίο - προχωρημένων)	ΞΓ0204	3	3,50	Υ
4 ^ο	Αγγλικά 4	ΞΓ0104	3	3,50	Υ
4 ^ο	Ψυχοφυσιολογία	ΨΓ6Υ	3	4,00	Υ
5 ^ο	Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης	ΠΚ2Υ	3	4,00	Υ
5 ^ο	Ψυχοφυσιολογία των μαθησιακών διαταραχών	ΕΑ4Ε	3	3,50	Ε
5 ^ο	Ποιοτικές μέθοδοι έρευνας	ΘΕ15Ε	3	3,50	Ε
5 ^ο	Πειραματική διδασκαλία φυσικών επιστημών	ΘΕ11Ε	3	3,50	Ε

Εξάμηνο	Μαθήματα Προγράμματος Σπουδών (ανά εξάμηνο)	Κωδ. Μαθήματος	Ώρες Διδασκαλίας	Μονάδες ECTS	Κατηγορία Μαθήματος
5 ^ο	Μεθοδολογία δραστηριοτήτων προσχολικής αγωγής Ι	ΠΚ8Ε	3	3,50	Ε
5 ^ο	Εφαρμογές εκπαιδευτικής ψυχολογίας	ΨΓ14Ε	3	3,50	Ε
5 ^ο	Ειδική Αγωγή: Εκπαίδευση παιδιών με προβλήματα συμπεριφοράς	ΕΑ26Ε	3	3,50	Ε
5 ^ο	Διδασκαλία κοινωνικής κατανόησης σε παιδιά με αυτισμό	ΕΑ3Ε	3	3,50	Ε
5 ^ο	Πρακτική άσκηση Ι Γενικής Αγωγής νηπιαγωγών	ΠΑ2	3	7,50	Υ
5 ^ο	Πρακτική άσκηση Ι Γενικής Αγωγής δασκάλων	ΠΑ1	3	7,50	Υ
5 ^ο	Θεωρία Διδασκαλίας Ι	ΠΚ4Υ	3	4,00	Υ
5 ^ο	Βασικές έννοιες φυσικών επιστημών	ΘΕ4Υ	3	4,00	Υ
6 ^ο	Διοίκηση της τάξης και διαχείριση της συμπεριφοράς των μαθητών	ΕΑ30Ε	3	3,50	Ε
6 ^ο	Ανάπτυξη Επιχειρηματικών Σχεδίων	ΠΚ30Ε	3	3,50	Ε
6 ^ο	Νευροψυχολογία και ειδικές διαταραχές μάθησης με έμφαση στις μαθησιακές δυσκολίες	ΕΑ11Υ	3	4,00	Υ
6 ^ο	Κινητικά προβλήματα και πολλαπλές αναπηρίες	ΕΑ4Υ	3	4,00	Υ
6 ^ο	Νόηση και δεξιότητες μάθησης	ΨΓ15Ε	3	3,50	Ε
6 ^ο	Μεθοδολογία δραστηριοτήτων προσχολικής αγωγής ΙΙ	ΠΚ5Ε	3	3,50	Ε
6 ^ο	Εφαρμοσμένη Διδακτική των Μαθηματικών	ΘΕ6Ε	3	3,50	Ε
6 ^ο	Έννοιες φυσικών επιστημών στην προσχολική εκπαίδευση	ΘΕ13Ε	3	3,50	Ε
6 ^ο	Εκπαιδευτικές παρεμβάσεις στις μαθησιακές δυσκολίες	ΕΑ14Ε	3	3,50	Ε
6 ^ο	Διδακτική φυσικών επιστημών	ΘΕ3Ε	3	3,50	Ε
6 ^ο	Πρακτική άσκηση ΙΙ Γενικής Αγωγής Νηπιαγωγών	ΠΑ4	3	7,50	Υ
6 ^ο	Πρακτική άσκηση ΙΙ Γενικής Αγωγής δασκάλων	ΠΑ3	3	7,50	Υ
6 ^ο	Παιδαγωγική της Ένταξης	ΕΑ5Υ	3	4,00	Υ
7 ^ο	Εισαγωγή στην Επιχειρηματικότητα	ΠΚ16Ε	3	3,50	Ε
7 ^ο	Μάθηση κοινωνικών και προεπαγγελματικών δεξιοτήτων	ΕΑ6Ε	3	3,50	Ε
7 ^ο	Εφαρμογές στην περιβαλλοντική εκπαίδευση	ΘΕ12Ε	3	3,50	Ε
7 ^ο	Εργαστήριο κλινικής ψυχολογίας: Συμβουλευτική γονέων και παιδιών	ΨΓ3Ε	3	3,50	Ε
7 ^ο	Εργαστήριο γραφής και ανάγνωσης στον κώδικα Braille	ΕΑ17Ε	3	3,50	Ε
7 ^ο	Εργαστηριακή εξάσκηση στις διαταραχές κίνησης και οπτικής αντίληψης	ΨΓ13Ε	3	3,50	Ε
7 ^ο	Διάσπαση Προσοχής / Υπερκινητικότητα: Εκπαιδευτικές Παρεμβάσεις	ΕΑ13Ε	3	3,50	Ε
7 ^ο	Πρακτική άσκηση Ι Ειδικής Αγωγής (σε Σ.Μ.Ε.Α.)	ΠΑ5	3	9,00	Υ
7 ^ο	Εγκαιρη ανίχνευση και παρέμβαση στη νηπιακή ηλικία	ΕΑ12Ε	3	3,50	Ε
8 ^ο	Εργαστηριακή εξάσκηση στην παθολογία της γλώσσας, της μνήμης και των επιτελικών	ΨΓ16Ε	3	3,50	Ε

Εξάμηνο	Μαθήματα Προγράμματος Σπουδών (ανά εξάμηνο)	Κωδ. Μαθήματος	Ώρες Διδασκαλίας	Μονάδες ECTS	Κατηγορία Μαθήματος
	Λειτουργιών				
8 ^ο	Αναλυτικά προγράμματα για παιδιά με αυτισμό	ΕΑ10Ε	3	3,50	Ε
8 ^ο	Ψυχολογολογία και εκπαιδευτικές εφαρμογές	ΨΓ11Ε	3	3,50	Ε
8 ^ο	Πολυγραμματισμοί και εκπαίδευση	ΨΓ9Ε	3	3,50	Ε
8 ^ο	Κοινωνία και περιβάλλον	ΘΕ10Ε	3	3,50	Ε
8 ^ο	Πρακτική άσκηση II Ειδικής Αγωγής (σε Σ.Μ.Ε.Α.)	ΠΑ6	3	9,00	Υ

Σημαντικό:

- Προαπαιτούμενα μαθήματα δεν υπάρχουν
- Ιστότοπος για τα μαθήματα που προσφέρουν εκπαιδευτικό υλικό: <http://eclass.uth.gr/eclass/modules/auth/opencourses.php?fc=14>
- Οδηγός Σπουδών με τα αναλυτικά περιγράμματα των προσφερόμενων μαθημάτων: <http://www.sed.uth.gr/index.php/gr/studies-undergraduate>
- Υ = Υποχρεωτικό, Ε = κατ' επιλογήν

Πίνακας 12.2. Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών – Συμμετοχή φοιτητών

Εξ	Μαθήματα Προγράμματος Σπουδών (ανά εξάμηνο)	Κωδ. Μαθ/τος	Υπεύθυνος Διδάσκων	Τύπος Μαθήματος	Αριθμός Εγγ/μένων Φοιτητών	Συμμετοχή στην Κανονική Εξέταση (Χειμ. ή Εαρ.)	Συμμετοχή στην Επαναληπτική Εξέταση	Σύνολο Επιτυχόντων Φοιτητών	Επιτυχία %	Αριθμός Φοιτητών που Αξιολόγησαν το Μάθημα
1ο	Κλινική νευροψυχολογία του παιδιού	ΨΓ20Ε	Ζυγούρης Νίκος	Διαλέξεις (Δ)	100	99	9	91	91%	
1ο	Μαθησιακές δυσκολίες	ΕΑ1Υ	Τζιβνίκου Σωτηρία	Διαλέξεις (Δ)	253	233	27	227	90%	
1ο	Παθογένεση της αναπηρίας	ΕΑ2Ε	Νησιώτου- Μαντέλου Ιουλιανή	Διαλέξεις (Δ), Φροντιστήριο (Φ), Ασκήσεις (Α)	161	142	28	130	81%	
1ο	Το παιχνίδι στην εκπαιδευτική διαδικασία	ΠΚ23Ε	Μπότσογλου Καφένια	Διαλέξεις (Δ)	262	220	27	232	89%	
1ο	Εισαγωγή στην Ειδική Αγωγή	ΕΑ18Ε	Κωτούλας Βασίλειος	Διαλέξεις (Δ)	111	104	4	105	95%	
1ο	Εισαγωγή στη γλωσσολογία	ΨΓ1Ε	Ανδρέου Γεωργία		162	147	25	118	73%	
1ο	Εισαγωγή στις εφαρμογές ΤΠΕ	ΘΕ1Υ	Καραγιαννίδης Χαράλαμπος	Διαλέξεις (Δ)	152	135	2	134	88%	
1ο	Εισαγωγή στη βαρηκοΐα-κώφωση	ΕΑ3Υ	Γκούμα	Διαλέξεις (Δ), Πρακτικό (Π)	136	125	5	130	96%	60
1ο	Γενικές αρχές Οικολογίας	ΘΕ2Υ	Παρασκευόπουλος Στέφανος	Διαλέξεις (Δ)	706	640	27	662	94%	
1ο	Ιταλικά 1	ΞΓ0401	Ευδωρίδου Ελισσάβετ		1	1	0	1	100%	
1ο	Ελληνική Νοηματική Γλώσσα 1	ΕΝΓ1	Σαπουντζάκη Γαλήνη		78	68	0	68	87%	
1ο	Γερμανικά 1	ΞΓ0301	Παλασάκη Βασιλική	Διαλέξεις (Δ), Ασκήσεις (Α)	5	3	1	4	80%	
1ο	Γαλλικά 1 (επίπεδο αρχαρίων - μεσαίο)	ΞΓ0201	Εξάρχου Βασιλική		1	1	0	1	100%	
1ο	Αγγλικά 1	ΞΓ0101	Αργυρούλης Βασίλειος	Διαλέξεις (Δ), Ασκήσεις (Α)	106	100	3	101	95%	112
2ο	Εκπαιδευτική αξιολόγηση στην Ειδική Αγωγή	ΕΑ29Ε	Βλάχου Αναστασία	Διαλέξεις (Δ)	126	86	48	69	55%	25

Εξ	Μαθήματα Προγράμματος Σπουδών (ανά εξάμηνο)	Κωδ. Μαθ/τος	Υπεύθυνος Διδάσκων	Τύπος Μαθήματος	Αριθμός Εγγ/μένων Φοιτητών	Συμμετοχή στην Κανονική Εξέταση (Χειμ. ή Εαρ.)	Συμμετοχή στην Επαναληπτική Εξέταση	Σύνολο Επιτυχόντων Φοιτητών	Επιτυχία %	Αριθμός Φοιτητών που Αξιολόγησαν το Μάθημα
2ο	Γερμανικά 2	ΞΓ0302	Παλασάκη Βασιλική	Διαλέξεις (Δ), Ασκήσεις (Α)	4	3	0	3	75%	
2ο	Νεοελληνική γλώσσα	ΨΓ2Ε	Γκανά Ελένη	Διαλέξεις (Δ), Ασκήσεις (Α)	37	25	7	17	46%	
2ο	Γνωστική ανάπτυξη του παιδιού	ΨΓ4Ε	Δερμιτζάκη Ειρήνη	Διαλέξεις (Δ), Ασκήσεις (Α)	165	145	47	132	80%	24
2ο	Το φάσμα του αυτισμού	ΕΑ8Υ	Μαυροπούλου Σοφία	Διαλέξεις (Δ)	202	174	23	174	86%	
2ο	Νοητική Καθυστέρηση	ΕΑ6Υ	Σταυρούση Παναγιώτα	Διαλέξεις (Δ)	185	165	46	151	82%	24
2ο	Κλινική ψυχολογία: Ψυχολογικά προβλήματα παιδιών	ΨΓ2Υ	Κλεφτάρας Γιώργος	Διαλέξεις (Δ)	182	159	33	154	85%	
2ο	Εισαγωγή στην εκπαίδευση ατόμων με προβλήματα όρασης	ΕΑ2Υ	Αργυρόπουλος Βασίλειος	Διαλέξεις (Δ), Πρακτικό (Π)	147	135	8	136	93%	67
2ο	Ιταλικά 2	ΞΓ0402	Ευδωρίδου Ελισσάβητ		1	1	0	1	100%	
2ο	Ελληνική Νοηματική Γλώσσα 2	ΕΝΓ2	Σαπουντζάκη Γαλήνη		59	55	0	54	92%	
2ο	Γαλλικά 2 (επίπεδο αρχαρίων - μεσαίο)	ΞΓ0202	Εξάρχου Βασιλική		2	2	0	1	50%	
2ο	Αγγλικά 2	ΞΓ0102	Αργυρούλης Βασίλειος	Διαλέξεις (Δ), Ασκήσεις (Α)	108	102	8	104	96%	71
2ο	Βιολογικές βάσεις ανάπτυξης	ΨΓ5Ε	Βλάχος Φίλιππος	Διαλέξεις (Δ)	51	29	15	33	65%	
2ο	Αγωγή υγείας	ΘΕ5Ε	Νησιώτου- Μαντέλου Ιουλιανή		194	175	20	169	87%	
3ο	Σύγχρονα διδακτικά μοντέλα για μαθητές με αυτισμό	ΕΑ11Ε	Μαυροπούλου Σοφία	Διαλέξεις (Δ)	129	112	25	101	78%	
3ο	Θεωρίες προσωπικότητας	ΨΓ8Ε	Ρούσση Χριστίνα	Διαλέξεις (Δ), Ασκήσεις (Α)	137	107	42	97	71%	
3ο	Ανάπτυξη του Λόγου	ΨΓ6Ε	Γκανά Ελένη	Διαλέξεις (Δ), Εργαστήριο (Ε),	41	30	2	32	78%	

Εξ	Μαθήματα Προγράμματος Σπουδών (ανά εξάμηνο)	Κωδ. Μαθ/τος	Υπεύθυνος Διδάσκων	Τύπος Μαθήματος	Αριθμός Εγγ/μένων Φοιτητών	Συμμετοχή στην Κανονική Εξέταση (Χειμ. ή Εαρ.)	Συμμετοχή στην Επαναληπτική Εξέταση	Σύνολο Επιτυχόντων Φοιτητών	Επιτυχία %	Αριθμός Φοιτητών που Αξιολόγησαν το Μάθημα
				Πρακτικό (Π)						
3ο	Μεθοδολογία έρευνας	ΘΕ5Υ	Αβραμίδης Ηλίας	Διαλέξεις (Δ)	164	132	37	132	80%	
3ο	Εκπαιδευτική ψυχολογία	ΨΓ8Υ	Δερμιτζάκη Ειρήνη	Διαλέξεις (Δ), Ασκήσεις (Α)	152	152	45	119	78%	22
3ο	Διδασκαλία γραπτού λόγου	ΨΓ5Υ	Γκανά Ελένη	Διαλέξεις (Δ), Ασκήσεις (Α)	135	106	40	98	73%	
3ο	Βασικές έννοιες και τεχνικές των Μαθηματικών	ΘΕ3Υ	Σταθοπούλου Χαρίκλεια	Διαλέξεις (Δ), Φροντιστήριο (Φ)	126			102	81%	
3ο	Ιταλικά 3	ΞΓ0403	Ευδωρίδου Ελισσάβετ						100%	
3ο	Ελληνική Νοηματική Γλώσσα 3	ΕΝΓ3	Σαπουντζάκη Γαλήνη		45	37	0	36	80%	
3ο	Γερμανικά 3	ΞΓ0303	Παλασάκη Βασιλική	Διαλέξεις (Δ), Ασκήσεις (Α)	4	2	0	2	50%	
3ο	Γαλλικά 3 (επίπεδο μεσαίο - ακαδημαϊκών σκοπών)	ΞΓ0203	Εξάρχου Βασιλική		1	0	1	1	100%	
3ο	Αγγλικά 3	ΞΓ0103	Αργυρούλης Βασίλειος		115	108	4	111	97%	59
4ο	Ελληνική Νοηματική Γλώσσα 4	ΕΝΓ4	Σαπουντζάκη Γαλήνη		39	37	0	37	95%	
4ο	Ψυχολογική και εκπαιδευτική προσέγγιση της νοητικής καθυστέρησης	ΕΑ7Ε	Σταυρούση Παναγιώτα	Διαλέξεις (Δ)	116	92	12	91	78%	
4ο	Στατιστική	ΘΕ14Ε	Αβραμίδης Ηλίας	Διαλέξεις (Δ), Εργαστήριο (Ε)	72	48	6	53	74%	
4ο	Περιβαλλοντική εκπαίδευση	ΘΕ2Ε	Παρασκευόπουλος Στέφανος	Διαλέξεις (Δ)	330	309	7	316	96%	
4ο	Η διαφοροποίηση του αναλυτικού προγράμματος στην εκπαίδευση των παιδιών με ΣΠΟ	ΕΑ9Ε	Αργυρόπουλος Βασίλειος	Διαλέξεις (Δ), Πρακτικό (Π)	112	103	3	106	95%	
4ο	Ερευνητικές εφαρμογές στην Ειδική Αγωγή	ΕΑ25Ε	Αβραμίδης Ηλίας		35	32	0	32	91%	

Εξ	Μαθήματα Προγράμματος Σπουδών (ανά εξάμηνο)	Κωδ. Μαθ/τος	Υπεύθυνος Διδάσκων	Τύπος Μαθήματος	Αριθμός Εγγ/μένων Φοιτητών	Συμμετοχή στην Κανονική Εξέταση (Χειμ. ή Εαρ.)	Συμμετοχή στην Επαναληπτική Εξέταση	Σύνολο Επιτυχόντων Φοιτητών	Επιτυχία %	Αριθμός Φοιτητών που Αξιολόγησαν το Μάθημα
4ο	Διδακτική μαθηματικών	ΘΕ1Ε	Σταθοπούλου Χαρίκλεια	Διαλέξεις (Δ), Πρακτικό (Π)	102	87	6	88	86%	
4ο	Συναισθηματικές δυσκολίες & προβλήματα συμπεριφοράς στο σχολείο: Εκπαιδευτικές παρεμβάσεις	ΕΑ7Υ	Διδασκάλου Ελένη	Διαλέξεις (Δ), Πρακτικό (Π)	143	124	29	101	71%	
4ο	Σύγχρονες παιδαγωγικές προσεγγίσεις	ΠΚ3Υ	Μπότσογλου Καφένια	Διαλέξεις (Δ)	125	111	14	119	95%	
4ο	Διδακτική νεοελληνικής γλώσσας	ΨΓ4Υ	Ανδρέου Γεωργία	Διαλέξεις (Δ)	129	115	52	67	52%	
4ο	Ιταλικά 4	ΞΓ0404	Ευδωρίδου Ελισσάβετ						100%	
4ο	Γερμανικά 4	ΞΓ0304	Παλασάκη Βασιλική	Διαλέξεις (Δ), Ασκήσεις (Α)	4	4	1	4	100%	
4ο	Γαλλικά 4 (μεσαίο - προχωρημένων)	ΞΓ0204	Εξάρχου Βασιλική		2	2	0	2	100%	
4ο	Αγγλικά 4	ΞΓ0104	Αργυρούλης Βασίλειος	Διαλέξεις (Δ), Ασκήσεις (Α)	121	108	10	115	95%	43
4ο	Ψυχοφυσιολογία	ΨΓ6Υ	Βλάχος Φίλιππος	Διαλέξεις (Δ), Εργαστήριο (Ε)	182	153	33	147	81%	
5ο	Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης	ΠΚ2Υ	Ντακούμης	Διαλέξεις (Δ)	118	107	5	105	89%	
5ο	Ψυχοφυσιολογία των μαθησιακών διαταραχών	ΕΑ4Ε	Βλάχος Φίλιππος	Διαλέξεις (Δ)	51	45	1	44	86%	
5ο	Ποιοτικές μέθοδοι έρευνας	ΘΕ15Ε	Αβραμίδης Ηλίας	Διαλέξεις (Δ)	53	52	1	38	72%	
5ο	Πειραματική διδασκαλία φυσικών επιστημών	ΘΕ11Ε	Βαβουγιός Διονύσιος	Διαλέξεις (Δ), Εργαστήριο (Ε)	105	99	3	102	97%	
5ο	Μεθοδολογία δραστηριοτήτων προσχολικής αγωγής Ι	ΠΚ8Ε	Μπότσογλου Καφένια	Διαλέξεις (Δ)	43	37	4	39	91%	
5ο	Εφαρμογές εκπαιδευτικής ψυχολογίας	ΨΓ14Ε	Δερμιτζάκη Ειρήνη	Διαλέξεις (Δ), Ασκήσεις (Α)	93	79	6	76	82%	
5ο	Ειδική Αγωγή: Εκπαίδευση παιδιών με προβλήματα συμπεριφοράς	ΕΑ26Ε	Διδασκάλου Ελένη	Διαλέξεις (Δ)	67	35	6	33	49%	
5ο	Διδασκαλία κοινωνικής κατανόησης σε	ΕΑ3Ε	Μαυροπούλου	Διαλέξεις (Δ)	116	100	10	103	89%	

Εξ	Μαθήματα Προγράμματος Σπουδών (ανά εξάμηνο)	Κωδ. Μαθ/τος	Υπεύθυνος Διδάσκων	Τύπος Μαθήματος	Αριθμός Εγγ/μένων Φοιτητών	Συμμετοχή στην Κανονική Εξέταση (Χειμ. ή Εαρ.)	Συμμετοχή στην Επαναληπτική Εξέταση	Σύνολο Επιτυχόντων Φοιτητών	Επιτυχία %	Αριθμός Φοιτητών που Αξιολόγησαν το Μάθημα
	παιδιά με αυτισμό		Σοφία							
5ο	Πρακτική άσκηση Ι Γενικής Αγωγής νηπιαγωγών	ΠΑ2	Μπότσογλου Καφένια	Διαλέξεις (Δ), Πρακτικό (Π)	4	3	0	3	75%	
5ο	Πρακτική άσκηση Ι Γενικής Αγωγής δασκάλων	ΠΑ1	Μπότσογλου Καφένια		120	116	0	116	97%	
5ο	Θεωρία Διδασκαλίας Ι	ΠΚ4Υ	Μωραίτη Πολυξένη		125	108	6	112	90%	
5ο	Βασικές έννοιες φυσικών επιστημών	ΘΕ4Υ	Βαβουγιός Διονύσιος	Διαλέξεις (Δ), Φροντιστήριο (Φ)	143	126	28	109	76%	
6ο	Διοίκηση της τάξης και διαχείριση της συμπεριφοράς των μαθητών	ΕΑ30Ε	Διδασκάλου Ελένη						100%	
6ο	Ανάπτυξη Επιχειρηματικών Σχεδίων	ΠΚ30Ε	Σταμπούλης Γεώργιος		5			0	0%	
6ο	Νευροψυχολογία και ειδικές διαταραχές μάθησης με έμφαση στις μαθησιακές δυσκολίες	ΕΑ11Υ	Καραπέτσας Ανάργυρος	Διαλέξεις (Δ)	190	162	88	138	73%	35
6ο	Κινητικά προβλήματα και πολλαπλές αναπηρίες	ΕΑ4Υ	Νησιώτου- Μαντέλου Ιουλιανή	Διαλέξεις (Δ), Πρακτικό (Π)	123	116	9	115	93%	
6ο	Νόηση και δεξιότητες μάθησης	ΨΓ15Ε	Δερμιτζάκη Ειρήνη	Διαλέξεις (Δ), Πρακτικό (Π), Ασκήσεις (Α)	30		2	19	63%	
6ο	Μεθοδολογία δραστηριοτήτων προσχολικής αγωγής ΙΙ	ΠΚ5Ε	Μπότσογλου Καφένια	Διαλέξεις (Δ)	57	46	5	50	88%	
6ο	Εφαρμοσμένη Διδακτική των Μαθηματικών	ΘΕ6Ε	Σταθοπούλου Χαρίκλεια	Διαλέξεις (Δ), Εργαστήριο (Ε)	16	13	0	13	81%	
6ο	Έννοιες φυσικών επιστημών στην προσχολική εκπαίδευση	ΘΕ13Ε	Βαβουγιός Διονύσιος	Διαλέξεις (Δ), Φροντιστήριο (Φ)	21	17	2	19	90%	
6ο	Εκπαιδευτικές παρεμβάσεις στις	ΕΑ14Ε	Τζιβινίκου Σωτηρία	Διαλέξεις (Δ),	143	113	16	114	80%	

Εξ	Μαθήματα Προγράμματος Σπουδών (ανά εξάμηνο)	Κωδ. Μαθ/τος	Υπεύθυνος Διδάσκων	Τύπος Μαθήματος	Αριθμός Εγγ/μένων Φοιτητών	Συμμετοχή στην Κανονική Εξέταση (Χειμ. ή Εαρ.)	Συμμετοχή στην Επαναληπτική Εξέταση	Σύνολο Επιτυχόντων Φοιτητών	Επιτυχία %	Αριθμός Φοιτητών που Αξιολόγησαν το Μάθημα
	μαθησιακές δυσκολίες			Ασκήσεις (Α)						
6ο	Διδακτική φυσικών επιστημών	ΘΕ3Ε	Βαβουγιός Διονύσιος	Διαλέξεις (Δ)	13	12	0	12	92%	
6ο	Πρακτική άσκηση ΙΙ Γενικής Αγωγής Νηπιαγωγών	ΠΑ4	Μπότσογλου Καφένια	Πρακτικό (Π)	3	1	2	3	100%	
6ο	Πρακτική άσκηση ΙΙ Γενικής Αγωγής δασκάλων	ΠΑ3	Μωραίτη Πολυξένη		108	103	0	103	95%	
6ο	Παιδαγωγική της Ένταξης	ΕΑ5Υ	Βλάχου Αναστασία	Διαλέξεις (Δ)	125	111	38	107	86%	27
7ο	Εισαγωγή στην Επιχειρηματικότητα	ΠΚ16Ε	Σταμπούλης Γεώργιος						100%	
7ο	Μάθηση κοινωνικών και προεπαγγελματικών δεξιοτήτων	ΕΑ6Ε	Σταυρούση Παναγιώτα	Διαλέξεις (Δ)	101	96	2	94	93%	
7ο	Εφαρμογές στην περιβαλλοντική εκπαίδευση	ΘΕ12Ε	Παρασκευόπουλος Στέφανος	Διαλέξεις (Δ), Πρακτικό (Π)	85	78	0	78	92%	
7ο	Εργαστήριο κλινικής ψυχολογίας: Συμβουλευτική γονέων και παιδιών	ΨΓ3Ε	Κλεφτάρας Γιώργος	Διαλέξεις (Δ), Εργαστήριο (Ε), Πρακτικό (Π), Ασκήσεις (Α)	35	34	0	34	97%	
7ο	Εργαστήριο γραφής και ανάγνωσης στον κώδικα Braille	ΕΑ17Ε	Αργυρόπουλος Βασίλειος	Διαλέξεις (Δ), Εργαστήριο (Ε), Ασκήσεις (Α)	54	53	0	53	98%	
7ο	Εργαστηριακή εξάσκηση στις διαταραχές κίνησης και οπτικής αντίληψης	ΨΓ13Ε	Ζυγούρης Νίκος	Διαλέξεις (Δ), Εργαστήριο (Ε)	45	42	1	43	96%	
7ο	Διάσπαση Προσοχής / Υπερκινητικότητα: Εκπαιδευτικές Παρεμβάσεις	ΕΑ13Ε	Διδασκάλου Ελένη	Διαλέξεις (Δ), Πρακτικό (Π)	60	48	8	38	63%	
7ο	Πρακτική άσκηση Ι Ειδικής Αγωγής (σε Σ.Μ.Ε.Α.)	ΠΑ5	Τζιβινίκου Σωτηρία	Διαλέξεις (Δ), Πρακτικό (Π)	112	108	0	108	96%	
7ο	Εγκαιρη ανίχνευση και παρέμβαση στη νηπιακή ηλικία	ΕΑ12Ε	Νησιώτου- Μαντέλου Ιουλιανή		80	63	14	60	75%	
8ο	Εργαστηριακή εξάσκηση στην παθολογία	ΨΓ16Ε	Καραπέτσας		118	103	5	102	86%	

Εξ	Μαθήματα Προγράμματος Σπουδών (ανά εξάμηνο)	Κωδ. Μαθ/τος	Υπεύθυνος Διδάσκων	Τύπος Μαθήματος	Αριθμός Εγγ/μένων Φοιτητών	Συμμετοχή στην Κανονική Εξέταση (Χειμ. ή Εαρ.)	Συμμετοχή στην Επαναληπτική Εξέταση	Σύνολο Επιτυχόντων Φοιτητών	Επιτυχία %	Αριθμός Φοιτητών που Αξιολόγησαν το Μάθημα
	της γλώσσας, της μνήμης και των επιτελικών λειτουργιών		Ανάργυρος							
8ο	Αναλυτικά προγράμματα για παιδιά με αυτισμό	ΕΑ10Ε	Μαυροπούλου Σοφία	Διαλέξεις (Δ)	27	13	1	14	52%	
8ο	Ψυχολογολογία και εκπαιδευτικές εφαρμογές	ΨΓ11Ε	Ανδρέου Γεωργία	Διαλέξεις (Δ)	62	43	27	26	42%	
8ο	Πολυγραμματισμοί και εκπαίδευση	ΨΓ9Ε	Γκανά Ελένη		20	16	1	17	85%	
8ο	Κοινωνία και περιβάλλον	ΘΕ10Ε	Παρασκευόπουλος Στέφανος	Διαλέξεις (Δ)	60	49	2	50	83%	
8ο	Πρακτική άσκηση ΙΙ Ειδικής Αγωγής (σε Σ.Μ.Ε.Α.)	ΠΑ6	Τζιβινίκου Σωτηρία	Διαλέξεις (Δ), Εργαστήριο (Ε), Πρακτικό (Π)	110	105	3	108	98%	

Μ.Ο.: 83%

Σημαντικό:

Μέσος όρος επιτυχίας (>5) όλων των φοιτητών που έδωσαν εξετάσεις σε όλα τα μαθήματα το ακαδ.έτος 2012-13 είναι: **83%**

Αξιολόγηση μαθήματος από τους φοιτητές

Ενδεικτικό υπόδειγμα του ερωτηματολογίου που χρησιμοποιήθηκε:

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ						
<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 0 auto;"> <p>Κωδικός Μαθήματος: ΠΑ6 Τίτλος Μαθήματος: Πρακτική άσκηση ΙΙ Ειδικής Αγωγής (σε Σ.Μ.Ε.Α.) Καθηγητής: Τζιβινίκου Σωτηρία Ακ. Έτος: 2012-13 Εξάμηνο: ΕΑΡ</p> </div>						
Ερωτήσεις Α. Το μάθημα	Επιλέξτε μία τιμή: 1-5					
	0 (Δεν γνωρίζω / Δεν απαντώ)	1 (Καθόλου)	2 (Λίγο)	3 (Αρκετά)	4 (Πολύ)	5 (Πάρα Πολύ)
1. Οι στόχοι του μαθήματος ήταν σαφείς;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2. Η ύλη που καλύφθηκε ανταποκρινόταν στους στόχους του μαθήματος;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3. Η ύλη που διδάχθηκε ήταν καλά οργανωμένη;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4. Το εκπαιδευτικό υλικό (επιδασκόπιο, προβολέας, Η/Υ) που χρησιμοποιήθηκε βοήθησε στην καλύτερη κατανόηση του αντικείμενου του μαθήματος;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5. Τα εκπαιδευτικά βοηθήματα («σύγγραμμα», σημειώσεις, πρόσθετη βιβλιογραφία) χορηγήθηκαν εγκαίρως;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6. Πόσο ικανοποιητικά βρίσκετε τα εκπαιδευτικά βοηθήματα;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7. Σε περίπτωση που σας ανατέθηκε κάποια εργασία, πόσο εύκολα διαθέσιμη είναι η βιβλιογραφία στην Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη ή στο διαδίκτυο;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
8. Χρήση γνώσεων από / σύνδεση με άλλα μαθήματα.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
9. Πώς κρίνετε το επίπεδο δυσκολίας του μαθήματος για το εξάμηνό του στο Πρόγραμμα Σπουδών; (1=πολύ χαμηλό, 2=χαμηλό, 3=κανονικό, 4=υψηλό, 5=πολύ υψηλό)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
10. Διαφάνεια των κριτηρίων βαθμολόγησης.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Εάν στο μάθημα σας ανατέθηκαν γραπτές ή/και προφορικές εργασίες						
	0 (Δεν γνωρίζω / Δεν απαντώ)	1 (Διαφωνώ Απόλυτα)	2 (Διαφωνώ)	3 (Έτσι κι Έτσι)	4 (Συμφωνώ)	5 (Συμφωνώ Απόλυτα)
11. Ο χρόνος για την επεξεργασία και την υποβολή-παρουσίαση του «θέματος» της εργασίας εξαμήνου ήταν λογικός;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
12. Επαρκούσαν τα εκπαιδευτικά βοηθήματα για την επεξεργασία του «θέματος» της εργασίας εξαμήνου;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
13. Το «θέμα» της εργασίας εξαμήνου σας βοήθησε να κατανοήσετε καλύτερα το αντικείμενο του μαθήματος;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
14. Ο χρόνος για την ολοκλήρωση των εργασιών και την υποβολή τους ήταν λογικός;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
15. Οι εργασίες στο σπίτι σας βοήθησαν να κατανοήσετε καλύτερα το αντικείμενο του μαθήματος;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
B. Ο/Η διδάσκων/ουσα						
	0 (Δεν γνωρίζω / Δεν απαντώ)	1 (Διαφωνώ Απόλυτα)	2 (Διαφωνώ)	3 (Έτσι κι Έτσι)	4 (Συμφωνώ)	5 (Συμφωνώ Απόλυτα)
16. Οργανώνει καλά την παρουσίαση της ύλης στις επιμέρους διαλέξεις;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
17. Επιτυγχάνει να διεγείρει το ενδιαφέρον για το αντικείμενο του μαθήματος;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
18. Αναλύει και παρουσιάζει τις έννοιες με τρόπο απλό και ενδιαφέροντα χρησιμοποιώντας παραδείγματα;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
19. Ενθαρρύνει τους φοιτητές να διατυπώνουν απορίες και ερωτήσεις για να αναπτύξουν την κρίση τους;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
20. Ήταν συνεπής στις υποχρεώσεις του/της (παρουσία στα μαθήματα, έγκαιρη διόρθωση εργασιών ή εργαστηριακών αναφορών, ώρες συνεργασίας με τους φοιτητές);	☐	☐	☐	☐	☐	☐
21. Είναι γενικά προσιτός στους φοιτητές;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
22. Παρέχει καθοδήγηση για τις εργασίες του εξαμήνου για το σπίτι;	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Ε. Εγώ ο/η φοιτητής/τρια						
	0 (Δεν γνωρίζω / Δεν απαντώ)	1 (Καθόλου)	2 (Λίγο)	3 (Αρκετά)	4 (Πολύ)	5 (Πάρα Πολύ)
23. Παρακολουθώ τακτικά τις διαλέξεις ή/και τις ασκήσεις-εφαρμογές εντός της αίθουσας.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
24. Παρακολουθώ τακτικά τα εργαστήρια.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
25. Ανταποκρίνομαι συστηματικά στις «υποχρεώσεις» του μαθήματος.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
26. Μελετώ συστηματικά την ύλη.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
27. Εκτός αίθουσας, αφιερώνω εβδομαδιαία για μελέτη του συγκεκριμένου μαθήματος: 1= <2 Ώρες, 2=2-4 Ώρες, 3=4-6 Ώρες, 4=6-8 Ώρες, 5= >8 Ώρες	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Παρατηρήσεις:

Κριτήρια και τους τρόποι αξιολόγησης της διδασκαλίας

Το ερωτηματολόγιο συντάχθηκε με βάση τις ερωτήσεις/κατηγορίες που υπάρχουν στην ιστοσελίδα της ΑΔΙΠ/ Χρήσιμα Έντυπα της Α.Δι.Π. προσαρμοσμένα στις ανάγκες του ΠΤΕΑ.

Τα ερωτηματολόγια συμπληρώνονται ανωνύμως από τους φοιτητές, χωρίς την παρουσία του διδάσκοντα με επίβλεψη από το διοικητικό προσωπικό και καταχωρούνται αυτόματα στην ηλεκτρονική πλατφόρμα <http://sed.eval.uth.gr>, μεταξύ της 8ης και 10ης εβδομάδας διδασκαλίας του μαθήματος. Στο τέλος της διαδικασίας το αποτέλεσμα αποστέλεται μέσω mail στο διδάσκοντα και στο συντονιστή της ΟΜΕΑ του Τμήματος.

Τα αποτελέσματα έχουν την παρακάτω μορφή:

Ερωτήσεις	Μέση τιμή Μαθήματος	Τυπική Απόκλιση Μαθήματος	Μέση Τιμή Συνόλου Μαθημάτων
A. Το μάθημα			
1. Οι στόχοι του μαθήματος ήταν σαφείς;	4.6	0.8	3.7
2. Η ύλη που καλύφθηκε ανταποκρινόταν στους στόχους του μαθήματος;	4.6	0.5	3.8
3. Η ύλη που διδάχθηκε ήταν καλά οργανωμένη;	4.6	0.5	3.8
4. Το εκπαιδευτικό υλικό (επιδιασκόπιο, προβολέας, Η/Υ) που χρησιμοποιήθηκε βοήθησε στην καλύτερη κατανόηση του αντικειμένου του μαθήματος;	4.4	0.8	3.8
5. Τα εκπαιδευτικά βοηθήματα («σύγγραμμα», σημειώσεις, πρόσθετη βιβλιογραφία) χορηγήθηκαν εγκαίρως;	4.8	0.4	3.7
6. Πόσο ικανοποιητικά βρίσκετε τα εκπαιδευτικά βοηθήματα;	4.6	0.8	3.5
7. Σε περίπτωση που σας ανατέθηκε κάποια εργασία, πόσο εύκολα διαθέσιμη είναι η βιβλιογραφία στην Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη ή στο διαδίκτυο;			3.5
8. Χρήση γνώσεων από / σύνδεση με άλλα μαθήματα.	4.0	1.1	3.4
9. Πώς κρίνετε το επίπεδο δυσκολίας του μαθήματος για το εξάμηνό του στο Πρόγραμμα Σπουδών; (1=πολύ χαμηλό, 2=χαμηλό, 3=κανονικό, 4=υψηλό, 5=πολύ υψηλό)	3.6	0.8	3.5
10. Διαφάνεια των κριτηρίων βαθμολόγησης.	4.4	0.8	3.6
A1. Εργασίες			
11. Ο χρόνος για την επεξεργασία και την υποβολή-παρουσίαση του «θέματος» της εργασίας εξαμήνου ήταν λογικός;	5.0	0.0	3.9
12. Επαρκούσαν τα εκπαιδευτικά βοηθήματα για την επεξεργασία του «θέματος» της εργασίας εξαμήνου;	5.0	0.0	3.5
13. Το «θέμα» της εργασίας εξαμήνου σας βοήθησε να κατανοήσετε καλύτερα το αντικείμενο του μαθήματος;	4.0	0.0	3.6
14. Ο χρόνος για την ολοκλήρωση των εργασιών και την υποβολή τους ήταν λογικός;			3.7
15. Οι εργασίες στο σπίτι σας βοήθησαν να κατανοήσετε καλύτερα το αντικείμενο του μαθήματος;			3.7

Β. Ο διδάσκων				
16.	Οργανώνει καλά την παρουσίαση της ύλης στις επιμέρους διαλέξεις;	5.0	0.0	3.9
17.	Επιτυγχάνει να διεγείρει το ενδιαφέρον για το αντικείμενο του μαθήματος;	4.2	0.7	3.9
18.	Αναλύει και παρουσιάζει τις έννοιες με τρόπο απλό και ενδιαφέροντα χρησιμοποιώντας παραδείγματα;	4.8	0.4	4.1
19.	Ενθαρρύνει τους φοιτητές να διατυπώνουν απορίες και ερωτήσεις για να αναπτύξουν την κρίση τους;	4.8	0.4	4.1
20.	Ήταν συνεπής στις υποχρεώσεις του/της (παρουσία στα μαθήματα, έγκαιρη διόρθωση εργασιών ή εργαστηριακών αναφορών, ώρες συνεργασίας με τους φοιτητές);	5.0	0.0	4.1
21.	Είναι γενικά προσιτός στους φοιτητές;	4.8	0.4	4.1
22.	Παρείχε καθοδήγηση για τις εργασίες του εξαμήνου για το σπίτι;	5.0	0.0	3.9
Δ. Εργαστήριο				
23.	Πώς κρίνετε το επίπεδο δυσκολίας του εργαστηρίου για το εξάμηνό του στο Πρόγραμμα Σπουδών;	4.5	0.5	4.5
24.	Εξηγούνται καλά οι βασικές αρχές των πειραμάτων / ασκήσεων;	4.5	0.5	4.5
25.	Είναι επαρκής ο εξοπλισμός του εργαστηρίου;	4.5	0.5	4.5
Ε. Φοιτητής				
26.	Παρακολουθώ τακτικά τις διαλέξεις ή/και τις ασκήσεις-εφαρμογές εντός της αίθουσας.	3.6	1.2	4.0
27.	Παρακολουθώ τακτικά τα εργαστήρια.	5.0	0.0	4.0
28.	Ανταποκρίνομαι συστηματικά στις «υποχρεώσεις» του μαθήματος.	3.6	1.2	3.8
29.	Μελετώ συστηματικά την ύλη.	2.8	1.0	3.0
30.	Εκτός αίθουσας, αφιερώνω εβδομαδιαία για μελέτη του συγκεκριμένου μαθήματος: 1= <2 ώρες, 2= 2-4 ώρες, 3=4-6 ώρες, 4=6-8 ώρες, 5= >8 ώρες	2.0	1.3	2.3

Σύνολα ανα Κατηγορία	Μέση τιμή Μαθήματος	Μέση τιμή Ανεξαρτήτου Μαθήματος
A. Το μάθημα	4.4	3.6
B. Ο Διδάσκων	4.8	4.0
Δ. Εργαστήριο	4.5	4.5
Ε. Φοιτητής	3.1	3.4

Παρατηρήσεις:

ΠΟΛΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ ΜΑΘΗΜΑ...ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΠΟΛΥ!

το μάθημα ήταν πολύ ενδιαφέρον και αν και δεν είχε μεγάλη προσέλευση απο φοιτητές λόγω της ώρας .

Πίνακας 13.1.A. Μαθήματα Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

ΠΜΣ «Ειδική Αγωγή»											
α.α.	Μάθημα	Κωδικός Μαθήματος	Ιστότοπος	Υπεύθυνος Διδάσκων και Συνεργάτες (ονοματεπώνυμο & βαθμίδα)	Υποχ/κό (Υ) Επιλογής (Ε)	Διαλέξεις (Δ), Φρον/ριο (Φ) Εργ/ριο (Ε)	Σε ποιο εξάμηνο διδάχθηκε; (Εαρ.- Χειμ.)	Αριθμός φοιτητών που ενεγράφησαν στο μάθημα	Αριθμός Φοιτητών που συμμετείχαν στις εξετάσεις	Αριθμός Φοιτητών που πέρασε επιτυχώς στην κανονική ή επαναληπτική εξέταση	Αξιολογήθηκε από τους Φοιτητές;
1	Στρατηγικές ανάπτυξης κοινωνικών δεξιοτήτων	ΓΑΥ9		Σταυρούση Παναγιώτα (Επίκουρος Καθηγ.) Μαυροπούλου Σοφία (Επίκουρος)	Υ	Δ	Χειμερινό	25	25	25	24
2	Διαφοροποίηση αναλυτικού προγράμματος και προσαρμογές στην διδασκαλία	ΓΑΥ10		Αργυρόπουλος Βασίλειος (Επίκουρος Καθ.) Μαυροπούλου Σοφία (Επίκουρος) Μπότσας Γεώργιος Παντελιάδου Σουζάνα (Καθηγήτρια)	Υ	Δ	Χειμερινό	25	24	24	22
3	Συνεργατικές πρακτικές	ΓΑΥ11	http://elearn.ece.uth.gr	Στρογγυλός Βασίλειος (Λέκτορας) Βλάχου Αναστασία (Αν. Καθηγ.) Κακανά Δόμνα (Καθηγήτρια) Τραγουλιά Ελένη	Υ	Δ	Χειμερινό	26	26	26	18
4	Συμβουλευτική	ΓΑΕ12		Κλεφτάρας Γεώργιος (Αναπληρ. Καθηγ.)	Ε	Δ, Ε, Π, Α	Χειμερινό	13	13	13	13
5	ΤΠΕ στην Ειδική Αγωγή	ΓΑΕ12Β	http://e-class.uth.gr/courses/SEAC235	Καραγιαννίδης Χαράλαμπος (Αναπληρωτής Καθ.)	Ε	Δ, Ε	Χειμερινό	12	12	12	7

Πίνακας 13.1B Μαθήματα Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών
 Τίτλος ΠΜΣ: «Συμβουλευτική στην Ειδική Αγωγή, την Εκπαίδευση & την Υγεία»

α.α.	Μάθημα	Κωδικός Μαθήματος	Υπεύθυνος Διδάσκων και Συνεργάτες (ονοματεπώνυμο & βαθμίδα)	Υποχ/κό (Υ) Επιλογής (Ε)	Διαλέξεις (Δ), Φρον/ριο (Φ) Εργ/ριο (Ε)	Σε ποιο εξάμηνο διδάχθηκε; (Εαρ.-Χειμ.)	Αριθμός φοιτητών που ενεγράφησαν στο μάθημα	Αριθμός Φοιτητών που συμμετείχαν στις εξετάσεις	Αριθμός Φοιτητών που πέρασε επιτυχώς στην κανονική ή επαναληπτική εξέταση	Αξιολογήθηκε από τους Φοιτητές;
1	Συμβουλευτική Ομάδων	ΘΣΥ09	Διαμαντίδου Κων/να (Διδάκτωρ Α.Π.Θ.)	Υ	Δ	Χειμ.	30	26	26	22
2	Ψυχολογική Συμβουλευτική Παιδιών & Γονέων Παιδιών με ή χωρίς Ειδικές Ανάγκες	ΘΣΥ10	Σταυρούση Παναγιώτα (Επίκουρος Καθ. Π.Τ.Ε.Α. Π.Θ.)-Υπεύθυνη Διδ. Λεονταρή Αγγελική (Καθηγήτρια ΠΤΠΕ Π.Θ.) Κουρούκλη-Ρόμπερτσον Κατερίνα (Δ.Δ. Surrey Uni.)	Υ	Δ	Χειμ.	30	30	30	22
3	Επαγγελματική Συμβουλευτική – Επαγγελματικός Προσανατολισμός	ΘΣΥ11	Αθανασιάδου Χριστίνα (Επ. Καθ. ΑΠΘ)-Υπεύθυνη Διδ. Ψάλτη Αναστασία (Αναπλ. Καθηγ. ΑΤΕΙ Θεσ/νικης) Ιωάννα Παπαβασιλείου-Αλεξίου (Λέκτορας Παν. Μακεδονίας)	Υ	Δ	Χειμ.	30	29	27	22
4	Εργαστήριο III: Τεχνικές Συμβουλευτικής Παρέμβασης	ΕΣΥ03	Κλεφτάρας Γεωρ. (Αν. Καθηγητής Π.Τ.Ε.Α. Π.Θ.)	Υ	Ε	Χειμ.	30	13	13	22
5	Προσεγγίσεις της Συμβουλευτικής σε Συγκεκριμένα Ζητήματα και Συγκεκριμένους Πληθυσμούς	ΘΣΥΕΕ01	Βλάχος Φίλιπ. (Αν. Καθ. ΠΤΕΑ)-Υπεύθ. Διδ. Μπότσογλου Καφένια (Αν. Καθηγ.) – Υπευθ. Διδασκ. Καραγιαννίδης Χαρ. (Αν. Καθ. ΠΤΕΑ) Νικολαράιζη Μάγ. (Επικ. Καθ. ΠΤΕΑ) Αργυρόπουλος Βασίλ (Επικ. Καθ. Π.Τ.Ε.Α.) Διαμαντάκος Δημ. (Υπ. Διδάκτωρ Π.Τ.Ε.Α.) Δανιήλ Δανιλόπουλος (παιδοψυχίατρ.) π. Θερμός Βασίλειος Παπανικολάου Ευαγγελία Σελπεσάκης Ξενοφών	ΥΕ	Δ, Ασκ.	Χειμ.	30	21	21	22

Πίνακας 13.2.Α. Μαθήματα Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών
 Τίτλος ΠΜΣ: «ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ»

α.α	Μάθημα	Κωδικός Μαθήματος	Ωρες διδασκαλίας ανά εβδομάδα	Περιλαμβάνονται ώρες εργαστηρίου ή άσκησης;	Διδακτ. Μονάδες	Πρόσθετη Βιβλιογραφία (Ναι/Όχι)	Σε ποιο εξάμηνο των σπουδών αντιστοιχεί; (1 ^ο , 2 ^ο κλπ.)	Τυχόν προαπαιτούμενα μαθήματα	Χρήση εκπαιδ. μέσων (Ναι/Όχι)	Επάρκεια Εκπαιδευτικών Μέσων (Ναι/Όχι)
1	Στρατηγικές ανάπτυξης κοινωνικών δεξιοτήτων	ΓΑΥ9	3	ΟΧΙ	7,5	ΝΑΙ α)Αρθρογραφία που διανέμεται σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή β) Βιβλιογραφία που υπάρχει διαθέσιμη για όλους τους φοιτητές στη βιβλιοθήκη του Π.Μ.Σ	3ο		ΝΑΙ	ΝΑΙ
2	Διαφοροποίηση αναλυτικού προγράμματος και προσαρμογές στην διδασκαλία	ΓΑΥ10	3	ΟΧΙ	7,5	Ισχύει ότι παραπάνω	3ο		ΝΑΙ	ΟΧΙ
3	Συνεργατικές πρακτικές	ΓΑΥ11	3	ΟΧΙ	7,5	Ισχύει ότι παραπάνω	3ο		ΝΑΙ	ΝΑΙ
4	Συμβουλευτική	ΓΑΕ12	3	ΝΑΙ	7,5	Ισχύει ότι παραπάνω	3ο		ΝΑΙ	ΝΑΙ
5	ΤΠΕ στην Ειδική Αγωγή	ΓΑΕ12Β	3	ΝΑΙ	7,5	Ισχύει ότι παραπάνω	3ο		ΝΑΙ	ΟΧΙ

Πίνακας 13.2B Μαθήματα Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών
Τίτλος ΠΜΣ: «Συμβουλευτική στην Ειδική Αγωγή, την Εκπαίδευση & την Υγεία»

α.α	Μάθημα	Κωδικός Μαθήματος	Ωρες διδασκαλίας ανά εβδομάδα	Περιλαμβάνονται ώρες εργαστηρίου;	Διδακτ. Μονάδες	Πρόσθετη Βιβλιογραφία (Ναι/Όχι)	Σε ποιο εξάμηνο των σπουδών αντιστοιχεί; (1 ^ο , 2 ^ο κλπ.)	Τυχόν προαπαιτούμενα μαθήματα	Χρήση εκπαιδ. μέσων (Ναι/Όχι)	Επάρκεια Εκπαιδευτικών Μέσων (Ναι/Όχι)
1	Συμβουλευτική Ομάδων	ΘΣΥ09	3		5	Ναι	3 ^ο	Όχι	Ναι	Όχι
2	Ψυχολογική Συμβουλευτική Παιδιών & Γονέων Παιδιών με ή χωρίς Ειδικές Ανάγκες	ΘΣΥ10	3		5	Ναι	3 ^ο	Όχι	Ναι	Ναι
3	Επαγγελματική Συμβουλευτική – Επαγγελματικός Προσανατολισμός	ΘΣΥ11	3		5	Ναι	3 ^ο	Όχι	Ναι	Ναι
4	Εργαστήριο III: Τεχνικές Συμβουλευτικής Παρέμβασης	ΕΣΥ03	3	36	6	Ναι	3 ^ο	Όχι	Ναι	Όχι
5	Προσεγγίσεις της Συμβουλευτικής σε Συγκεκριμένα Ζητήματα και Συγκεκριμένους Πληθυσμούς	ΘΣΥΕΕ01	3		5	Ναι	3 ^ο	Όχι	Ναι	Ναι

Στο Π.Μ.Σ. «Συμβουλευτική στην Ειδική Αγωγή, την Εκπαίδευση και την Υγεία» περιλαμβάνονται εντατικά, εξειδικευμένα και υποχρεωτικά σεμιναριακά μαθήματα, τα οποία αποτελούν ουσιαστικό μέρος της προσφερόμενης εκπαίδευσης και είναι κατά κύριο λόγο εφαρμοσμένου-εργαστηριακού χαρακτήρα

α.α	Μάθημα	Ώρες διδασκαλίας	Υπεύθυνος Διδάσκων και Συνεργάτες (ονοματεπώνυμο & βαθμίδα)	Πρόσθετη Βιβλιογραφία (Ναι/Όχι)	Σε ποιο εξάμηνο των σπουδών προσφέρθηκε; (1 ^ο , 2 ^ο κλπ.)	Χρήση εκπαιδ. μέσων (Ναι/Όχι)	Αριθμός φοιτητών που ενεγράφησαν	Αριθμός Φοιτητών που αξιολογήθηκαν	Αξιολογήθηκε από τους Φοιτητές;
1	Γνωστική-Συμπεριφοριστική Συμβουλευτική: Αρχές & Τεχνικές	31	Χάιντς Έλενα (Ψυχολ.-Διδάκτωρ Α.Π.Θ.)	Ναι	3 ^ο	Ναι	30	30	22
2	Αναπτυξιακές Διαταραχές: Από τη γνώση στη Συμβουλευτική Παρέμβαση	15	Βλάχος Φίλιππος (Αν. Καθ. Π.Τ.Ε.Α. – Π.Θ.)	Ναι	3 ^ο	Ναι	30	25	20
3	Συμβουλευτική σε Θέματα Διατροφικών Διαταραχών	5	Χάιντς Έλενα (Ψυχολ.-Διδάκτωρ Α.Π.Θ.)	Ναι	3 ^ο	Ναι	30	26	22
4	Συμβουλευτική Ζευγαριού	5	Χάιντς Έλενα (Ψυχολ.-Διδάκτωρ Α.Π.Θ.)	Ναι	3 ^ο	Ναι	30	26	20
5	Δραματοθεραπεία: Αρχές & Τεχνικές	19	Κουρούκλη-Ρόμπερτσον Κατερ. (Δ.Δ. Surrey Uni.)	Ναι	3 ^ο	Ναι	30	26	21
6	Εργαλεία και Μέθοδοι Παρέμβασης της Τραυματοθεραπείας	43	Βεντουράτου Δόμνα (Εκπαιδεύτρια EMDR)	Ναι	4 ^ο	Ναι	30	21	16
7	Η Υπαρξιακή Θεωρία & η Χρήση της στη Συμβουλευτική & την Ψυχοθεραπεία	65	Γεωργαντά Ευγ. (Ψυχολόγος)	Ναι	4 ^ο	Ναι	30	29	22
8	Διερευνώντας «Προβλήματα» με βάση τη Συστημική Οπτική	22	Τσέλιου Ελευθερία (Επ. Καθ. Π.Τ.Π. Ε. – Π.Θ.)	Ναι	4 ^ο	Ναι	30	27	21
9	Συστημική Προσέγγιση Συμβουλευτικής & Ψυχοθεραπείας	43	Κατάκη Λητώ (Ψυχολόγος-ψυχοθεραπεύτρια)	Ναι	4 ^ο	Ναι	30	29	20
10	Συμβουλευτική & Ομοιοπαθητική	40	Ζαφειρίου Βαγγέλης (Νευρολόγος-	Ναι	4 ^ο	Ναι	30	26	21

			Ψυχίατρος)						
11	Εισαγωγή & Βασικές πρακτικές της Αφηγηματικής Συμβουλευτικής/Ψυχοθεραπείας & Κοινωνικής Πρακτικής	38	Χαρβάτης Αδάμ (ψυχολόγος, M\Sc, PhD Δανιλόπουλος Δανιήλ (παιδοψυχίατρος)	Ναι	4 ^ο	Ναι	30	29	20

Πίνακας 14.Α. Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΜΔΕ)

Τίτλος ΠΜΣ: «ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ»

Έτος Αποφοίτησης	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	Κατανομή Βαθμών (αριθμός φοιτητών και % επί του συνόλου των αποφοιτησάντων)				Μέσος όρος Βαθμολογίας (στο σύνολο των απόφοιτων)
		5.0-5.9	6.0-6.9	7.0-8.4	8.5-10.0	
Τρέχον έτος – 4						
Τρέχον έτος – 3						
Τρέχον έτος - 2	6			33,3%	66,7%	8,99
Προηγ. έτος	8			50%	50%	8,26
Τρέχον* έτος	5			40%	60%	8,44
Σύνολο	19			41%	59%	8,56

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

Επεξηγήσεις:

Σημειώστε σε κάθε στήλη τον αριθμό των φοιτητών που έλαβαν την αντίστοιχη βαθμολογία και το ποσοστό που αυτοί εκπροσωπούν επί του συνολικού αριθμού των αποφοιτησάντων το συγκεκριμένο έτος [π.χ. 6 (=5%)].

Προσοχή! Το άθροισμα κάθε έτους πρέπει να συμφωνεί με το άθροισμα των αποφοιτησάντων που δώσατε για το αντίστοιχο έτος στον **Πίνακα 4**.

**Πίνακας 14B. Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων\ του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΜΔΕ)
Τίτλος ΠΜΣ: «Συμβουλευτική στην Ειδική Αγωγή, την Εκπαίδευση & την Υγεία»**

Έτος Αποφοίτησης	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	Κατανομή Βαθμών (αριθμός φοιτητών και % επί του συνόλου των αποφοιτησάντων)				Μέσος όρος Βαθμολογίας (στο σύνολο των απόφοιτων)
		5.0-5.9	6.0-6.9	7.0-8.4	8.5-10.0	
Τρέχον έτος – 4						
Τρέχον έτος – 3						
Τρέχον έτος - 2	3				100%	8,89
Προηγ. έτος	16			37,50 %	62,5%	8,6
Τρέχον* έτος	11			57,14 %	42,86	8,22
<i>Σύνολο</i>	30			31,63%	68,45%	8,57

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

Επεξηγήσεις:

Σημειώστε σε κάθε στήλη τον αριθμό των φοιτητών που έλαβαν την αντίστοιχη βαθμολογία και το ποσοστό που αυτοί εκπροσωπούν επί του συνολικού αριθμού των αποφοιτησάντων το συγκεκριμένο έτος [π.χ. 6 (=5%)].

Προσοχή! Το άθροισμα κάθε έτους πρέπει να συμφωνεί με το άθροισμα των αποφοιτησάντων που δώσατε για το αντίστοιχο έτος στον **Πίνακα 4**.

Πίνακας 15. Αριθμός Επιστημονικών δημοσιεύσεων των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος

	A	B	Γ	Δ	Ε	ΣΤ	Z	H	Θ	I
Τρέχον έτος – 4										
Τρέχον έτος – 3										
Τρέχον έτος – 2										
Προηγ. έτος										
Τρέχον έτος (2012)*	0	22		39	2	31	1	7	60	
Σύνολο	0	22		39	2	31	1	7	60	

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

Επεξηγήσεις:

- A = Βιβλία/μονογραφίες
- B = Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές
- Γ = Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές
- Δ = Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές
- Ε = Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές
- ΣΤ = Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους
- Z = Συλλογικοί τόμοι στους οποίους επιστημονικός εκδότης είναι μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος
- H = Άλλες εργασίες
- Θ = Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (με κριτές) που δεν εκδίδουν πρακτικά
- I = Βιβλιοκρισίες που συντάχθηκαν από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος

Πίνακας 16. Αναγνώριση του ερευνητικού έργου του Τμήματος

	A	B	Γ	Δ	Ε	ΣΤ	Z
Τρέχον έτος – 4							
Τρέχον έτος – 3							
Τρέχον έτος – 2							
Προηγ. έτος							
Τρέχον έτος (2012)*	5.745**	373	8	27	30	5	
Σύνολο	5.745	373	8	27	30	5	

* Έως το ακαδημαϊκό έτος στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

** Τα στοιχεία αντλήθηκαν από τη βάση Publish or Perish.

Επεξηγήσεις:

A = Ετεροαναφορές

B = Αναφορές του ειδικού/επιστημονικού τύπου

Γ = Βιβλιοκρισίες τρίτων για δημοσιεύσεις μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος

Δ = Συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων

Ε = Συμμετοχές σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών

ΣΤ = Προσκλήσεις για διαλέξεις

Z = Διπλώματα ευρεσιτεχνίας

Πίνακας 17. Διεθνής Ερευνητική/Ακαδημαϊκή Παρουσία Τμήματος

		Τρέχον έτος (2011-2012)*	Τρέχον έτος - 1	Τρέχον έτος - 2	Τρέχον έτος - 3	Τρέχον έτος - 4	Τρέχον έτος - 5	Σύνολο
Αριθμός συμμετοχών σε διεθνή ανταγωνιστικά ερευνητικά προγράμματα	Ως συντονιστές							
	Ως συνεργάτες (partners)							
Αριθμός μελών ΔΕΠ με χρηματοδότηση από διεθνείς φορείς ή διεθνή προγράμματα έρευνας		0						0
Αριθμός μελών ΔΕΠ με διοικητικές θέσεις σε διεθνείς ακαδημαϊκούς/ερευνητικούς οργανισμούς ή επιστημονικές εταιρείες		0						0

Σημείωση: Τα σκιασμένα πεδία δεν συμπληρώνονται.

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

12. Παραρτήματα

Στην Ενότητα αυτή το Τμήμα μπορεί, αν το επιθυμεί, να παραθέσει οποιαδήποτε στοιχεία θεωρεί ότι θα είναι χρήσιμα στην Επιτροπή Εξωτερικής Αξιολόγησης και τα οποία ενδεχομένως δεν καλύπτονται επαρκώς στο κυρίως σώμα της Έκθεσης. Σε κάθε περίπτωση, στα Παραρτήματα αναμένεται οπωσδήποτε να περιληφθεί ο Οδηγός Σπουδών του Τμήματος και πλήρης κατάλογος των επιστημονικών δημοσιεύσεων των μελών του Τμήματος κατά την τελευταία πενταετία.

12.1 Οδηγός Σπουδών

Στην ιστοσελίδα του Π.Τ.Ε.Α. <http://www.sed.uth.gr> μπορείτε να δείτε τον πλήρη Οδηγό Σπουδών του Τμήματος για το ακαδημαϊκό έτος 2013-14.

12.2 Επιστημονικές Δημοσιεύσεις

Πλήρης κατάλογος των επιστημονικών δημοσιεύσεων των μελών του Τμήματος κατά την τελευταία **τριετία** 2012, 2011, 2010 σύμφωνα με στοιχεία που αντλήθηκαν από την ηλεκτρονική πλατφόρμα της ΜΟ.ΔΙ.Π του ΠΘ.

Επιστημονικές Δημοσιεύσεις 2012

Α/Α	Όνοματεπώνυμο	Επιστημονικές Δημοσιεύσεις 2012
1	Αβραμίδης Ηλίας	<ul style="list-style-type: none"> - Mavropoulou, S. & Avramidis, E. (2012). Befrienders to persons in the autistic spectrum in Greece: what support do they offer and what challenges they face? <i>European Journal of Special Needs Education</i>, 27(3), 337-353.
2	Ανδρέου Γεωργία	<ul style="list-style-type: none"> - Andreou, G., Vlachos, F., Makanikas, K. (2012). Neurocognitive deficits in patients with Obstructive Sleep Apnea Syndrome (OSAS). In T. Heinbockel (Ed.): <i>Neuroscience</i> (pp. 93-114). 2012, InTech publications, ISBN 979-953-307-407-7. - G. Andreou, J. Baseki. Phonological and spelling mistakes among dyslexic and non-dyslexic children learning two different languages: Greek vs English. <i>Psychology</i>, 2012, 3(8), 595-600. - Γ. Σαπουντζάκη, Κ. Μπότσογλου, Γ. Ανδρέου κ.α. Η εκμάθηση της Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας ως δεύτερης/ξένης γλώσσας. Πρακτικά 7ου Πανελληνίου Συνεδρίου Παιδαγωγικής Εταιρείας Ελλάδος, 2012. - Γ. Ανδρέου, Μ. Λιάκου. Συγκριτική αξιολόγηση γραπτών κειμένων εφήβων μαθητών γυμνασίου και λυκείου με φυσιολογική γλωσσική ανάπτυξη. <i>Selected Papers of the 10 International Conference of Greek Linguistics 2012</i>, 649-653. - G. Andreou, D. Katsarou, I. Galantomos. Phonological skills in Down Syndrome (DS): Experimental findings from a Greek sample. <i>Proceedings of ISCA Tutorial and Research Workshop on Experimental Linguistics ExLing 2012</i>, 5-8.
3	Αργυρόπουλος Βασίλειος	<ul style="list-style-type: none"> - Argyropoulos, V., Sideridis, G. D., Botsas, G. & Padelidiu, S. (2012). Assessing Self-Regulation in Individuals with Visual Impairments: Generality versus Specificity in Self-Regulatory Functioning. <i>Assessment for Effective Intervention</i>, 37(3), 171-182 - Argyropoulos, V. & Papazafiri, M. (2012). The effects of co-teaching in the integration of a student with blindness in a general educational setting. <i>Proceedings of the 6th International Scientific Conference: Special Education and Rehabilitation Today</i> (pp.181-189). University of Belgrade, Serbia
4	Βαβουγιός Διονύσιος	<ul style="list-style-type: none"> - Tsihouridis, Ch., Vavougiotis, D., Ioannidis, G.S. (2012). The use of calculating packages for electrical circuit problem solving by Secondary Education students: A comparative educational evaluation. <i>Proceedings of 15th International Conference on Interactive Collaborative Learning (ICL2012)–11th International Conference Virtual University (vu'11)</i>, 26-28 September, 2012, Villach, Austria, International Association of Online Engineering, IEEE Catalog Number: CFP1223R-USB, ISBN:978-1-4673-2426-7, pp. 1-11. - Λίτσιος, Γ., Βαβουγιός, Δ. (2012): Πειραματική διδασκαλία της ελεύθερης πτώσης σε τμήμα μαθητών Α Λυκείου που φοιτά μαθητής με μαθησιακές δυσκολίες. Πρακτικά 14ου Πανελληνίου Συνεδρίου της ΕΕΦ, 29/3-1/4/2012, Καμένα Βούρλα, ISBN: 978-960-9457-20-0, σς.220-229. - Μιχαήλου, Μ., Λύκου, Ε., Πατάπη, Π., Παπαλεξόπουλος, Π.Φ., Βαβουγιός Δ. (2012): Ο ρόλος του μπαλέτου και του ρυθμού στη διδασκαλία των φυσικών επιστημών σε μαθητές με κώφωση. Πρακτικά 14ου Πανελληνίου Συνεδρίου της ΕΕΦ, 29/3-1/4/2012, Καμένα Βούρλα, ISBN: 978-960-9457-20-0, σς. 239-248. - Παπανικολοπούλου, Α., Βαβουγιός, Δ. (2012): Λογιστικό φύλλο και επίλυση προβλημάτων Φυσικών Επιστημών. Μια διαρκής σχέση ανατροφοδότησης. Πρακτικά 14ου Πανελληνίου Συνεδρίου της ΕΕΦ, 29/3-1/4/2012, Καμένα Βούρλα, ISBN: 978-960-9457-20-0, σς. 328-340 - Τζατζάκης, Β., Παπαλεξόπουλος, Π.Φ., Βαβουγιός, Δ., Μπαλκάμου, Σ. (2012): Πειραματικές προσεγγίσεις στη διδασκαλία των κυμάτων της Γ' Γυμνασίου για μαθητές χωρίς όραση. Πρακτικά 14ου Πανελληνίου Συνεδρίου της ΕΕΦ, 29/3-1/4/2012, Καμένα Βούρλα, ISBN: 978-960-9457-20-0, σς. 369-378.

Α/Α	Όνοματεπώνυμο	Επιστημονικές Δημοσιεύσεις 2012
		<ul style="list-style-type: none"> - Τσιχουρίδης, Χ., Βαβουγιός, Δ., Παπαλεξόπουλος, Π.Φ. (2012): Διαφοροποιημένη διδασκαλία εννοιών ηλεκτρισμού σε μαθητή με μαθησιακές δυσκολίες. Πρακτικά 14ου Πανελληνίου Συνεδρίου της ΕΕΦ, 29/3-1/4/2012, Καμένα Βούρλα, ISBN: 978-960-9457-20-0, σς. 450-458. - Φερεντίνου, Α., Παπαλεξόπουλος, Π.Φ., Βαβουγιός, Δ. (2012): Πειραματικές διαδικασίες για τις έννοιες της θερμότητας και του ηλεκτρισμού σε μαθητές χωρίς όραση. Πρακτικά 14ου Πανελληνίου Συνεδρίου της ΕΕΦ, 29/3-1/4/2012, Καμένα Βούρλα, ISBN: 978-960-9457-20-0, σς. 459-471.
5	Βλάχος Φίλιππος	<ul style="list-style-type: none"> - Vlachos, F., Stavroussi, P., Pisina, A. (2012). Handedness distribution in children and adolescents with genetic syndromes associated with intellectual disability. In M. Vucovic (Ed.) Proceedings of the Sixth International Scientific Conference “Special Education and Rehabilitation Today”, (pp. 81-85). Belgrade: University of Belgrade. ISBN 978-86-6203-037-5. - Stavroussi, P., Vlachos, F., Pisina, A. (2012). Language abilities and nonverbal skills in twins with Apert syndrome. 6th International Scientific Conference “Special Education and Rehabilitation Today”, 14 – 16 September, Belgrade, Serbia. - Argyropoulos, V., Papadimitriou, V., Vlachos, F. (2012). Hand dominance of adults with blindness in everyday activities. 6th ICEVI (International Council for Education and Rehabilitation of People with Visual Impairment) Balkan Conference, June 27 - 29, Cluj Napoca, Romania. - Andreou, E., Vlachos, F., Delliou, A. (2012). Learning styles of typical readers and dyslexic adolescents. 13th Biennial Conference of the European Association for Research on Adolescence, - Andreou, G., Vlachos, F., & Makanikas, K. (2012). Neurocognitive deficits in patients with Obstructive Sleep Apnea Syndrome (OSAS). In T. Heinbockel (Ed.): Neuroscience (pp. 93-114). InTech, ISBN 979-953-307-407-7. Available from: http://www.intechopen.com/books/neuroscience/neurocognitive-deficits-in-patients-with-obstructive-sleep-apnea-syndrome-osas
6	Βλάχου Αναστασία	<ul style="list-style-type: none"> - Βλάχου, Α., Διδασκάλου, Ε. & Παπανάνου, Ι. (2012). Εννοιολογικές προσεγγίσεις της αναπηρίας και οι επιπτώσεις τους στην εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία. Στο Α. Ζώνιου-Σιδέρη, Ε. Ντεροπούλου-Ντέρου & Α. Βλάχου-Μπαλαφούτη (Επιμ. Έκδ.), Αναπηρία και Εκπαιδευτική Πολιτική, (σ.65-93). Αθήνα: Πεδίο. . - Fyssa, A. & Vlachou, A. (2012). Quality of social and educational processes in early childhood inclusive classrooms. In V. Prachalias (Ed.) 8th International Conference on Education (pp. 991-997). Samos Island: Research and Training Institute of East Aegean (INEAG) - Ζωνιου-Σιδερη Α., Ντεροπουλου-Ντερου, Ε. & Βλάχου-Μπαλαφούτη, Α. (2012) Αναπηρία και εκπαιδευτική πολιτική. Κριτική προσέγγιση της ειδικής και ενταξιακής εκπαίδευσης. Αθηνά, Εκδόσεις Πεδίο.
7	Γκανά Ελένη	<ul style="list-style-type: none"> - Gana, E., Stathopoulou, Ch. & Chaviaris, P. (2012). Space-Discourse Relationships in the Classroom: Towards A Multi-Semiotic Analysis, International Journal of Mathematics Education, vol. 4, pp. 249-254 - Papadopoulou, M., Gana, E., Androulakis, G., Mogli, M., Poimenidou, M. and Andritsou, A (June 2012). : Incorporating learners' needs into the curriculum: teaching Greek as L2 to immigrant parents with children in compulsory education, DILTEC “Langue, Cultures, Sociétés: Interrogations didactiques”, Paris, Université de Paris 3- Sorbonne Nouvelle - Μπεαζίδου, Μπότσογλου, Γκανά (2012) Ποιοτική διδασκαλία στη γλώσσα και στο γραμματισμό των νηπίων: αξιολόγηση πρακτικών εφαρμογών, Πανελλήνιο Συνέδριο με διεθνή συμμετοχή στην Ποιότητα στην εκπαίδευση: Τάσεις και Πρακτικές, ΕΚΠΑ, 13-14 Μαΐου 2012 - Stathopoulou, Ch., Gana, E. & Chaviaris, P. (2012). Curriculum, textbooks, mathematics teaching: what really happens in the classroom?, Quaderni di Ricerca in Didattica (Mathematics)”, n. 22 Supplemento

A/A	Όνοματεπώνυμο	Επιστημονικές Δημοσιεύσεις 2012
		<ul style="list-style-type: none"> - Chaviaris, P. Stathopoulou, Ch., & Gana, E. (2012). A socio-political analysis of mathematics teaching in the classroom, Quaderni di Ricerca in Didattica (Mathematics)", n. 22 Supplemento n.1, p. 228-232 - Γ. Σαπουντζάκη, Κ. Μπότσογλου, Γ. Ανδρέου, Γκανά Ε, κ.α. Η εκμάθηση της Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας ως δεύτερης/ξένης γλώσσας. Πρακτικά 7ου Πανελληνίου Συνεδρίου Παιδαγωγικής Εταιρείας Ελλάδος, 2012.
8	Δερμιτζάκη Ειρήνη	<ul style="list-style-type: none"> - Dermitzaki, I., Stathopoulou, C., & Chaviaris, P. (2012). Teachers' reflection on self-regulated learning in mathematics classroom: A case study. International Journal for Mathematics in Education, 4, 310-316 - Kolovelonis, A., Goudas, M., & Dermitzaki, I. (2012). Students' performance calibration in a basketball dribbling task in elementary Physical Education. International Electronic Journal of Elementary Education, 4(3), 507-517 - Katsianidou, E., Moulas, A.N., Moulas, A.I., Dermitzaki, I., Jamurtas, T., & Nisiotou, I. (2012). Development of a pedagogic game for nutrition education. Annals of Nutrition and Metabolism, 60(2), 138-140 - Kolovelonis, A., Goudas, M., & Dermitzaki, I. (2012). The effects of self-talk and goal setting on self-regulation of learning a new motor skill in physical education. International Journal of Sport and Exercise Psychology, 10(3), 221-235 - Kolovelonis, A., Goudas M., Hassandra, M., & Dermitzaki, I. (2012). Self-regulated learning in physical education: Examining the effects of emulative and self-control practice. Psychology of Sport and Exercise, 13, 383-389
9	Διδασκάλου Ελένη	<ul style="list-style-type: none"> - Βλάχου, Α., Διδασκάλου, Ε. & Παπανάνου, Ι. (2012). Ενωσιολογικές προσεγγίσεις της αναπηρίας και οι επιπτώσεις τους στην εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία. Στο Α. Ζώνιου-Σιδέρη, Ε. Ντεροπούλου-Ντέρου & Α. Βλάχου-Μπαλαφούτη (Επιμ. Έκδ.), Αναπηρία και Εκπαιδευτική Πολιτική, (σ.65-93). Αθήνα: Πεδίο.
10	Καραγιαννίδης Χαράλαμπος	<ul style="list-style-type: none"> - Karagiannidis C., Kouroupetroglou C. & Koumpis A., "Special Needs at different Educational Levels: A foreview of 2020", International Journal of Emerging Technologies in Learning, 7(4), 2012. - Chatzara K., Karagiannidis C. & Stamatis D., "Structural Learning through Digital Storytelling for Children with Autism", 8th Pan-Hellenic Conference on ICT in Education (HCICTE 2012), Volos, Greece, September 28-30, 2012. - Τζιουβάρα Ρ., Πιλάτου Β. & Καραγιαννίδης Χ., "Αξιοποίηση και αξιολόγηση του λογισμικού ΦΥΣΙΚΑ Ε΄ΣΤ΄ στη διδασκαλία του αναπνευστικού συστήματος για τη Στ΄ τάξη του Δημοτικού Σχολείου", 8ο Πανελλήνιο Συνέδριο "Εφαρμογές ΤΠΕ στην Εκπαίδευση", Βόλος, 28-30 Σεπτεμβρίου 2012. - Ευφραιμίδου Σ. & Καραγιαννίδης Χ., "Συνεργασία και Επαγγελματική Ανάπτυξη εκπαιδευτικών Ειδικής και Γενικής Αγωγής μέσα σε δυνάμει διαδικτυακές κοινότητες", 8ο Πανελλήνιο Συνέδριο "Εφαρμογές ΤΠΕ στην Εκπαίδευση", Βόλος, 28-30 Σεπτεμβρίου 2012.
11	Καραπέτσας Ανάργυρος	<ul style="list-style-type: none"> - Καραπέτσας, Α.Β., Φώτης, Α.Ι. & Ζυγούρης, Ν.Χ. (2012). Νέοι και εθισμός στο διαδίκτυο: Ερευνητική προσέγγιση συχνότητας του φαινομένου, Εγκέφαλος, 49, 67-70. - Καραπέτσας, Α.Β. (2012). Αντιμετωπίζοντας τη δυσλεξία μέσα από μουσικές εμπειρίες. Βοηθώντας το δυσλεξικό παιδί μέσα από τον κόσμο της Μουσικής. 3ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εξελικτικής Ψυχολογίας, 17 – 20 Μαΐου, Θεσσαλονίκη. - Καραπέτσας, Α.Β. (2012). Η συμβολή της Νευροψυχολογίας στην τυπολογική ταξινόμηση της δυσλεξίας: μια διαχρονική μελέτη. 3ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εξελικτικής Ψυχολογίας, 17 – 20 Μαΐου, Θεσσαλονίκη. - Καραπέτσας Α. & Φώτης Α. (2012). Το φαινόμενο του εθισμού στο διαδίκτυο. Δύο διαδεδομένα εργαλεία εντοπισμού του φαινομένου. (Δημοσίευση στα πρακτικά - Παρουσιάστηκε στο 7ο Πανελλήνιο συνέδριο καθηγητών

Α/Α	Όνοματεπώνυμο	Επιστημονικές Δημοσιεύσεις 2012
		<p>πληροφορικής στη Θεσσαλονίκη – Βραβευμένη εργασία συνεδρίου)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Καραπέτσας, Α.Β. (2012). Η χρήση κλασικών νευροψυχολογικών τεχνικών στην αξιολόγηση παιδιών με δυσλεξία. 3ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εξελικτικής Ψυχολογίας(Δημοσίευση στα πρακτικά), 17 – 20 Μαΐου, Θεσσαλονίκη. - Καραπέτσας Α., Λαδόπουλος Ε., Ζυγούρης Ν.Χ.(2012). Σχέδια παιδιών και ανάπτυξη οργανωτικών και εκτελεστικών ικανοτήτων. Μια νευροψυχολογική προσέγγιση.10ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εξελικτικής Ψυχολογίας(Δημοσίευση στα πρακτικά), 29 Μαρτίου – 1 Απριλίου, Αθήνα. - Καραπέτσας Α.Β. & Ζυγούρης Ν.Χ.Αξιολόγηση ηλεκτροφυσιολογικών διαταραχών στην αναπτυξιακή δυσλεξία με την χρήση Γνωστικών Προκλητών Δυναμικών: Ο ρόλος της κυματομορφής Ρ300, στο Κλινική Παιδονευροψυχολογία. Αμαρυλλίς Μαλεγιαννάκη, Λάμπρος Μεσσήνης, Παναγιώτης Παπαθανασόπουλος, Επιμέλεια, σελ. 43 – 65, Εκδόσεις Gotsis, Πάτρα, 2012. - Καραπέτσας Α.(2012). Η Χρήση ηλεκτροφυσιολογικών τεχνικών στην αξιολόγηση της αποκατάστασης παιδιών και εφήβων με δυσλεξία. Μια έρευνα με χρήση της κυματομορφής Ρ300. 3ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εξελικτικής Ψυχολογίας(Δημοσίευση στα πρακτικά), 17 – 20 Μαΐου, Θεσσαλονίκη.
12	Κλεφτάρας Γιώργος	<ul style="list-style-type: none"> - Kleftaras, G., & Katsogianni, I. (2012). Spirituality, meaning in life, and depressive symptomatology in individuals with alcohol dependence. <i>Journal of Spirituality in Mental Health</i>, 14, 268–288. - Kleftaras, G., & Psarra, E. (2012). Meaning in life, psychological well-being and depressive symptomatology: A comparative study. <i>Psychology</i>, 3(4), 337-345. - Kleftaras, G. (2012). Le lieu de contrôle et la dépression chez les personnes âgées. <i>Archives de Médecine Neuro-Psychologique A.P.P.A.E.</i>, 18(4), 16-18. - Διδασκάλου, Ε., & Κλεφτάρας, Γ. (2012). Κλίμακα Αυτοεκτίμησης για Παιδιά Ανεξάρτητη Πολιτισμικών Παραγόντων (Culture-Free Self-Esteem Inventory for Children). Στο Α. Σταλίκας, Σ. Τριλίβα & Π. Ρούσση (Επιμ. Έκδ.), Τα ψυχομετρικά εργαλεία στην Ελλάδα. Αθήνα: Πεδίο. - Κλεφτάρας, Γ. (2012). Κλίμακα Ευεξίας ως προς την Πνευματικότητα (The Spiritual Well-Being Scale). Στο Α. Σταλίκας, Σ. Τριλίβα & Π. Ρούσση (Επιμ. Έκδ.), Τα ψυχομετρικά εργαλεία στην Ελλάδα. Αθήνα: Πεδίο. - Κλεφτάρας, Γ. (2012). Ερωτηματολόγιο ως προς τα Συστήματα Πεποιθήσεων (Systems of Belief Inventory). Στο Α. Σταλίκας, Σ. Τριλίβα & Π. Ρούσση (Επιμ. Έκδ.), Τα ψυχομετρικά εργαλεία στην Ελλάδα. Αθήνα: Πεδίο. - Κλεφτάρας, Γ., & Ψαρρά, Ε. (2012). Ερωτηματολόγιο Εκφράσεων Πνευματικότητας (Expressions of Spirituality Inventory – Revised). Στο Α. Σταλίκας, Σ. Τριλίβα & Π. Ρούσση (Επιμ. Έκδ.), Τα ψυχομετρικά εργαλεία στην Ελλάδα. Αθήνα: Πεδίο. - Κλεφτάρας, Γ. (2012). Κλίμακα Αποδοχής της Δυσλειτουργίας (Acceptance of Disability Scale). Στο Α. Σταλίκας, Σ. Τριλίβα & Π. Ρούσση (Επιμ. Έκδ.), Τα ψυχομετρικά εργαλεία στην Ελλάδα. Αθήνα: Πεδίο. - Ψαρρά, Ε., & Κλεφτάρας, Γ. (2012). Ερωτηματολόγιο Αντιδράσεων στη Σωματική Βλάβη και τη Δυσλειτουργία (Reactions to Impairment and Disability Inventory). Στο Α. Σταλίκας, Σ. Τριλίβα & Π. Ρούσση (Επιμ. Έκδ.), Τα ψυχομετρικά εργαλεία στην Ελλάδα. Αθήνα: Πεδίο. - Ψαρρά, Ε., & Κλεφτάρας, Γ. (2012). Κλίμακα Αξιών του Schwartz (Schwartz Value Survey). Στο Α. Σταλίκας, Σ. Τριλίβα & Π. Ρούσση (Επιμ. Έκδ.), Τα ψυχομετρικά εργαλεία στην Ελλάδα. Αθήνα: Πεδίο. - Κλεφτάρας, Γ. (2012). Διαδικασία Επίλυσης Κοινωνικών Προβλημάτων (Social Means-Ends Problem-Solving Procedure). Στο Α. Σταλίκας, Σ. Τριλίβα & Π. Ρούσση (Επιμ. Έκδ.), Τα ψυχομετρικά εργαλεία στην Ελλάδα. Αθήνα: Πεδίο. - Κλεφτάρας, Γ. (2012). Ερωτηματολόγιο Επίλυσης Προβλημάτων (Problem-Solving Inventory). Στο Α. Σταλίκας, Σ. Τριλίβα & Π. Ρούσση (Επιμ. Έκδ.), Τα ψυχομετρικά εργαλεία στην Ελλάδα. Αθήνα: Πεδίο.

Α/Α	Όνοματεπώνυμο	Επιστημονικές Δημοσιεύσεις 2012
		<ul style="list-style-type: none"> - Τζονιχάκη, Ι., & Κλεφτάρας, Γ. (2012). Πολυδιάστατη Κλίμακα Κέντρου Ελέγχου (Multidimensional Locus of Control Scale). Στο Α. Σταλίκας, Σ. Τριλίβα & Π. Ρούσση (Επιμ. Έκδ.), Τα ψυχομετρικά εργαλεία στην Ελλάδα. Αθήνα: Πεδίο. - Κλεφτάρας, Γ. (2012). Ερωτηματολόγιο Ευχάριστων Δραστηριοτήτων για Ηλικιωμένους (Pleasant Events Schedule for Older Adults). Στο Α. Σταλίκας, Σ. Τριλίβα & Π. Ρούσση (Επιμ. Έκδ.), Τα ψυχομετρικά εργαλεία στην Ελλάδα. Αθήνα: Πεδίο. - Κλεφτάρας, Γ. (2012). Ερωτηματολόγιο Δυσάρεστων Δραστηριοτήτων για Ηλικιωμένους (Unpleasant Events Schedule for Older Adults). Στο Α. Σταλίκας, Σ. Τριλίβα & Π. Ρούσση (Επιμ. Έκδ.), Τα ψυχομετρικά εργαλεία στην Ελλάδα. Αθήνα: Πεδίο. - Κλεφτάρας, Γ., & Διδασκάλου, Ε. (2012). Ερωτηματολόγιο Παιδικής Κατάθλιψης (Children's Depression Inventory). Στο Α. Σταλίκας, Σ. Τριλίβα & Π. Ρούσση (Επιμ. Έκδ.), Τα ψυχομετρικά εργαλεία στην Ελλάδα. Αθήνα: Πεδίο. - Κλεφτάρας, Γ., & Ψαρρά, Ε. (2012). Κλίμακα Νοήματος Ζωής (Purpose in Life Test). Στο Α. Σταλίκας, Σ. Τριλίβα & Π. Ρούσση (Επιμ. Έκδ.), Τα ψυχομετρικά εργαλεία στην Ελλάδα. Αθήνα: Πεδίο. - Κλεφτάρας, Γ. (2012). Κλίμακα Επιθυμίας Ελέγχου (Desirability of Control Scale). Στο Α. Σταλίκας, Σ. Τριλίβα & Π. Ρούσση (Επιμ. Έκδ.), Τα ψυχομετρικά εργαλεία στην Ελλάδα. Αθήνα: Πεδίο. - Ψαρρά, Ε., & Κλεφτάρας, Γ. (2012). Προφίλ Στάσης Απέναντι στη Ζωή (Life Attitude Profile). Στο Α. Σταλίκας, Σ. Τριλίβα & Π. Ρούσση (Επιμ. Έκδ.), Τα ψυχομετρικά εργαλεία στην Ελλάδα. Αθήνα: Πεδίο. - Κλεφτάρας, Γ., & Διδασκάλου, Ε. (2012). Κλίμακα Μοναξιάς της Λουβαίνης για Παιδιά και Εφήβους (The Louvain Loneliness Scale for Children and Adolescents). Στο Α. Σταλίκας, Σ. Τριλίβα & Π. Ρούσση (Επιμ. Έκδ.), Τα ψυχομετρικά εργαλεία στην Ελλάδα. Αθήνα: Πεδίο. - Κλεφτάρας, Γ., Νικολαραϊζή, Μ., & Διδασκάλου, Ε. (2012). Ερωτηματολόγιο Μοναξιάς ως προς την Επάρκεια Σχέσεων (Relational Provision Loneliness Questionnaire). Στο Α. Σταλίκας, Σ. Τριλίβα & Π. Ρούσση (Επιμ. Έκδ.), Τα ψυχομετρικά εργαλεία στην Ελλάδα. Αθήνα: Πεδίο. - Κλεφτάρας, Γ., & Διδασκάλου, Ε. (2012). Κλίμακα Αυτοεκτίμησης για Ενήλικες Ανεξάρτητη Πολιτισμικών Παραγόντων (Culture-Free Self-Esteem Inventory for Adults). Στο Α. Σταλίκας, Σ. Τριλίβα & Π. Ρούσση (Επιμ. Έκδ.), Τα ψυχομετρικά εργαλεία στην Ελλάδα. Αθήνα: Πεδίο. - Τζονιχάκη, Ι., & Κλεφτάρας, Γ. (2012). Ερωτηματολόγιο Δραστηριοτήτων Ελεύθερου Χρόνου (Leisure Time Activities Questionnaire). Στο Α. Σταλίκας, Σ. Τριλίβα & Π. Ρούσση (Επιμ. Έκδ.), Τα ψυχομετρικά εργαλεία στην Ελλάδα. Αθήνα: Πεδίο. - Κλεφτάρας, Γ., & Τζονιχάκη, Ι. (2012). Ερωτηματολόγιο Ικανοποίησης από την Επίδοση στις Δεξιότητες Ανεξάρτητης Διαβίωσης (Satisfaction with Performance Scaled Questionnaire). Στο Α. Σταλίκας, Σ. Τριλίβα & Π. Ρούσση (Επιμ. Έκδ.), Τα ψυχομετρικά εργαλεία στην Ελλάδα. Αθήνα: Πεδίο. - Πουρκός, Μ., & Κλεφτάρας, Γ. (2012). Κλίμακα Αξιολόγησης του Βαθμού Αντίδρασης του Νευρικού Συστήματος (Reactivity Scale). Στο Α. Σταλίκας, Σ. Τριλίβα & Π. Ρούσση (Επιμ. Έκδ.), Τα ψυχομετρικά εργαλεία στην Ελλάδα. Αθήνα: Πεδίο. - Κλεφτάρας, Γ., & Καρκάνη, Χ. (2012). Κλίμακα Έκδηλου Άγχους του Taylor (Taylor Manifest Anxiety Scale). Στο Α. Σταλίκας, Σ. Τριλίβα & Π. Ρούσση (Επιμ. Έκδ.), Τα ψυχομετρικά εργαλεία στην Ελλάδα. Αθήνα: Πεδίο. - Κλεφτάρας, Γ., & Τζονιχάκη, Ι. (2012). Ερωτηματολόγιο Αυτοεκτιμούμενης Καταθλιπτικής Συμπτωματολογίας (Questionnaire d'Auto-Evaluation de la Symptomatologie Dépressive). Στο Α. Σταλίκας, Σ. Τριλίβα & Π. Ρούσση (Επιμ. Έκδ.), Τα ψυχομετρικά εργαλεία στην Ελλάδα. Αθήνα: Πεδίο. - Κλεφτάρας, Γ., & Πουλή, Ν. (2012). Κλίμακα Δυσλειτουργικών Στάσεων

Α/Α	Όνοματεπώνυμο	Επιστημονικές Δημοσιεύσεις 2012
		<p>(Dysfunctional Attitude Scale). Στο Α. Σταλίκας, Σ. Τριλίβα & Π. Ρούσση (Επιμ. Έκδ.), Τα ψυχομετρικά εργαλεία στην Ελλάδα. Αθήνα: Πεδίο.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Κλεφτάρας, Γ. (2012). Κλίμακα Αυτοκτονικού Ιδεασμού (Suicidal Ideation Scale). Στο Α. Σταλίκας, Σ. Τριλίβα & Π. Ρούσση (Επιμ. Έκδ.), Τα ψυχομετρικά εργαλεία στην Ελλάδα. Αθήνα: Πεδίο. - Κλεφτάρας, Γ., & Πουρκός, Μ. (2012). Ερωτηματολόγιο Αντίληψης Χρόνου του Stanford (Stanford Time Perspective Inventory). Στο Α. Σταλίκας, Σ. Τριλίβα & Π. Ρούσση (Επιμ. Έκδ.), Τα ψυχομετρικά εργαλεία στην Ελλάδα. Αθήνα: Πεδίο.
13	Μαυροπούλου Σοφία	<ul style="list-style-type: none"> - Μανροπούλου, Σ. & Avramidis, E. (2012). Befrienders to persons in the autistic spectrum in Greece: What support do they offer and what challenges they face? European Journal of Special Needs Education, 27, 337-353. - Μαυροπούλου, Σ. (2012). Παρουσίαση και αποτίμηση της επιμόρφωσης εκπαιδευτικών για την ένταξη μαθητών με αυτισμό στο σχολείο και σε χώρους εργασίας. Στο Β.Δ. Οικονομίδης (Επιμ.), Εκπαίδευση και Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών (σελ. 978-989). Αθήνα: Πεδίο. - Βολιώτη, Χ., Τσιάτσος, Θ., Μαυροπούλου, Σ., Καραγιαννίδης, Χ. (2013). Εικονικά Περιβάλλοντα Μάθησης για Παιδιά με Αυτισμό: Επισκόπηση Πεδίου και Προτάσεις Σχεδιασμού. Στο Α. Λαδιάς, Α. Μικρόπουλος, Χ. Παναγιωτακόπουλος, Φ. Παρασκευά, Π. Πιντέλας, Π. Πολίτης, Σ. Ρετάλης, Δ. Σάμψων, Ν. Φαχαντίδης, Α. Χαλκίδης (επιμ.), Πρακτικά Εργασιών 3ου Πανελληνίου Συνεδρίου «Ένταξη των ΤΠΕ στην Εκπαιδευτική Διαδικασία» της Ελληνικής Επιστημονικής Ένωσης ΤΠΕ στην Εκπαίδευση (ΕΤΠΕ), Τμήμα Ψηφιακών Συστημάτων, Πανεπιστήμιο Πειραιώς, Πειραιάς, 10-12 Μαΐου 2013.
14	Μπότσογλου Καρένια	<ul style="list-style-type: none"> - Σαπουντζάκη, Γ., Μπότσογλου, Κ., Ανδρέου, Γ., Γκανά, Ε., Δημερά, Φ., Τσιόβουλου, Ν. (2012) “Η εκμάθηση της Ε.Ν.Γ. ως δεύτερη ξένη γλώσσα σε παιδιά προσχολικής ηλικίας”. Πρακτικά του 6ου Πανελληνίου συνεδρίου για την Παιδαγωγική και Εκπαιδευτική έρευνα, - Beazidou, E., Botsoglou, K., Vlachou, M. (2012) “Promoting emotional knowledge: strategies Greek preschool teachers employ during book reading”. Early Child Development and Care, 1-14. - Μπότσογλου, Κ., -Κακανά, Δ-Μ. (2012). Η λειτουργία και το περιεχόμενο των κανόνων κατά τις αυθόρμητες δραστηριότητες παιχνιδιού παιδιών προσχολικής ηλικίας. Ερευνώντας τον κόσμο του παιδιού. - Botsoglou, K.(2012). “Playgrounds and creativity: A literature review”. Proceedings of 8th OMEP European Conference pp 63-67. - Botsoglou, K., & Sapountzaki, G. (2012). “Sign Language in mainstream kindergarten: a tool for multicultural and communicative awareness”. Paper presentation in the 3rd International Conference on New Trends in Education and Their Implications, ICONTE 2012, 26-28 April, 2012 , Porto Bello Hotel, Atalya, Turkey. - Botsoglou, K., Kakana, D-M. (2012) “Evaluation of quality of early childhood learning environments in Greece, through the early childhood environmental rating scale –Revised edition (ECERS-R)” 15th ECERS International Network Workshop. (May, 2012, Berlin, Germany) - Μπότσογλου, Κ. Πρόγραμμα Αμειβόμενης Πρακτικής Άσκησης του Π.Τ.Ε.Α του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας: Μια πολυπρισματική αξιολόγηση». Εισήγηση στη διεθνή Δημερίδα με θέμα: Η Αμειβόμενη Πρακτική Άσκηση στα Παιδαγωγικά Τμήματα. Αναπτύσσοντας συνεργασίες μεταξύ Πανεπιστημίου και Κοινότητας, που διοργάνωσε η σχολή Επιστημών της Αγωγής του Πανεπιστημίου Κρήτης, 12-14 Οκτωβρίου 2012,
15	Νικολαραϊζή Μαγδαληνή	<ul style="list-style-type: none"> - Strogilos, V., Nikolaraizi, M. & Tragouliá, E. (2012). Experiences among beginning special education teachers in general education settings: the influence of school culture. European Journal of Special Needs Education, 27, 285-199.

A/A	Όνοματεπώνυμο	Επιστημονικές Δημοσιεύσεις 2012
		<ul style="list-style-type: none"> - Nikolarazi, M. & Vekiri, I. (2012). The design of a software to enhance the reading comprehension of deaf children: An integration of multiple theoretical perspectives <i>Education and Information Technologies</i>, 17, 167-185. - Nikolarazi, M. & Theofanous, M. (2012). The strategical use of concept maps in reading comprehension of students who are deaf. In A. Cañas, J. Novak & J. Vanhear (Eds.), <i>Proceedings of the Fifth International Conference on Concept Mapping</i> (pp. 406-413). Malta: University of Malta. - Nunes, T. (2012). Η διδασκαλία των μαθηματικών σε κωφά παιδιά (Επ. μετάφρασης Μάγδα Νικολαράιζη & Δέσποινα Δεσλή). Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο
16	Νησιώτου Ιουλία	<ul style="list-style-type: none"> - Katsianidou, E., Moulas, A.N., Moula, A.I., Dermitzaki, I., Jamurtas, T., & Nisiotou, I. (2012). Development of a pedagogic game for nutrition education. <i>Annals of Nutrition and Metabolism</i>, 60(2), 138-140
17	Παρασκευόπουλος Στέφανος	<ul style="list-style-type: none"> - "Design requirements of a virtual learning environment for resource sharing" N Barbalios, I Ioannidou, P Tzionas, S Paraskeuopoulos <i>Intelligent Tutoring Systems</i>, 649-650 - "A constrained multi-agent system compensating for self-lucrative behaviours in water resource sharing" N Barbalios, I Ioannidou, P Tzionas, S Paraskeuopoulos <i>Civil Engineering and Environmental Systems</i> 29 (4), 282-290
18	Σταθοπούλου Χαρίκλεια	<ul style="list-style-type: none"> - François, K., Stathopoulou, Ch. (2012). In-Between Critical Mathematics Education and Ethnomathematics. The Case of a Romany Students' group <i>Mathematics Education, Journal for Critical Education Policy Studies</i>, Volume 10, Number 1 (April 2012) ISSN 1740-2743, pp. 234-247. - Stathopoulou, Ch., Kotarinou, P., Gkoufas K (2012). Integrating 10th grade curriculum through Drama: the Greek traditional practice of Xysta. <i>International journal of drama in education</i>, vol. 3.no 1. http://www.dramaresearch.co.uk/journal/index.cfm/current-issue/articles/ - Gana, E., Stathopoulou, Ch. & Chaviaris, P. (2012). Space-Discourse Relationships in the Classroom: Towards A Multi-Semiotic Analysis, <i>International Journal of Mathematics Education</i>, vol. 4, pp. 249-254. - Kotarinou, P., Stathopoulou, Ch. (2012). Using Drama Techniques for Facilitating Democratic Access to Mathematical Ideas for all the Learners, <i>International Journal of Mathematics Education</i>, vol. 4, pp. 269-274. - Dermitzaki, I., Stathopoulou, Ch. & Chaviaris, P. (2012). "Reflection on Self-Regulated Learning in Mathematics Classroom: A Case Study, <i>International Journal of Mathematics Education</i>, vol. 4, pp. 310-316 . - Stathopoulou, Ch., Gana, E. & Chaviaris, P. (2012). Curriculum, textbooks, mathematics teaching: what really happens in the classroom?, <i>Quaderni di Ricerca in Didattica (Mathematics)</i>", n. 22 Supplemento n.1, p. 247-251. - Chaviaris, P. Stathopoulou, Ch., & Gana, E. (2012). A socio-political analysis of mathematics teaching in the classroom, <i>Quaderni di Ricerca in Didattica (Mathematics)</i>", n. 22 Supplemento n.1, p. 228-232. - Kotarinou, P., Stathopoulou, Ch., (2012). Innovative practices in mathematics teaching: drama-based instruction of non Euclidean Geometries, (ed.) Chrysovaladis Prachalias, in the <i>Proceedings of the 8th International Conference on Education Samos Island, GREECE, July, 05-07, 2012</i>, pp 574-581. - Stathopoulou, Ch., Kotarinou, P. (2012). is it possible to change the beliefs of preservice teachers about mathematics nature and teaching mathematics?, (ed.) Chrysovaladis Prachalias, in the <i>Proceedings of the 8th International Conference on Education Samos Island, GREECE, July, 05-07, 2012</i>, pp 1046-1053. - Kotarinou, P., Stathopoulou, Ch., and Kontogianni, A. (2012). Teaching Non-Euclidean Geometries through Drama in Education. Abolishing the borders between Mathematics and Drama, (Abstract) <i>7th International Drama in Education Research Institute Borders and translations: Towards new paradigms and languages in drama education</i>, Limerick, July, 10-15. p. 64-65.

Α/Α	Όνοματεπώνυμο	Επιστημονικές Δημοσιεύσεις 2012
		<ul style="list-style-type: none"> - Κοταρίνου Π., Σταθοπούλου, Χ. (2012). 'Η ιστορία του 5ου αιτήματος του Ευκλείδη στη σκιά'. Παίζοντας με τις σκιές με μαθητές Β Λυκείου, 10ο Διήμερο διαλόγου για τη διδασκαλία των Μαθηματικών με θέμα Το παιχνίδι στη μάθηση και στη διδασκαλία των Μαθηματικών, Απρίλιος 2012, σελ. 189-222. - Κοταρίνου, Π., Σταθοπούλου, Χ. (2012). Αξιωματική θεμελίωση της Ευκλείδειας Γεωμετρίας σε μαθητές Β' Λυκείου με τεχνικές 'Δραματικής Τέχνης στην Εκπαίδευση', 29ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΗΣ ΕΜΕ, Καλαμάτα 9, 10 και 11 Νοεμβρίου 2012, σελ. 363-377. - Κοταρίνου, Π., Σταθοπούλου, Χ., Κοντογιάννη, Α. (2012). Συλλογικότητα και αλληλεγγύη κατά τη διδασκαλία της Γεωμετρίας με τεχνικές Δραματικής Τέχνης στην Εκπαίδευση,, 7η Διεθνής Συνδιάσκεψη, Θέατρο και Εκπαίδευση: δεσμοί αλληλεγγύης, Αθήνα 23-25 Νοεμβρίου 2012, 224-231.
19	Σταυρούση Παναγιώτα	<ul style="list-style-type: none"> - Vlachos, F., Stavroussi, P., & Pisina, A. (2012). Handedness distribution in children and adolescents with genetic syndromes associated with intellectual disability. In M. Vukovic (Eds.) Proceedings of the Sixth International Scientific Conference "Special Education and Rehabilitation Today", (pp. 81-85).Belgrade: University of Belgrade. ISBN 978-86-6203-037-5. - Stavroussi, P., Vlachos, F., Pisina, A. (2012). Language abilities and nonverbal skills in twins with Apert syndrome. 6th International Scientific Conference "Special Education and Rehabilitation Today", 14 – 16 September, Belgrade, Serbia.
20	Τζιβινίκου Σωτηρία	<ul style="list-style-type: none"> - Τζιβινίκου Σωτηρία, Κουτσοκώστα Βασιλική (2012). Η αποτίμηση της λειτουργίας των τμημάτων ένταξης και η ανάδυση των χαρακτηριστικών που απαρτίζουν τη φυσιогνωμία τους. «Θέματα Ειδικής Αγωγής» τευχ. 58 (Μάιος – Ιούλιος 2012), σελ. 3-27.

Επιστημονικές Δημοσιεύσεις 2011

Α/Α	Όνοματεπώνυμο	Επιστημονικές Δημοσιεύσεις 2011
1	Αβραμίδης Ηλίας	<ul style="list-style-type: none"> - Kyriacou, C., Avramidis, E., Stephens, P. & Werler, T. (2011). Social pedagogy in schools: Student teacher attitudes in England and Norway. <i>International Journal of Inclusive Education</i>. 1-13 DOI: 10.1080/13603116.2011.629689 - Wilde, A. & Avramidis, E. (2011). Mixed feelings: Towards a continuum of inclusive pedagogies. <i>Education 3-13: International Journal of Primary, Elementary and Early Years Education</i>, 39(1), 83-101. - Avramidis, E. & Norwich, B. (2011). SEN: the state of research – compromise, consensus or disarray? Στο L., Peer & G., Reid (Eds). “Special Educational Needs” (pp 24-34). London: Sage. - Αβραμίδης, Η. & Διαλεκτάκη, Κ. (2011). Μεταβάλλοντας τις στάσεις των εκπαιδευτικών απέναντι στην ένταξη: Από την ιδεολογία της αυθεντίας στην αυθεντική εφαρμογή της συνεκπαίδευσης. Στο Πολεμικός, Ν. Καΐλα, Μ., Θεοδωροπούλου, Ε. & Στρογγυλός, Β. Εκπαίδευση παιδιών με ειδικές ανάγκες. Μια πολυπρισματική προσέγγιση. Αθήνα: Πεδίο.
2	Ανδρέου Γεωργία	<ul style="list-style-type: none"> - I. Galantomos, G. Andreou, K. Gourgoulisianis. The content and language of newspaper articles related to the official ban on smoking in Greece. <i>The Open Applied Linguistics Journal</i>, 2011, 4, 1-8. - G. Andreou, F. Anastassiou. Vocabulary interaction among the three languages of trilingual children. <i>Selected Papers from the 19th ISTAL</i>, 2011, 111-117. - G. Andreou. Language impairments of the depressive brain. <i>Neuroscience Letters</i>, 500, Supplement, July 2011, p. e20. - Φ. Βλάχος, Γ. Ανδρέου. Γλωσσική ανάπτυξη στη βρεφική και παιδική ηλικία: Νευροεπιστημονική προσέγγιση και σύγχρονα ηλεκτροφυσιολογικά ευρήματα, στο «Σύγχρονα θέματα Νευροψυχολογίας: Πρώιμη ανίχνευση, αξιολόγηση και παρέμβαση» (σελ. 140-170). Εκδόσεις Εργαστηρίου Νευροψυχολογίας, Βόλος, 2011 - G. Andreou. Clinical syndromes and Language: The case of Obstructive Sleep Arnea Syndrome (OSAS) and its impact on verbal fluency. <i>EUCLIDIS</i>, Thessaloniki, 19-21 May, 2011. - Γ. Ανδρέου, Μ. Λιάκου. Συγκριτική αξιολόγηση γραπτών κειμένων εφήβων μαθητών Γυμνασίου και Λυκείου με φυσιολογική γλωσσική ανάπτυξη. 10ο Διεθνές Συνέδριο Ελληνικής Γλωσσολογίας, Κομοτηνή, 1-4 Σεπτεμβρίου, 2011.
3	Αργυρόπουλος Βασίλειος	<ul style="list-style-type: none"> - Αργυρόπουλος, Β., & Τζήκα, Π. (2011). Διερεύνηση Παραμέτρων της Κοινωνικής Ταυτότητας Ατόμων με Τύφλωση, <i>Μέντορας</i>, 13,115-130 - Αργυρόπουλος, Β., & Στεργίου, Ε. (2011). Απόψεις και εμπειρίες ατόμων με σοβαρά προβλήματα όρασης σε θέματα κινητικότητας και προσανατολισμού. Πρακτικά 2ου Πανελληνίου Συνεδρίου Επιστημών Εκπαίδευσης (Τόμος Β), (σσ. 25-33). Αθήνα: Εκδόσεις ΚΙΣΣΟΣ - Παντελιάδου, Σ., & Αργυρόπουλος, Β. (2011). Έρευνα και διδακτική πράξη: παράλληλες ή ασύμβατες πορείες. Στο Σ. Παντελιάδου & Β. Αργυρόπουλος (Επιμ.), <i>Ειδική Αγωγή: Από την έρευνα στη διδακτική πράξη</i> (σσ. 13-28). Αθήνα: Εκδόσεις Πεδίο. - Αργυρόπουλος, Β. (2011). Η εκπαίδευση των παιδιών με σοβαρά προβλήματα όρασης: ερευνητική και πρακτική προσέγγιση στο χώρο της διδασκαλίας. Στο Σ. Παντελιάδου & Β. Αργυρόπουλος (Επιμ.), <i>Ειδική Αγωγή: Από την έρευνα στη διδακτική πράξη</i> (σσ. 29-81). Αθήνα: Εκδόσεις Πεδίο
4	Βαβουγιός Διονύσιος	<ul style="list-style-type: none"> - Tsihouridis Ch., Vavougijs D., Ioannidis G., Paraskeuopoulos S. (2011). Specially designed sound-boxes used by students to perform school-lab sensor-based experiments, to understand sound phenomena. <i>International Journal of Online Engineering (iJOE)</i>, Vol 7, Issue 1, pp 25-32, ISSN 1868-16-46

Α/Α	Όνοματεπώνυμο	Επιστημονικές Δημοσιεύσεις 2011
		<ul style="list-style-type: none"> - Παπαλεξόπουλος Φ, Π., Φερεντίνου, Α, Καρακασίδης, Βαβουγιός, Δ. (2011). Προτάσεις προσαρμογών στις εργαστηριακές ασκήσεις μηχανικής της Φυσικής της Α΄ Λυκείου για μαθητές χωρίς όραση. Πρακτικά 7ου Πανελληνίου Συνεδρίου Διδακτικής των Φυσικών Επιστημών και Νέων Τεχνολογιών στην Εκπαίδευση – Αλληλεπιδράσεις Εκπαιδευτικής Έρευνας και Πράξης στις Φυσικές Επιστήμες, σσ. 1000-1008, επιμέλεια έκδοσης: Παπαγεωργίου Γιώργος & Κουντουριώτης Γιώργος, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Σχολή Επιστημών Αγωγής, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, ISBN 978-960-99852-0-8. Επίσης στην διεύθυνση http://www.7sefepet.gr με ISSN 1791-1281 Online. - Tsihouridis, Ch., Batsila, M., Vavougiós, D., Ioannidis G. (2011). Enhancing and assisting laboratory teaching of electrical circuits using ICT: an evaluation of educational software. Proceedings of 14th International Conference on Interactive Collaborative Learning (ICL2011)–11th International Conference Virtual University (vu'11), Piešťany, Slovakia, 2011, International Association of Online Engineering, IEEE, ISBN 978-1-4577-1746-8, pp. 323-335. - Φερεντίνου, Α., Παπαλεξόπουλος, Φ., Π., Βαβουγιός, Δ. (2011). Η χρήση της διερευνητικής και της άμεσης διδασκαλίας στα μαθήματα των Φυσικών Επιστημών για μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες, Σύγχρονη Εκπαίδευση 167, σελ. 52-60.
5	Βλάχος Φίλιππος	<ul style="list-style-type: none"> - Vlachos, F. & Bonoti, F. (2011). Handedness and drawing: Attempting to complete the picture. Perceptual & Motor Skills, 113, 277-280. - Βλάχος, Φ. (2011). Η συμβολή των νευροεπιστημών στη διερεύνηση της ανάγνωσης και της δυσλεξίας. Στο Π. Ορφανός (Επιμ.) Η ειδική αγωγή αφετηρία εξελίξεων στην επιστήμη και την πράξη. Τόμος Α΄ (σελ. 59-73). Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη. ISBN 978-960-333-672-3 - Κεφαλληνού, Α., Μπούμη, Μ. & Βλάχος, Φ. (2011). Η συνεισφορά της λειτουργικής νευροαπεικόνισης στην κατανόηση του μηχανισμού της ανάγνωσης. Στο Π. Ορφανός (Επιμ.) Η ειδική αγωγή αφετηρία εξελίξεων στην επιστήμη και την πράξη. Τόμος Α΄ (σελ. 73-84). Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη. ISBN 978-960-333-672-3 - Βαλιάκου, Ε., Γαλανοπούλου, Μ. & Βλάχος, Φ. (2011). Η συνεισφορά των νευροαπεικονιστικών τεχνικών στην κατανόηση των αιτιών της δυσλεξίας. Στο Π. Ορφανός (Επιμ.) Η ειδική αγωγή αφετηρία εξελίξεων στην επιστήμη και την πράξη. Τόμος Α΄ (σελ. 84-94). Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη. ISBN 978-960-333-672-3 - Γεωργουλάκου, Ι., Σοφιάδη, Α. & Βλάχος, Φ. (2011). Η συμβολή της fMRI στη διερεύνηση του ελλείμματος στη φωνολογική επεξεργασία σε παιδιά με δυσκολίες στην ανάγνωση. Στο Π. Ορφανός (Επιμ.) Η ειδική αγωγή αφετηρία εξελίξεων στην επιστήμη και την πράξη. Τόμος Α΄ (σελ. 95-109). Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη. ISBN 978-960-333-672-3 - Γεροδήμου, Ε., Μαλτεζάκη, Ε. & Βλάχος, Φ. (2011). Νευροαπεικονιστική αξιολόγηση εκπαιδευτικών παρεμβάσεων σε παιδιά με δυσλεξία. Στο Π. Ορφανός (Επιμ.) Η ειδική αγωγή αφετηρία εξελίξεων στην επιστήμη και την πράξη. Τόμος Α΄ (σελ. 109-121). Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη. ISBN 978-960-333-672-3 - Αντωνίου, Ε., Χάλαζα, Β. & Βλάχος, Φ. (2011). Νευροεπιστημονικές προσεγγίσεις για την ανίχνευση της αναπτυξιακής δυσλεξίας. Στο Π. Ορφανός (Επιμ.) Η ειδική αγωγή αφετηρία εξελίξεων στην επιστήμη και την πράξη. Τόμος Α΄ (σελ. 121-133). Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη. ISBN 978-960-333-672-3 - Βλάχος, Φ. (2011). Δυσλεξία: Μια γενετική προσέγγιση της ετερογένειας των συμπτωμάτων της. Στο Η. Βασιλείου, Γ. Δασκαλοπούλου, Γ. Κοσμόπουλος, Ζ. Κρόκου, Σ. Μάμιδα, Α. Μουταβέλης, Π. Ορφανός (Επιμ.) Η ειδική αγωγή αφετηρία εξελίξεων στην επιστήμη και την πράξη. Τόμος Ε΄ (σελ. 11-15). Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη. ISBN: 978-960-333-687-7 - Βλάχος, Φ. (2011). Η χρήση των προκλητών δυναμικών στη διερεύνηση

Α/Α	Όνοματεπώνυμο	Επιστημονικές Δημοσιεύσεις 2011
		<p>της αναπτυξιακής δυσλεξίας. Στο Α. Καραπέτσας (Επιμ.) Σύγχρονα θέματα νευροψυχολογίας (σελ. 171-202). Βόλος: Εκδόσεις Εργαστηρίου Νευροψυχολογίας Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. ISBN 978-960-93-3241-5</p> <ul style="list-style-type: none"> - Βλάχος, Φ., & Ανδρέου, Γ. (2011). Γλωσσική ανάπτυξη στη βρεφική και παιδική ηλικία: Νευροεπιστημονική προσέγγιση και σύγχρονα ηλεκτροφυσιολογικά ευρήματα. Στο Α. Καραπέτσας (Επιμ.) Σύγχρονα θέματα νευροψυχολογίας (σελ. 140-170). Βόλος: Εκδόσεις Εργαστηρίου Νευροψυχολογίας Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. ISBN 978-960-93-3241-5 - Βλάχος, Φ. (2011). Ψυχοβιολογικές προσεγγίσεις των διαταραχών της μάθησης. Στο Μ. Κωνσταντίνου & Μ. Κοσμίδου (Επιμ.) Νευροψυχολογία των μαθησιακών διαταραχών. (σελ. 151-172). Αθήνα: Εκδόσεις Παρισιάνου Α.Ε. ISBN 978-960-93-3241-5 - Αρματάς, Β., Σταυρούση, Π., Βλάχος, Φ. (2011). Άτυπη πλευρίωση σε παιδιά και εφήβους με γενετικά σύνδρομα νοητικής καθυστέρησης. Στο Π. Γιαβρίμης, Ε. Παπάνης & Α. Βίκη (Επιμ.) Έρευνα και εκπαιδευτική πράξη στην ειδική αγωγή (σελ. 53-61). Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Αδελφών Κυριακίδη. ISBN 978-960-394-796-7
6	Βλάχου Αναστασία	<ul style="list-style-type: none"> - Διδασκάλου, Ε., Ανδρέου, Ε. & Βλάχου, Α. (2011). 'Διαστάσεις της Κοινωνικής Ένταξης των Μαθητών που φοιτούν σε Τμήματα Ένταξης'. Στο: Π. Γιαβρίμης, Ε. Παπάνης & Α. Βίκη (Επιμ.) Έρευνα και Εκπαιδευτική Πράξη στην Ειδική Αγωγή, (σ. 79-90). Θεσσαλονίκη: Εκδοτικός Οίκος Κυριακίδη.
7	Γκανά Ελένη	<ul style="list-style-type: none"> - Charoula Stathopoulou, Eleni Gana & Petros Chaviaris (2011). Curriculum, textbooks, mathematics teaching: what really happens in the classroom?, Quaderni di Ricerca in Didattica (Mathematics)", n. 22 Supplemento n.1, p. 247-251 Petros Chaviaris, Charoula Stathopoulou & Eleni Gana (2011). A socio-political analysis of mathematics teaching in the classroom, Quaderni di Ricerca in Didattica (Mathematics)", n.1, p. 228-232 Gana, E., Stathopoulou, Ch. & Chaviaris, P. (2012). Space-Discourse Relationships in the Classroom: Towards A Multi-Semiotic Analysis, International Journal of Mathematics Education, vol. 4, pp. 249-254 - Gana E., and Kakari D. (2010) Le developpement de la competence discursive via internet: de la typologie des ressources en ligne a leur analyse critique, 7e Congrès International des Professeurs de Français, Athènes 2010. http://www.apf.gr/congres/ Papadopoulou, M., Gana, E., Androulakis, G., Mogli, M., Poimenidou, M. and Andritsou, A (June 2012). : Incorporating learners' needs into the curriculum: teaching Greek as L2 to immigrant parents with children in compulsory education, DILTEC "Langue, Cultures, Societés: Interrogations didactiques", Paris, Université de Paris 3- Sorbonne Nouvelle - Μπεαζίδου, Μπότσογλου, Γκανά (2012) Ποιοτική διδασκαλία στη γλώσσα και στο γραμματισμό των νηπίων: αξιολόγηση πρακτικών εφαρμογών, Πανελλήνιο Συνέδριο με διεθνή συμμετοχή στην Ποιότητα στην εκπαίδευση: Τάσεις και Πρακτικές, ΕΚΠΑ, 13-14 Μαΐου 2012 - Γκανά, Ε., και Χ. Σταθοπούλου (2011) Διαμορφώνοντας καλές πρακτικές για τη διδασκαλία της γλώσσας και των μαθηματικών. Εκπαίδευση των παιδιών Ρομά, ΠΤΔΕ, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
8	Δερμιτζάκη Ειρήνη	<ul style="list-style-type: none"> - Kolovelonis, A., Goudas, M., & Dermitzaki, I. (2011). The effect of different goals and self-recording on self-regulation of learning a motor skill in a physical education setting. Learning and Instruction, 21 (3), 355-364 - Kolovelonis, A., Goudas, M., & Dermitzaki, I. (2011). The effects of instructional and motivational self-talk on students' motor task performance in physical education. Psychology of Sport and Exercise, 12 (2), 153-158 - Dermitzaki, I. (2011). Self-concept. In P. C. Hogan (Ed.), The Cambridge Encyclopedia of the Language Sciences (pp. 731-732). Connecticut: University of Connecticut, Cambridge University Press

Α/Α	Όνοματεπώνυμο	Επιστημονικές Δημοσιεύσεις 2011
9	Διδασκάλου Ελένη	<ul style="list-style-type: none"> - VLACHOU, M., ANDREOU, E., BOTSOGLOU, K. & DIDASKALOU, E. (2011). 'Bully-Victim Problems among Preschool Children: A Review of Current Research Evidence', Educational Psychology Review, 23, 3, 329-358. - Διδασκάλου, Ε., Ανδρέου, Ε. & Βλάχου, Α. (2011). 'Διαστάσεις της Κοινωνικής Ένταξης των Μαθητών που φοιτούν σε Τμήματα Ένταξης'. Στο: Π. Γιαβρίμης, Ε. Παπάνης & Α. Βίκη (Επιμ.) Έρευνα και Εκπαιδευτική Πράξη στην Ειδική Αγωγή, (σ. 79-90). Θεσσαλονίκη: Εκδοτικός Οίκος Κυριακίδη.
10	Καραγιαννίδης Χαράλαμπος	<ul style="list-style-type: none"> - Karagiannidis C., Kouroupetroglou C. & Koumpis A., "Special Needs at different Educational Levels: A foreview of 2020", International Journal of Emerging Technologies in Learning, 7(4), 2012. - Karasavvidis I. & Karagiannidis C., "From failure to success: rethinking Wiki use in University Settings", in Jovanovic J. & Chiong R. (eds), Technology-Enhanced Learning, Informing Science Press, 2012. - Chatzara K., Karagiannidis C. & Stamatis D., "Structural Learning through Digital Storytelling for Children with Autism", 8th Pan-Hellenic Conference on ICT in Education (HCICTE 2012), Volos, Greece, September 28-30, 2012 (accepted). - Τζιουβάρα Ρ., Πιλάτου Α. & Καραγιαννίδης Χ., "Σχεδιασμός εφαρμογή και αξιολόγηση της διδασκαλίας του αναπνευστικού συστήματος για τη Στ΄ τάξη του Δημοτικού Σχολείου με τη χρήση του λογισμικού ΦΥΣΙΚΑ Ε-ΣΤ", 8ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εφαρμογές ΤΠΕ στην Εκπαίδευση, Βόλος, 28-30 Σεπτεμβρίου 2012. - Ευφραιμίδου Σ. & Καραγιαννίδης Χ., "Συνεργασία και Επαγγελματική Ανάπτυξη εκπαιδευτικών Ειδικής και Γενικής Αγωγής μέσα σε δυνάμει διαδικτυακές κοινότητες", 8ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εφαρμογές ΤΠΕ στην Εκπαίδευση, Βόλος, 28-30 Σεπτεμβρίου 2012.
11	Καραπέτσας Ανάργυρος	<ul style="list-style-type: none"> - Περιοδικά Καραπέτσας, Α.Β. & Ζυγούρης, Ν.Χ. 2011. Η χρήση του Children's Depression Inventory σε Ελληνικό Πληθυσμό. Περιοδικό Ελληνικής Ψυχιατρικής Εταιρίας, 233. Καραπέτσας, Α.Β., Λασκαράκη, Ε. & Ζυγούρης, Ν.Χ. 2011. Η επίδραση της μουσικής εκπαίδευσης στη μνημονική λειτουργία παιδιών σχολικής ηλικίας. Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών, ΙΕ (60), 79 – 98. Καραπέτσας, Α.Β. & Ζυγούρης, Ν.Χ. 2011. Η Χρήση των Γνωστικών Προκλητών Δυναμικών στην πρόγνωση, διάγνωση και αποκατάσταση παιδιών με δυσλεξία. Εγκέφαλος, 43,3, 118 – 127. - Βιβλία Καραπέτσας, Α.Β. & Ζυγούρης, Ν.Χ. Τα Γνωστικά Προκλητά Δυναμικά ως μέθοδος αξιολόγησης στην κλινική Νευροψυχολογία, Θέματα Κλινικής Νευροψυχολογίας. Α.Β. Καραπέτσας (Επιμ.) Θέματα Κλινικής Νευροψυχολογίας. Πρόγνωση, διάγνωση, αξιολόγηση, αποκατάσταση και θεραπεία, σελ. 89 – 139, Εκδόσεις Εργαστηρίου Νευροψυχολογίας, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Βόλος, 2011. Καραπέτσας, Α.Β. & Ζυγούρης, Ν.Χ. Η χρήση σύγχρονων ηλεκτροφυσιολογικών τεχνικών στην πρόγνωση, διάγνωση και αποκατάσταση των μαθησιακών δυσκολιών. Α.Β. Καραπέτσας (Επιμ.) Θέματα Κλινικής Νευροψυχολογίας. Πρόγνωση, διάγνωση, αξιολόγηση, αποκατάσταση και θεραπεία, σελ. 203 – 229, Εκδόσεις Εργαστηρίου Νευροψυχολογίας, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Βόλος, 2011. - Συνέδρια Ζυγούρης, Ν.Χ., Η χρήση των Γνωστικών Προκλητών Δυναμικών στην ανίχνευση των χαρισματικών παιδιών, 3ο Πανελλήνιο Συνέδριο Παιδαγωγικής Εκπαίδευσης, 2 – 5 Ιουνίου, 2011. Καραπέτσας, Α.Β., Ζυγούρης Ν.Χ., Βολικάκη, Ε.Σ.Ι., Η Χρήση κλασικών νευροψυχολογικών τεχνικών στην αξιολόγηση παιδιών με δυσλεξία, 3ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εξελικτικής Ψυχολογίας, 17 – 20 Μαΐου, 2012. Karapetsas A.V., Neuropsychological approach of depression. Society of Applied Neuroscience, 5–8 May 2011, Thessaloniki, Greece Καραπέτσας, Α. Β., Νευροψυχολογική Διερεύνηση των Χαρισματικών παιδιών, 3ο Πανελλήνιο

Α/Α	Όνοματεπώνυμο	Επιστημονικές Δημοσιεύσεις 2011
		συνέδριο Επιστημών εκπαίδευσης ,2-5 Ιουνίου 2011, Αθήνα.
12	Κλεφτάρας Γιώργος	<ul style="list-style-type: none"> - Κλεφτάρας, Γ. (2011). Η Εργοθεραπεία με τους καρκινοπαθείς στο τελευταίο στάδιο της ζωής. Αρχεία Νευρο-Ψυχολογικής Ιατρικής Ε.Ψ.Ψ.Ε.Π., 18(3), 8-13.
13	Μαυροπούλου Σοφία	<ul style="list-style-type: none"> - Μανροπούλου, Σ., Παπαδοπούλου, Ε. & Κაკανά, Δ. (2011). Effects of task organization on the independent play of children in the spectrum of autism. Journal of Autism and Developmental Disorders, 41, 913-925. Impact Factor: 3.341. - Μαυροπούλου, Σ. (2011). Αποτελεσματικές εκπαιδευτικές προσεγγίσεις και διδακτικές στρατηγικές για τα παιδιά στο φάσμα του αυτισμού. Στο Σ. Παντελιάδου & Β. Αργυρόπουλος (Επιμ.), Ειδική Αγωγή: Από την έρευνα στη διδακτική πράξη (σελ. 83-134). Αθήνα: Εκδόσεις Πεδίο.
14	Μπότσογλου Καρένια	<ul style="list-style-type: none"> - Vlachou, M., Andreou, E., Botsoglou, K. and Didaskalou, E. (2011) Bully/Victim problems Among Preschool Children: a Review of Current Research Evidence. Educational Psychology Review, 23 (3), 329-358. - Beasidou, E., Botsoglou, K. (2011). « Teacher's perceptions, beliefs and practices related to socialization strategies in kindergarten ».Proceedings of 7th International Conference of Education, POrop.139-146. - Μπότσογλου, Κ., -Κακανά, Δ-Μ. (2011). Η λειτουργία και το περιεχόμενο των κανόνων κατά τις αυθόρμητες δραστηριότητες παιχνιδιού παιδιών προσχολικής ηλικίας. Ερευνώντας τον κόσμο του παιδιού. - Μπότσογλου, Κ. (2011) «Σύγχρονες παιδαγωγικές και διδακτικές προσεγγίσεις στην εκπαίδευση χαρισματικών παιδιών.» Πολεμικός Ν., Καΐλα Μ., Στρογγυλός Β., (επιμ) Εκπαίδευση παιδιών με ειδικές ανάγκες. Μια πολυπρισματική προσέγγιση. Αθήνα: Νήσος. σσ 151-166.
15	Νικολαράιζη Μαγδαληνή	<ul style="list-style-type: none"> - Hadjikakou, K., & Nikolaraizi, M. (2011). Deaf clubs today: Do they still have a role to play? The cases of Cyprus and Greece. American Annals of the Deaf, 155, 606-616. - Νικολαράιζη, Μ. (2011). Η εκπαίδευση των κωφών/βαρήκων παιδιών: Η ανάγκη για ερευνητικά τεκμηριωμένες και αποτελεσματικές εκπαιδευτικές πρακτικές. Στο Σ. Παντελιάδου & Β. Αργυρόπουλος (Επιμ.), Ειδική Αγωγή: Από την έρευνα στη διδακτική πράξη (σσ. 135-184). Αθήνα: Εκδόσεις Πεδίο.
16	Παρασκευόπουλος Στέφανος	<ul style="list-style-type: none"> - Tsihouridis, Ch., Vavougiος, D., Ioannidis, G. S. and Paraskevopoulos, S. (2011). Specially Designed Sound-boxes used by Students to Perform School-based Sensor-based Experiments to Understand Sound Phenomena. International Journal on Emerging Technologies in Learning (in press). - Minotou Ch., Mniestris A., Pantis J. and S. Paraskevopoulos (2011). Enabling the dis-abled through acoustic ecology and environmental education by listening to the eco-system of the turtle, Educational Research, 2(12), 1759-1764. - Minotou Ch., Paraskevopoulos S. and J. Pantis (2011). Environmental Education for Protected Areas and Endangered Species for Special Needs Students: A Case Study, European Journal of Social Sciences , 25(2), 244-250. - Lappa, C., Kyparissos, N. and Paraskevopoulos S. (2011). Teaching Conversation in Small Groups of Children and Adults with Moderate and Severe Mental Retardation. European Journal of Behavior Analysis 12(1), 249-262.
17	Σταθοπούλου Χαρίκλεια	<ul style="list-style-type: none"> - Charoula Stathopoulou, (2011). THE USE OF DIDACTICAL/EDUCATIONAL GAME ON MATHEMATICS TEACHING: Young children construct mathematical notions playing nave battle, HMS, i JME, Volume 3, P.65-83) - Ιωάννα Μαμωνά-Downs, Ξένια Βαμβακούση, Μαρία Ιατρίδου, Ιωάννης Παπαδόπουλος, Χαρούλα Σταθοπούλου, (2011). Συμμετοχή στο κεντρικό στρογγυλό τραπέζι «Η τάξη ως πεδίο ανάπτυξης της μαθηματικής

Α/Α	Όνοματεπώνυμο	Επιστημονικές Δημοσιεύσεις 2011
		<p>δραστηριότητας», 4ο Συνέδριο της Ένωσης Ερευνητών της Διδακτικής των Μαθηματικών, Ιωάννινα 1-4 Δεκεμβρίου .</p> <ul style="list-style-type: none"> - Πέτρος Χαβιάρης & Χαρούλα Σταθοπούλου (2011), Σχέσεις εξουσίας στην τάξη των μαθηματικών και επιμόρφωση εκπαιδευτικών, 4ο Συνέδριο της Ένωσης Ερευνητών της Διδακτικής των Μαθηματικών, Ιωάννινα 1-4 Δεκεμβρίου. - Παναγιώτα Κοταρίνου, Χαρούλα Σταθοπούλου (2011). Αλλάζοντας την κουλτούρα της τάξης των μαθηματικών με τη χρήση τεχνικών Δραματική Τέχνης στην Εκπαίδευση (ΔΤΕ) στη διδασκαλία της γεωμετρίας, 4ο Συνέδριο της Ένωσης Ερευνητών της Διδακτικής των Μαθηματικών, Ιωάννινα 1-4 Δεκεμβρίου. - Παναγιώτα Κοταρίνου, Χαρούλα Σταθοπούλου (2011). 'Αυτός ο κόσμος ο μικρός ο μέγας'. Η διδασκαλία της Υπερβολικής Γεωμετρίας μέσω του μοντέλου Poincare, σε μαθητές Β΄ Λυκείου, 28ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΗΣ ΕΜΕ, Αθήνα, 11, 12 και 13 Νοεμβρίου 2011. - Παναγιώτα Κοταρίνου & Χαρούλα Σταθοπούλου (2011). Ένα πανόραμα από τις έρευνες για την αξιοποίηση των τεχνών στη διδασκαλία των Μαθηματικών, επιμ. Χασάπης στα πρακτικά του 9ου Δημέρου Διαλόγου για τη Διδασκαλία των Μαθηματικών: ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, Αθήνα, 15-16 Απριλίου, σελ. 57-90. - Βασίλης Τσίτσος & Χαρούλα Σταθοπούλου (2011). Χρήση λογισμικών στη δημιουργία κινουμένων σχεδίων για τη διδασκαλία των μαθηματικών: Δυνατότητες και περιορισμοί, επιμ. Χασάπης, στα πρακτικά του 9ου Δημέρου Διαλόγου για τη Διδασκαλία των Μαθηματικών: ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, Αθήνα, 15-16 Απριλίου, σελ. 321-335. - Charoula Stathopoulou, Karen François and Darlinda Moreira, (2011), Ethnomathematics in European Context, (eds) Marta Pytlak, Tim Rowland, Ewa Swoboda, in the Proceedings of the Seventh Congress of the European Society for Research in Mathematics Education (CERME 7), pp. 1511-1520. - Kotarinou, P., Stathopoulou, Ch., Chronaki, A. (2011), Establishing the 'Meter' as Citizens of French National Assembly during the French Revolution, (eds) Marta Pytlak, Tim Rowland, Ewa Swoboda, in the Proceedings of the Seventh Congress of the European Society for Research in Mathematics Education (CERME 7), pp. 1710-1719. - Tsitsos, V. and Stathopoulou, Ch. (2011), Transitions between Micro-Contexts of Mathematical Practices, (eds) Marta Pytlak, Tim Rowland, Ewa Swoboda, in the Proceedings of the Seventh Congress of the European Society for Research in Mathematics Education (CERME 7), 2208-2217. - Παναγιώτα Κοταρίνου, Χαρούλα Σταθοπούλου (2011) Χρήση ιστορίας και βιωματική μάθηση στη διδασκαλία των μαθηματικών: το παράδειγμα της επιλογής του 'μέτρου', ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ "ΙΣΤΟΡΙΑ, ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ & ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ", 5-9 Μαΐου 2010. - Χαρούλα Σταθοπούλου, Παναγιώτα Κοταρίνου (2011), Ιστορία και βιωματική μάθηση στη διδασκαλία των μαθηματικών: σχεδιάζοντας ένα διαθεματικό project βασισμένο σε ένα ιστορικό παράδειγμα, ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ "ΙΣΤΟΡΙΑ, ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ & ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ", 5-9 Μαΐου 2010.
18	Σταυρούση Παναγιώτα	<ul style="list-style-type: none"> - Σταυρούση, Π., & Οικονόμου, Ε. (2011). Εκπαίδευση, υποστήριξη και προοπτική μετάβασης στην ενήλικη ζωή: μια προκαταρκτική μελέτη των απόψεων μητέρων παιδιών με νοητική καθυστέρηση. Στα Πρακτικά του 2ου Πανελληνίου Συνεδρίου Ειδικής Αγωγής – Η Ειδική Αγωγή Αφετηρία Εξελίξεων στην Επιστήμη και στην Πράξη – τόμος Β΄ (σ. 145-158). Αθήνα: εκδόσεις Γρηγόρη. - Πετειναράκη, Α. & Σταυρούση, Π. (2011). Ονομασία συναισθημάτων από ενηλίκους με σύνδρομο Down. Στο Π. Γιαβρίμης, Ε. Παπάνης, & Α. Βίκη (Επιμ.), Έρευνα και Εκπαιδευτική Πράξη στην Ειδική Αγωγή, Τόμος II (σ. 239-250). Θεσσαλονίκη: εκδοτικός οίκος Αδελφών Κυριακίδη.

Α/Α	Όνοματεπώνυμο	Επιστημονικές Δημοσιεύσεις 2011
		<p>- Αρματάς, Β., Σταυρούση, Π., & Βλάχος, Φ. (2011). Άτυπη πλευρίωση σε παιδιά και εφήβους με γενετικά σύνδρομα νοητικής καθυστέρησης. Στο Π. Γιαβρίμης, Ε. Παπάνης, & Α. Βίκη (Επιμ.), Έρευνα και Εκπαιδευτική Πράξη στην Ειδική Αγωγή, Τόμος II (σ. 53-61). Θεσσαλονίκη: εκδοτικός οίκος Αδελφών Κυριακίδη.</p>

Επιστημονικές Δημοσιεύσεις 2010

A/A	Όνοματεπώνυμο	Επιστημονικές Δημοσιεύσεις 2010
1	Αβραμίδης Ηλίας	<ul style="list-style-type: none"> - Avramidis, E. (2010). Social relationships of pupils with Special Educational Needs in the mainstream primary class: Peer group membership and peer-assessed social behaviour. <i>European Journal of Special Needs Education</i>, 25(4), 413-429. - Avramidis, E. & Wilde, A. (2010). Evaluating the social impacts of inclusion through a multi-method research design. In R.Webb (Ed) <i>Researching Primary Education: Methods and Issues</i>. London: Routledge. (ISBN: 978-0-415-56752-7). - Avramidis, E., Lawson, H. & Norwich, B. (2010). Difficulties in Learning Literacy. In D. Wyse, R. Andrews & J.V. Hoffman (Eds). <i>The International Handbook of English, Language and Literacy Teaching</i> (pp389-400). London: Routledge. (ISBN: 978-0-415-46903-6)
2	Ανδρέου Γεωργία	<ul style="list-style-type: none"> - G. Andreou, I. Galantomos, K. Gourgoulisanis. The “language” of the unsuccessful anti-smoking campaign in Greece: examples from Greek newspaper headlines. <i>Preventive Medicine</i>, 2010, 51, 336-337. - I. Galantomos, G. Andreou, F. Anastassiou. Evaluating languages functions in a trilingual setting. <i>Proceedings of ISCA Tutorial and Research Workshop on Experimental Linguistics ExLing 2010</i>, 53-56. - Π. Αγαπητού, Γ. Ανδρέου. «Γλώσσα και έλλειψη προσοχής» στο βιβλίο «Αναπτυξιακές γλωσσικές διαταραχές: Από τη βασική έρευνα στην κλινική πράξη» (σελ. 35-56), Ι. Βογινδρούκας, Α. Οκαλίδου, Σ. Σταυρακάκη. Εκδόσεις: Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη, 2010 - I. Galantomos, G. Andreou, F. Anastassiou. Evaluating languages functions in a trilingual setting. <i>ISCA Tutorial and Research Workshop on Experimental Linguistics</i>, Athens, August 2010. - Γ. Ανδρέου, Ι. Γαλαντόμος. Αντιλήψεις των διδασκομένων αναφορικά με τη διδασκαλία μεταφορών και ιδιωτισμών της νέας ελληνικής ως ξένης/δεύτερης γλώσσας. 31η Συνάντηση Εργασίας του Τομέα Γλωσσολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του ΑΠΘ, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, 16-18 Απριλίου, 2010. - G. Andreou. Neuropsychology of language: The effects of Obstructive Sleep Apnea Syndrome (OSAS) on language and verbal skills. 3rd International Conference: Children and youth in changing societies, Psychological Society of Northern Greece-School of Psychology, Aristotle University of Thessaloniki, Thessaloniki, 2-4 December, 2010. - P. Agapitou, I. Galantomos, G. Andreou. Language deficits in children with ADHD. <i>Proceedings of ISCA Tutorial and Research Workshop on Experimental Linguistics ExLing 2010</i>, 1-4. - P. Agapitou, I. Galantomos, G. Andreou. Language deficits in children with ADHD. <i>ISCA Tutorial and Research Workshop on Experimental Linguistics</i>, Athens, August 2010. - G. Andreou, J. Baseki. Error profiles of dyslexic and non dyslexic children in their L1 (Greek) and L2 (English). <i>Academy of Aphasia 48th Annual Meeting</i>, October 24-26, Athens, 2010. - Ι. Γαλαντόμος, Π. Αγαπητού, Γ. Ανδρέου. Η ανάπτυξη του μεταφορικού τρόπου έκφρασης στο Νηπιαγωγείο. 2ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εξελικτικής Ψυχολογίας, Σχολή Επιστημών Αγωγής του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης, Αλεξανδρούπολη, 26-30 Μαΐου, 2010. - Γ. Σαπουτζάκη, Κ. Μπότσογλου, Γ. Ανδρέου, Ε. Γκανά, Φ. Δημερά, Ν. Τσιόβολου. Η εκμάθηση της ΕΝΓ ως δεύτερης/ξένης γλώσσας σε παιδιά προσχολικής ηλικίας. 7ο Πανελλήνιο Συνέδριο: Ελληνική Παιδαγωγική & Εκπαιδευτική Έρευνα, Παιδαγωγική Εταιρεία Ελλάδος, Πανεπιστήμιο Κρήτης-Σχολή Επιστημών Αγωγής, Πανεπιστημιούπολη Γάλλου, Ρέθυμνο, 19-21 Νοεμβρίου, 2010.

Α/Α	Όνοματεπώνυμο	Επιστημονικές Δημοσιεύσεις 2010
3	Αργυρόπουλος Βασίλειος	<ul style="list-style-type: none"> - Spiliotopoulos, D., Xydas, G., Kouroupetroglou, G., Argyropoulos, V., & Ikospentaki, K. (2010). Auditory universal accessibility of data tables using naturally derived prosody specification. <i>Universal Access in the Information Society</i>, 9(2), 169-183. - Κατσούλης, Φ., Αργυρόπουλος, Β., Βαΐτσης, Ν., Τσιάλλιου, Ε., Κουλούσης, Ε., & Πράνταλος, Γ. (2010). Σχέδια εργασίας για την αντίληψη της έννοιας της κλίμακας και της απόστασης από μαθητές με σοβαρά προβλήματα όρασης: Από τη θεωρία στην πράξη. Πρακτικά 9ου Πανελληνίου Γεωγραφικού Συνεδρίου (σσ 763-771). Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο. - Αργυρόπουλος, Β., & Γερασίμου, Σ. (2010). Μια καινοτόμος δράση σχετικά με την πρόσβαση ατόμων με σοβαρά προβλήματα όρασης σε μουσειακά εκθέματα Πρακτικά 2ου Πανελληνίου Συνεδρίου Εταιρείας Ειδικής Παιδαγωγικής Ελλάδος: “Η Ειδική Αγωγή αφετηρία εξελίξεων στην Επιστήμη και στην Πράξη” (σσ.1142-1154). Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρης. - Αργυρόπουλος, Β., & Κανάρη, Χ. (2010). Μουσεία και Άτομα με Οπτικές Αναπηρίες: Μια ιδιότυπη μορφή κοινωνικού αποκλεισμού. Πρακτικά 2ου Πανελληνίου Συνεδρίου Εταιρείας Ειδικής Παιδαγωγικής Ελλάδος: “Η Ειδική Αγωγή αφετηρία εξελίξεων στην Επιστήμη και στην Πράξη” (σσ.1155-1163). Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρης. - Αργυρόπουλος, Β. (2010). Το ζήτημα της πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία στον μουσειακό χώρο. Πρακτικά 1ου Πανελληνίου Συνεδρίου Εταιρείας Ειδικής Παιδαγωγικής Ελλάδος: “Η Ειδική Αγωγή στην Κοινωνία της Γνώσης” (Επιμ. Μ. Βέμη & Ε. Νάκου)(σσ.309-317). Αθήνα: Νήσος.
4	Βαβουγιός Διονύσιος	<ul style="list-style-type: none"> - Stavroussi, P., Papalexopoulos, P., Vavougiotis, D. (2010). Science Education and Students with Intellectual Disability: Teaching Approaches and Implications. <i>Problems of Education in the 21st Century</i>, Vol 19, pp 103-112, ISSN 1822-7864 - Fragakis, J., Tsavli, M., Kopsidas, S., Zisiadis, D., Vavougiotis, D. (2010). Using technology to measure experimental results in a physics robotic laboratory: A State of the Art. <i>Proceedings of International Technology, Education and Development Conference /INTEND, Valencia, Spain, 2010</i>, pp 000439-000446, ISBN 978-84-613-5538-9 - Tsihouridis Ch., Vavougiotis D., Ioannidis G., Paraskeuopoulos S. (2010). Using ICT and sensors in a school laboratory environment to teach sound phenomena: An educational trial to consolidate related scientific concepts. <i>Proceedings of 13th International Conference on Interactive Computer Aided Learning / ICL2010, Hasselt, Belgium, 2010</i>, Kassel University Press, ISBN 978-3-89958-541-4, p 1-16.
5	Βλάχος Φίλιππος	<ul style="list-style-type: none"> - Βλάχος, Φ. (2010). Δυσλεξία: Μια συνθετική προσέγγιση αιτιολογικών θεωριών. <i>Hellenic Journal of Psychology</i>, 7, 205-240. - Βλάχος, Φ., Παπαδημητρίου, Α. & Θηβαίος, Κ. (2010). Η επίδραση της ηλικίας και του φύλου στη φωνολογική επίγνωση παιδιών νηπιαγωγείου. <i>Παιδαγωγική Επιθεώρηση</i>, 49, 55-66. - Βλάχος, Φ. (2010). Νευροεπιστήμες & εκπαίδευση: Οι μύθοι του παρελθόντος και οι προκλήσεις του μέλλοντος. Στο Μ. Ζουμπουλάκης (Επιμ.) <i>Επιστημονικά Ανάλεκτα: Επετειακός τόμος για τα 20 χρόνια του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας</i> (σελ. 53-68). Βόλος: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Θεσσαλίας. - Βλάχος, Φ. (2010). Νευροεπιστήμη και ειδική αγωγή. Στο Κ. Κορνηλάκη, Μ. Κυπριωτάκη & Γ. Μανωλτίσης (Επιμ.) <i>Πρώιμη Παρέμβαση: Διεπιστημονική Θεώρηση</i>. Αθήνα: Εκδόσεις Πεδίο, 45-68.
6	Βλάχου Αναστασία	<ul style="list-style-type: none"> - Βλάχου, Α. & Ζώνιου-Σιδέρη, Α. (2010). Σχολική ένταξη και συνεργατικές πρακτικές των εκπαιδευτικών γενικής και ειδικής αγωγής. <i>Hellenic Journal of Psychology</i>, 7(2), 180-204. - Νησιώτου, Ι, Βλάχου, Α. & Φύσσα, Α. (2010). Εγκαιρη παρέμβαση για παιδιά με ειδικές ανάγκες ή με παράγοντες κινδύνου στο Κορνηλάκη, Α.,

Α/Α	Όνοματεπώνυμο	Επιστημονικές Δημοσιεύσεις 2010
		Κυπριωτάκη, Μ. και Μανωλίτση, Γ. (Επιμ). Πρώιμη παρέμβαση: Διεπιστημονική θεώρηση, Αθήνα: Πεδίο.
7	Γκανά Ελένη	<ul style="list-style-type: none"> - Gana E., and Kakari D. (2010) Le developpement de la competence discursive via internet: de la typologie des ressources en ligne a leur analyse critique, 7e Congrès International des Professeurs de Français, Athènes 2010. http://www.apf.gr/congres/ (retrieved 20/10/2010) - Sapoutzaki G., Botsoglou K., Andreou G., Gana E., Dimera F., and Tsioulou N., (2010). Preschoolers learn Greek Sign Language as L2. 7th Conference of the Pedagogical Association of Greece, Rethimno, 29-20 November.
8	Δερμιτζάκη Ειρήνη	<ul style="list-style-type: none"> - Kolovelonis, A., Goudas, M., & Dermitzaki, I. (2010) Self-regulated learning of a motor skill through emulation and self-control levels in a physical education setting. <i>Journal of Applied Sport Psychology</i>, 22, 198-212. - Δερμιτζάκη, Ε. (2010). Διαφορές στη στρατηγική συμπεριφορά, στις επιδόσεις και στις αυτο-αντιλήψεις ικανοτήτων στα μαθηματικά μεταξύ μαθητών/τριών Α΄ και Β΄ δημοτικού. <i>Επιστήμες Αγωγής</i>, Τεύχος 1, 43-58 - Dermitzaki, I. (2010, July). Developing an instrument to assess students' strategic behaviour during problem solving. <i>Proceedings of the International Conference on Education and New Learning Technologies, Barcelona</i> - Paraskeva, V., & Dermitzaki, I. (2010, July). Factors related to elementary students' metacognitive skills during reading comprehension. <i>Proceedings of the International Conference on Education and New Learning Technologies, Barcelona</i> - Κολοβελώνης, Α., Γούδας, Μ., & Δερμιτζάκη, Ε. (2010). Η ανάπτυξη της αυτο-ρύθμισης της μάθησης μιας κινητικής δεξιότητας, μέσω των επιπέδων της προσομείωσης και του αυτοελέγχου στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής. <i>Άθληση και Κοινωνία</i>, 49, 14-17
9	Διδασκάλου Ελένη	<ul style="list-style-type: none"> - ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ, Ε. (2010). 'Καταθλιπτική Συμπτωματολογία και αυτοεκτίμηση των Μαθητών που φοιτούν σε Τμήματα Ένταξης', <i>ΒΗΜΑ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ</i>, 58, 259-285.
10	Καραγιαννίδης Χαράλαμπος	<ul style="list-style-type: none"> - C. Karagiannidis, S. Efraimidou and A. Koumpis, Social networking to support collaborative interactions in special education, <i>International Journal on Emerging Technologies in Learning (IJET)</i> Vol. 5, No. 2 (2010). - Chatzara K., Karagiannidis C., Stamatis D., "Computers can feel too: Intelligent Emotional Agents in e-learning systems" in book "Multi-Agent Systems for Education and Interactive Entertainment: Design, Use and Experience", (Hardcover). Edited by Martin Beer, Maria Fasli and Debbie Richards, ISBN13: 9781609600808, Published by Information Science Publishing, IGI-Global, September 2010. - Chatzara K., Karagiannidis C., Stamatis D. (2010), An Intelligent Emotional Agent for Students with Attention Deficit Disorder, In proceedings of the International Conference of Intelligent Networking and Collaborative systems (INCOS 2010), Thessaloniki, November 2010, Greece. - Chatzara K., Karagiannidis C., Stamatis D. (2010), "Student's attitude and learning effectiveness of emotional agents", Paper poster, In proceedings of the 10th IEEE International Conference on Advanced Learning Technologies, Sousse, Tynisia, July 5-7, 2010, IEEE Computer Society's Conference Publishing Services. - Chatzara K., Karagiannidis C., Stamatis D. (2010), Study on Intelligent Emotional Agents for Learning, In proceedings of 7th Pan-Hellenic Conference with International Participation "ICT in Education" (HCICTE 2010), September 2010, Korinthos, Greece. - C. Karagiannidis, S. Efraimidou and A. Koumpis, Building of collaborative community environment for experiential learning: the case of Coconut, Inclusive and Supportive Education Congress (ISEC2010), Belfast, Northern Ireland, UK, August 2-5, 2010

Α/Α	Όνοματεπώνυμο	Επιστημονικές Δημοσιεύσεις 2010
		<ul style="list-style-type: none"> - Σ. Ευφραιμίδου, Χ. Καραγιαννίδης και Α. Κουμπής, Υποδομή κοινωνικής δικτύωσης με στόχο τη δυναμική δημιουργία και χρήση σεναρίων συνεργασίας εκπαιδευτικών Ειδικής και Γενικής αγωγής, 6ο Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο Ειδικής Αγωγής, Αθήνα, 4-5 Δεκεμβρίου 2010 - Σ. Ευφραιμίδου, Χ. Καραγιαννίδης και Α. Κουμπής, Η συμβολή του τεχνολογικού παραδείγματος της Υποστηριζόμενης από Υπολογιστή Συνεργατικής Μάθησης στη συνεργασία και μάθηση των εκπαιδευτικών ειδικής και γενικής αγωγής, 2ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ειδικής Αγωγής με διεθνή συμμετοχή, Αθήνα, 15-18 Απριλίου 2010
11	Καραπέτσας Ανάργυρος	<ul style="list-style-type: none"> - Καραπέτσας Α., Λαδόπουλος Ε., Ζυγούρης Ν., Νευροψυχολογική Διερεύνηση της ανάπτυξης του ελέγχου της ακουστικής προσοχής σε μαθητές δημοτικού: Χορήγηση δοκιμασιών ακουστικής προσοχής συγκριτικά με τη μέθοδο των Γνωστικών Προκλητών Δυναμικών με ακουστικά ερεθίσματα, 2ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εξελικτικής Ψυχολογίας, 26 - 30 Μαΐου, 2010, Αλεξανδρούπολη. - Karapetsas, A.V., Zygoouris, N.C., Effects of anxiety in brain activity of children: A brain imaging study, 15th International APPAC, 4 - 7 May 2010, Athens, Greece. - Καραπέτσας Α. Β., Ζυγούρης Ν.Χ., Λασκαράκη Ειρ.Ροδόπη., Η προσφορά της Νευροψυχολογίας στην πρόγνωση, διάγνωση και αποκατάσταση παιδιών με Ε.Μ.Δ. με έμφαση τη δυσλεξία, 2ο Συνέδριο Ειδικής Παιδαγωγικής Εταιρείας, 15 Απριλίου 2010, Αθήνα. - Καραπέτσας Α.Β., Ψαλτοπούλου Ντ., Λασκαράκη Ειρ.Ροδόπη, Αυτισμός και Μουσική: Διδασκαλία, Θεραπεία, κοινωνική θεραπεία, 2ο Παν/νιο Συνέδριο Εξελικτικής Ψυχολογίας, 26-30 Μαΐου 2010, Αλεξανδρούπολη.
12	Κλεφτάρας Γιώργος	<ul style="list-style-type: none"> - KLEFTARAS, G., & TZONICHAKI, I. (2010). Perceived locus of control and depression among Greek young and older adults. Review of Counselling and Guidance, 92-93, 33-46.
13	Λάμνιαν Κωνσταντίνος	<ul style="list-style-type: none"> - 26. ΛΑΜΝΙΑΣ ΚΩΣΤΑΣ, (2010) «Πανεπιστήμιο, Γνώση και Κοινωνία», το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών, τ. 59, σελ. 257-282 (ειδικό αφιέρωμα με τίτλο: Πανεπιστήμιο και Κοινωνία).
14	Μπότσογλου Καρένια	<ul style="list-style-type: none"> - Κακανά, Δ., Μπότσογλου Κ (2010) Η μετάβαση του εκπαιδευτικού από το παραδοσιακό στο ομαδοσυνεργατικό μοντέλο διδασκαλίας και μάθησης μέσα από διαδικασίες έρευνας δράσης Στο Γερμανός Δ., Κανατσούλη, Μ.(Επιμ.) Σύγχρονες παιδαγωγικές προσεγγίσεις στη προσχολική και πρώτη σχολική εκπαίδευση. Θεσσαλονίκη: University press, σσ 77-100. - Μπότσογλου, Κ., Κακανά Δ. (2010) Οι κλίμακες αξιολόγησης ως μέσο βελτίωσης της ποιότητας στην προσχολική εκπαίδευση. Στο Γερμανός Δ., Κανατσούλη, Μ.(Επιμ.) Σύγχρονες παιδαγωγικές προσεγγίσεις στη προσχολική και πρώτη σχολική εκπαίδευση. Θεσσαλονίκη: University press, σσ 55-76. - Μπότσογλου, Κ. (2010) «Σύγχρονες παιδαγωγικές και διδακτικές προσεγγίσεις στην εκπαίδευση χαρισματικών παιδιών.» Πολεμικός Ν., Καϊλα Μ., Στρογγυλός Β. (επιμ) Εκπαίδευση παιδιών με ειδικές ανάγκες. Μια πολυπρισματική προσέγγιση. Αθήνα: Νήσος. (έχει κατατεθεί σχετική βεβαίωση)
15	Νησιώτου-Μαντέλου Ιουλιανή	<ul style="list-style-type: none"> - Ι.Νησιώτου, Α.Βλάχου, Α.Φύσσα (2010) "Έγκαιρη παρέμβαση για παιδιά με ειδικές ανάγκες ή με παράγοντες κινδύνου. Στο "Πρώιμη Παρέμβαση-Διεπιστημονική Θεώρηση", εκδ.Πεδίο, Αθήνα.
16	Νησιώτου-Μαντέλου Ιουλιανή	<ul style="list-style-type: none"> - Ι.Νησιώτου, Α.Βλάχου, Α.Φύσσα (2010) "Έγκαιρη παρέμβαση για παιδιά με ειδικές ανάγκες ή με παράγοντες κινδύνου. Στο "Πρώιμη Παρέμβαση-Διεπιστημονική Θεώρηση", εκδ.Πεδίο, Αθήνα.
17	Νικολαράιζη Μαγδαληνή	<ul style="list-style-type: none"> - Νικολαράιζη Μ. & Θεοφάνους, Μ. (2010). Ο ρόλος των γνωστικών χαρτών στην αναγνωστική κατανόηση των κωφών μαθητών. Πρακτικά 2ου

Α/Α	Όνοματεπώνυμο	Επιστημονικές Δημοσιεύσεις 2010
		<p>Πανελληνίου Συνεδρίου με διεθνή συμμετοχή Ειδικής Αγωγής (σ.1220-1226). Αθήνα.</p>
18	Παντελιάδου Σουζάνα	<ul style="list-style-type: none"> - Sideridis, S., Padeliadu, S., & Antoniou, F. (2010). The role of context in the assessment of “unresponsiveness” within responsiveness-to-intervention: the “relative slope-difference discrepancy model” (RSDDM), <i>Literacy and Learning: Advances in Learning and Behavioral Disabilities</i>, v. 23, 29-59. - Παντελιάδου, Σ., Γεωργαλά, Γ. & Ζέγλη, Ε. (2010). Μαθησιακές Δυσκολίες στα Μαθηματικά: Κατανόηση Κλασμάτων. Πρακτικά 2ου Πανελληνίου Συνεδρίου Εταιρείας Ειδικής Παιδαγωγικής Ελλάδος, «Η Ειδική Αγωγή αφετηρία εξελίξεων στην Επιστήμη και στην Πράξη», (712-723), ΕΕΠΕ, Αθήνα. - Παντελιάδου Σ., Χιδερίδου-Μάνδραρη, Α. (2010). Μαθησιακές Δυσκολίες και Εκπαιδευτικοί. Εμπειρίες Γονέων. Πρακτικά 2ου Πανελληνίου Συνεδρίου Εταιρείας Ειδικής Παιδαγωγικής Ελλάδος, «Η Ειδική Αγωγή αφετηρία εξελίξεων στην Επιστήμη και στην Πράξη», (1011-1019), ΕΕΠΕ, Αθήνα.
19	Σταθοπούλου Χαρίκλεια	<ul style="list-style-type: none"> - Σόνια Καφούση, Χαρούλα Σταθοπούλου, Χρυσάνθη Σκουμπουρδή, (2010), Αξιολόγηση στα μαθηματικά και σχολική αποτυχία: η περίπτωση των μαθητών των εσπερινών σχολείων, <i>Μέντορας</i>, τ. 12, σελ. 19-35. - Panayota Kotarinou, Anna Chronaki, Charoula Stathopoulou (2010), Debating for ‘one measure for the world’: Sensitive pendulum or heavy earth? Στα πρακτικά του 6th International Conference Mathematics Education and Society, Berlin, Germany, 20-25 Μαρτίου, σελ. 322-329. - Παναγιώτα Κοταρίνου, Χαρούλα Σταθοπούλου (2010) ‘Στα χνάρια του Αρχιμήδη... Ένα διαθεματικό project στο Λύκειο για τη διασύνδεση Μαθηματικών και Φυσικής’, <i>Μαθηματικά και Τέχνες στην Εκπαίδευση. (επιμ.) Χασάπης στα πρακτικά του 8ου Διημέρου Διαλόγου για τη Διδασκαλία των Μαθηματικών</i>, Αθήνα, 16-17 Απριλίου 2010, σελ. 88-103. - Moreira, D. Stathopoulou, Ch. (2010). “Ethnomathematics and diversity in European School population: a study in Portugal and Greece with particular incidence in Romany cultures”, 4th ICEM, Towson, 25-30, August (ppt presentation: http://www.slideshare.net/ICEM4/moreira-stathopoulouicem4
20	Σταυρούση Παναγιώτα	<ul style="list-style-type: none"> - Stavroussi, P., Papalexopoulos, P. F., & Vavougiou, D. (2010). Science education and students with intellectual disability: Teaching approaches and implications. <i>Problems of Education in the 21st Century</i>, 19, 103-112. - Stavroussi, P. & Petinaraki, A. (2010). Recognition of facial expressions of emotion by persons with Down syndrome: A preliminary study. <i>Proceedings of ICERI2010 Conference</i> (p. 005406-005413), (CD ISBN 978-84-614-2439-9). - Stavroussi, P., Dermizaki, I., & Miliadou, A. (2010). Social problem solving in children with Down syndrome: Preliminary investigation of children’s response patterns. <i>Proceedings of ICERI2010 Conference</i> (p. 005487-005494), (CD ISBN 978-84-614-2439-9).

